

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ
ΒΕΡΟΙΑΣ, ΝΑΟΥΣΗΣ ΚΑΙ
ΚΑΜΠΑΝΙΑΣ

ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΕΟΤΗΤΟΣ

οι
Άγιοι
του
τόπου
μας

ΣΕΙΡΑ ΚΑΤΗΧΗΤΙΚΩΝ
ΒΟΗΘΗΜΑΤΩΝ

3

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ
ΒΕΡΟΙΑΣ, ΝΑΟΥΣΗΣ ΚΑΙ ΚΑΜΠΑΝΙΑΣ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΕΟΤΗΤΟΣ

οι Άγιοι του τόπου μας

ΣΕΙΡΑ ΚΑΤΗΧΗΤΙΚΩΝ ΒΟΗΘΗΜΑΤΩΝ

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ
ΒΕΡΟΙΑΣ, ΝΑΟΥΣΗΣ ΚΑΙ ΚΑΜΠΑΝΙΑΣ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΕΟΤΗΤΟΣ

Οι Άγιοι του τόπου μας

ΣΕΙΡΑ ΚΑΤΗΧΗΤΙΚΩΝ ΒΟΗΘΗΜΑΤΩΝ

3

Α' έκδοση 2011

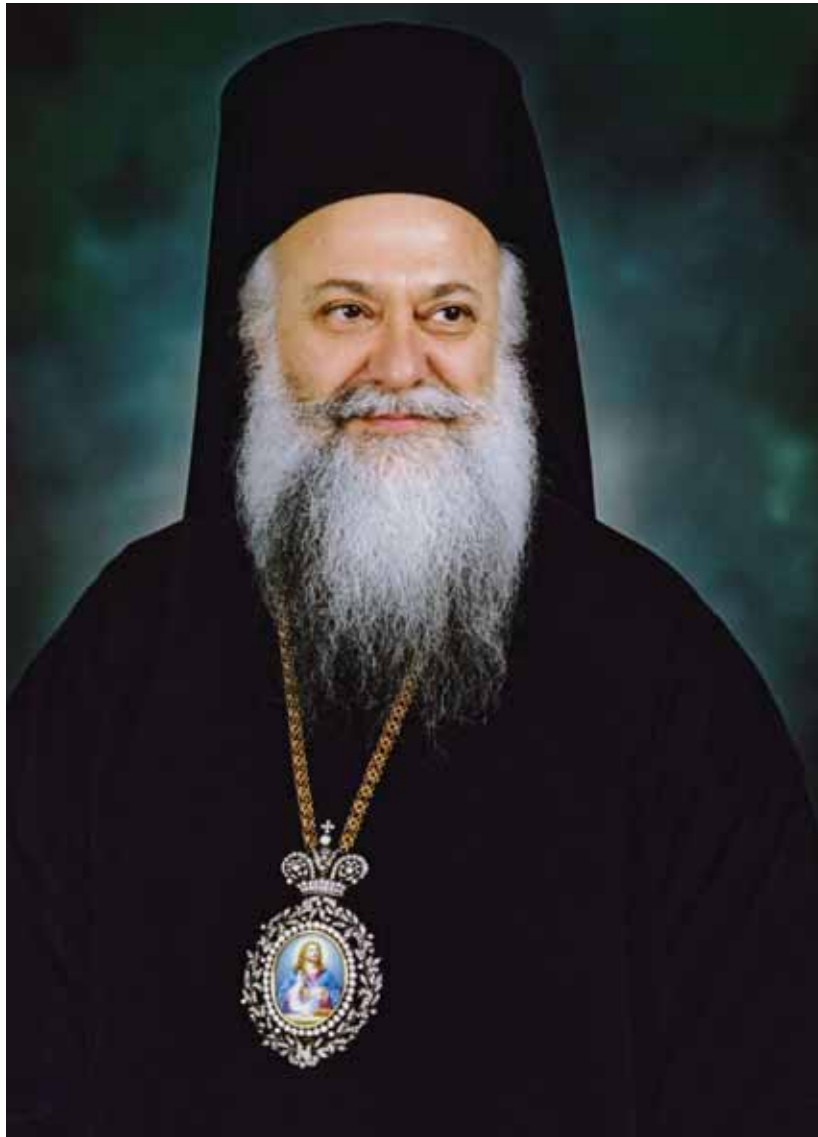
email: grafeio_neotitas_imveroias@yahoo.gr

Συγκέντρωση - Επεξεργασία διδακτικού υλικού - Συγγραφή κειμένων
Ψυχαγωγικό υλικό
Αρχιμανδρίτης Διονύσιος Ανθόπουλος
Υπεύθυνος Γραφείου Νεότητας
Ιεράς Μητροπόλεως Βεροίας, Ναούσης και Καμπανίας

Επιμέλεια κειμένων - εκδόσεως
Αρχιμ. Διονύσιος Ανθόπουλος, Πόπη Καραμανλίδου

Εικονογράφηση
Χατζηγιάννου Νικόλαος

Εκτύπωση - Βιβλιοδεσία
TYPE PRESS - Νέα Νικομήδεια Ημαθίας

Πρόλογος

Αγαπητά μου παιδιά,

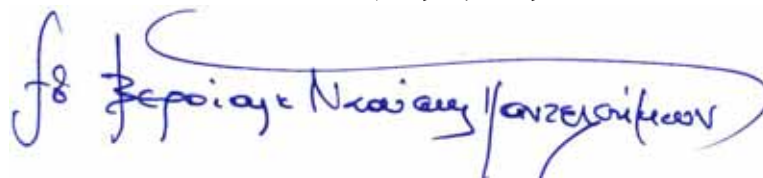
Ξεκινώντας η νέα σχολική χρονιά, μετά την περίοδο των διακοπών, θα ξαναβρεθείτε με τους συμμαθητές και τους φίλους σας που αποχωριστήκατε για λίγο το καλοκαίρι. Θα ξαναφτιάξετε τις παρέες και τις συντροφίες σας, θα γνωρίσετε πιθανόν και νέους φίλους με τους οποίους θα μοιραστείτε τις χαρές και τις λύπες της χρονιάς που ανοίγεται μπροστά σας.

Στην μεγάλη συντροφιά του κατηχητικού, σας καλούμε κι εμείς με τη σειρά μας, για να γνωρίσετε, πέρα από τους παλιούς σας φίλους, μια ομάδα νέων “φίλων” ανθρώπων που έζησαν στον ίδιο τόπο, ανέπνευσαν τον ίδιο αέρα, τράφηκαν από τα γεννήματα, ξεδίψασαν από τις πηγές της ίδιας γης με μας. Είναι οι Άγιοι του τόπου μας, που γεννήθηκαν, μεγάλωσαν και αγωνίστηκαν στην αγιασμένη πλέον από τους κόπους, τους ιδρώτες και τα αίματά τους, περιοχή μας.

Μ’ αυτήν την “αγία συντροφιά” θα γνωριστείτε φέτος, μέσα από το βιβλίο που κρατάτε στα χέρια σας, με τη βοήθεια του κατηχητή ή της κατηχήτριάς σας. Στις σελίδες του, θα μάθετε πως η Αγιότητα του Θεού, δεν είναι κάτι μακρινό και αδύνατο, αλλά μία πρόσκληση-πρόκληση από τον Ουράνιο Πατέρα μας, να γίνουμε κι εμείς, κι εσείς, όλοι μας, μέτοχοί της.

Εύχομαι οι Άγιοι του τόπου μας, που στάθηκαν άξιοι αυτής της Θείας πρόσκλησης, να εμπνεύσουν με το παράδειγμα της αγίας ζωής τους, όλους σας και να στέκουν πάντοτε βοηθοί και συμπαραστάτες στην πορεία της ζωής σας.

Μέ πατρική αγάπη

f8 Ζερβογιάννης Νικόλαος / αντιστάσεων

Α' Ενότητα

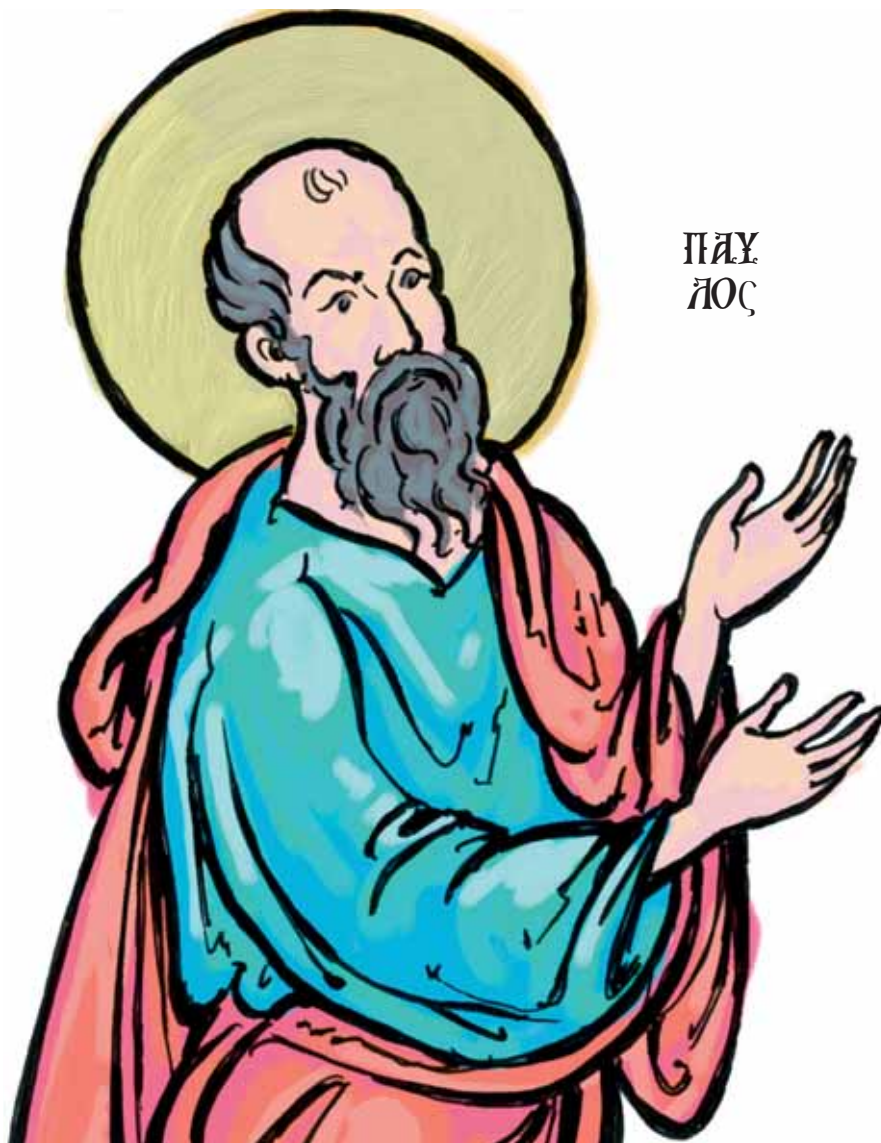

μαθήματα κατηχητικών συνάξεων

μάθημα 1ο

Γ
Ο Ἄ

ἈΠΟΣ
ΤΟ
ΛΟΣ

ΠΑΥ
ΛΟΣ

Ἀπολυτίκιο
Ἁγίου Ἀποστόλου
Παύλου

Ἐθνῶν σε κήρυκα
καὶ φωστῆρα
τριμέγιστον,
Βεροιαίων
διδάσκαλον,
Οἰκουμένης
ἀγλάϊσμα,
εὐφροσύνης
γεραίρομεν· τοὺς
ἀγῶνας τιμῶμεν καὶ
τάς βασάνους διὰ
Χριστόν, τό σεπτόν
σου μαρτύριον. Ἅγιε
Παῦλε Ἀπόστολε,
πρέσβευε Χριστῷ τῷ
Θεῷ, σωθῆναι τάς
ψυχὰς ἡμῶν.

Ἦχος δ'. Κανόνα
πίστεως.

1 Ο Άγιος Απόστολος Παύλος.

Ο δάσκαλός μας προς τον Κύριο.

Ο Άγιος Απόστολος Παύλος, ο Πρωτοκορυφαίος των Αποστόλων του Χριστού, ο ιδρυτής της τοπικής μας Εκκλησίας, ο διδάσκαλός μας στην πίστη και Απόστολος όλων των Εθνών, γεννήθηκε στην Ταρσό (πόλη της Μικράς Ασίας) της Κιλικίας περίπου το 10 μ.Χ. από Ιουδαίους γονείς της φυλής του Βενιαμίν. Από τους γονείς του κληρονόμησε την ευσέβεια και την πιστή τήρηση του Νόμου σαν γνήσιος Φαρισαίος. Είχε τόσο μεγάλο ζήλο στην πίστη και την αγάπη στο Θεό, ώστε οι γονείς του τον έστειλαν στην Ιερουσαλήμ για να διδαχθεί από τον μεγάλο ραβίνο Γαμαλιήλ. Εκεί προσκολλήθηκε σε τέτοιο βαθμό στις πατρικές παραδόσεις ώστε έγινε σφοδρός εχθρός των Χριστιανών. Μάλιστα ήταν παρόν και κατά το λιθοβολισμό του Αγίου Πρωτομάρτυρος Στεφάνου κρατώντας τα πανωφόρια των εκτελεστών.

Βλέποντας τον μεγάλο ζήλο του οι αρχιερείς του ανέθεσαν την αποστολή να πάει στη Δαμασκό επικεφαλής αποσπάσματος και να συλλάβει όλους τους χριστιανούς της πόλης. Ήταν τότε 24 ετών. Καθώς πήγαινε εκεί μία εκτυφλωτική λάμψη από τον ουρανό τον τύλιξε και ο Παύλος έπεσε τυφλός από το άλογό του. Τότε ακούστηκε μια φωνή: «Σαούλ Σαούλ γιατί με διώκεις;». «Ποιός είσαι Κύριε;» τον ρώτησε εκείνος. «Εγώ είμαι ο Ιησούς τον οποίο καταδιώκεις» του απάντησε η φωνή του Κυρίου. Μετά από αυτή την συνάντηση η ζωή του Αγίου άλλαξε ριζικά. Αφού μετά από τρεις ημέρες προσευχής και νηστείας βρήκε ξανά το φως του από την προσευχή του χριστιανού Ανανία, άρχισε φωτισμένος από το Άγιο Πνεύμα, να διακηρύττει τον Ιησού, Υιό του Θεού στις συναγωγές προς κατάπληξη των Ιουδαίων.

Έκανε τέσσερις μεγάλες περιοδείες σε όλο σχεδόν τον τότε γνωστό κόσμο κηρύττοντας το Ευαγγέλιο σε Ιουδαίους και εθνικούς. Κατά τη διάρκεια της δεύτερης περιοδείας του καθώς βρισκόταν στην Τρωάδα της Μικράς Ασίας είδε σε όραμα έναν Μακεδόνα να τον καλεί να έλθει στην Μακεδονία για να τους βοηθήσει. Υπακούοντας ο Απόστολος στην Θεία εντολή πέρασε

Πολύτιμος θησαυρός

Στον Ιερό Μητροπολιτικό Ναό της Βέροιας που τιμάται στους δύο Πρωτοκορυφαίους Αποστόλους Πέτρο και Παύλο, φυλάσσεται εδώ και χρόνια μικρό τεμάχιο του ιερού λειψάνου του Αγίου Αποστόλου Παύλου. Ο πολύτιμος αυτός θησαυρός της πίστεως έφθασε στη Βέροια μετά από ενέργειες του Μητροπολίτη μας κ. Παντελεήμονα από τη Ρώμη.

Το θαυμαστό με το τεμάχιο αυτό του ιερού λειψάνου του μαρτυρικού σώματος του Αγίου είναι η άρρητη ευωδία που ανεξήγητα εκπέμπει συνεχώς καθ' όλη τη διάρκεια του χρόνου και που την αντιλαμβάνονται όλοι όσοι με ευλάβεια το προσκυνούν.

με τη συνοδεία μαθητών του για πρώτη φορά στην ευρωπαϊκή ακτή. Μετά από ταλαιπωρίες στους Φιλίππους και τη Θεσσαλονίκη έφτασε στη Βέροια όπου εκεί εντυπωσιάστηκε από την καλοσύνη και την ευγένεια των κατοίκων οι οποίοι ερευνούσαν την αλήθεια των λόγων του διαβάζοντας τις Γραφές. Εκεί πίστεψαν πολλοί Ιουδαίοι και εθνικοί, άνδρες και γυναίκες.

Κατά τη διάρκεια των ταξιδιών του έφερε το φως του Χριστού στις καρδιές όλων και εντυπωσίαζε με τους λόγους, τα θαύματά του αλλά κυρίως με την αγάπη και το ανύστακτο ενδιαφέρον του για όλους. Έγραψε επίσης και πολλές επιστολές προς τους Χριστιανούς των Εκκλησιών που ίδρυε διδάσκοντάς τους την αληθινή πίστη, την αγάπη στο Θεό και τους ανθρώπους και συμβουλευοντάς τους με πολύ διάκριση για τα τυχόν λάθη τους.

Φυσικά το έργο και η ζωή του δεν ήταν εύκολα. Πέρασε πάρα πολλούς κινδύνους, δυσκολίες και περιπέτειες. Απειλήθηκε πάμπολλες φορές η ζωή του., συκοφαντήθηκε, φυλακίστηκε, δικάστηκε, λιθοβολήθηκε, ναυάγησε, τίποτα όμως δεν στάθηκε ικανό να τον απομακρύνει από την αγάπη του Χριστού. Ζώντας με απόλυτη εμπιστοσύνη στο θέλημα του Θεού και ξεχειλίζοντας αγάπη, έφτασε για δεύτερη φορά σιδηροδέσμιος στη Ρώμη όπου τελικά μαρτύρησε το 67 μ.Χ.. Η Εκκλησία τιμά την μνήμη του στις 29 Ιουνίου μαζί με τον άλλο μεγάλο Απόστολο Πέτρο.

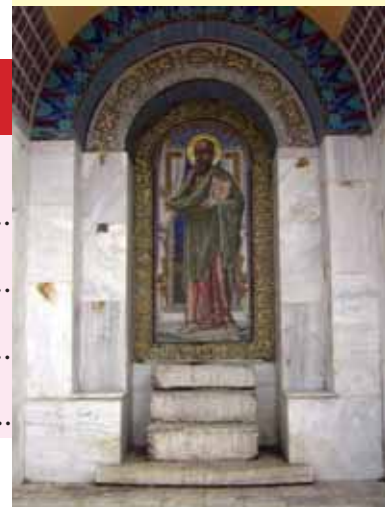
δίδαγμα

Βήμα του Αποστόλου Παύλου

Στη Βέροια σώζεται ακόμα το σημείο όπου κήρυξε ο Απόστολος Παύλος κατά την παραμονή του στην πόλη. Είναι το λεγόμενο «βήμα του Αποστόλου Παύλου».

Σήμερα στο χώρο υπάρχει ένα λαμπρό μνημείο με ψηφιδωτές παραστάσεις όπου απεικονίζεται το όραμα του Αποστόλου Παύλου στην Τρωάδα και η σκηνή όπου ο Άγιος κηρύττει στους Βεροείς.

Στο «βήμα του Απ. Παύλου» τελείται κάθε χρόνο υπαίθρια Θεία Λειτουργία και πανηγυρικός Εσπερινός την πρώτη και τελευταία ημέρα αντίστοιχα των Παυλείων (των εορταστικών εκδηλώσεων προς τιμή του Αγίου που γίνονται όλο τον μήνα Ιούνιο).

A. Ποιό είναι το σωστό;

1. Ο Απόστολος Παύλος καταγόταν από...

- α. την Ταρσό της Πισιδίας.
- β. την Ιερουσαλήμ.
- γ. την Ταρσό της Κιλικίας.

2. Ο Απόστολος Παύλος ήταν Ιουδαίος από τη φυλή...

- α. του Ιούδα.
- β. του Βενιαμίν.
- γ. του Μανασσή.

3. Ο Απόστολος Παύλος μετεστράφη στην πίστη στο Χριστό πηγαίνοντας...

- α. στην Ιερουσαλήμ.
- β. στη Θεσσαλονίκη.
- γ. στη Δαμασκό.

4. Ο Απόστολος Παύλος έκανε...

- α. τέσσερις περιοδείες.
- β. τρεις περιοδείες.
- γ. πέντε περιοδείες.

5. Ο Απόστολος Παύλος μαρτύρησε...

- α. στη Βέροια.
- β. στην Αθήνα.
- γ. στη Ρώμη.

B. Βρείτε τις παρακάτω λέξεις στον πίνακα που ακολουθεί:

ΧΡΙΣΤΙΑΝΟΣ, ΠΑΥΛΟΣ, ΣΑΟΥΛ, ΧΡΙΣΤΟΣ,
ΕΚΚΛΗΣΙΑ, ΒΕΡΟΙΑ, ΤΡΩΑΔΑ, ΔΑΜΑΣΚΟΣ,
ΙΕΡΟΥΣΑΛΗΜ, ΤΑΡΣΟΣ.

I	P	Υ	Θ	K	O	Π	Σ	Δ	I
E	E	X	P	I	Σ	T	O	Σ	K
P	T	P	Ω	A	Δ	A	B	Υ	A
O	A	I	O	M	N	B	Ω	N	Λ
Υ	P	Σ	T	Υ	Λ	H	M	E	A
B	Σ	T	A	P	Σ	O	Σ	K	M
E	O	I	E	Λ	K	A	Δ	K	I
P	Υ	A	P	Φ	B	N	Λ	Λ	Δ
O	Λ	N	Z	X	Ψ	Ω	B	H	A
I	A	O	Ξ	Σ	K	Λ	Z	Σ	M
A	M	Σ	Δ	A	Φ	Γ	H	I	A
M	O	Z	X	O	Ψ	Ω	B	A	Σ
A	Υ	Φ	O	Υ	T	A	Λ	Ξ	K
T	Π	A	Υ	Λ	O	Σ	M	P	O
A	Σ	T	E	P	Θ	Λ	I	A	Σ

μάθημα 2ο

Ἀπολυτίκιο
Ἁγίου Ἀποστόλου
Σωσιπάτρου

Ἦ ὦ λόγω τῆς χάριτος,
κατανασθεῖς τὴν
ψυχὴν, τοῦ Παύλου
συνόμιλος, καὶ τοῦ
Χριστοῦ μαθητῆς,
ἐδείχθης Σωσίπατρε.
Ὅθεν σε τῆς
Βερροίας, μακαρίζει
ἡ πόλις, κλέος σε
κεκτημένη, πρὸς
Θεὸν καὶ μεσίτην·
ἐκ ταύτης γάρ
Ἀπόστολε, ὡς φοῖνιξ
ἐξήνησας.

Ἦχος δ'. Ταχύ
προκατάλαβε.

2 Ο Άγιος Απόστολος Σωσίπατρος.

Ο ναός του Αγίου
στην Κέρκυρα

Οι ευσεβείς χριστιανοί της Κέρκυρας παρατήρησαν πως ο τόπος (στην περιοχή Γαρίτσα) στον οποίο είχε μαρτυρήσει ο Άγιος Σωσίπατρος πλημύριζε από μία ουράνια ευωδία.

Εντυπωσιασμένοι από το θαύμα αποφάσισαν να χτίσουν εκεί ιερό Ναό προς τιμή των δύο Αγίων Αποστόλων Σωσιπάτρου και Ιάσονος.

Ο σημερινός Ναός είναι χτισμένος τον 11ο αιώνα μ.Χ. πάνω στα ερείπια του πρώτου Ναού. Πρόκειται για έναν από τους σημαντικότερους βυζαντινούς ναούς της πατρίδας μας. Στο εσωτερικό του φυλάσσονται ιερές εικόνες μεγάλων καλλιτεχνών όπως του Τζάννε και Δαμασκηνού.

Ο Βεροιώτης Απόστολος του Χριστού.

Ένας από τους πρώτους Βεροιείς που πίστεψε στο Χριστό ήταν ο Σωσίπατρος ή Σώπατρος γιος του Πύρρου. Ήταν ένας ανάμεσα στους άλλους που άκουσαν το κήρυγμα του Αποστόλου των Εθνών Παύλου όταν κυνηγημένος από τους Εβραίους της Θεσσαλονίκης οδηγήθηκε από το Άγιο Πνεύμα στην πόλη της **Βέροιας**.

Το κήρυγμα του Αποστόλου Παύλου εντυπωσίασε τον νεαρό Σωσίπατρο που με καλή διάθεση και προθυμία δέχθηκε την αλήθεια των λόγων του ερευνώντας παράλληλα τις ιερές Γραφές και διαπιστώνοντας με τα ίδια του τα μάτια τη γνησιότητά τους.

Η καλή του προαίρεση, η ευγενική και καλλιεργημένη του ψυχή άνοιξε διάπλατα για να υποδεχθεί τον Χριστό και να γίνει κατοικητήριο του Αγίου Πνεύματος. Βαπτίστηκε χριστιανός και γεμάτος ιεραποστολικό ζήλο ακολούθησε τον διδάσκαλό του Παύλο μετά την αναχώρησή του από τη Βέροια ως την επιστροφή του στην Ασία. Ήταν τέτοιος ο σύνδεσμος που ανέπτυξε μαζί του που ο Απόστολος σε μια επιστολή του τον αποκαλεί συγγενή του.

Διακρίνοντας ο Απόστολος Παύλος στον Σωσίπατρο όλα εκείνα τα χαρίσματα που ήταν απαραίτητα, τον χειροτόνησε επίσκοπο στην πόλη Ικόνιο της Μικράς Ασίας. Εκεί ο Άγιος με πολύ αγάπη και ζήλο εργάστηκε για τη διάδοση του Ευαγγελίου και την στερέωση των χριστιανών στην πίστη. Δίδασκε το λόγο του Θεού όχι μόνο με τις λέξεις αλλά κυρίως με τη ζωή και τα έργα του και κατέστη για όλους άξιο παράδειγμα προς μίμηση.

Όταν ολοκλήρωσε το έργο του στο Ικόνιο αποφάσισε μαζί με το φίλο του Ιάσονα να αναχωρήσουν για τα μέρη της Δύσης για να κηρύξουν κι εκεί τον Χριστό. Πραγματικά με τη Χάρη και τη βοήθεια του Θεού ξεκίνησαν το έργο τους μέσα από πολλές δοκιμασίες και περιπέτειες.

Τελικά η πρόνοια του Θεού τους οδήγησε στο νησί της Κέρκυρας, το 48 μ.Χ., όπου βρήκαν πρόσφορο έδαφος για την διάδοση του Ευαγγελίου

της αγάπης. Ακούραστα δίδασκαν την αλήθεια της πίστεως σε Ιουδαίους και ειδωλολάτρες. Με το λαμπρό παράδειγμα, το λόγο και τα θαύματά τους έλκυαν πολλούς καλοπροαίρετους ανθρώπους στην πίστη του Χριστού, που έσπευδαν να βαπτιστούν από τα αγιασμένα χέρια των δύο Αγίων.

Η δράση τους όμως δεν ευχαριστούσε όλους. Έτσι καταγγέλθηκαν στον τοπικό ηγεμόνα Κερκυλλίνο κι εκείνος διέταξε να συλληφθούν νομίζοντας πως έτσι θα εμπόδιζε το σωτήριο έργο τους. Όμως και μέσα στην φυλακή οι Άγιοι δεν έπαψαν να εργάζονται το καλό. Με την υπομονή στις θλίψεις και με θερμούς γεμάτους αγάπη και παρηγοριά λόγους, συγκίνησαν τις καρδιές των συγκρατουμένων τους ληστών οι οποίοι πίστεψαν και ζήτησαν να βαπτιστούν στο όνομα του Χριστού. Σε λίγο τους ακολούθησε όχι μόνο ο δεσμοφύλακάς τους Αντώνιος αλλά ακόμα και η ίδια η κόρη του ηγεμόνα Κερκύρα. Έξαλλος από όλα αυτά ο σκληρός ηγεμόνας έδωσε διαταγή να βασανιστούν όλοι αλύπητα.

Ακόμα και ο νέος ηγεμόνος Δατιανός κίνησε διωγμό κατά των Αγίων και συνέλαβε τον Σωσίπατρο τον οποίο έριξε σε μεγάλο καζάνι γεμάτο βραστή πίσσα για να καεί. Έτσι ο Άγιος παρέδωσε την ψυχή του στα χέρια του Χριστού που τόσο είχε αγαπήσει και υπηρετήσει με ζήλο και αυταπάρηση. Η Εκκλησία μας εορτάζει την μνήμη του Αγίου στις 29 Απριλίου.

δίδαγμα

Η Βέροια

Η Βέροια είναι πόλη της κεντρικής Μακεδονίας και πρωτεύουσα του Νομού Ημαθίας. Είναι χτισμένη στις καταπράσινες πλαγιές του βουνού Βέροιο και είναι γεμάτη από φυσικές ομορφιές. Σύμφωνα με τα πιο πρόσφατα στοιχεία έχει περίπου 43.000 κατοίκους.

Είναι μία από τις αρχαιότερες πόλεις της Ευρώπης. Σύμφωνα με τη μυθολογία χτίστηκε από τον Μακεδόνα βασιλιά Βέρητα που της έδωσε το όνομα μιας από τις κόρες του. Το όνομά της μάλλον προέρχεται από το ρήμα «ρέω» που συνδέεται με τα πολλά υδάτινα αποθέματά της.

Πασίγνωστη επίσης είναι για τις όμορφες παλιές γειτονιές της, για την αρχιτεκτονική των παλιών αρχοντικών της και για τους 50 περίπου βυζαντινούς και μεταβυζαντινούς ναούς που την στολίζουν και που της χάρισαν το προσωνύμιο «μικρή Ιερουσαλήμ».

Α. Βρείτε τις αναγραμματισμένες λέξεις:

ΡΑΣΣΠΙΟΤΩ:

ΑΙΡΕΒΟ:

ΚΣΙΣΗΑΛΕΘΟΝ:

ΟΑΑΣΣΙΝ:

ΡΕΡΚΑΥΚ:

ΟΓΑΥΛΕΓΕΙ:

ΣΤΑΓΙΡΑ:

ΦΟΥΚΑΛΕΣΜΑΔΣ:

ΝΕΛΚΙΛΡΟΣΥΚ:

ΔΑΚΑΜΝΙΕΟ:

Α. Επιλέξτε τις σωστές λέξεις από τις παρενθέσεις:

Ο Άγιος (Στέφανος, Σωσίπατρος, Ιάσοντας) έζησε στα (αλώνια, κυδώνια, χρόνια) του Αποστόλου (Παύλου, Κωνσταντίνου, Αντωνίου). (Υπαγόταν, Γνωριζόταν, Καταγόταν) από την (Έδεσσα, Βέροια, Νάουσα), πόλη της (Θράκης, Θεσσαλίας, Μακεδονίας) και ο (πεθερός, πατέρας, αδελφός) του ονομαζόταν (Πύρρος, Γύρρος, Μύρρος).

Όταν (έφυγε, έκατσε, έφτασε) ο Απόστολος (Κωνσταντίνος, Παύλος, Αντώνιος) στην (πόλη, αυλή, πλατεία) και άρχισε να (μοιράζει, κηρύττει, διατάζει) το Ευαγγέλιο του (Βούδα, Μωάμεθ, Χριστού), ο (Ιάσοντας, Στέφανος, Σωσίπατρος) ήταν ένας από τους πολλούς που (φύτεψαν, πίστεψαν, ζήτησαν) σε αυτό και (ψηφίστηκαν, χωρίστηκαν, βαπτίστηκαν) στο όνομα του (Αλλάχ, Κυρίου, Δία).

Τόσο πολύ (αγάπησε, ζήλεψε, μίσησε) τον Απόστολο Παύλο που (άλλαξε, πήρε, έγραψε) την (απόφαση, πρόφαση, άποψη) να τον (σκοτώσει, συνοδέψει, προδώσει) στην υπόλοιπη (εξουσία, αμαρτία, περιοδεία) του. Έτσι (συμάδεψε, εγκατέλειψε, πυροβόλησε) την (γιαγιά, γειτονιά, οικογένεια) και τους (ποδοσφαιριστές, συγγενείς, στρατιώτες) του και (ακολούθησε, κυνήγησε, έπιασε) τον (Ιάσωνα, Πύρρο, Παύλο) στο δύσκολο έργο της (εξαφάνισης, διάδοσης, πτώσης) του Ευαγγελίου.

μάθημα 3ο

Απολυτίκιο
Αγίου Αποστόλου
Σίλα

Ἄπόστολε ἅγιε
Σίλα πρέσβευε τῷ
ἐλεήμονι Θεῷ,
ἵνα πταισμάτων
ἄφεσιν, παράσχη
ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν.

Ἦχος γ'.

3 Ο Άγιος Απόστολος Σίλας.

Οι εβδομήκοντα

Το κήρυγμα του Κυρίου μας Ιησού Χριστού συγκινοῦσε όλους τους ανθρώπους που με αγαθή καρδιά και διάθεση για ωφέλεια τον πλησίαζαν. Από αυτούς ο ίδιος ο Χριστός είχε προτείνει σε δώδεκα να γίνουν οι πιο στενοί του ακόλουθοι και μαθητές. Αυτοί απετέλεσαν τον πρώτο κύκλο μαθητών που έγιναν γνωστοί ως Δώδεκα Απόστολοι.

Γύρω από αυτούς σχηματίστηκε ακόμη μία ευρύτερη ομάδα που την αποτελούσαν εβδομήντα μαθητές. Αυτοί δεν είχαν βέβαια τη στενή καθημερινή επαφή των πρώτων με τον Ιησού Χριστό, ήταν όμως εξίσου πιστοί και αφοσιωμένοι σ' Εκείνον και όπως αποδείχθηκε στη συνέχεια κοπίασαν το ίδιο με τους πρώτους στη διάδοση του Ευαγγελίου.

Ο συνοδοιπόρος του Παύλου.

Ο Άγιος Απόστολος Σίλας ή Σιλουανός υπήρξε ένας από τους μαθητές του Κυρίου μας Ιησού Χριστού. Δεν ανήκε βέβαια στον στενό κύκλο των δώδεκα μαθητών αλλά σε έναν ευρύτερο, αυτόν των **εβδομήντα**. Καταγόταν προφανώς από Ιουδαϊκή οικογένεια της Ιερουσαλήμ στην χριστιανική Εκκλησία της οποίας υπήρξε εξέχον μέλος.

Διακρίνονταν μεταξύ των άλλων Χριστιανών για τη βαθιά του πίστη στον αληθινό Θεό, την καθαρότητα της ζωής, την προσήλωσή του στο Ευαγγέλιο του Χριστού, την ειλικρινή και ανιδιοτελή αγάπη του προς όλους αλλά και για τον ιεραποστολικό του ζήλο. Δεν είναι λοιπόν παράξενο που τράβηξε επάνω του σαν μαγνήτης το έλεος του Θεού, ο Οποίος τον στόλισε με πολλά χαρίσματα και ιδιαίτερα με αυτό της προφητείας. Μπροστά στα καθαρά μάτια της ψυχής του ο Θεός φανέρωνε όλα όσα ήταν απαραίτητα για το καλό και την πνευματική προκοπή των αδελφών του Χριστιανών κι εκείνος με αγάπη, διάκριση και ταπείνωση τους συμβούλευε να πράττουν το θέλημα του Κυρίου και να φυλάγονται από τις παγίδες του πονηρού.

Έτσι, όταν οι Χριστιανοί της Αντιόχειας ζήτησαν την συμπαράσταση της Εκκλησίας των Ιεροσολύμων, ο Άγιος Σίλας στάλθηκε μαζί με τους Αποστόλους Παύλο και Βαρνάβα για να τους στηρίξουν με την παρουσία και τους παρηγορητικούς τους λόγους. Αργότερα όταν ο Απόστολος Παύλος ανέλαβε την δεύτερη περιοδεία του στις πόλεις της Μικράς Ασίας, ο Άγιος Σίλας ήταν ένας από αυτούς που ο Παύλος ζήτησε να τον συνοδεύσουν. Ο Άγιος δέχθηκε με πολύ χαρά την πρόσκληση υπακούοντας στο θέλημα του Κυρίου και μαζί διέτρεξαν την Συρία, την Κιλικία, την Λυκαονία, την Φρυγία, την Γαλατία, την Μυσία έως ότου έφτασαν στην Τρωάδα.

Από εκεί (μετά το όραμα που είδε ο Απόστολος Παύλος) έκαναν το μεγάλο βήμα να περάσουν στην απέναντι ακτή, στην Μακεδονία, ένα βήμα

που θα άλλαζε την ιστορία της Ευρώπης και όλου του κόσμου, μεταφέροντας κι εκεί το φως του Χριστού. Έφτασαν στους **Φιλίππους** όπου τελικά φυλακίστηκαν από φθόνο. Η ιδιότητα όμως των Ρωμαίων πολιτών που είχαν τους χάρισε τελικά την ελευθερία τους αλλά όχι και την παραμονή τους στην ταραγμένη πόλη. Έτσι συνέχισαν το ταξίδι τους κι έφτασαν στην Θεσσαλονίκη. Εκεί το κήρυγμα του Ευαγγελίου βρήκε μεγάλη απήχηση αλλά και μεγάλη αντίδραση από τους Εβραίους της πόλης που ξεσήκωσαν επεισόδια και τους ανάγκασαν να φύγουν στη Βέροια.

Στην πόλη αυτή βρήκαν ένα εντελώς διαφορετικό κλίμα. Τους εντυπωσίασε η ευγένεια των κατοίκων και η διάθεση τους να ακούσουν καλοπροαίρετα τους λόγους των Αποστόλων ερευνώντας παράλληλα και τις Γραφές. Εκεί πίστεψαν πολλοί Ιουδαίοι και Έλληνες κι όταν ο Απόστολος Παύλος έφυγε για την Αθήνα, άφησε αντικαταστάτες του τον Σίλα και τον Τιμόθεο για να στερεώσουν στην πίστη τους νεοφώτιστους Χριστιανούς. Όταν το έργο τους ολοκληρώθηκε, συναντήθηκαν πάλι οι τρεις τους στην Κόρινθο όπου κήρυξαν τον Ιησού Χριστό, Υιό του Θεού. Στην πόλη αυτή ο Άγιος Σίλας έγινε επίσκοπος και εργάστηκε με ζήλο και αυταπάρνηση, έως το ειρηνικό τέλος της ζωής του, για να οικοδομήσει την αγάπη στις ψυχές των πιστών. Η μνήμη του τιμάται από την Εκκλησία μας στις 30 Ιουλίου.

δίδαγμα

Οι Φίλιπποι

Η ιστορία του οικισμού των Φιλιππων αρχίζει στα 360/359 π.Χ. όταν άποικοι από τη Θάσο ιδρύουν την πρώτη πόλη, τις Κορινθίδες. Όταν στα 356 π.Χ. απειλούνται από τους Θράκες, ζητούν τη βοήθεια του Φιλίππου Β' (πατέρα του Μεγάλου Αλεξάνδρου). Εκείνος, διαβλέποντας την οικονομική και στρατηγική σημασία της πόλης, την οχυρώνει και τη μετονομάζει σε Φιλίππους.

Το 42 π.Χ., η πόλη γίνεται ρωμαϊκή αποικία και αποκτά ιδιαίτερη σημασία εξαιτίας της θέσης της πάνω στην Εγνατία οδό.

Το έτος 49 ή 50 μ.Χ. ο Απόστολος Παύλος επισκέφθηκε τους Φιλίππους και ίδρυσε την πρώτη χριστιανική Εκκλησία της Ευρώπης. Το γεγονός αυτό ανέδειξε την πόλη σε μητρόπολη του Χριστιανισμού.

A. Σωστό ή Λάθος;

1. Ο Άγιος Σίλας καταγόταν από την Αντιόχεια.

Σωστό ή Λάθος

2. Ο Άγιος Σίλας ήταν ένας από τους δώδεκα Αποστόλους.

Σωστό ή Λάθος

3. Ο Θεός έδωσε στον Άγιο Σίλα το χάρισμα να θεραπεύει όλες τις αρρώστιες.

Σωστό ή Λάθος

4. Ο Άγιος Σίλας ακολούθησε τον Απόστολο Παύλο στην δεύτερη περιοδεία του.

Σωστό ή Λάθος

5. Ο Άγιος Σίλας φυλακίστηκε μαζί με τον Απόστολο Παύλο στους Φιλίππους.

Σωστό ή Λάθος

6. Ο Άγιος Σίλας έγινε επίσκοπος Βέροιας.

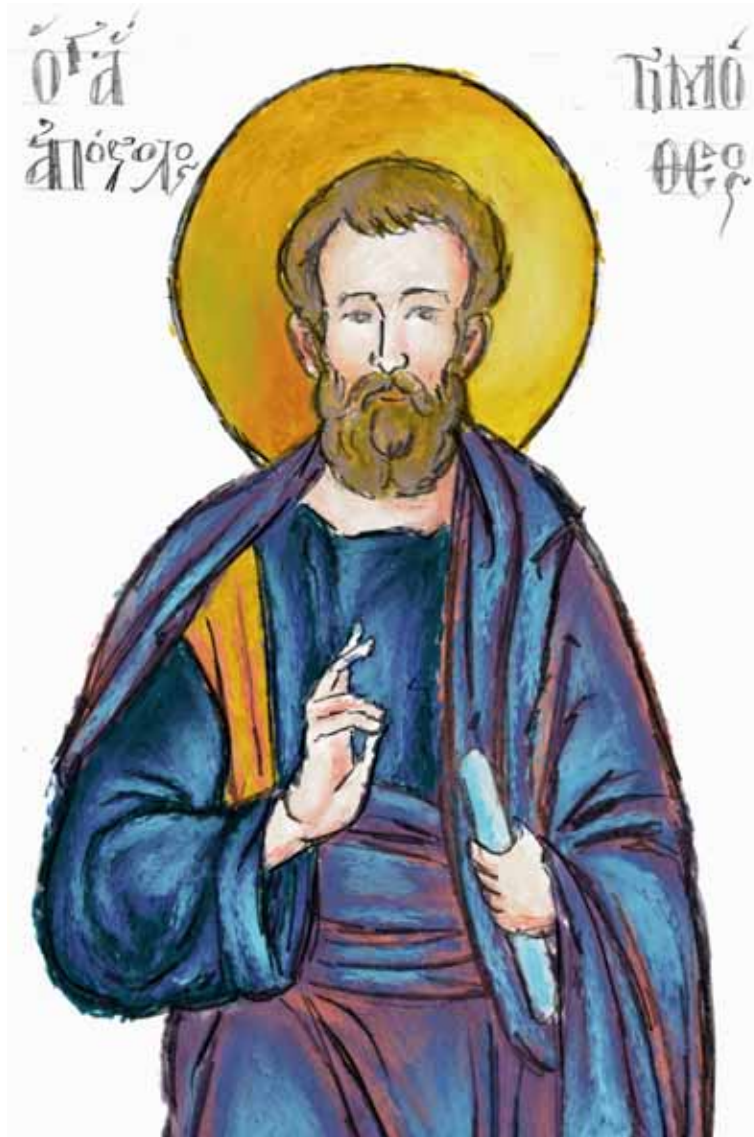
Σωστό ή Λάθος

B. Συμπληρώστε το παρακάτω κείμενο:

..... είναι
 που του
 σαν το του
, ο τον
 με και
 με της

 στα της
 του ο
 όλα ήταν για το
 και την
 των του
 κι με
, και
 τους να
 το του
 και να από
 τις του

μάθημα 4ο

Απολυτικό
Ἀγίου Ἀποστόλου
Τιμοθέου

Γέκνον γνήσιον,
τοῦ Παύλου ὄφθης,
ὡς παρίστησι,
καί συνεργάτης,
ἀγαπητός κατὰ
πάντα Τιμόθεε·
καί διαπρέψας τῷ
λόγῳ τῆς χάριτος,
ἀθλητικῶς ἐδοξάσθης
Ἀπόστολε. Ὅθεν
πρέσβευε, Κυρίῳ
τῷ σέ δοξάσαντι,
δωρήσασθαι ἡμῖν τό
μέγα ἔλεος.

Ἦχος γ'. Θείας πίστεως.

4 Ο Άγιος Απόστολος Τιμόθεος.

Η Λυκαονία

Αρχαία χώρα στο κέντρο περίπου της Μικράς Ασίας. Πρώτη φορά αναφέρεται από τον Ξενοφώντα.

Σχεδόν ολόκληρη η χώρα είναι έρημος, ακατάλληλη για οποιαδήποτε καλλιέργεια και ως εκ τούτου οι κάτοικοί της ασχολούνταν με την κτηνοτροφία ακόμα και τη ληστεία προκειμένου να μπορέσουν να επιβιώσουν στις δύσκολες συνθήκες του τόπου τους.

Ο Ρωμαίος ιστορικός Πλίνιος αναφέρει την ύπαρξη 14 πόλεων στην περιοχή με σπουδαιότερη το Ικόνιο και δεύτερη τα Λύστρα.

Η περιοχή κατακτήθηκε από πολλούς με τελευταίους τους Οθωμανούς Τούρκους οι οποίοι μάλιστα έκαναν το Ικόνιο πρωτεύουσα του πρώτου κράτους τους.

Στο πλευρό του πρωτοκορυφαίου.

Ο Άγιος Απόστολος Τιμόθεος καταγόταν από την πόλη Λύστρα της **Λυκαονίας**. Ο πατέρας του ήταν ειδωλολάτρης και η μητέρα του Ευνίκη Εβραία. Ο Τιμόθεος ανατράφηκε σαν πιστός Ιουδαίος από τη μητέρα και τη γιαγιά του Λαΐδα με πίστη στον ένα αληθινό Θεό και αγάπη στον ευσεβή και θεάρεστο τρόπο ζωής.

Το 45 μ.Χ. ο Απόστολος Παύλος έφτασε για πρώτη φορά στην πόλη τους και με το κήρυγμά του μετέστρεψε στον Χριστιανισμό την μητέρα και την γιαγιά του Τιμοθέου. Μερικά χρόνια μετά ξαναεπέστρεψε και βρήκε τον νεαρό Τιμόθεο γεμάτο ζήλο και θαυμασμό για το έργο του ευαγγελισμού των ανθρώπων. Με παρότρυνση των Χριστιανών της πόλης τον βάπτισε και τον επέλεξε ως σύντροφό του στους κόπους του. Υπήρξε τέτοια η αγάπη μεταξύ τους που ο Παύλος τον αποκαλούσε και του φέρονταν σαν παιδί του ενώ εκείνος τον υπάκουε και τον τιμούσε σαν πατέρα του αληθινό.

Ο Άγιος Τιμόθεος ξεχώριζε για την υπακοή, την πραότητα, τη σεμνότητα και την ταπεινοφροσύνη του, αρετές απόλυτα απαραίτητες για κάθε Χριστιανό. Στολισμένος από αυτές αποτελούσε ζωντανό παράδειγμα όχι μόνο για τους πιστούς αλλά και για τους απίστευτους οι οποίοι διακρίνοντας επάνω του τη Χάρη του Θεού και ακούγοντας τους θερμούς και γεμάτους ιεραποστολικό ζήλο λόγους του έλκονταν στην πίστη του Χριστού.

Συνοδεύοντας τον Απόστολο Παύλο έφτασε και στη δική μας περιοχή, στη Βέροια, όπου μετέφερε με το διδάσκαλό του το μήνυμα του Ευαγγελίου στους διψασμένους για αιώνιο φως και αλήθεια κατοίκους της πόλης. Μετά την αποχώρηση του Παύλου, ο Τιμόθεος έμεινε μαζί με τον Σίλα στην πόλη προκειμένου να στερεώσει τους Βεροιοείς στην πίστη και να οργανώσει την πρώτη τους Εκκλησία.

Ακολούθησε τον Παύλο και σε όλες τις άλλες του περιοδείες ενώ στάλθηκε πολλές φορές από εκείνον σε δύσκολες αποστολές σε διάφορες πόλεις.

Η Έφεσος

Η Έφεσος ήταν μία πόλη της ελληνικής Ιωνίας χτισμένη στα δυτικά παράλια της Μικράς Ασίας απέναντι από το νησί Σάμος.

Από τα πανάρχαια χρόνια υπήρξε μεγάλο εμπορικό κέντρο γεγονός που της έδωσε ιδιαίτερη οικονομική και στρατηγική σημασία.

Συγχρόνως υπήρξε και ένα μεγάλο θρησκευτικό κέντρο όπου λατρεύονταν η θεά Αρτεμης γι' αυτό και στην πόλη είχε χτισθεί το Αρτεμίσιο (ναός αφιερωμένος στην θεά) που ήταν το μεγαλύτερο οικοδόμημα της Μικράς Ασίας και ένα από τα επτά θαύματα του αρχαίου κόσμου.

Παρόλα αυτά η Έφεσος υπήρξε μία από τις πρώτες πόλεις της Μικράς Ασίας που ασπάσθηκαν τον Χριστιανισμό. Εκεί έδρασε και ο Άγιος Απόστολος και Ευαγγελιστής Ιωάννης ο οποίος την αναφέρει και στην Αποκάλυψη.

Ήταν κοντά στον Παύλο ακόμα και όταν συνελήφθηκε και οδηγήθηκε στη Ρώμη. Αργότερα, μετά την απελευθέρωση του Αποστόλου συναντούνται στην Ανατολή και τοποθετείται από εκείνον επίσκοπος στην πόλη Έφεσο. Ήταν ίσως η δυσκολότερη διακονία που είχε αναλάβει ποτέ, μια που τα χρόνια εκείνα η πόλη αυτή ήταν, θα λέγαμε, η μητρόπολη της ειδωλολατρίας. Εκεί εργάστηκε με πολύ ζήλο, υπομονή και επιμονή προκειμένου να φέρει τους πλανεμένους ανθρώπους στο φως της αλήθειας του Ευαγγελίου.

Διέκοψε το έργο του μόνο για να βρεθεί κοντά στον πνευματικό του πατέρα Παύλο στις τελευταίες του στιγμές στη Ρώμη. Επιστρέφοντας στην Έφεσο συναντήθηκε με τον Απόστολο και Ευαγγελιστή Ιωάννη, κοντά στον οποίο ωφελήθηκε πάρα πολύ. Συνέχισε να ποιμαίνει την Εκκλησία της Εφέσου με νεανικό ενθουσιασμό και άμετρο ζήλο που ενισχύονταν από την άπειρη αγάπη του στο Θεό και τους συνανθρώπους του. Ιδιαίτερα πονούσε για τους ειδωλολάτρες τους οποίους με συμβουλές προσπαθούσε να διαφωτίσει. Κάποια μέρα όμως αυτοί εξαγριωμένοι του επιτέθηκαν και τον ξυλοκόπησαν άγρια. Οι μαθητές του έτρεξαν να τον σώσουν από τα γεμάτα μίσος χέρια τους και τον μετέφεραν μισοπεθαμένο σε ένα γειτονικό ύψωμα. Εκεί ο Άγιος παρέδωσε την αγία ψυχή του στα χέρια του Θεού. Η μνήμη του τιμάται από τους Ορθοδόξους στις 22 Ιανουαρίου.

δίδαγμα

A. Βρες και υπογράμμισε τα λάθη στο παρακάτω κείμενο και ξαναγράψτε το σωστά στις κενές γραμμές.

Ο Άγιος Απόστολος Τιμόθεος καταγόταν από τα Ιεροσόλυμα της Μικράς Ασίας. Ο πατέρας του τον μεγάλωσε με τέτοιο τρόπο ώστε να στολίσει την ψυχή του με κάθε αρετή. Όταν πέρασε από την πόλη τους ο Απόστολος Θωμάς διέκρινε στον ηλικιωμένο Τιμόθεο όλα εκείνα τα χαρίσματα που θα τον καθιστούσαν κατάλληλο για να κηρύξει το κοράνιο. Έτσι τον πήρε μαζί του ως πιστό σύντροφο στον εύκολο αγώνα για τη διάδοσή του.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

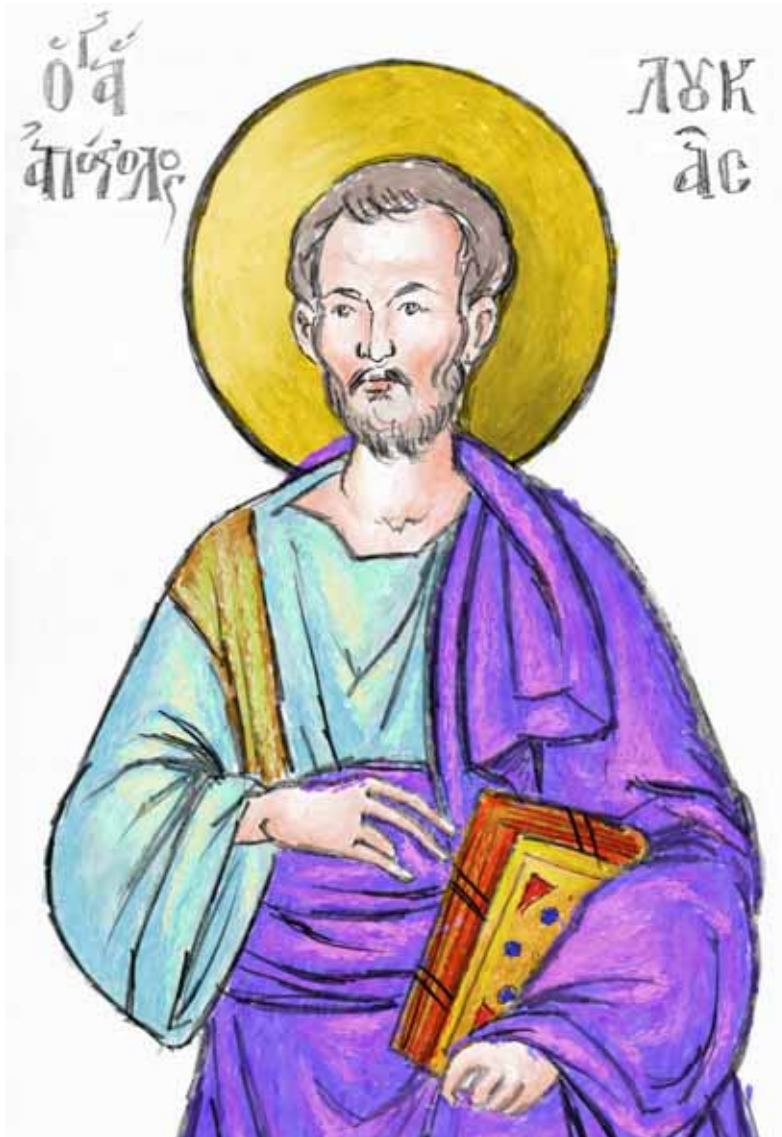
B. Συμπληρώστε την ακροστιχίδα του Αγίου Τιμοθέου.

1. _ _ _ _ **T** _
2. _ _ _ _ **I** _ _ _
3. _ _ _ _ **M** _ _ _ _
4. _ _ _ _ **O** _
5. _ _ _ _ **Θ** _ _
6. _ _ _ _ **E** _ _ _ _
7. _ _ _ _ **O** _
8. _ _ _ _ **Σ** _ _ _ _

Ο Άγιος Τιμόθεος...

1. αγάπησε με όλη του την καρδιά το
2. είχε μέσα στην ψυχή του ακράδαντη
3. είχε μία ευσεβή
4. συνδέθηκε πνευματικά με τον Απόστολο
5. αφιέρωσε τη ζωή του στο
6. έφτασε μέχρι και την πόλη
7. γνώρισε τον Άγιο Ιωάννη το Θεολόγο στην
8. έγινε στην πόλη αυτή

μάθημα 5ο

Απολυτίκιο
Αγίου Αποστόλου
Λουκά

Ἄκέστωρ σοφώτατος,
ιερομύστα Λουκᾶ,
ζωγράφος πανάριστος
τῆς Θεοτόκου
Μητρός, ἐδείχθης
Ἀπόστολε· ἔγραψας
μάκαρ λόγους, διά
Πνεύματος θείου·
ἔδωκας ἐννοῆσαι
συγκατάβασιν
ἄκραν, Χριστοῦ
τῆς παρουσίας· διό
πρέσβευε σωθῆναι
ἡμᾶς.

Ἦχος δ΄. Ταχύ
προκατάλαβε.

Ο πρώτος αγιογράφος

Σύμφωνα με την παράδοση της Εκκλησίας μας ο Άγιος Λουκάς ήταν ο πρώτος αγιογράφος. Γνωρίζοντας την τέχνη της ζωγραφικής ζήτησε την ευλογία από την Παναγία μητέρα του Κυρίου μας να τη ζωγραφίσει φέροντας στην αγκαλιά της τον μικρό Χριστό σαν ζωντανή απόδειξη της επί γης παρουσίας του Κυρίου. Εκείνη τότε είπε με χαρά για την εικόνα: «Η Χάρη Αυτού που γεννήθηκε από εμένα να είναι μαζί της». Στη συνέχεια ο Άγιος ιστόρησε και άλλες εικόνες της βρεφοκρατούσας Παναγίας εισάγοντας έτσι στην Εκκλησία την ευλαβή παράδοση της τιμής των ιερών εικόνων.

Ο Απόστολος, ο συγγραφέας, ο καλλιτέχνης.

Ο Άγιος Απόστολος και Ευαγγελιστής Λουκάς καταγόταν από οικογένεια ειδωλολατρών της Αντιόχειας. Πνεύμα ανήσυχο και ερευνητικό, αφιερώθηκε από νεαρή ηλικία στην αναζήτηση της σοφίας μέσα από τις τέχνες και τις επιστήμες. Τελικά τον κέρδισαν, η ιατρική και η ζωγραφική.

Η δίψα του για γνώση τον έκανε να ταξιδέψει σε πολλά μέρη του τότε γνωστού κόσμου. Έτσι έφτασε και στην Παλαιστίνη την εποχή που ο Κύριός μας Ιησούς Χριστός κήρυττε το Ευαγγέλιο της σωτηρίας. Ο λόγος του Κυρίου μίλησε στην αγαθή καρδιά του Λουκά, που βρήκε επιτέλους αυτό που αναζητούσε, την πηγή της σοφίας και της γνώσεως, τον ίδιο τον Θεό. Γρήγορα βρέθηκε ανάμεσα στην ομάδα των εβδομήντα μαθητών του Κυρίου τους οποίους έστειλε Εκείνος να κηρύξουν το λόγο της σωτηρίας σε πόλεις και χωριά της περιοχής. Βρισκόταν στα Ιεροσόλυμα τις ημέρες του Θείου Πάθους και αξιώθηκε από τους πρώτους, μαζί με τον Κλεόπα, καθώς πήγαιναν προς το χωριό Εμμαούς, να δει τον Αναστημένο Ιησού. Την ημέρα της Πεντηκοστής ήταν μαζί με τους άλλους μαθητές και έλαβε κι αυτός πλούσια τη Χάρη του Αγίου Πνεύματος.

Επιστρέφοντας στην πατρίδα του την Αντιόχεια, μετέφερε απ' όπου περνούσε τον χαρμόσυνο μήνυμα του Ευαγγελίου. Εκεί μετά από κάποια χρόνια, έφτασε ο Απόστολος Παύλος, κατά το ξεκίνημα της δεύτερης περιόδου της ζωής του. Η γνωριμία τους υπήρξε σταθμός στη ζωή του. Εντυπωσιασμένος από το έργο και την αγιότητά του Παύλου, εγκατέλειψε τα πάντα και τον ακολούθησε πιστά. Μαζί του βρέθηκε στην Μακεδονία και περνώντας από τους Φιλίππους και τη Θεσσαλονίκη έφτασαν στη Βέροια. Εκεί ο Παύλος του ανέθεσε την αποστολή να παραμείνει στην Μακεδονία περιοδεύοντας στις νεοσύστατες Εκκλησίες προκειμένου να τις ενισχύει. Έμεινε στην περιοχή περίπου οκτώ χρόνια υπακούοντας στην εντολή του Παύλου, εργαζόμενος με πολύ ζήλο για τον καταρτισμό των πιστών.

Κατά τη διάρκεια της τρίτης περιόδου του, ο Παύλος τον παίρνει πάλι μαζί του και γυρίζουν στα Ιεροσόλυμα. Εκεί ο Παύλος συνελήφθηκε και οδηγήθηκε στη Ρώμη. Κοντά του ήταν πάντα ο Λουκάς. Εκεί στα δύο χρόνια της φυλάκισης του Αποστόλου, ο Λουκάς με την καθοδήγηση του διδασκάλου του γράφει το Ευαγγέλιό του και το βιβλίο των Πράξεων των Αποστόλων.

Μετά την απελευθέρωση του Παύλου, ξανάρχισαν πάλι τις περιόδους μέχρι που ο Απόστολος των Εθνών ξανασυνελήφθηκε στη Ρώμη όπου μαρτύρησε. Ο Λουκάς συνέχισε το ιεραποστολικό του έργο περιοδεύοντας στην Ιταλία, τη Δαλματία, την Ελλάδα ακόμα και την Αίγυπτο, περνώντας πολλές περιπέτειες και ταλαιπωρίες χάρι του Χριστού και του Ευαγγελίου.

Τελικά έφτασε στη Θήβα της Βοιωτίας όπου έγινε επίσκοπός της. Παρά την μεγάλη του ηλικία εργάστηκε δραστήρια για την Εκκλησία του Χριστού, κηρύττοντας το Ευαγγέλιο και θεραπεύοντας με την πλούσια χάρι που απολάμβανε από τον Θεό, τους ψυχικά και σωματικά ασθενείς. Σε ηλικία ογδόντα τεσσάρων ετών συνελήφθηκε από οργισμένους για το σωτήριο έργο του ειδωλολάτρες. Τον χτύπησαν αλύπητα και αφού τον έγδαραν ζωντανό τον σταύρωσαν σε μια ελιά. Έτσι παρέδωσε ο Άγιος Λουκάς την ψυχή του στον Κύριο για να πάρει από Αυτόν το αιώνιο στεφάνι της δόξας. Η μνήμη του εορτάζεται στις 18 Οκτωβρίου.

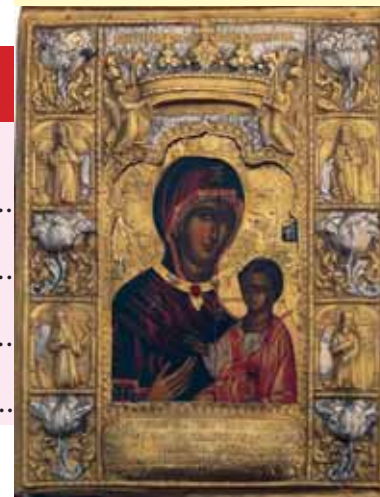
δίδαγμα

Η Παναγία Σουμελά

Σύμφωνα με την παράδοση η εικόνα της Παναγίας «Σουμελά» είναι έργο του Αγίου Λουκά. Με θαυμαστό τρόπο βρέθηκε στο όρος Μελά του Πόντου όπου και χτίστηκε η περίφημη Μονή «Σουμελά».

Στα χρόνια της μικρασιατικής καταστροφής η εικόνα έμεινε κρυμμένη στον Πόντο. Αργότερα με ενέργειες της Ελληνικής Πολιτείας η εικόνα μεταφέρθηκε στην πατρίδα μας.

Σήμερα φυλάσσεται στη νέα Ιερά Μονή Παναγίας «Σουμελά» στο όρος Βέρμιο της Βέροιας και αποτελεί σημείο αναφοράς του Ποντιακού Ελληνισμού και ένα από τα σπουδαιότερα προσκυνήματα της Ορθόδοξης πίστης μας στην πατρίδα μας.

A. Βάλε τις λέξεις στη σωστή σειρά συμπληρώνοντας τέσσερις λέξεις που λείπουν:

Ο Ο ΤΟ ΤΗΝ ΤΗΝ ΤΗΝ ΤΗ ΤΟΥ ΤΟΥ ΤΟΥ ΤΟΥ
ΤΙΣ ΤΩΝ ΣΤΗ ΣΤΗΝ ΚΑΙ ΚΑΙ ΚΑΙ ΠΟΥ ΠΑΛΙ
ΜΕΤΑ ΟΠΟΥ ΠΟΛΛΕΣ ΑΚΟΜΑ ΜΕΧΡΙ ΞΑΝΑΣΥ-
ΝΕΛΗΦΘΗΚΕ ΕΡΓΟ ΤΑΛΑΙΠΩΡΙΕΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ
ΠΕΡΙΟΔΕΥΟΝΤΑΣ ΛΟΥΚΑΣ ΧΑΡΗ ΠΑΥΛΟΥ ΙΕ-
ΡΑΠΟΣΤΟΛΙΚΟ ΡΩΜΗ ΠΕΡΙΟΔΕΙΕΣ ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΕΣ
ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΥ ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΣΗ ΜΑΡΤΥΡΗΣΕ ΞΑ-
ΝΑΡΧΙΣΑΝ ΕΘΝΩΝ ΠΕΡΝΩΝΤΑΣ ΧΡΙΣΤΟΥ ΣΥ-
ΝΕΧΙΣΕ , , , , , , .

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

B. Κάντε την αντιστοίχιση.

Ο Άγιος Λουκάς....

γνώρισε το Χριστό

στη Ρώμη

γεννήθηκε από
ειδωλολάτρες

στη Μακεδονία

μαρτύρησε για
τον Χριστό

στην Αντιόχεια

στα Ιεροσόλυμα

βρέθηκε κατά
το Θείο Πάθος

στους Εμμαούς

κατάρτισε τις νέες
Εκκλησίες

στην Ιταλία

αξιώθηκε να δει τον
Αναστημένο Ιησού

στην Θήβα

στην Παλαιστίνη

περιόδευσε
διδάσκοντας

συνέγραψε το
Ευαγγέλιό του

μάθημα 6ο

Απολυτίκιο
Αγίου Αποστόλου
Κάρπου

Θείας χάριτος,
τῇ κοινωνία,
ἐκοινωνήσας,
δεσμῶν τῷ Παύλῳ,
θεομακάριστε
Κάρπε Απόστολε,
καὶ κοινωνοὺς θείας
δόξης ἀνέδειξας, τοὺς
δεξαμένους τό φέγγος
τῶν λόγων σου. Ὅθεν
πρέσβευε, Χριστῷ
τῷ Θεῷ πανεύφημε,
δωρήσασθαι ἡμῖν τό
μέγα ἔλεος.

Ἦχος γ'. Θείας πίστεως.

Η Τρωάδα

Η Τρωάδα, η ομηρική Τρωάς, είναι πανάρχαια ονομασία της περιοχής στην ασιατική πλευρά του Ελλήσποντου, εκεί που ήταν κτισμένη η πόλη της Τροίας (ή Ίλιον). Αργότερα απετέλεσε ΒΔ περιοχή της Μυσίας που κάλυπτε την έκταση από τον Ελλήσποντο και την Προποντίδα προς Βορρά μέχρι του κόλπου του Αδραμηττίου και που μαζί με τη "Φρυγία του Ελλήσποντου" αποτελούσε τη "Μικρή Μυσία".

Κύρια φυσικά γνωρίσματα της περιοχής το όρος Ίδη, ο ποταμός Σκάμανδρος και βέβαια ο Ελλήσποντος.

Την περιοχή αυτή διέσχισε ο Απόστολος Παύλος ερχόμενος από Μυσία.

Ο πρώτος μας επίσκοπος.

Ο Άγιος Κάρπος έζησε τα πρώτα χριστιανικά χρόνια και συγκαταλέγεται -εξ αιτίας του έργου του- ανάμεσα στους υπόλοιπους Αποστόλους ως ένας από τους εβδομήκοντα πρώτους. Καταγόταν από την **Τρωάδα** του Ελλήσποντου και πιθανόν ήταν ελληνικής καταγωγής.

Εκεί στην Τρωάδα λοιπόν έφτασε κατά τη διάρκεια της δεύτερης περιοδείας του ο Απόστολος Παύλος κηρύσσοντας το Ευαγγέλιο του Χριστού. Ένας από τους ακροατές του Θείου λόγου υπήρξε ο Κάρπος. Απογοητευμένος από την μωρία της ειδωλατρίας και διψώντας για την αλήθεια, αυτήν που αναγεννά τον άνθρωπο και δίνει ελπίδα και νόημα πνευματικό στη ζωή του, σαηηνεύτηκε από τα λόγια του Αποστόλου. Στο πρόσωπο του Χριστού που μόλις γνώριζε μέσα από το κήρυγμα του Παύλου, έβρισκε την ανάπαυση που αναζητούσε η ψυχή του, το πολυπόθητο φως που θα φώτιζε τη ζωή του και την ελπίδα της αιωνίου ζωής. Ενθουσιασμένος κάλεσε τον Απόστολο Παύλο στο σπίτι του όπου τον φιλοξένησε για όσο διάστημα παρέμεινε στην Τρωάδα, θέλοντας να ωφεληθεί όσο το δυνατόν περισσότερο από την παρουσία και τους λόγους του Αγίου. Μέσα του άναψε η άσβεστη φλόγα της πίστεως και της αγάπης στον Σταυροαναστημένο Ιησού. Δόθηκε με όλη τη δύναμη της ψυχής του στο Χριστό. Κι Εκείνος του πρόσφερε πλούσια την Ευλογία Του στολίζοντας την καθαρή ψυχή του με τα χαρίσματα του Αγίου Πνεύματος, που βρήκαν εύφορη γη και καρποφόρησαν πλούσια, δίνοντας πολύτιμους πνευματικούς καρπούς από τους οποίους επρόκειτο να τραφούν πολλοί.

Η παραμονή του Αποστόλου όμως εκεί έμελλε να μη διαρκέσει πολύ. Την διέκοψε ένα θεόσταλτο όραμα που οδήγησε τον Απόστολο Παύλο στην Ευρώπη, για να αλλάξει έτσι μια για πάντα την ιστορία του κόσμου. Μαζί του γεμάτος ιεραποστολικό ζήλο τον ακολούθησε και ο νεοφώτιστος Κάρ-

πος. Ο Απόστολος Παύλος περιβάλλοντας τον με μεγάλη εμπιστοσύνη, του ανέθεσε τη διακονία της διακομιδής των κατά καιρούς επιστολών του στις διάφορες Εκκλησίες. Δεν ήταν τυχαία η επιλογή του. Απ' όπου περνούσε κήρυττε με παρηρησία το Ευαγγέλιο του Χριστού, ενίσχυε τους πιστούς, έλκυε τους απίστευτους, μεταλαμπάδευε την φλόγα της πίστεως που έκαιγε μέσα στη δική του καρδιά σε όλους τους γύρω του.

Αργότερα ο Παύλος τον επέλεξε ανάμεσα στους μαθητές του και τον τοποθέτησε **επίσκοπο** στην πόλη της Βέροιας, για να ποιμάνει το λαό του Θεού. Εκεί πραγματικά ο Άγιος Κάρπος έλαμψε σαν άλλος ήλιος, φωτίζοντας τα πλήθη των ανθρώπων με τους θαυμαστούς του λόγους και με τα πάμπολλα θαύματα τα οποία με τη Χάρη του Θεού επιτελούσε.

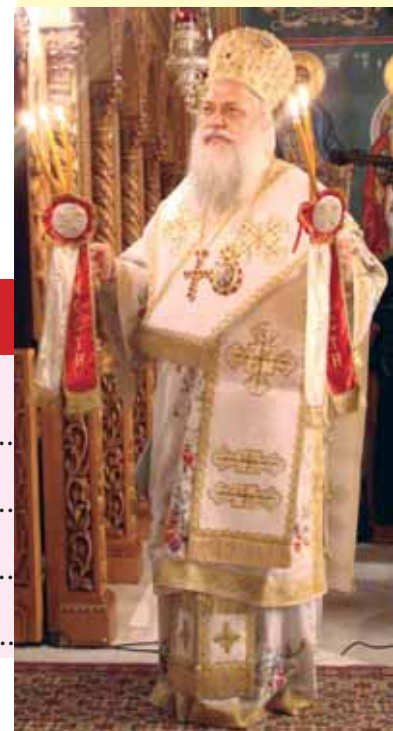
Ο ζήλος του να ελκύσει στην πίστη του Χριστού όσο το δυνατό περισσότερους συνανθρώπους του τον έφερνε συχνά σε αντίθεση με τους φανατικούς ειδωλολάτρες οι οποίοι του προκαλούσαν πολλές ταλαιπωρίες και προβλήματα. Τίποτα όμως δεν στάθηκε ικανό να τον κλονίσει. Με πολύ υπομονή, ανδρεία και καρτερικότητα ξεπερνούσε όλες τις θλίψεις και δίνονταν με περισσότερη πίστη, ελπίδα και αγάπη στο ιερό του έργο. Έτσι αγωνιζόμενος, έφτασε ως το ειρηνικό τέλος της ζωής του, αφού οδήγησε πλήθη ανθρώπων στο Χριστό. Η Εκκλησία γιορτάζει την μνήμη του στις 26 Μαΐου.

δίδαγμα

Ο βαθμός του Επισκόπου

Ο Επίσκοπος είναι ο τρίτος και ανώτερος βαθμός της Ιεροσύνης. Η λέξη «επίσκοπος» σημαίνει αυτόν που επιβλέπει, τον φύλακα. Στην Εκκλησία η λέξη αποκτά την έννοια της πνευματικής επίβλεψης των μελών της.

Οι Επίσκοποι εκλέγονται από την Ιερά Σύνοδο της Εκκλησίας με κριτήρια που ορίζουν οι ιεροί κανόνες των Οικουμενικών Συνόδων και προέρχονται από την τάξη των μοναχών κληρικών.

A. Ποιό είναι το σωστό;

1. Ο Απόστολος Παύλος καταγόταν από...

- α. την Ταρσό της Πισιδίας.
- β. την Ιερουσαλήμ.
- γ. την Ταρσό της Κιλικίας.

2. Ο Απόστολος Παύλος ήταν Ιουδαίος από τη φυλή...

- α. του Ιούδα.
- β. του Βενιαμίν.
- γ. του Μανασσή.

3. Ο Απόστολος Παύλος μετεστράφη στην πίστη στο Χριστό πηγαίνοντας...

- α. στην Ιερουσαλήμ.
- β. στη Θεσσαλονίκη.
- γ. στη Δαμασκό.

4. Ο Απόστολος Παύλος έκανε...

- α. τέσσερις περιοδείες.
- β. τρεις περιοδείες.
- γ. πέντε περιοδείες.

5. Ο Απόστολος Παύλος μαρτύρησε...

- α. στη Βέροια.
- β. στην Αθήνα.
- γ. στη Ρώμη.

B. Βρείτε τις παρακάτω λέξεις στον πίνακα που ακολουθεί:

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ, ΚΑΡΠΟΣ, ΤΡΩΑΔΑ, ΕΠΙΣΚΟΠΟΣ,
ΕΒΔΟΜΗΚΟΝΤΑ, ΕΛΛΗΣΠΟΝΤΟΣ, ΕΠΙΣΤΟΛΕΣ,
ΘΑΥΜΑΤΑ, ΥΠΟΜΟΝΗ, ΑΝΔΡΕΙΑ.

I	P	Υ	Θ	K	O	Π	Σ	Δ	I
E	E	X	P	I	Σ	T	O	Σ	K
P	T	P	Ω	A	Δ	A	B	Υ	A
O	A	I	O	M	N	B	Ω	N	Λ
Υ	P	Σ	T	Υ	Λ	H	M	E	A
B	Σ	T	A	P	Σ	O	Σ	K	M
E	O	I	E	Λ	K	A	Δ	K	I
P	Υ	A	P	Φ	B	N	Λ	Λ	Δ
O	Λ	N	Z	X	Ψ	Ω	B	H	A
I	A	O	Ξ	Σ	K	Λ	Z	Σ	M
A	M	Σ	Δ	A	Φ	Γ	H	I	A
M	O	Z	X	O	Ψ	Ω	B	A	Σ
A	Υ	Φ	O	Υ	T	A	Λ	Ξ	K
T	Π	A	Υ	Λ	O	Σ	M	P	O
A	Σ	T	E	P	Θ	Λ	I	A	Σ

μάθημα 7ο

Απολυτίκιο Αγίου Αποστόλου Όνησίμου

Γαῖς ἀκτίσι τοῦ
Παύλου φωτισθεῖς
τήν διάνοιαν, ὥφθης
ύπηρέτης τοῦ Λόγου
καί Ἀπόστολος
ἐνθεός· καί ὄνησιν
ἐβράβευσας ζωῆς,
Όνήσιμε θεράπον
τοῦ Χριστοῦ, διά
λόγων καί θαυμάτων
θεοπρεπῶν, τοῖς
πίστει ἐκβοῶσί σοι·
δόξα τῷ σέ δοξάσαντι
φαιδρῶς, δόξα τῷ σέ
στεφανώσαντι, δόξα
τῷ ἐνεργοῦντι διά
σου, πᾶσιν λάματα.

Ἦχος α'. Τῆς ἐρήμου
πολίτης.

Η Ρώμη

Η Ρώμη είναι η πρωτεύουσα της Ιταλίας, και μία από τις ιστορικότερες πόλεις της Ευρώπης. Διατρέχεται από τον ποταμό Τίβερη. Η ιστορική πόλη είναι κτισμένη ανατολικά του ποταμού πάνω σε επτά λόφους.

Η Ρώμη είναι μια πόλη με σπουδαία ιστορία και αξιοσημείωτη προσφορά στην επιστήμη, τον πολιτισμό και τις τέχνες. Γι' αυτό το λόγο, καθώς και για τα πολυάριθμα και εξαιρετικής ομορφιάς μνημεία της, της έχει αποδοθεί η προσωνυμία «η αιώνια πόλη».

Σύμφωνα με τη μυθολογία ο Ρωμύλος θεμελίωσε τη Ρώμη στον Παλατινό Λόφο στις 21 Απριλίου 753 π.Χ.. Άλλος μύθος θέλει τον ευγενή Αινεία από τη Τροία, ο οποίος έφυγε όταν καταστράφηκε η Τροία στον Τρωικό πόλεμο, να είναι ιδρυτής της Ρώμης. Αρχαιολογικά ευρήματα επιβεβαιώνουν την ύπαρξη οικισμών στην περιοχή ήδη από τον 8ο αιώνα π.Χ..

Ένας Άγιος φυγάς.

Ο Άγιος Απόστολος Ονήσιμος έζησε τα πρώτα χρόνια του Χριστιανισμού. Η καταγωγή του ήταν από τη Φρυγία και υπήρξε δούλος ενός θερμού χριστιανού του Φιλήμονος -μαθητού του Αποστόλου Παύλου- στην πόλη Κολοσσές της Μικράς Ασίας.

Καθώς ήταν ειδωλολάτρης και άγευστος της χριστιανικής ηθικής, έκλεψε κάτι από τον κύριό του και φοβούμενος πως ο Φιλήμονας θα τον τιμωρήσει έφυγε κρυφά. Περιφερόμενος από τόπο σε τόπο έφτασε στη **Ρώμη** όπου -χάριτι Θεού- συναντήθηκε με τον Απόστολο Παύλο που τότε ήταν φυλακισμένος για χάρη του Χριστού. Η υπομονή του Αγίου στις ταλαιπωρίες, η ακράδαντη πίστη του στο Θεό και τα γεμάτα παρηγοριά και αγάπη λόγια του, συγκίνησαν την φοβισμένη καρδιά του Ονησίμου. Μετάνοιωσε ειλικρινά για τα σφάλματά του, πίστεψε με όλη τη δύναμη της ψυχής του στο Θεό και δέχθηκε τον Χριστό ως Σωτήρα και Λυτρωτή του. Βαπτίστηκε και σε σύντομο διάστημα φάνηκαν στη ζωή του οι καρποί των αρετών του Αγίου Πνεύματος.

Βλέποντάς τον ο Απόστολος Παύλος να προοδεύει έτσι γοργά στην πνευματική ζωή, έκρινε δίκαιο να τον στείλει πίσω στον κύριό του Φιλήμονα, ώστε να αποκατασταθεί η προηγούμενη αδικία. Έγραψε μάλιστα και μια επιστολή παρακαλώντας τον να συγχωρέσει τον Ονήσιμο, να τον δεχθεί σαν αδελφό και να τον απελευθερώσει από την δουλεία. Η επιστολή αυτή που βρίσκεται μαζί με τις άλλες του Αποστόλου Παύλου στην Καινή μας Διαθήκη, έκανε τον Φιλήμονα να δεχθεί με χαρά την συγγνώμη του πρώην δούλου του και εντυπωσιασμένος από την καλή αλίωσή του (η οποία φαινόταν καθαρά στη ζωή του) τον έστειλε πίσω ελεύθερο στον Παύλο.

Μετά το μαρτυρικό θάνατο του Αποστόλου των Εθνών, ο Άγιος Ονήσιμος, ο οποίος εν τω μεταξύ είχε γίνει τέλειος στην πίστη, συνέχισε το απο-

στολικό έργο του διδασκάλου του. Άρχισε να περιέρχεται πόλεις και χωριά και να κηρύττει με παρηρησία το Ευαγγέλιο του Χριστού έλκοντας πολλούς ειδωλολάτρες στην ορθή πίστη.

Τότε περίπου -σύμφωνα με την τοπική προφορική μας παράδοση- πρόπει να έφτασε και στη Βέροια όπου δέχθηκε να γίνει επίσκοπος των πρώτων εκείνων χριστιανών προγόνων μας. Με πολύ ζήλο και αγάπη διακόνησε πιστά το λαό του Θεού στηρίζοντας τους πιστούς στις θλίψεις και έλκοντας τους απίστευτους στο φως του Χριστού.

Όταν ολοκλήρωσε το έργο του ξεκίνησε πάλι -οδηγημένος από το Άγιο Πνεύμα- τις περιοδείες του θέλοντας να βοηθήσει όσο το δυνατόν περισσότερους ανθρώπους να σωθούν. Έφτασε πάλι στην Ιταλία όπου εκεί το αποστολικό του έργο βρήκε την αντίδραση του ηγεμόνα Τέρτυλου ο οποίος τον συνέλαβε και μετά από πολλά βασανιστήρια τον εξόρισε στην πόλη Ποτίολοι ελπίζοντας πως θα πάψει να κηρύττει τον Χριστό. Όμως ούτε οι πόνοι, ούτε οι δοκιμασίες, ούτε η εξορία στάθηκαν ικανά να κάνουν τον Άγιο να σιωπήσει. Αυτό τελικά εξόργισε τον ηγεμόνα που διέταξε να θανατώσουν τον Άγιο χτυπώντας τον αλύπητα με ραβδιά το μαρτυρικό του σώμα. Έτσι παρέδωσε ο πρώην φυγάς Άγιος την αγία ψυχή του στο Θεό. Η μνήμη του τιμάται στις 15 Φεβρουαρίου.

δίδαγμα

Ο προστάτης των φυλακισμένων

Ο Άγιος Ονησίμος, ο πρώην καταζητούμενος φυγάς που μετάνιωσε για τα λάθη του και γνωρίζοντας τον Χριστό άλλαξε τη ζωή του προς το αγαθό, ενέπνευσε κάποιους να τον αναγορεύσουν προστάτη των φυλακισμένων και των συγγενών τους.

Μάλιστα στην πατρίδα μας υπάρχει και σύλλογος φίλων φυλακισμένων που φέρει το όνομα του Αγίου. Έργο του είναι να στηρίζει υλικά και ψυχικά τους φυλακισμένους και τους συγγενείς τους και κατά τη διάρκεια της κράτησης των πρώτων, κυρίως όμως κατά τη δύσκολη διαδικασία της επανένταξης στο κοινωνικό σύνολο.

A. Βρείτε τις αναγραμματισμένες λέξεις:

ΣΑΛΥΟΠ:

ΣΟΜΗΝΟΣΙ:

ΡΗΜΩ:

ΣΣΣΟΟΛΕΚ:

ΣΤΛΩΤΗΡ:

ΠΗΑΑΟΔΡ:

ΣΟΥΑΤΤΡΕ:

ΤΟΟΟΠΠΑ:

ΑΝΙΦΗΛΜΟΣ:

ΑΔΗΚΙΘΗ:

B. Επιλέξτε τις σωστές λέξεις από τις παρενθέσεις:

Ο Άγιος (Παύλος, Φιλήμονας, Ονήσιμος) έζησε την (εποχή, κατοχή, περιοχή) των πρώτων χριστιανικών (τόνων, αιώνων, χρόνων). (Δρούσε, Ζούσε, Καταργούσε) στην πόλη (Κολοσσές, Βέροια, Ρώμη), της (Ελλάδας, Ρωσίας, Μικράς Ασίας) και ήταν (αφέντης, υπάλληλος, δούλος) κάποιου (μουσουλμάνου, ειδωλολάτρη, χριστιανού) που ονομαζόταν (Φιλήμονας, Φελίμονας, Φολήμονας), ο ίδιος δε ήταν (χριστιανός, ειδωλολάτρης, μωαμεθανός).

Κάποτε (έκλεψε, έπλεξε, έχτισε) κάτι από τον (γείτονα, κύριο, φίλο) του και φοβούμενος την (εφορία, αστυνομία, τιμωρία) έφυγε κρυφά. Περιφερόμενος σε διάφορους (τόπους, κήπους, σταθμούς) έφτασε στη (Θεσσαλονίκη, Βέροια, Ρώμη) όπου ήταν (φυλακισμένος, σκοτωμένος, κουρεμένος) ο Απόστολος (Πέτρος, Λουκάς, Παύλος) τον οποίο και (ξενάγησε, συνάντησε, κέρασε).

Η ζωή και τα λόγια του (Αποστόλου, ναυάρχου, βασιλιά) Παύλου τον (επηρέασαν, δυσκόλεψαν, φόβισαν) θετικά σε σημείο που να τον κάνουν να (βοηθήσει, εξαλείψει, μετανοήσει) για τα λάθη του και να (πιστέψει, αρνηθεί, σταθεί) στον Χριστό. Έκτοτε η (στολή, μορφή, ζωή) του άλλαξε προς το (μέτριο, χειρότερο, καλύτερο) και σιγά σιγά προόδευσε στην (ζωγραφική, αρετή, μαγειρική).

μάθημα 8ο

Ἀπολυτίκιο
Ἁγίου Γρηγορίου τοῦ
Παλαμᾶ

Ὁρθοδοξίας ὁ
φωστήρ, Ἐκκλησίας
τό στήριγμα
καὶ διδάσκαλε,
τῶν Μοναστῶν
ἢ καλλονή, τῶν
Θεολόγων ὑπέρμαχος
ἀπροσμάχητος,
Γρηγόριε
θαυματοργέ,
Θεσσαλονίκης τό
καύχημα, κήρυξ τῆς
χάριτος, ἰκέτευε διά
παντός, σωθῆναι τὰς
ψυχὰς ἡμῶν.

Ἦχος πλ. δ'.

Το σπήλαιο της άσκησής του

Στην Ιερά Μονή του Τιμίου Προδρόμου στη Σκήτη της Βέροιας, η οποία βρίσκεται στις όχθες του ποταμού Αλιάκμονα, υπάρχει μέχρι τις μέρες μας το σπήλαιο στο οποίο ασκήτευσε ο Άγιος Γρηγόριος ο Παλαμάς κατά την εδώ παρμονή του.

Σε έναν εκπληκτικής φυσικής ομορφιάς χώρο, ο ευλαβής προσκυνητής μπορεί να επισκεφθεί και να θαυμάσει την ασκητική παλαιόστρα του Αγίου. Μια χαμηλή στενή είσοδος οδηγεί στο εσωτερικό του σπηλαίου που περιλαμβάνει δύο στενούς χώρους που ίσα ίσα να σταθεί όρθιος μπορεί κανείς.

Σ' αυτόν τον απaráκλητο χώρο ο Άγιος προσευχόταν νύχτα και ημέρα με ικετευτικά λόγια προς τον Χριστό και την Παναγία: «φώτισόν μου το σκότος, φώτισόν μου το σκότος...». Και πράγματι το αίτημά του δεν άργησε να ικανοποιηθεί...

Ο υπέρμαχος της Ορθοδοξίας.

Ο Άγιος Γρηγόριος γεννήθηκε στην Κωνσταντινούπολη το 1296 μ.Χ.. Ο πατέρας του Κωνσταντίνος εκοιμήθη σχετικά νωρίς και την ανατροφή των επτά παιδιών της οικογένειας ανέλαβε η μητέρα τους Καλλή η οποία έκανε τα πάντα προκειμένου να μεταλαμπαδεύσει στα παιδιά της την αγάπη στο Θεό και τον ευσεβή τρόπο ζωής χωρίς να παραμελήσει και την μόρφωσή τους. Υπήρξε τέτοια η επίδοσή του στα γράμματα και τις επιστήμες που σε λίγα χρόνια είχε κατορθώσει να ταυτίζεται από τους δασκάλους του με τον αρχαίο φιλόσοφο Αριστοτέλη σε γνώσεις και σοφία. Παρά τις επιτυχίες του όμως στα γράμματα, η καρδιά και ο νους του ήταν στραμμένα σταθερά στην πηγή της σοφίας και της γνώσεως, το Θεό. Το όνειρο της ζωής του ήταν να αφιερωθεί στο Θεό και να ακολουθήσει την μοναχική ζωή.

Έτσι το 1316 μαζί με τους δύο αδελφούς του, εγκατέλειψε τον κόσμο και έφτασε στο Άγιο Όρος, όπου υποτάχθηκε στον περίφημο για την αρετή του γέροντα Νικόδημο. Κοντά του έγινε μοναχός και επιδόθηκε σε σκληρούς ασκητικούς αγώνες. Την νηστεία, την αγρυπνία, τις διάφορες σκληραγωγίες, φρόντισε να τις στολίσει με τις αρετές της υπακοής, της ταπεινοφροσύνης, της πραότητας και της αγάπης σε τέτοιο βαθμό που σε λίγο καιρό κατέστη παράδειγμα προς μίμηση για όλους. Εκεί όμως που πραγματικά διακρίθηκε ήταν στην προσευχή. Νύχτα και ημέρα τα χείλη του επαναλάμβαναν αδιάκοπα: «Κύριε, Ιησού Χριστέ φώτισόν μου το σκότος», «Υπεραγία Θεοτόκε, φώτισόν μου το σκότος» ενώ γλυκά δάκρυα έρρεαν από τα μάτια του.

Λίγα χρόνια μετά, οι επιδρομές των πειρατών τον ανάγκασαν να εγκαταλείψει το Άγιο Όρος και οδηγηθεί από το Θεό στη Θεσσαλονίκη με δώδεκα μαθητές του. Εκεί χειροτονήθηκε ιερέας το 1326. Ποθώντας όμως την ησυχία αποφάσισε να μεταβεί στην περίφημη τότε Σκήτη της Βέροιας, όπου χιλιάδες μοναχοί ασκούσαν τον καλό αγώνα. Εγκατέστησε τους μαθητές του στην Μονή του Τιμίου Προδρόμου και ο ίδιος αποσύρθηκε σε ένα σπήλαιο

όπου αφιερώθηκε πλήρως στην προσευχή. Τις Κυριακές μόνο ανέβαινε στο μοναστήρι για να κοινωνήσει τα Άχραντα Μυστήρια και να συνομιλήσει για πνευματικά θέματα με τους μαθητές του που όλο και πλήθαιναν.

Επέστρεψε πάλι στο Άγιο Όρος για να αποφύγει την τιμή των ανθρώπων. Εκεί αναγκάστηκε σε μεγάλους αγώνες υπέρ της Ορθοδοξίας και του ησυχασμού, κυρίως εναντίον του αιρετικού Βαρλαάμ και οι απαντήσεις του έγιναν η επίσημη διδασκαλία της Ορθοδόξου Εκκλησίας. Όμως ο δρόμος για τον Άγιο δεν ήταν εύκολος. Διώχθηκε, δικάστηκε, φυλακίστηκε, αιχμαλωτίστηκε, μα όλα τα υπέμεινε με ελπίδα στο Θεό χωρίς ποτέ να παραπονεθεί.

Εν τω μεταξύ εκλέχθηκε Αρχιεπίσκοπος **Θεσσαλονίκης** (το 1347) και ανέλαβε με ζήλο τα ποιμαντικά του καθήκοντα. Η αγιότητα του βίου του, τα θαύματά του, το πλούσιο συγγραφικό του έργο, η πολυποίκιλη ποιμαντική του δράση αποτελούσαν για τους Θεσσαλονικείς θησαυρό από τον οποίο όλοι πλούτιζαν πνευματικά. Αγωνιζόμενος λοιπόν τον καλό αγώνα της πίστεως έφτασε έτσι στο τέλος της επίγειας ζωής του, το 1359. Την ώρα που παρέδιδε την ψυχή του στα χέρια του Χριστού, το ταλαιπωρημένο από την άσκηση, τις κακοπάθειες και την μακροχρόνια ασθένεια σώμα του, ακτινοβόλησε φως για να επιβεβαιώσει έτσι η αγιότητά του. Η Εκκλησία μας τον τιμά την ημέρα της κοιμήσεώς του στις 14 Νοεμβρίου και την Β' Κυριακή των Νηστειών κατά την Μεγάλη Σαρακοστή.

δίδαγμα

Συμπολιούχος Θεσσαλονίκης

Το πλήρωμα της Εκκλησίας των κατοίκων της Θεσσαλονίκης, διέκρινε μέσα στη ζωή, και τη διδασκαλία του Αγίου Γρηγορίου του Παλαμά, την γνησιότητα της αγιότητάς του. Έτσι αμέσως μετά της οσιακή κοιμήσή του άρχισε να τιμάται επίσημα ως Άγιος.

Ήταν δε τόσα πολλά τα θαύματα τα οποία επιτελούνταν καθημερινά στον τάφο του που δίκαια οι Θεσσαλονικείς του πρόσφεραν στις καρδιές τους τη θέση του συμπολιούχου της πόλης τους δίπλα στον Άγιο Μεγαλομάρτυρα Δημήτριο τον Μυροβλύτη.

Δεν είναι τυχαίο λοιπόν που ο Μητροπολιτικός Ναός της πόλης είναι αφιερωμένος στον Άγιο Γρηγόριο του Παλαμά. Σ' αυτόν τον περικαλλή Ναό φυλάσσεται σαν πολύτιμος θησαυρός το ιερό λείψανο του Αγίου.

A. Σωστό ή Λάθος;

1. Ο Άγιος Γρηγόριος γεννήθηκε στη Θεσσαλονίκη.

Σωστό ή Λάθος

2. Ο Άγιος Γρηγόριος είχε πόθο να αφιερωθεί στο Θεό.

Σωστό ή Λάθος

3. Μαζί με τους αδελφούς του μόνασε στο Άγιο Όρος.

Σωστό ή Λάθος

4. Ο Άγιος Γρηγόριος διακρίθηκε για τους αγώνες του υπέρ της Ορθοδοξίας.

Σωστό ή Λάθος

5. Ο Άγιος Γρηγόριος έζησε για ένα διάστημα στην Μονή του Τιμίου Προδρόμου στην Έδεσσα.

Σωστό ή Λάθος

6. Ο Άγιος έγινε αργότερα Αρχιεπίσκοπος Βέροιας.

Σωστό ή Λάθος

B. Συμπληρώστε το παρακάτω κείμενο:

Ο του
 σχετικά και την
 των της
 η τους
 η έκανε τα
 να στα
 της την στο και
 τον τρόπο χωρίς να
 και την τους .
 τέτοια η του στα
 και τις που σε
 είχε να
 από τους
 του με τον
 σε και

μάθημα 9ο

Γ
Ο Ἄ

ἌΡ
ΣΕ
ΝΗ
ΟΣ

Ο

ΒΕΡ
ΡΟΙ
ΑΣ

Απολυτικό
Ἁγίου Ἱερομάρτυρος
Ἀρσενίου Ἐπισκόπου
Βεροίας

Θεῖος πρόεδρος,
Βερροίας ὠφθης, καί
ἐδραΐωμα, τοῦ σοῦ
ποιμνίου, Ἱερομάρτυς
θεόφρον Ἀρσένιε.
Ὡς ὑπέρ ταύτης οὖν
χαίρων ἠγώνισαι,
πάσης αὐτήν
διαφύλαττε θλίψεως,
πάτερ ὅσιε, Χριστόν
τόν Θεόν αἰτούμενος,
δωρήσασθαι ἡμῖν τό
μέγα ἔλεος.

Ἦχος γ'. Θείας πίστεως.

Ο παλιός Μητροπολιτικός Ναός

Ο παλιός Μητροπολιτικός Ναός της Βέροιας, αφιερωμένους στους Αγίους Πρωτοκορυφαίους Αποστόλους Πέτρο και Παύλο, είναι ένα από τα σημαντικότερα μνημεία της πόλης τόσο από θρησκευτική όσο και από ιστορική - αρχαιολογική πλευρά.

Σύμφωνα με τους επιστήμονες αποτελεί έναν από τους μεγαλύτερους επισκοπικούς Ναούς που χτίστηκαν στη Μακεδονία κατά τον 11ο αιώνα.

Ανήκει στον ρυθμό της λεγόμενης τρικλιτης βασιλικής. Ιδιαίτερα σημαντικό είναι ο σωζόμενος τοιχογραφικός διάκοσμος, ο οποίος στο μεγαλύτερο μέρος του χρονολογείται στο 13ο αιώνα.

Κατά την οθωμανική περίοδο μετατράπηκε σε μουσουλμανικό τέμενος με την επωνυμία Χουνκιάρ Τζαμί (τζαμί της Νίκης). Από την περίοδο αυτή σώζεται σήμερα ένα τμήμα του μιναρέ.

Ο ιερομάρτυρας Επίσκοπος της Βέροιας.

Άγιος ιερομάρτυρας Αρσένιος, έζησε κατά τα ταραγμένα χρόνια του 14ου και 15ου αιώνα, όταν τα βάρβαρα στίφη των Οθωμανών Τούρκων κατακτούσαν μία μία τις περιοχές της πατρίδας μας.

Υπήρξε Επίσκοπος της πόλης της Βεροίας. Σαν διάδοχος των Αγίων Αποστόλων που είχαν ιδρύσει την Εκκλησία που ο Θεός του εμπιστεύθηκε να ποιμάνει, εργάζονταν με ισάξιο με εκείνους ζήλο, πίστη, ελπίδα και αγάπη, προκειμένου να οδηγήσει τα λογικά πρόβατα της ποίμνης του στη Βασιλεία του Θεού. Κήρυττε το λόγο του Ευαγγελίου προτρέποντας τους μεν αγαθούς στο να γίνονται αγιότεροι, τους δε αμαρτωλούς και απρόσεκτους να διορθώσουν τη ζωή τους και να μετανοήσουν. Ιερουργούσε τα Άχραντα Μυστήρια μεταδίδοντας δι' αυτών στους πιστούς και ευσεβείς χριστιανούς την Χάρη του Αγίου Πνεύματος, την τόσο απαραίτητη για τη σωτηρία του ανθρώπου. Παρηγορούσε τους θλιμμένους, φρόντιζε τους ασθενείς, ενίσχυε τους πτωχούς, προστάτευε τους αδυνάτους, πονούσε με τους πονεμένους, χαίρονταν με τους ευτυχείς και για να μη λέμε πολλά, υπήρξε για όλους πατέρας πραγματικός, υπόδειγμα αρχιερέως του Χριστού.

Κοντά σε αυτά οι δυσκολίες των καιρών τον ανάγκασαν να επιτελεί και έργο εθνικό ενισχύοντας τους δοκιμαζόμενους από την βαρβαρότητα των επιδρομών Έλληνες, θυμίζοντας τους τα κατορθώματα των προγόνων, δίνοντας τους κουράγιο να αντιμετωπίσουν με θάρρος τον εχθρό.

Έτσι αγωνιζόμενο για την πίστη και την πατρίδα τον βρήκε η θλιβερή ημέρα της πτώσης της πόλης στα χέρια των Τούρκων. Λειτουργούσε, μας λέει η τοπική παράδοση, στον **παλιό Μητροπολιτικό Ναό** των Αγίων Αποστόλων Πέτρου και Παύλου, όταν εισέβαλαν μέσα οι Οθωμανοί και αγριεμένοι τον έσυραν στις φυλακές όπου βασανίστηκε σκληρά και απάνθρωπα. Μάλιστα έφτασαν στο σημείο να του κόψουν το χέρι προκειμένου να τον εμποδίσουν να ευλογεί ή να κάνει το σημείο του σταυρού και να τρο-

μοκρατήσουν έτσι τον ήδη φοβισμένο λαό.

Εκείνος όμως δεν δείλιασε μπροστά σε κανένα μαρτύριο. Αντίθετα μάλιστα και στη φυλακή ακόμα ενίσχυε με τους παρηγορητικούς του λόγους, το παράδειγμα της αγίας υπομονής του και την θερμή προσευχή του τους συγκρατούμενους του. Βλέποντας αυτά οι Τούρκοι τον έβγαλαν από τη φυλακή και τον οδήγησαν στο Μητροπολιτικό Ναό, τον οποίο οι μισοί κατακτητές μετέτρεψαν εν τω μεταξύ σε τζαμί, προκειμένου να τον αναγκάσουν να αρνηθεί την πίστη στον Χριστό. Τότε ο Άγιος στράφηκε προς τον δήμιό του και κοιτάζοντάς τον στα μάτια έψαλλε με ευλάβεια και θάρρος σαν άλλο εθνικό ύμνο το: “Ευλογητός ο Θεός...” και στο τέλος συμπλήρωσε: “Μη ζητάτε να σκοτώσετε άλλους Χριστιανούς, εγώ είμαι ο υπεύθυνος όλων”. Τότε ο δήμιος τράβηξε οργισμένος το σπαθί του και τον έσφαξε ρίχνοντας στη συνέχεια το καταματωμένο του σώμα να το φάνε τα αγριίμια. Σαν από θαύμα όμως κανένα δεν το πλησίασε. Αργότερα οι χριστιανοί πήραν το τίμιο σώμα του και το ενεταφίασαν στο εσωτερικό του Ναού του Αγίου Δημητρίου όπου υπάρχει θαμμένο έως σήμερα, κρυμμένος θησαυρός που περιμένει καρτερικά την ανακάλυψή του. Ήταν (πιθανόν) η έκτη Κυριακή από το Πάσχα (ίσως 28 Μαΐου) που μαρτύρησε ο Άγιος Αρσένιος για το Χριστό και την Ελλάδα. Αυτή τη μέρα τιμά την μνήμη του και η Αγία μας Εκκλησία.

δίδαγμα

Το σημείο του μαρτυρίου

Η τοπική προφορική παράδοση της πόλης της Βέροιας διασώζει μία διαφορετική εκδοχή για τον τρόπο του μαρτυρίου του Αγίου Αρσενίου.

Σύμφωνα με αυτήν λοιπόν, όταν οι Τούρκοι εισέβαλαν στην πόλη και την κατέλαβαν, βρήκαν τον Άγιο να τελεί την Θεία Λειτουργία στον Μητροπολιτικό Ναό, όπου είχαν καταφύγει πολύ άμαχοι, ικετεύοντας το Θεό για τη σωτηρία τους.

Τότε οι εισβολείς άρπαξαν τον Άγιο κι αφού δεν μπόρεσαν ούτε με υποσχέσεις αγαθών ούτε να τη βία να τον πείσουν να αρνηθεί τον Χριστό, τον έσυραν έξω από τον Ναό όπου τον κρέμασαν στον πλάτανο που βρίσκεται απέναντι από αυτόν. Μέχρι σήμερα το δένδρο αυτό σώζεται και φέρει στον κορμό του επιγραφή που μνημονεύει το γεγονός.

A. Βρες και υπογράμμισε τα λάθη στο παρακάτω κείμενο και ξαναγράψτε το σωστά στις κενές γραμμές.

Ο Άγιος Αρσένιος έζησε στα χρόνια των διωγμών από τους Άραβες. Ήταν διάκονος στην πόλη της Θεσσαλονίκης και υπηρετούσε με πολύ ζήλο την Εκκλησία των θεών. Όταν κατέλαβαν την πόλη της Έδεσσας οι Γερμανοί συνελήφθηκε και εξορίστηκε. Μάλιστα δε του κόψανε και το ένα αυτί. Εκεί στη φυλακή προέτρεπε τους συγκρατούμενους να δειλιάσουν και να αρνηθούν την πίστη τους στο Βούδα.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

B. Συμπληρώστε την ακροστιχίδα του Αγίου Αρσενίου.

1. A _ _
2. P _ _ _ _ _
3. Σ _ _ _ _ _
4. E _ _ _ _ _
5. N _ _ _ _ _
6. I _ _ _ _ _
7. O _ _ _ _ _
8. Σ _ _ _

Ο Άγιος Αρσένιος...

1. υπήρξε επίσκοπος της
2. έζησε στα χρόνια της κατάληψης από τους
3. υπήρξε για όλους πραγματικός
4. επιτελούσε στα δύσκολα εκείνα χρόνια και έργο... .
5. ... για την πίστη και την πατρίδα.
6. ... από τους Τούρκους.
7. δεν δειλίασε μπροστά σε κανένα
8. μαρτύρησε την έκτη Κυριακή του

μάθημα 10ο

Ἀπολυτίκιο
Ἁγίας Ἱερουσαλήμ
καὶ τῶν τριῶν τέκνων
αὐτῆς

Ἄθλήσασα νομίμως
τόν Χριστόν
ὠμολόγησας,
Ἱερουσαλήμ
Ἀθληφόρε, σὺν
υἱοῖς καὶ δεδόξασαι·
ἐντεῦθεν σου τὴν
κάραν τὴν σεπτὴν, ἢ
Βέρροια πλουτήσασα
πιστῶς, ἐορτάζει
σου τὴν μνήμημ τὴν
ἱεράν, καὶ ἐκ ψυχῆς
κραυγάζει σοι· δόξα
τῷ δεδωκότι σοι
ισχύν, δόξα τῷ σέ
στεφανώσαντι, δόξα
τῷ ἐνεργοῦντι διὰ
σου, πᾶσιν ἰάματα.

Ἦχος α'. Τῆς ἐρήμου
πολίτης.

Στα δύσκολα χρόνια των διωγμών.

Η Αγία Ιερουσαλήμ έζησε στο πρώτο μισό του 3ου αιώνα μ.Χ., στα δύσκολα χρόνια των διωγμών των χριστιανών από τους ειδωλολάτρες. Γεννήθηκε στην Αλεξάνδρεια της Αιγύπτου από ευσεβείς γονείς που φρόντισαν να την μεγαλώσουν σύμφωνα με το θέλημα του Θεού.

Παρόλο που η ίδια από νεαρή ποθούσε να εγκαταλείψει τον κόσμο και να αφιερωθεί εξ' ολοκλήρου στο Θεό, υπάκουσε στους καλούς γονείς της που την συμβούλευαν να παντρευτεί προκειμένου να τύχει της προστασίας του ανδρός της στα δύσκολα εκείνα χρόνια. Απέκτησε με το σύζυγό της τρία παιδιά, τον Σέκενδο, τον Σεκένδικο και τον Κήγορο. Μετά όμως από οκτώ χρόνια γάμου ο άνδρας της πέθανε.

Στην Αλεξάνδρεια έφταναν κάθε τόσο νέα από τα μαρτύρια των χριστιανών στη Ρώμη. Άκουγε με πόνο για τις δοκιμασίες τους και για τον κατατρεγμό τους. Βασανίζονταν από τη σκέψη πως ενώ εκείνη ησύχαζε στο σπίτι της, κάποιοι άλλοι δεινοπαθούσαν. Πήρε λοιπόν την απόφαση να εγκαταλείψει την πόλη της και μαζί με τα παιδιά της να ταξιδέψει ως τη Ρώμη προκειμένου να βοηθήσει τους εκεί αδελφούς. Απ' όπου περνούσε κήρυττε τον Χριστό ενισχύοντας τους πιστούς να μένουν σταθεροί στην πίστη και έλκοντας τους απίστευτους στο φως του Ευαγγελίου Του.

Έφτασε στη Ρώμη και αφού εργάστηκε εκεί για ικανό διάστημα στην υπηρεσία των ταλαιπωρημένων χριστιανών, συνέχισε το ιεραποστολικό της έργο και στις περιοχές της Ελλάδας. Φτάνοντας στην Έδεσσα, ο Θεός την οδήγησε σε έναν ενάρετο ιερομόναχο, τον Ευσέβιο, από τον οποίο ωφελήθηκε πολύ πνευματικά. Μάλιστα από αυτόν έλαβε και το μοναχικό σχήμα πραγματοποιώντας έτσι τον νεανικό της πόθο.

Στη συνέχεια ήρθε στη Βέροια, δύο αιώνες μετά το πέρασμα από εκεί του Αποστόλου Παύλου. Σαν άλλη Απόστολος άρχισε να κηρύττει το λόγο του Κυρίου. Με λόγια θερμά, μετέδιδε στους κλονισμένους χριστιανούς την

Πολύτιμος θησαυρός

Στον Ιερό Ναό του Αγίου Αντωνίου του νέου πολιούχου της πόλης της Βέροιας, φυλάσσεται ως πολύτιμος θησαυρός μεταξύ άλλων και η κάρα (το κρανίο δηλαδή) από το ιερό λείψανο της Αγίας Ιερουσαλήμ. Είναι το μόνο τμήμα του ιερού λειψάνου της Αγίας που σώζεται ως τις ημέρες μας.

Φυλάσσεται μέσα σε αργυρή λειψανοθήκη στολισμένη με διάφορα διακοσμητικά στοιχεία και φυσικά τη μορφή της Αγίας. Μαρτυρούνται πολλά θαύματα τα οποία έχουν επιτελεστεί με τη χάρη της.

φλόγα της πίστεως που έκαιγε μέσα στην καρδιά της, δίνοντάς τους κουράγια και δύναμη ώστε να υπομένουν τις δοκιμασίες. Με αγάπη έτρεχε κοντά στους φυλακισμένους, τους αδύνατους, τους πτωχούς και παραμελημένους και μοίραζε ότι είχε και δεν είχε προκειμένου να ελαφρύνει τον πόνο τους. Η δράση της συγκίνησε και τους καλοπροαίρετους ειδωλολάτρες οι οποίοι διέκριναν στην αγωνίστρια μάνα και **μοναχή** την γνησιότερη απόδειξη της αλήθειας και δύναμης του Ευαγγελίου. Έτσι πολλοί από αυτούς βαπτίζονταν χριστιανοί και μιμούνταν το παράδειγμά της.

Κάποιοι όμως την κατήγγειλαν στον έπαρχο της Θεσσαλονίκης Κινδιανό που βρέθηκε εκείνες τις ημέρες στη Βέροια και την κάλεσε σε απολογία. Γρήγορα κατάλαβε ότι οι κολακείες δεν την επηρέαζαν Διέταξε λοιπόν να παίρνουν οι δήμιοι ένα ένα τα παιδιά της και να τα βασανίζουν φρικτά μπροστά της. Όμως κι εκείνα στάθηκαν στο ύψος της αγιότητας της μητέρας τους και κανένα δεν δείλιασε, ομολογώντας μέχρι το τέλος τους τον Χριστό. Τελευταία οδηγήθηκε και η ίδια στα μαρτύρια. Ο Θεός όμως τη φύλαξε αβλαβή από όλα κάνοντας όσους παρακολουθούσαν να θαυμάζουν. Βλέποντας τελικά ο ηγεμόνας πως τίποτα δεν ήταν ικανό να την μεταπείσει διέταξε να την αποκεφαλίσουν. Η Εκκλησία μας τιμά την μνήμη της Αγίας Ιερουσαλήμ και των τριών της παιδιών στις 4 Σεπτεμβρίου.

Ο μοναχισμός

Πρόκειται για πνευματικό κίνημα αναχωρήσεως από τον κόσμο και αποκλειστικής αφιερώσεως στο Θεό, που εμφανίστηκε μεν πολύ νωρίς στους κόλπους της Εκκλησίας και οριστικοποιήθηκε τελικά τον 4ο αιώνα μ.Χ. από τον Μέγα Αντώνιο. Οι αναχωρητές Χριστιανοί που ονομάστηκαν «μοναχοί» σχημάτισαν νέα τάξη (εκτός από τους Κληρικούς και τους Λαϊκούς) που έγινε δεκτή από την Εκκλησία και που έκτοτε αποτελεί την «εμπροσθοφυλακή» της. Οι μοναχοί υπόσχονται να ζουν τη ζωή τους με τρεις αρετές: την παρθενία, την ακτημοσύνη και την υπακοή.

δίδαγμα

.....

.....

.....

.....

.....

Α. Βάλε τις λέξεις στη σωστή σειρά συμπληρώνοντας τέσσερις λέξεις που λείπουν:

ΤΟΥΣ ΤΟΥΣ ΤΟΥΣ ΤΟΝ ΤΗΣ ΤΗΣ ΤΗΣ ΤΗ ΤΗ
 ΤΗΝ ΤΗΝ ΤΙΣ ΤΑ ΤΑ ΤΩΝ ΣΤΗ ΣΤΗΝ ΣΤΟ ΑΠΟ
 ΜΕ ΜΕ ΓΙΑ ΓΙΑ ΚΑΙ ΚΑΙ ΝΑ ΝΑ ΝΑ ΩΣ ΤΟΣΟ
 ΑΠΟ ΠΩΣ ΕΝΩ ΕΚΕΙ ΚΑΘΕ ΑΔΕΛΦΟΥΣ ΑΛΕ-
 ΞΑΝΔΡΕΙΑ ΚΑΠΟΙΟΙ ΣΠΙΤΙ ΒΟΗΘΗΣΕΙ ΠΟΛΗ
 ΠΗΡΕ ΣΚΕΨΗ ΑΚΟΥΓΕ ΔΟΚΙΜΑΣΙΕΣ ΤΑΞΙΔΕ-
 ΨΕΙ ΛΟΙΠΟΝ ΔΕΙΝΟΠΑΘΟΥΣΑΝ ΠΡΟΚΕΙΜΕ-
 ΝΟΥ ΧΡΙΣΤΙΑΝΩΝ ΑΛΛΟΙ ΕΓΚΑΤΑΛΕΙΨΕΙ ΝΕΑ
 ΒΑΣΑΝΙΖΟΝΤΑΝ ΜΑΡΤΥΡΙΑ ΡΩΜΗ ΕΚΕΙΝΗ
 ΡΩΜΗ ΜΑΖΙ ΠΑΙΔΙΑ ΠΟΝΟ ΑΠΟΦΑΣΗ ΚΑΤΑ-
 ΤΡΕΓΜΟ ΗΣΥΧΑΖΕ ΕΦΤΑΝΑΝ ,

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Β. Κάντε την αντιστοίχιση.

Η Αγία Ιερουσαλήμ...

από την Αίγυπτο	μαρτύρησε για τον Χριστό
στην Αλεξάνδρεια	συμπαραστάθηκε στους διωκόμενους
στην Ρώμη	έγινε μοναχή
στην Ελλάδα	περιόδευσε κηρύττοντας
στην Έδεσσα	γεννήθηκε
στη Βέροια	καταγόταν

μάθημα 11ο

Απολυτίκιο
Ἁγίου Ὁσιομάρτυρος
Νικοδήμου τοῦ ἐκ
Βερούας

Νίκην ἐνίκησας,
πάτερ Νικόδημε,
σαρκός τό φρόνημα,
καθυποτάξας
σου, καί τῇ ἀγάπῃ
συγκραθεῖς, τῶν
ἄνω μόνον ἐπόθεις.
Ὅθεν σε γινώσκοντες,
ἀπαθείας ὑπόδειγμα,
θῦμα θεοπόθητον,
μυστικῶς τε
βιώσαντα, σύν πόθῳ
ἐκβοῶμεν τρισμάκαρ,
χαῖρε Βερούας μέγα
κλέος.

Ἦχος γ'. Τήν ωραιότητα.

11 Ο Άγιος Οσιομάρτυρας Νικόδημος.

Η Σκήτη Βεροίας

Βρίσκεται στα νότια της πόλης, μεταξύ των δύο ορεινών όγκων των Πιερίων και του Βερμίου και εκτείνεται εκατέρωθεν της κοίτης του ποταμού Αλιάκμονα.

Στον τόπο αυτό αναπτύχθηκε κατά τον 9ο μ.Χ. αιώνα έντονη μοναστική κίνηση με χιλιάδες μοναχούς που ασκήτευαν στις πάμπολλες σπηλιές της περιοχής αλλά και τα μοναστήρια που με τον καιρό χτίστηκαν.

Στη Σκήτη Βεροίας έζησαν μεγάλες μορφές της Ορθόδοξου Εκκλησίας μας όπως ο Άγιος Γρηγόριος ο Παλαμάς, ο Όσιος Αντώνιος ο Νέος, ο Όσιος Θεοφάνης, ο Άγιος Κοσμάς ο Αιτωλός κ.α. .

Η Σκήτη υπέστη μεγάλες καταστροφές κατά την καταστολή της Επανάστασης του 1822 από τους Τούρκους. Σήμερα στην περιοχή σώζονται τρεις μονές: του Τιμίου Προδρόμου, της Παναγίας Καλλιπέτρας και της Μεταμορφώσεως του Σωτήρος Μουτσιάλης.

Ο «τρελός» που έσωζε ψυχές.

Ο Όσιος και Μάρτυρας του Χριστού Νικόδημος γεννήθηκε στη Βέροια στα χρόνια μεταξύ του 13ου και 14ου αιώνα μ.Χ.. Από μικρός θαύμαζε την ζωή των μοναχών της γειτονικής **Σκήτης Βεροίας** στις όχθες του ποταμού Αλιάκμονα και ποθούσε να τους μιμηθεί. Έτσι σε νεαρή ακόμα ηλικία εγκατέλειψε τον κόσμο και οδήγησε τα βήματά του σε μοναστήρι της περιοχής όπου υποτάχθηκε στην εκεί μοναχική αδελφότητα.

Με μεγάλο ζήλο επιδόθηκε στον δύσκολο αλλά όμορφο αγώνα της μοναχικής πολιτείας. Φρόντισε γρήγορα να ενδυθεί την πανοπλία του Πνεύματος -όπως και ο Απόστολος Παύλος λέει- και να ανέβει ένα ένα τα σκαλοπάτια της ουράνιας εκείνης κλίμακας που θα τον έβγαζε στη Βασιλεία του Θεού. Με πολύ άσκηση, υπακοή, ταπείνωση και αγάπη κατόρθωσε να προκόψει τόσο πνευματικά ώστε να ξεπεράσει στην αρετή ακόμα και τους παλαιότερους οι οποίοι φυσικά χαιρόνταν με την κατά Θεό πρόοδό του. Λίγα χρόνια αργότερα ζήτησε ευλογία από τον ηγούμενο να αποσυρθεί σε ερημική τοποθεσία για να αφοσιωθεί απερίσπαστα στη λατρεία του Θεού.

Όπου πήγαινε όμως τον ακολουθούσε η φήμη της αγιότητάς του. Έτσι προκειμένου να αποφεύγει την τιμή του κόσμου αναγκαζόταν να αλλάζει συχνά τόπο ασκήσεως. Τελικά αποφάσισε να εγκαταλείψει την περιοχή και να μεταβεί σε μακρινό τόπο που να μην τον γνωρίζει κανείς. Επέλεξε την Μονή Φιλοκάλλους στη Θεσσαλονίκη, όπου παρουσιάστηκε ως αρχάριος μοναχός για να απολαύσει ξανά μέσα στο κοινόβιο τον μισθό της υπακοής.

Όμως κι εκεί ακόμα δεν άργησε να φανεί η μεγάλη του αρετή και αγιότητα. Φοβούμενος να μην τιμηθεί κι εκεί από τους ανθρώπους και χάσει έτσι την ψυχή του από την υπερηφάνεια που πάντα καρραδοκεί, άρχισε να παριστάνει τον αδιάφορο και άσωτο. Δεν ήταν λίγες οι φορές που τον έβλεπαν να συμπεριφέρεται “τρελά” και να συναναστρέφεται με γυναίκες αμαρτωλές. Κι ενώ κάποιοι τον κακολογούσαν γι’ αυτό, εκείνος ο φιλόθεος και

γεμάτος αγάπη άνθρωπος, με λόγια κατάνυξης συμβούλευε τις δυστυχισμένες εκείνες υπάρξεις να αλλάξουν τρόπο ζωής. Μάλιστα μιμούμενος τον **Όσιο Βιτάλιο**, έμενε ο ίδιος νηστικός και το φαγητό του το μοίραζε σ' αυτές προκειμένου να αποφύγουν την ημέρα εκείνη την αμαρτία.

Κάποιοι όμως που δεν ήθελαν την μετάνοια και την διόρθωση των γυναικών εκείνων, οργισμένοι από το σωτήριο έργο του Αγίου, του επιτέθηκαν και τον μαχαίρωσαν. Αιμορραγώντας ο Άγιος σύρθηκε μέχρι την πύλη της Μονής του όμως δεν του επιτράπηκε η είσοδος γιατί όλοι τον θεωρούσαν ακόλαστο και ανάξιο μοναχό. Εκεί στην πύλη της Μονής παρέδωσε ο επίγειος εκείνος άγγελος την αγία ψυχή του στα χέρια του Θεού, ελεεινολογώντας ο ίδιος τον εαυτό του μέχρι το τέλος. Τάφηκε έξω από το μοναστήρι χωρίς τιμές και αφέθηκε να ξεχαστεί. Όμως ο Θεός που αντιδοξάζει αυτούς που με τη ζωή τους τον δοξάζουν, επέτρεψε ο τόπος εκείνος να ευωδιάζει. Όταν λοιπόν κάποιοι, μετά από λίγα χρόνια, γεμάτοι απορία ερεύνησαν το χώρο βρέθηκαν έκπληκτοι μπροστά στο ιερό λείψανο του Αγίου που είχε διατηρηθεί άφθορο. Αμέσως σήμανε ιερός συναγερμός και όλοι οι κάτοικοι της πόλης έσπευσαν να παραλάβουν το τίμιο εκείνο σώμα και να το μεταφέρουν σαν πολύτιμο θησαυρό εντός των τειχών. Η Εκκλησία μας τιμά την μνήμη του Οσιομάρτυρα Νικοδήμου στις 24 Νοεμβρίου.

δίδαγμα

Ο Όσιος Βιτάλιος

Ο Όσιος Βιτάλιος έζησε κατά Θεόν, ως μοναχός, στις αρχές του 7ου αιώνα μ.Χ. .

Ήταν μοναχός στη Μονή του Αββά Σερίδου όπου ασκήτευσε μέχρι τα εξήντα δύο του χρόνια φτάνοντας σε ύψη αγιότητας. Τότε μετέβη στην Αλεξάνδρεια όπου εργαζόταν όλη την ημέρα και τα χρήματα που κέρδιζε τα πρόσφερε σε αμαρτωλές γυναίκες παρακαλώντας τους να μην αμαρτήσουν την ημέρα εκείνη και φυσικά να μην αποκαλύψουν σε κανένα την θεάρεστη πράξη του. Ο ίδιος προκειμένου να κρύβει την αρετή του παρίστανε τον τρελό ως το ειρηνικό τέλος της ζωής του.

Η μνήμη του τιμάται από την Εκκλησία μας στις 11 Ιανουαρίου.

A. Ποιό είναι το σωστό;

1. Ο Άγιος Νικόδημος καταγόταν από...

- α. την Θεσσαλονίκη.
- β. την Βέροια.
- γ. την Νάουσα.

2. Ο Άγιος Νικόδημος γεννήθηκε μεταξύ...

- α. 13ου - 14ου αιώνα μ.Λ.
- β. 13ου - 14ου αιώνα μ.Χ.
- γ. 13ου - 14ου αιώνα π.Χ..

3. Ο Άγιος Νικόδημος έγινε μοναχός αρχικά...

- α. στη Σκήτη Βεροίας.
- β. στη Θεσσαλονίκη.
- γ. στη Μονή Φιλοκάλους.

4. Ο Άγιος Νικόδημος έκρυβε την αρετή του...

- α. παριστάνοντας τον σπουδαίο.
- β. παριστάνοντας τον τρελό.
- γ. παριστάνοντας τον κακό.

5. Ο Άγιος Νικόδημος έδινε την τροφή του ελεημοσύνη...

- α. γιατί δεν πεινούσε.
- β. για να φυλάξει τις αμαρτωλές γυναίκες από την αμαρτία.
- γ. για να χάσει βάρος.

B. Βρείτε τις παρακάτω λέξεις στον πίνακα που ακολουθεί:

ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ, ΣΚΗΤΗ, ΦΙΛΟΚΑΛΟΥΣ, ΤΡΕΛΟΣ,
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ, ΒΙΤΑΛΙΟΣ, ΜΟΝΗ, ΗΓΟΥΜΕΝΟΣ,
ΒΕΡΜΙΟ, ΣΕΙΡΙΔΟΥ.

E	P	T	Y	Θ	I	O	Π	A	Σ
Δ	Φ	Γ	Φ	B	E	P	M	I	O
H	Σ	E	I	K	Σ	Λ	Z	Θ	X
Ψ	E	Ω	Λ	B	K	N	M	E	O
N	I	K	O	Δ	H	M	O	Σ	E
T	P	Y	K	Θ	T	I	O	Σ	H
Π	I	Σ	A	Δ	H	Φ	Γ	A	Γ
H	Δ	E	Λ	K	Λ	Z	X	Λ	O
Ψ	O	Ω	O	B	N	Σ	M	O	Y
E	Y	P	Y	T	O	Y	Θ	N	M
M	I	O	Σ	Λ	Π	A	Σ	I	E
O	Δ	Φ	E	Γ	H	E	Λ	K	N
N	Z	P	X	Ψ	Ω	B	N	H	O
H	T	B	I	T	A	Λ	I	O	Σ
M	E	Π	O	I	Θ	Y	T	P	A

μάθημα 12ο

Απολυτίκιο
Αγίου Νεομάρτυρος
Αθανασίου

Ἦν θύραθεν σοφίαν
προειδώς Ἀθανάσιε,
καί τῆς θείας
ἐκείνης μετασχεῖν
κατηξίωσαι· διό καί
ὡς νέος Ἀθλητής,
τό στέφος ἐδέξω ἐκ
χειρός, τοῦ Δεσπότου·
καί αὐτῶ, βοᾶς μετά
παρρησίας· δόξα τῇ
ἀγαθότητι τῇ σῆ· δόξα
τῇ εὐσπλαχνία σου·
δόξα τῇ πρὸς ἡμᾶς
Λόγε συγκαταβάσει
σου.

Ἦχος α'. Τοῦ λίθου
σφραγισθέντος.

Η Χαλάστρα

Η Χαλάστρα είναι κωμόπολη του νομού Θεσσαλονίκης. Έχει πληθυσμό 7.298 κατοίκους (2001). Βρίσκεται 20 χλμ. δυτικά της Θεσσαλονίκης στην ανατολική όχθη του Αξιού και κοντά στον Θερμαϊκό Κόλπο. Οι σημερινοί κάτοικοι της κωμόπολης -η κύρια ασχολία των οποίων είναι η γεωργία (καλλιέργεια ρυζιού)- είναι το πλείστον γηγενείς ενώ υπάρχουν και κάποιοι με ρίζες από την Ήπειρο, την Σκιάθο, την Σκόπελο και την Ημαθία.

Η ιστορία της χάνεται στα βάθη των αιώνων, με την αρχή της να χρονολογείται περί το 3.000 -2.500 π.Χ.. Αναφέρεται από πολλούς αρχαίους συγγραφείς όπως ο Στράβων, ο Εκάτιος, ο Ηρόδοτος ενώ ο Πλούταρχος την αναφέρει ως πατρίδα των στρατηγών του Μεγάλου Αλεξάνδρου Φιλώτα και Παρμενίονος. Στη Βυζαντινή εποχή υπήρξε τμήμα της Επισκοπής Καστρίου (όπως ονομαζόταν τότε) και Καμπανίας.

Παλικάρι σε δύσκολους καιρούς.

Ο Άγιος Νεομάρτυρας Αθανάσιος γεννήθηκε περίπου το 1749 μ.Χ. στο χωριό Κουλιακιά (από το τουρκικό Κουλέ-κιόϊ, δηλαδή Πυργοχώρι, τη σημερινή **Χαλάστρα**). Οι γονείς του που ονομαζόταν Πολύχρους και Λουλούδα φρόντισαν να τον αναθρέψουν σύμφωνα με το θέλημα του Κυρίου μας. Τον μύησαν από μικρή ηλικία στον ευσεβή τρόπο ζωής.

Δεν παρέλειψαν όμως, παρόλο που τα χρόνια εκείνα της Τουρκοκρατίας ήταν δύσκολα, να τον παραδώσουν σε σοφούς δασκάλους οι οποίοι φρόντισαν για την μόρφωσή του. Αφού λοιπόν διδάχθηκε τα πρώτα γράμματα στην πατρίδα του και με δεδομένη την μεγάλη κλίση του σε αυτά, στάλθηκε από τους καλούς γονείς του για ανώτερες σπουδές πρώτα στη Θεσσαλονίκη, έπειτα στην περίφημη Σχολή της Αθωνιάδος στο Άγιον Όρος και τέλος στην Κωνσταντινούπολη.

Περατώνοντας ο φιλομαθής νέος τις σπουδές του επέστρεψε στην πατρίδα του. Εκεί συνήθιζε να επισκέπτεται ένα Βασιλικό Μεντζιλχανά (πανδοχείο για Οθωμανούς) προκειμένου να μαθαίνει διάφορες ειδήσεις και να ακούει τις συζητήσεις των ταξιδιωτών. Μία μέρα έφτασε εκεί ένας εμίρης από τα μέρη της ανατολής και ο Αθανάσιος που γνώριζε τέλεια την τουρκική και αραβική γλώσσα, έσπευσε να τον συναντήσει προκειμένου να συζητήσει μαζί του. Κάποια στιγμή μεταξύ άλλων αναφέρθηκαν και στην μουσουλμανική πίστη και ο Αθανάσιος θέλοντας να δείξει ότι γνωρίζει σχετικά, του απήγγειλε το σαλαβάτι, το σύμβολο της πίστεως θα λέγαμε των μουσουλμάνων. Τότε ο εμίρης άρχισε να υποστηρίζει ότι αφού απήγγειλε το σαλαβάτι είχε πλέον τουρκέψει. Μάταια ο Αθανάσιος προσπαθούσε να του εξηγήσει πως δεν ομολόγησε πίστη παρά έκανε μια απλή αναφορά σ' αυτήν.

Ο φανατικός Τούρκος όμως δεν ήθελε να ακούσει τίποτα και αμέσως έτρεξε στον Μουλά (τον Τούρκο κριτή) της Θεσσαλονίκης και του κατήγγειλε ότι ο Αθανάσιος είχε ομολογήσει αρχικά την πίστη του στον Αλλάχ και

έπειτα αλλάζοντας γνώμη την αποκήρυξε εμπαιζοντάς την. Τότε ο Μουλάς διέταξε να τον συλλάβουν και να τον φέρουν μπροστά του να δικαστεί.

Πραγματικά ο Άγιος οδηγήθηκε μπροστά του και αποκάλυψε όλη την αλήθεια. Όμως ο κριτής απέρριψε τελικά τις εξηγήσεις του Αγίου και άρχισε να τον συμβουλεύει να πάψει να εμπαιζει την πίστη τους και να παραδεχθεί το σαλαβάτι του. Ο Άγιος όμως αντίθετα με θάρρος ομολογούσε την πίστη του στον Χριστό. Το γεγονός προκάλεσε μεγάλη ταραχή στο ακροατήριο. Άλλοι άρχισαν να τον απειλούν και άλλοι να τον κολακεύουν. Τίποτα όμως δεν στάθηκε ικανό να τον μεταπείσει. Έτσι διατάχθηκε να κλειστεί στη φυλακή μήπως και αλλάξει γνώμη. Μετά από λίγες ημέρες κλήθηκε να παρουσιαστεί ξανά στον κριτή αλλά και πάλι ο Άγιος έμεινε σταθερός στην απόφασή του να πεθάνει καλύτερα παρά να αρνηθεί τον Χριστό. Τότε ο κριτής εξέδωσε την καταδικαστική απόφαση και ο Άγιος οδηγήθηκε από τον φανατισμένο όχλο των Οθωμανών έξω από την πόλη όπου και κρεμάστηκε. Ήταν 8 Σεπτεμβρίου του 1774 και ο Άγιος ήταν μόλις 25 ετών. Οι χριστιανοί παρέλαβαν κρυφά το σώμα του μάρτυρα τη νύχτα και το **έθαιψαν** στο χώρο όπου σήμερα βρίσκεται ο Ιερός Ναός της Αγίας Παρασκευής στην Νεάπολη της Θεσσαλονίκης. Η Εκκλησία μας τιμά την μνήμη του την ημέρα του μαρτυρίου του στις 8 Σεπτεμβρίου.

δίδαγμα

Ο τόπος της ταφής του Αγίου

Κατά τη σωζόμενη παράδοση ο Άγιος Αθανάσιος ο Κουλακιώτης τάφηκε στον τόπο όπου σήμερα υπάρχει ο Ιερός Ναός Αγίας Παρασκευής (επί της οδού Λαγκαδά), στον χώρο του αγιάσματος. Στα χρόνια εκείνα εκεί ήταν τα χριστιανικά νεκροταφεία.

Ο Ναός θεμελιώθηκε το 1897 και εγκαινιάστηκε το 1900. Είναι βυζαντινού ρυθμού στον τύπο του σταυροειδούς μετά τρούλου έχει ενσωματωμένα στην πρόσοψή του δύο καμπαναριά, ενώ στην αρχιτεκτονική του παρουσιάζονται αναγεννησιακά στοιχεία.

Στον Ναό πανηγυρίζεται μαζί με την Αγία Παρασκευή και η μνήμη του Αγίου Αθανασίου.

Α. Βρείτε τις αναγραμματισμένες λέξεις:

ΧΛΑΛΑ:

ΑΝΟΛΕΠΗ:

ΟΑΘΟΝΙΜΩ:

ΣΟΛΥΜΑ:

ΑΝΙΘΟΣΑΔΩ:

ΑΝΙΘΟΣΑΣΑ:

ΥΤΑΡΙΚΟΚΑΡΟΤ:

ΑΤΣΑΛΡΑΧ:

ΚΙΟΑΥΚΑΙΛ:

ΑΑΕΟΥΡΡΤΝΜΣ:

Α. Επιλέξτε τις σωστές λέξεις από τις παρενθέσεις:

Ο Άγιος (Χαράλαμπος, Ευστάθιος, Αθανάσιος) έζησε στα (χωριά, βουνά, χρόνια) της Τουρκοκρατίας. (Υπαγόταν, Γνωριζόταν, Καταγόταν) από την (Κουλιακιά, Βέροια, Θεσσαλονίκη), πόλη της (Θράκης, Θεσσαλίας, Μακεδονίας) και οι (γονείς, αδελφοί, γνωστοί) του ονομαζόταν (Πολύφιμος και Σουλτάνα, Πολύχρωμος και Τριανταφυλλιά, Πολύχρους και Λουλούδα).

Τα πρώτα (γράμματα, θαύματα, πράγματα) τα διδάχθηκε στην πατρίδα του και έπειτα συνέχισε τις (διακοπές, δουλιές, σπουδές) στη Σχολή της (Αθωνιάδος, Ολυμπιάδος, Ελλάδος) στο Άγιο (Φως, Όρος, Βήμα) και την (Θεσσαλονίκη, Αθήνα, Πόλη).

Όταν ολοκλήρωσε τις (εργασίες, σπουδές, διακοπές) επέστρεψε στην (πατρίδα, κερκίδα, αρίδα) του. Εκεί (έφτασε, ξέσπασε, έβλαψε) μια μέρα ένας (φακίρης, εμίρης, κακομοίρης) και ο φιλομαθής νέος (έσπευσε, έκλεψε, έριξε) για να τον (χτυπήσει, συναντήσει, κοινωνήσει) ώστε να (πολεμήσουν, διατηρήσουν, συζητήσουν) μαζί. Κατά τη διάρκεια της (συζήτησης, ακολουθίας, αναστάτωσης) ο εμίρης (σάστισε, υποστήριξε, βαρέθηκε) ότι ο Άγιος απαγγέλοντας το (ποίημα, τραγούδι, σαλαβάτι) είχε προσχωρήσει στην (ινδουιστική, μουσουλμανική, βουδιστική) πίστη.

μάθημα 13ο

Απολυτίκιο Αγίου Νεομάρτυρος Ιωάννου

Ὡς Χαλάστρας τόν
γόνον, Μακεδόνων
τό βλάστημα, καί
Νεομαρτύρων
τό κλέος, Ἰωάννη
τιμῶμεν σε, καθάπερ
γάρ γενναῖος
ἀθλητής, εἰσήλθες ἐν
σταδίῳ πειρασμῶν,
ἀποπνίξας τό
γαυρίασμα τῶν
ἀνδρῶν, τῆς Ἄγαρ
τῆ ἀγχόνῃ σου. Δόξα
τῷ σέ δοξάσαντι
Χριστῷ, δόξα τῷ σέ
στεφανώσαντι, δόξα
τῷ ἐν ἐσχάτοις σε
καιροῖς, μάρτυρα
δείξαντι.

Ἦχος α'. Τῆς ἐρήμου
πολίτης.

Ο Ναός των Αγίων

Στην Χαλάστρα ξεκίνησε τα τελευταία χρόνια και έχει σχεδόν ανοικτό τοπικό κωδίκι η ανοικοδόμηση ενός μεγαλόπρεπου Ιερού Ναού προς τιμήν των δύο πολιούχων της των Αγίων Νεομαρτύρων Αθανασίου και Ιωάννου των Κουλακωτών.

Πρόκειται για ένα λαμπρό οικοδόμημα βυζαντινού αρχιτεκτονικού ρυθμού με τρούλο. Το εντυπωσιακό του μέγεθος και το μεγάλο ύψος του τρούλου τον κάνουν να δεσπόζει σε όλη την περιοχή και να είναι ευδιάκριτος από μεγάλη απόσταση. Ιδιαίτερα θαυμάζεται από τους ταξιδιώτες της Εγνατίας Οδού που περνά λίγο έξω από την κωμόπολη.

Ένας Άγιος δάσκαλος.

Δεν έχουμε πολλές πληροφορίες σχετικά με τη ζωή του Αγίου νεομάρτυρα Ιωάννου. Οι όποιες πληροφορίες υπάρχουν σε μια σημείωση σε κάποιο χειρόγραφο που ανακαλύφθηκε το 1988. Από αυτές τις λίγες πληροφορίες θα προσπαθήσουμε να παρουσιάσουμε τη ζωή και το μαρτύριο του Αγίου.

Ο Άγιος Ιωάννης καταγόταν κι αυτός -όπως και ο Άγιος Αθανάσιος- από το χωριό Κουλιακιά (σημερινή Χαλάστρα), κοντά στη Θεσσαλονίκη. Τα πρώτα γράμματα τα διδάχθηκε στην πατρίδα του. Η μεγάλη έφεσή του σε αυτά, ώθησε τους γονείς του να του προσφέρουν την ευκαιρία περισσότερης μόρφωσης. Έτσι όπως συνέβαινε και με άλλους νέους, στάλθηκε στο Άγιο Όρος -έναν από τους λίγους τόπους που απολάμβανε μια σχετική ελευθερία στα δύσκολα εκείνα χρόνια της Τουρκικής σκλαβιάς- για να σπουδάσει στην περίφημη **Σχολή της Αθωνιάδος**. Στο πνευματικό εκείνο φυτώριο, στο περιβόλι όπως λέγετε της Παναγιάς, σπάρθηκε μέσα στην ψυχή του απλόχερα ο σπόρος του Θεού Λόγου, που βρίσκοντας γη «καλή και αγαθή» έφερε καρπό εκατονταπλάσιο, όπως και η συνέχεια της ζωής του θα έδειχνε.

Στη Σχολή δίδασκαν περίφημοι δάσκαλοι του Γένους, από τους οποίους ο Ιωάννης διδάχθηκε τόσο τα ιερά όσο και τα κοσμικά γράμματα. Κυρίως όμως την αγάπη και την προσήλωση σε δύο μεγάλες αξίες του Ελληνικού μας Γένους, στο Θεό και την πατρίδα. Εκεί έμαθε πως γι' αυτά τα δύο αγαθά καμιά θυσία, καμιά θλίψη, καμιά δοκιμασία δεν είναι αρκετή για να τις ξεριζώσει μέσα από την καρδιά του Έλληνα.

Τελειώνοντας τις σπουδές του επέστρεψε στην πατρίδα του όπου του ανατέθηκε από τους συγχωριανούς του η θέση του δασκάλου. Από την θέση αυτή δίδασκε στα παιδιά και τους νέους με λόγους μα περισσότερο με το παράδειγμά του, όσα κι εκείνος είχε διδαχθεί, μα περισσότερο αγωνιζόταν να μεταλαμπαδεύσει στις καρδιές τους τις δύο μεγάλες αγάπες που αναφέραμε πριν, στο Θεό και την σκλαβωμένη πατρίδα.

Η Αθωνιάδα Σχολή

Η Αθωνιάδα Ακαδημία είναι Σχολή η οποία λειτουργεί στις Καρυνές του Αγίου Όρους. Ιδρύθηκε αρχικά το 1749, επί Πατριαρχίας Κύριλλου Ε', με σκοπό τη διάδοση της ελληνικής παιδείας και στεγάστηκε σε κτίριο της Μονής Βατοπεδίου.

Από τους πρώτους διευθυντές της ήταν ο διαφωτιστής κληρικός Ευγένιος Βούλγαρης. Στους μαθητές διδάσκονταν θεολογία, φιλοσοφία, και λογική. Η Ακαδημία σύντομα απέκτησε ιδιαίτερη φήμη και προσέλκυσε μεγάλο αριθμό σπουδαστών. Μεταξύ αυτών, οι Κοσμάς ο Αιτωλός, Ιώσηπος Μοισιόδαξ, Αθανάσιος Πάριος και ο Ρήγας Φεραίος. Από το 1930 στεγάζεται στη Βατοπαιδινή Σκήτη του Αγίου Ανδρέα και λειτουργεί μέχρι σήμερα.

Οι μαθητές της είναι οικότροφοι και ζουν κοινοβιακά. Διδάσκονται ό,τι και οι μαθητές των δημοσίων σχολείων, και επιπλέον εκκλησιαστική μουσική και αγιογραφία σε όλες τις τάξεις.

Κάποτε χρειάστηκε να μεταβεί στη Θεσσαλονίκη για μια υπόθεση με τις τουρκικές αρχές. Εκεί μετά το πέρας των συναντήσεών του κλήθηκε να συμμετέχει σε ένα γεύμα με τους Τούρκους αξιωματούχους. Κατά τη διάρκεια του γεύματος γινόταν συζητήσεις για διάφορα θέματα όπως συνηθίζεται σε τέτοιες περιπτώσεις. Κάποια στιγμή έγινε αναφορά σε θρησκευτικά θέματα και χωρίς καλά καλά να το καταλάβει ο Άγιος κάποιος από τους Τούρκους (κατά την πάγια όπως φαίνεται και από την περίπτωση του Αγίου Αθανασίου τακτική τους) άρχισαν να κατηγορούν τον Άγιο Ιωάννη ότι με τα λόγια του είχε δεσμευθεί να ασπαστεί την πίστη των Μωαμεθανών. Εκείνος όπως ήταν φυσικό αρνήθηκε κάτι τέτοιο και διαμαρτυρήθηκε έντονα για την άδικη συμπεριφορά των Τούρκων. Ήταν όμως η εποχή που δίκιο είχε μόνο ο κατακτητής ενώ ο ραγιάς ήταν πάντα ο «ένοχος». Στις διαμαρτυρίες του λοιπόν απάντησαν με οργή και απειλές και όταν κατάλαβαν ότι ο πιστός μαθητής του Σωτήρα Χριστού δεν επρόκειτο να πέσει στην παγίδα τους και να αρνηθεί την πίστη και την πατρίδα του, τον άρπαξαν και με τη βία, τον έσυραν μέχρι την αγορά όπου και τον κρέμασαν χωρίς καμιά δίκη. Το αποτρόπαιο έργο τους το ολοκλήρωσαν ρίχνοντας το άψυχο σώμα του μάρτυρα στην θάλασσα για να χαθεί. Ήταν 15 Φεβρουαρίου του 1776. Την ίδια ακριβώς ημερομηνία τον τιμά και η Εκκλησία μας.

δίδαγμα

A. Σωστό ή Λάθος;

1. Ο Άγιος Ιωάννης καταγόταν από την Θεσσαλονίκη.

Σωστό ή Λάθος

2. Ο Άγιος Ιωάννης υπήρξε μαθητής της Αθωνιάδος Σχολής.

Σωστό ή Λάθος

3. Ο Άγιος Ιωάννης διδάχθηκε εκεί την αγάπη στο Θεό και την πατρίδα

Σωστό ή Λάθος

4. Ο Άγιος Ιωάννης επιστρέφοντας στην πατρίδα του διορίστηκε δικαστής.

Σωστό ή Λάθος

5. Ο Άγιος Ιωάννης αρνήθηκε να αλλάξει την πίστη του.

Σωστό ή Λάθος

6. Ο Άγιος Ιωάννης μαρτύρησε στην Βέροια.

Σωστό ή Λάθος

B. Συμπληρώστε το παρακάτω κείμενο:

Στη του
 από τους ο
 τα όσο και τα
 την και την
 σε
 του μας στο
 και την Εκεί
 πως γι' τα κα-
 μιά , καμιά , καμιά
 δεν
 για να τις από
 την του
 τις του
 στην
 του του από τους
 του η του
 .

μάθημα 14ο

Απολυτίκιο
Αγίου Ιερομάρτυρος
Κοσμά του Αιτωλού

Θείας πίστεως,
διδασκαλία,
κατεκόμησας, τήν
Ἐκκλησίαν, ζηλωτής
τῶν Ἀποστόλων
γενόμενος· καί
κατασπείρας τά
θεῖα διδάγματα,
μαρτυρικῶς τόν
ἀγῶνα ἐτέλεσας.
Κοσμά ἔνδοξε,
Χριστόν τόν Θεόν
ἱκέτευε, δωρήσασθαι
ἡμῖν τό μέγα ἔλεος.

Ἦχος γ'. Θείας πίστεως.

Οι προφητίες του Αγίου

Ο Άγιος κοντά στα άλλα είχε και το χάρισμα της προφητείας. Φωτισμένος από το Άγιο Πνεύμα που άνοιγε μπροστά στα μάτια της ψυχής του τα μέλλοντα, μιλούσε στους πιστούς για όσα αφορούσαν όχι μόνο τη σωτηρία τους αλλά και την τύχη της πατρίδας και του κόσμου.

Μεταξύ αυτών μίλησε και για διάφορα τεχνολογικά επιτεύγματα της σύγχρονης εποχής όπως το σιδηρόδρομο και τα τρένα που θα διασχίζουν τις πεδιάδες και τα βουνά, τα αεροπλάνα, την τηλεόραση, το τηλέφωνο και την καλή και κυρίως κακή τους χρήση. Όλα αυτά φάνταζαν εξωπραγματικά και απίθανα στους ανθρώπους της εποχής του όμως οι απόγονοι τους τα είδαν να πραγματοποιούνται ένα ένα.

Ο δάσκαλος του Γένους.

Ο Άγιος Κοσμάς ο Αιτωλός γεννήθηκε το 1714 μ.Χ., στο χωριό Μέγα Δένδρο της Αιτωλίας. Σε ηλικία είκοσι περίπου ετών με την ευχή των ευσεβών γονέων του εγκατέλειψε την πατρίδα του για να σπουδάσει στην περίφημη Αθωνιάδα Σχολή του Αγίου Όρους. Εκεί γνώρισε από κοντά την αγγελική πολιτεία των μοναχών και η καρδιά του τρώθηκε από τον πόθο να ακολουθήσει τον οσιακό τους βίο. Έτσι οδήγησε τα βήματά του στην Ιερά Μονή Φιλοθέου όπου μετά την κανονισμένη δοκιμασία έλαβε το μοναχικό σχήμα. Ο ζήλος του για ασκητικά παλαιίσματα, η ευλάβειά του, η ταπείνωση και η αναντίρρητη υπακοή και προθυμία του για κάθε καλό έργο, τον κατέστησαν γρήγορα άξιο και της ιεροσύνης την οποία έλαβε με την προτροπή του γέροντός του.

Όλοι διέκριναν στο πρόσωπό του πλούσια την Χάρη του Αγίου Πνεύματος και διέβλεπαν μια επιτυχημένη πορεία στην μοναχική ζωή και μια ίσως λαμπρή πορεία στα πράγματα του Αγίου Όρους. Η καρδιά όμως εκείνου του μακαρίου ανδρός φλέγονταν από ένα άλλο πόθο. Κάθε μέρα φτάνανε στο μοναστήρι νέα από τους χριστιανούς του κόσμου που υπέφεραν κάτω από την τουρκική σκλαβιά. Ο φόβος και οι κατατρεγμοί οδηγούσε πολλούς στο να αρνηθούν την πίστη στο Χριστό, ενώ οι περισσότεροι μένοντας αγράμματοι από την έλλειψη σχολείων αποξενώνονταν σιγά σιγά από το Ευαγγέλιο και τον ευσεβή τρόπο ζωής του χριστιανού. Η αγωνία του για τη σωτηρία των υπόδουλων αδελφών του δεν τον άφηνε να ησυχάσει.

Έτσι αφού συμβουλευτήκε ενάρετους αγιορείτες μοναχούς και με την ευλογία του πνευματικού του ταξίδεψε ως την Κωνσταντινούπολη για να θέση τον εαυτό του στην υπηρεσία της Μητέρας Εκκλησίας και να λάβει από τον τότε Πατριάρχη Σεραφείμ Β΄ την άδεια να περιοδεύει και να κηρύττει στους δοκιμαζόμενους χριστιανούς το λόγο του Θεού. Ξεκίνησε τις περιόδεις του από τις εκκλησίες της περιοχής της Κωνσταντινούπολης και στη

συνέχεια αναχώρησε για τη δυτική Στερεά Ελλάδα και τη Θεσσαλία. Έπειτα στάλθηκε στις Κυκλάδες για να ακολουθήσουν η Θεσσαλονίκη, η Βέροια και όλη η Μακεδονία, τα Επτάνησα, η Ήπειρος και πολλές άλλες περιοχές της σκλαβωμένης Ελλάδας.

Ο λόγος του ήταν απλός και προσιτός σε όλους, χρησιμοποιώντας εικόνες και εκφράσεις από την καθημερινή ζωή. Ήταν γλυκός, προσιτός, γεμάτος ειρήνη και χαρά που τα μετέδιδε και στους πολυπληθής ακροατές του. Η παρουσία του και μόνο ενέπνεε μικρούς και μεγάλους, άνδρες και γυναίκες, πλούσιους και φτωχούς σε έργα αγαθά ευάρεστα στο Θεό. Το ιεραποστολικό του έργο το συμπλήρωνε και με το εθνικό, ιδρύοντας απ' όπου περνούσε σχολεία (πάνω από διακόσια) για να διδάσκονται τα ελληνόπουλα τα γράμματα που θα τους πρόσφεραν μια μέρα την πολυπόθητη Ελευθερία.

Φυσικά η σωτήρια δράση του δεν έμεινε χωρίς αντίδραση. Έτσι άνθρωποι κακόβουλοι που το κήρυγμα του Αγίου έθιγε τα συμφέροντά τους, δωροδόκησαν τον Τούρκο Κούρτ πασά του Βερατίου για να τον εξοντώσει. Εκείνος, όταν ο Άγιος έφτασε στην περιοχή του, έστειλε στρατιώτες για να τον συλλάβουν με δόλο. Λίγο αργότερα τον κρέμασαν σε ένα δένδρο κοντά στο χωριό Κολικόντασι και το άγιο λείψανό του το πέταξαν σε ένα ποτάμι. Ήταν 24 Αυγούστου του 1779, ημέρα που τιμά την μνήμη του και η Εκκλησία μας.

δίδαγμα

Το πέρασμά του από τη Βέροια.

Μία από τις πολλές περιοχές που επισκέφτηκε ο Άγιος ήταν και η Βέροια (περίπου το 1775). Φτάνοντας εδώ εγκαταβίωσε για ένα διάστημα στην Ιερά Μονή του Τιμίου Προδρόμου της Σκήτης Βεροίας.

Έχοντας το μοναστήρι αυτό ως ορμητήριο περιόδευσε σε πολλά χωριά της περιοχής των Πιερίων και του Ρουμλουκιού. Μέχρι και σήμερα υπάρχει έντονη η μνήμη του περάσματός του από χωριά όπως ο Γιδάς (σημερινή Αλεξάνδρεια), ο Σταυρός, τα Ριζώματα. Στήνοντας όπου μιλούσε ένα ξύλινο σταυρό καλούσε τους πιστούς σε μετάνοια και έργα αγαθά, ενώ με τα θαύματα και τις προφητείες του (πολλές από τις οποίες σώζονται στην τοπική προφορική παράδοση μέχρι τις μέρες μας) επιβεβαίωνε την αλήθεια των λόγων του.

A. Βρες και υπογράμμισε τα λάθη στο παρακάτω κείμενο και ξαναγράψτε το σωστά στις κενές γραμμές.

Ο Άγιος Κοσμάς ο Ιταλός, γεννήθηκε σε ένα χωριό της Ιταλίας στις αρχές του 18 ου αιώνα. Σε ηλικία σαράντα ετών πήγε το Άγιο Όρος όπου σπούδασε στη Σχολή της Χάλκης και στη συνέχεια έγινε μοναχός στην Ιερά Μονή Ξενοφώντος. Αργότερα με την ευλογία του γέροντός του άρχισε να περιοδεύει σε διάφορες περιοχές της Αφρικής όπου κήρυττε την πίστη του Αλλάχ και οδηγούσε στην ασέβεια πολλούς χριστιανούς που είχαν αποξενωθεί από το κοράνιο.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

B. Συμπληρώστε την ακροστιχίδα του Αγίου Κοσμά του Αιτωλού.

1. _____ Α
2. _____ Ι _____
3. _____ Τ _____
4. _____ Ω _____
5. _____ Λ _____
6. _____ Ο _____
7. _____ Σ _____

Ο Άγιος Κοσμάς...

1. γεννήθηκε στο χωριό ... Δένδρο της Αιτωλίας.
2. έζησε στα χρόνια της
3. γνώρισε στο Άγιο Όρος την αγγελική ... των μοναχών.
4. έγινε μοναχός αφού ολοκλήρωσε τις σπουδές του στην ... Σχολή.
5. ξεκίνησε περιοδείες κηρύσσοντας το
6. πέρασε και από την περιοχή της
7. απαγχονίστηκε κοντά στο χωριό

μάθημα 15ο

Απολυτίκιο
Αγίου Ὁσιομάρτυρος
Τιμοθέου τοῦ ἐκ
Βεροίας

Χαίρει ἔχουσα τῶν
Βερροιέων, νέον
καύχημα ἡ Ἐκκλησία,
σέ Τιμόθεε πατήρ
ἡμῶν ὅσιε· ὥσπερ
γάρ μάρτυς Χριστῶ
παριστάμενος, ὑπέρ
ἡμῶν μή ἐλλείπης
δεόμενος, ἀλλά
πρέσβευε αὐτῶ
ἐκτενῶς ὅσιαθλε,
σωθῆναι τοὺς πίστει
σέ γεραίροντας.

Ἦχος γ'. Θείας πίστεως.

Ο Λευκός Πύργος

Ο Λευκός Πύργος της Θεσσαλονίκης είναι ένας οχυρωματικός πύργος του 15ου αιώνα, ο οποίος χρησιμοποιήθηκε στη συνέχεια ως κατάλυμα φρουράς Γενιτσάρων και ως φυλακή θανατοποινιτών. Είναι ένα από πιο γνωστά κτίσματα-σύμβολα πόλεων στην Ελλάδα. Έχει 6 ορόφους, 34 μέτρα ύψος και 70 μέτρα περίμετρο.

Αρχικά ονομαζόταν Πύργος του Λέοντος. Από τον 17ο αιώνα και μετά ονομαζόταν ανεπίσημα Φρούριο της Καλαμαριάς και Πύργος των Γενιτσάρων. Μετά την διάλυση του τάγματος των Γενίτσαρων αποκτά το όνομα Πύργος του Αίματος λόγω της λειτουργίας του ως φυλακή μελλοθανάτων και τόπο βασανιστηρίων. Το σύγχρονο όνομά του το πήρε όταν ένας εβραίος κατάδικος τον ασβέστωσε με αντάλλαγμα την ελευθερία του το 1891.

Ο νεομάρτυρας του Λευκού Πύργου.

Ο Άγιος Οσιομάρτυρας Τιμόθεος γεννήθηκε περίπου το 1760 μ.Χ.. Καταγόταν πιθανόν από το χωριό Φυτειά της Βέροιας όπου ζούσε με τη σύζυγό του. Ζούσαν με πολύ αγάπη μεταξύ τους, με τους συνανθρώπους τους και φυσικά με το Θεό τον οποίο λάτρευαν με την αγία εκείνη πίστη των απλών ανθρώπων της υπαίθρου.

Όμως η ζωή στον κόσμο αυτό δεν διαρκεί για πάντα κι έτσι όταν το θέλησε ο Κύριος της Ζωής, παρέλαβε κοντά Του την καλή σύζυγο του Αγίου. Τότε εκείνος αντί να παραμένει στον κόσμο δαπανώντας άσκοπα τον χρόνο της χηρείας και έχοντας μέσα του δίψα για τελειότερη ζωή, μακριά από τις βιοτικές μέριμνες, αποφάσισε να αναχωρήσει από την πατρίδα του και να μεταβεί στο Άγιο Όρος προκειμένου να μονάσει. Πραγματικά έφτασε στο Περιβόλι της Παναγίας μας και μετά από πολύ προσευχή και συμβουλευόμενος ενάρετους μοναχούς, οδήγησε τα βήματά του στην Ιερά Μονή Κωνσταμονίτου όπου ζήτησε να ενταχθεί στην πνευματική της οικογένεια.

Παρόλο που ήταν σχετικά μεγάλης ηλικίας, οι έμπειροι προεστοί της Μονής διέκριναν στον Άγιο την αγαθή προαίρεση, την απλότητα καρδιάς και την καθαρότητα ψυχής, που είναι εφόδια απαραίτητα για τον κάθε νέο μοναχό και δέχθηκαν το αίτημά του. Με νεανικό ζήλο και ενθουσιασμό ξεκίνησε τη νέα του ζωή, αγωνιζόμενος με νηστεία, αγρυπνία και προσευχή, ταπείνωση, υπακοή και αγάπη να μιμηθεί τα πνευματικά κατορθώματα των συνασκητών αδελφών του. Σύντομα λοιπόν κατόρθωσε να τους φτάσει κι εκείνοι ανταμείβοντας την θεάρεστη προσπάθειά του τον αξίωσαν του αγγελικού μοναχικού σχήματος δίνοντάς του το όνομα Τιμόθεος.

Λίγο πριν ξεσπάσει η Επανάσταση του 1821, ο Άγιος στάλθηκε από τους πατέρες στο μετόχι του μοναστηριού τους στη Θεσσαλονίκη προκειμένου να διεκπεραιώσει κάποιες υποθέσεις. Υπακούοντας όπως πάντα με προθυμία μετέβηκε στην πόλη του Μεγαλομάρτυρα Αγίου Δημητρίου όπου

έμελλε να μαρτυρήσει κι εκείνος. Κι αυτό διότι μόλις κηρύχθηκε η Επανάσταση οι Τούρκοι της πόλης γεμάτοι οργή και λυσσασμένο μίσος κατά των Ελλήνων όρμησαν στους δρόμους και κατακρεουργούσαν κάθε χριστιανό που έβρισκαν μπροστά τους. Συνέλαβαν δε και όλους τους μοναχούς του Αγίου Όρους που βρισκόταν τις ημέρες εκείνες στην πόλη και τους φυλάκισαν στον Λευκό Πύργο μαζί με άλλους κληρικούς.

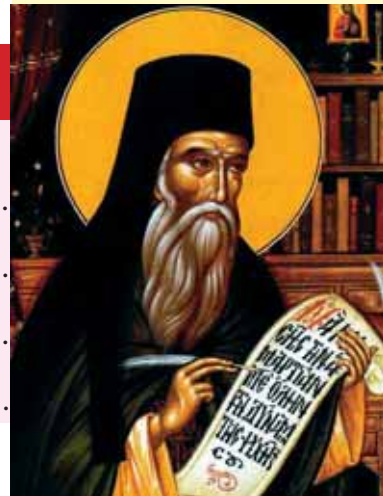
Ανάμεσά τους και ο Άγιος Τιμόθεος που σαν ένας από τους μεγαλύτερους και πιο σεβάσμιους ενίσχυε με παρηγορητικά λόγια τους νεότερους αδελφούς, συμβουλευόντας τους να μείνουν σταθεροί στην πίστη μέχρι τέλους, για να μη χάσουν σε μια στιγμή δειλίας τους κόπους τόσων χρόνων στην μοναχική ζωή. Με ανδρείο φρόνημα στάθηκε μπροστά στους βασανιστές του και υπέμεινε με αξιοθαύμαστη καρτεριά τα πάντα. Τελικά το γεροντικό μα ηρωικό σώμα του, έσβησε κάτω από τις πληγές, τους πόνους και τις κακουχίες και πετάχτηκε από τους Τούρκους κάτω, αφήνοντάς το άταφο μαζί με άλλα για παραδειγματισμό. Τη νύχτα ένας ολόλαμπρος Σταυρός στάθηκε πάνω από τα ιερά λείψανα των νεομαρτύρων, δείχνοντας έτσι ο Θεός σε πιστούς και απίστους, πως η θυσία τους δεν πήγε χαμένη, πως μετά το Πάθος ακολουθεί πάντα η Ανάσταση. Η Εκκλησία μας τιμά την μνήμη του Αγίου Οσιομάρτυρα Τιμοθέου στις 12 Ιουνίου.

δίδαγμα

Ο Άγιος Νικόδημος ο Αγιορείτης

Ο Άγιος Νικόδημος υπήρξε από τις σημαντικότερες ασκητικές μορφές της σύγχρονης ορθόδοξης χριστιανικής πίστης. Το κατά κόσμον όνομά του ήταν Νικόλαος Καλλιβρούτσης και πατριδα του ήταν το νησί της Νάξου, όπου γεννήθηκε το 1749. Το 1775 πήγε στο Άγιο Όρος όπου έγινε μοναχός στην Ιερά Μονή Διονυσίου.

Η συνεισφορά του υπήρξε πολύπλευρη και αφορούσε ποιμαντικό και συγγραφικό έργο, ενώ είναι και ο συγγραφέας του Πηδαλίου, της Φιλοκαλίας, του Ευεργετινού και του Συναξαριστή των Νεομαρτύρων που μαρτύρησαν στα χρόνια της Τουρκοκρατίας. Εκοιμήθη την Τετάρτη 14 Ιουλίου του 1809.

μάθημα 16ο

Απολυτίκιο
Αγίου Ἱερομάρτυρος
Καλλινίκου τοῦ ἐκ
Βεροίας

Ἦς Βερροίας τόν
γόνον, καί τῆς
Κρήτης ὠραῖσμα,
τόν τροπαιοφόρον
ὀπλίτην, ἀνυμνοῦμεν
Καλλίνικον·
μαρτύρων γάρ
ζηλώσας τήν τιμήν,
ἀγχόνη ἐτελεύτησε
τό ζῆν, καί ἐδείχθη
Ὁρθοδόξοις
ὑπογραμμός, τοῖς
πίστει ἀνακράζουσι·
δόξα τῷ δεδωκότι
σοι ἰσχύν, δόξα τῷ σέ
θαυμαστώσαντι, δόξα
τῷ δοξασθέντι Ἰησοῦ,
τοῖς θείοις ἄθλοισ
σου.

Ἦχος α'. Τῆς ἐρήμου
πολίτης.

Το κρυφό σχολειό

Ο όρος αυτός αναφέρεται σε ανεπίσημα ελληνικά διδασκαλεία, τα οποία λειτουργούσαν κρυφά, υπό καθεστώς απαγόρευσης κατά τη διάρκεια της Οθωμανικής κυριαρχίας. Συνήθως λειτουργούσαν σε χώρους Ιερών Μονών ή Ιερών Ναών από μορφωμένους κληρικούς ή λαϊκούς δασκάλους που δίδασκαν στα ελληνόπουλα τα ιερά γράμματα.

Πολλοί χώροι διατηρούν το τοπωνύμιο του «Κρυφού Σχολείου». Φέρεται, μεταξύ των άλλων, να έχουν λειτουργήσει στην Μονή Φιλοσόφου της Δημητσάνης, στη Μονή Στρατηγούπουλου ή Μονή Ντίλιου στο νησί των Ιωαννίνων, σε σπήλαιο της Ίου, στη Βέργοια Λακωνίας, στην Μονή Παναγίας Βαρνάκοβας της Φωκίδας, στη Μονή Φιλανθρωπών στα Γιάννενα και αλλού.

Ήρωας της πίστης και της πατρίδας.

Ο Άγιος Νεομάρτυρας Καλλίνικος καταγόταν από την πόλη της Βέργοιας. Έζησε στα τέλη του 18ου με αρχές του 19ου αιώνα μ.Χ. όταν η γλυκιά μας πατρίδα στέναζε κάτω από την σκληρή σκλαβιά των Οθωμανών.

Από μικρή ηλικία οι ευσεβείς γονείς του φρόντισαν να καλλιεργήσουν μέσα στην αγνή ψυχή του την Ορθόδοξη πίστη και την αγάπη στο Θεό και τους συνανθρώπους. Έσπειραν σαν Θείοι γεωργοί στο καθαρό χωράφι της καρδιάς του το σπόρο του Θείου Λόγου και δεν άργησαν να τον δουν να βλαστάνει και να μεγαλώνει καθώς μεγάλωνε κι εκείνος. Παράλληλα διέκριναν σ' αυτόν και μια ιδιαίτερη έφεση στα γράμματα. Φρόντισαν έτσι με όσα μέσα διέθεταν για την μόρφωσή του τόσο στη Βέργοια, όσο και σε άλλες περιοχές που φημίζονταν για τους καλούς τους δασκάλους. Κοντά σε αυτούς διδάχθηκε την ένδοξη ιστορία της σκλαβωμένης πατρίδας, και άναψε μέσα του ο πόθος για την ελευθερία του Γένους.

Πολλοί από αυτούς τους δασκάλους ήταν φημισμένοι κληρικοί, φωτισμένα πνεύματα, άξιοι υπηρέτες της κατά Θεόν και κατ' άνθρωπον σοφίας. Η γνωριμία και συναναστροφή μαζί τους, ο θαυμασμός του για το έργο και την προσφορά τους στο υπόδουλο Γένος, γέννησε μέσα στην ψυχή του την επιθυμία να τους μιμηθεί ακολουθώντας τα βήματά τους στην Ιεροσύνη. Έτσι ολοκληρώνοντας της σπουδές του χειροτονήθηκε Διάκονος.

Η μόρφωσή του, το χάρισμα του λόγου που διέθετε, η αγάπη του για την πατρίδα και την ελευθερία δεν πέρασαν απαρατήρητα. Έτσι σύντομα τον πλησίασαν μέλη της **Φιλικής Εταιρίας** στην οποία και μνηθήκε. Στάλθηκε τότε στην Κρήτη, στην πόλη των Χανίων, με την εντολή να οργανώσει **σχολείο** για τα παιδιά και τους νέους της περιοχής. Πραγματικά ο ένθερμος πατριώτης και ευσυνείδητος κληρικός υπάκουσε στην εντολή. Φτάνοντας στην ηρωική μεγαλόνησο ξεκίνησε με ζήλο το έργο του. Συγκέντρωσε γρήγορα γύρω του πολλά παιδιά και νέους και τους δίδασκε με θερμή τις δύο

Η Φιλική Εταιρία

Στην σκλαβωμένη Ελλάδα ο πόθος των υπόδουλων για ελευθερία οδήγησε τους ραγιάδες σε πολλές επαναστατικές ενέργειες καθ' όλη τη διάρκεια της Τουρκοκρατίας. Τελικά το βάρος της προετοιμασίας της επανάστασης ανέλαβε η Φιλική Εταιρία, που ιδρύθηκε το 1814 στην Οδησό, από τρεις Έλληνες πατριώτες τον Ξάνθο, το Σκουφά και τον Τσακάλωφ. Από τα κορυφαία στελέχη της υπήρξε και ο γνωστός Αρχιμανδρίτης Γρηγόριος Δικαίος ή Παπαφλέσσας ο οποίος υποκίνησε την Επανάσταση του 1821 στην Πελοπόννησο.

Στόχος της ήταν η προετοιμασία του απελευθερωτικού αγώνα των Ελλήνων. Η Φιλική Εταιρία οργανώθηκε με μεγάλη μυστικότητα. Οι Φιλικοί μούρνταν στην Εταιρία με μυστικό όρκο και επικοινωνούσαν με κώδικες, ψευδώνυμα και συνθηματικές λέξεις.

μεγάλες αξίες του Γένους μας, την πίστη στον Χριστό και την αγάπη στην πατρίδα. Ο ίδιος υπήρξε για όλους τους μαθητές του άξιο παράδειγμα προς μίμηση. Συνετός κληρικός και μοναχός, άνθρωπος στολισμένος με κάθε χριστιανική αρετή, έλαμπε με την αγία ζωή του στα σκοτεινά εκείνα χρόνια. Στα μάτια όλων φαινόταν σαν άλλος πατρο-Κοσμάς Αιτωλός.

Παράλληλα εργαζόταν και για την μεγάλη ιδέα της Εθνεγερσίας. Μυστικά ήλθε σε επαφή με τους προεστούς, τους κληρικούς αλλά και απλούς Κρήτες πατριώτες και με τα γεμάτα ενθουσιασμό λόγια του άναβε μέσα τους την φλόγα για την ελευθερία και τον επικείμενο αγώνα.

Η δράση του όμως αποκαλύφθηκε με την έναρξη της Επανάστασης του 1821. Συνελήφθη μαζί με άλλους επισκόπους, ιερείς και μοναχούς που αποδείχθηκε ότι εργάζονταν συστηματικά για την προετοιμασία του Αγώνα και κλείστηκε μαζί τους στις φυλακές. Εκεί τους περίμεναν φρικτά βασανιστήρια που μαζί με την πείνα και τη δίψα, συνέθεταν έναν πραγματικό εφιάλτη που θα λύγιζε και τους πιο γενναίους. Κανείς τους όμως, πόσο μάλλον ο Άγιος Καλλίνικος, δεν δέχθηκε να προδώσει το Χριστό και την πατρίδα. Τελικά μαζί με όσους επέζησαν από τα μαρτύρια, τον κρέμασαν στις 19 Ιουνίου του 1821. Η μνήμη του Αγίου εορτάζεται από την Εκκλησία μας μαζί με όλους τους άλλους νεομάρτυρες της Κρήτης στις 23 Ιουνίου.

δίδαγμα

A. Ποιό είναι το σωστό;

1. Ο Άγιος Καλλίνικος καταγόταν από...

- α. την Κρήτη.
- β. τη Βέροια.
- γ. τα Χανιά.

2. Ο Άγιος Καλλίνικος γεννήθηκε στην περίοδο...

- α. της Ενετοκρατίας.
- β. της Σερβοκρατίας.
- γ. της Τουρκοκρατίας.

3. Ο Άγιος Καλλίνικος χειροτονήθηκε...

- α. Ιερέας.
- β. Επίσκοπος.
- γ. Διάκονος.

4. Ο Άγιος Καλλίνικος μνήθηκε στη...

- α. Φυλακή Εταιρία.
- β. Εχθρική Εταιρία.
- γ. Φιλική Εταιρία.

5. Ο Άγιος Καλλίνικος οργάνωσε σχολείο...

- α. στα Χανιά της Θράκης.
- β. στα Χανιά της Κρήτης.
- γ. στα Χανιά της Μάνης.

B. Βρείτε τις παρακάτω λέξεις στον πίνακα που ακολουθεί:

ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΣ, ΦΙΛΙΚΗ, ΕΤΑΙΡΙΑ, ΣΧΟΛΕΙΟ,
ΧΑΝΙΑ, ΚΡΗΤΗ, ΓΕΝΟΣ, ΔΙΑΚΟΝΟΣ, ΔΑΣΚΑΛΟΣ,
ΚΛΗΡΙΚΟΣ.

M	O	Π	Σ	A	K	P	Γ	Z	A
N	E	T	A	I	P	I	A	Σ	X
B	I	Γ	Z	Σ	H	E	Φ	X	Σ
Ω	Θ	M	E	Δ	T	A	Δ	O	Δ
K	Υ	N	X	N	H	Σ	Σ	Λ	A
P	A	K	Φ	Φ	O	Δ	A	E	Σ
H	T	Λ	I	Γ	T	Σ	E	I	K
T	P	H	Λ	H	X	Φ	P	O	A
H	E	P	I	I	A	Γ	T	Ξ	Λ
Ψ	A	I	K	Ξ	N	H	Υ	N	O
X	Σ	K	H	K	I	I	Θ	H	Σ
Z	Δ	O	X	Λ	A	Ξ	K	Γ	Δ
Λ	Φ	Σ	Ψ	Π	Υ	K	I	O	Ψ
K	Γ	Δ	I	A	K	O	N	O	Σ
Ξ	H	B	Ω	I	Θ	Λ	Π	B	Ω

μάθημα 17ο

Γ
Οι Ἄ

ΝΘΟ
ΜἈ
ΡΤΥ
ΡΕΣ

ΞΗΣ

ΝἈ
ΟΥ
ΣΗΣ

Ἀπολυτίκιο
Ἁγίων Νεομαρτύρων
τῆς Ναούσης

Ὅτε κλίναντες,
κάραν δημίους, οὐκ
ἠρνήσασθε, κλῖναι
καρδίαν, τῷ Χριστῷ
Ναούσης ἔνδοξοι
μάρτυρες, ἀλλ'
ὁμοψύχως τμηθῆναι
προκρίναντες, τὴν
κεφαλὴν ὑπὲρ Αὐτοῦ
ἠγωνίασθε, ὥσπερ
ἥρωες, τῆς πίστεως
καὶ ἡσχύνατε, ἐχθρόν
καὶ πολυκέφαλον
δράκοντα.

Ἦχος γ'. Θείας πίστεως.

Το μνημείο των πεσόντων

Την είσοδο των μενόμενων Τούρκων στην πόλη της Νάουσας ακολούθησε ένα άνευ προηγουμένου όργιο βίας με λεηλασίες, σφαγές και εξανδραποδισμούς του πληθυσμού.

Αρκετές περήφανες Ναουσαίες προτίμησαν να πεθάνουν ελεύθερες πέφτοντας με τα παιδιά τους σ' αφρισμένα νερά του καταρράκτη της Αράπιτσας, παρά να πέσουν στα χέρια των βάρβαρων Τούρκων.

Στον τόπο της θυσίας τους βρίσκεται σήμερα ένα λιτό μνημείο για να θυμίζει σε όσους το επισκέπτονται τα λόγια του Ρήγα: «καλύτερα μιας ώρας ελεύθερη ζωή...».

«Για του Χριστού την πίστη την αγία...».

Στις 13 Απριλίου του 1822 η Επανάσταση στην Ηρωϊκή πόλη της **Νάουσας** έσβηνε μέσα στη φωτιά, το αίμα και την καταστροφή. Δύο μήνες περίπου είχαν περάσει από την αλησμόνητη εκείνη ημέρα της 19ης Φεβρουαρίου, Κυριακή της Ορθοδοξίας, τότε που ο Πρωτοσύγκελος Γρηγόριος, μαζί με τους προκρίτους και σύσσωμο το λαό, ύψωσαν στην περήφανη αυτή πόλη της Μακεδονίας τα λάβαρα της Ελληνικής Επανάστασης. Ο πόθος για την Ελευθερία γέμιζε τις καρδιές των Ναουσαίων με ανείπωτο ενθουσιασμό και οι πρώτες επιτυχίες με πολλές ελπίδες για την ευόδωση του Αγώνα, αλλά και για βοήθεια από την νότια Ελλάδα...

Η βοήθεια δεν ήρθε ποτέ, γιατί κι εκεί και εδώ το σαράκι της διχόνοιας έτρωγε τα σωθικά των επαναστατημένων Ελλήνων. Έτσι νέοι “Εφιάλτες” σκοτισμένοι από το πάθος τους για εξουσία, οδήγησαν τη νύχτα τους Τούρκους, που κατά χιλιάδες πολιορκούσαν μάταια την οχυρή πόλη, στην πύλη του Αγίου Γεωργίου. Από εκεί ξεκίνησαν όλα...

Με άγριους αλαλαγμούς οι Οθωμανοί εισέβαλλαν στην κουρασμένη από τον άνισο αγώνα πόλη για να σφάξουν τα “άπιστα σκυλιά” που σήκωσαν κεφάλι στο σουλτάνο. Πρώτα θύματα οι ιερείς του Αγίου Γεωργίου που χαράματα ακόμα είχαν ξεκινήσει την ακολουθία για την πρωινή Θεία Λειτουργία. Δεν έφτανε όμως το αίμα των ποιμένων για να σβήσουν τη δίψα τους οι ασιάτες λύκοι και έτσι όρμησαν στο ποίμνιο του Χριστού.

Λυσσασμένοι από μίσος έσφαζαν όποιον έβρισκαν μπροστά τους, πυροπολούσαν και ανατίναζαν σπίτια και πύργους, όπου είχαν ταμπουρωθεί οι Έλληνες αγωνιζόμενοι για τη ζωή και τα ιδανικά τους. Μετά από πολλές ώρες σκληρών μαχών η φλόγα της Επανάστασης στην φλεγόμενη πλέον Νάουσα είχε σβήσει. Τότε θυμήθηκαν το χρέος τους στον Αλλάχ...

Οδήγησαν τους δύο χιλιάδες περίπου επιζώντες σε υπαίθριο ιεροδικείο. Έναν έναν τον περνούσαν μπροστά από τον κριτή κι εκείνος έκανε σε όλους

Η Νάουσα

Η Νάουσα είναι πόλη της Κεντρικής Μακεδονίας, χτισμένη στους πρόποδες του όρους Βερμίου. Έχει 19.870 κατοίκους (στοιχεία 2001). Από το 1955 χαρακτηρίζεται και «Ηρωική Πόλη» για τους αγώνες και τις θυσίες κατά την περίοδο των απελευθερωτικών αγώνων του 1822.

Η σημερινή Νάουσα έχει σχετικά μικρή ιστορία καθώς δημιουργήθηκε πριν από 600 περίπου χρόνια την περίοδο της Τουρκοκρατίας. Ωστόσο η ευρεία περιοχή της Νάουσας ήταν κατοικημένη από τα αρχαιότερα χρόνια. Στα πόδια της πόλης υπάρχουν τα ερείπια της περίφημης Σχολής του Αριστοτέλη.

Η Νάουσα είναι πλέον μια πόλη όπου το μοντέρνο συνδιάζεται με την παράδοση. Απόδειξη η πλούσια πολιτιστική ζωή της πόλης με τους Γενίτσαρους και τις Μπούλες από τη μια και το διεθνές φεστιβάλ κινηματογράφου από την άλλη.

την ίδια ακριβώς δόλια πρόταση: “Γκιαούρη, πιστεύεις στον Αλλάχ και στον προφήτη για να σώσεις την ζωή σου;”. Η απάντηση, ίδια κι αυτή από όλους, σαν να έβγαινε από ένα στόμα: “Όχι. Χριστιανός γεννήθηκα, Χριστιανός θα πεθάνω”. Τότε οι στρατιώτες τους έσερναν παραπέρα και τους αποκεφάλιζαν. Λόφους σχημάτισαν τα κομμένα κεφάλια και τα ακρωτηριασμένα κορμιά των μαρτύρων και όταν οι Τούρκοι είδαν πως δεν κερδίζουν τίποτα έστειλαν τους υπόλοιπους στην Θεσσαλονίκη για να “διασκεδάσει” μαζί τους και ο εκεί μουσουλμανικός όχλος.

Φρικτά βασανιστήρια πέρασαν στα μπουντρούμια και στις πλατείες της πόλης οι αιχμάλωτες γυναίκες της Νάουσας. Άλλες τις έχτισαν ζωντανές, άλλες τις δέσανε σε τσουβάλια με φίδια ή γάτες άλλες τις λιθοβολήσανε, άλλες τις πνίξανε στον Θερμαϊκό, άλλες τις γκρέμισαν από τα τείχη. Κι εκείνες τι κάνανε; Τις ακούγανε να προσεύχονται για τους δημίους τους ακολουθώντας το παράδειγμα Εκείνου που συγχώρεσε τους σταυρωτές Του.

Οι δυο χιλιάδες αυτοί ήρωες, τίμησαν την πατρίδα τους μα πιο πολύ την πίστη τους σ’ Εκείνον, που ως φαίνεται αγαπούσαν πιότερο κι από τη ζωή τους. Και ο Χριστός τίμησε με τη σειρά Του την αγάπη τους συναριθμώντας τους στην εκλεκτή χορεία των Αγίων της Εκκλησίας Του. Η μνήμη τους τιμάται κάθε χρόνο την Κυριακή του Θωμά.

δίδαγμα

Α. Βρείτε τις αναγραμματισμένες λέξεις:

ΗΑΑΑΕΣΣΤΝΠ:

ΥΑΑΟΣΝ:

ΟΟΑΙΜΘΝ:

ΑΑΟΙΕΝΔΜΚ:

ΥΟΟΙΡΤΚ:

ΑΕΕΟΥΡΡΜΝΤΣ:

ΟΟΩΕΥΣΣΠΤΡΚΛΓ:

ΟΟΙΗΡΡΓΤΣ:

ΙΗΗΩΚΡ:

ΑΑΕΔΛΛ:

Α. Επιλέξτε τις σωστές λέξεις από τις παρενθέσεις:

Στις 19 (Οκτωβρίου, Απριλίου, Φεβρουαρίου) του 1822 στην πόλη της (Καλαμάτας, Νάουσας, Βέροιας) κηρύχθηκε η Επανάσταση εναντίον των (Τούρκων, Βουλγάρων, Αμερικανών). Λίγο αργότερα οι ορδές των κατακτητών (εγκατέλειψαν, εισέβαλαν, ξαναέχτισαν) στην πόλη με τη βοήθεια (προδοτών, ανταρτών, χωρικών) και την κατέστρεψαν. Ακολούθησαν σκηνές (δαιμονισμού, αυταρχισμού, ηρωισμού) από τους Ναουσαίους (υπερασπιστές, διώκτες, επιδρομείς) της πόλης.

Όταν τελείωσε η (γιορτή, σφαγή, εκδρομή) οι Τούρκοι μάζεψαν τους (ξένους, νεκρούς, επιζώντες) για να τους (δικάσουν, περιθάψουν, ελευθερώσουν). Στην ερώτηση αν (σκέφτονταν, ήλπιζαν, δέχονταν) να γίνουν μουσουλμάνοι και να αρνηθούν το (Χριστό, Βούδα, Δία), όλοι απάντησαν με (φόβο, θάρρος, μίσος) πως (βουδιστές, ειδωλολάτρες, Χριστιανοί) γεννήθηκαν και πως (ειδωλολάτρες, Χριστιανοί, βουδιστές) θα πέθαιναν.

Έτσι όλοι τους (ελευθερώθηκαν, επιβραβεύθηκαν, μαρτύρησαν) μένοντας σταθεροί ως το τέλος στην (ελπίδα, πίστη, υπομονή) του Χριστού. Κάποιοι μάλιστα από αυτούς (οδηγήθηκαν, πουλήθηκαν, ξενιτεύθηκαν) να μαρτυρήσουν στη (Κοζάνη, Αθήνα, Θεσσαλονίκη).

μάθημα 18ο

Απολυτίκιο
Ἰοσίου Ἀντωνίου τοῦ
νέου τοῦ ἐκ Βεροίας

Μέγα καύχημα,
καί πολιοῦχον, σέ
πλουτήσασα πόλις
Βεροίας, θεοφόρε
παμμάκαρ Ἀντώνιε,
τῆ σῆ πρεσβεία
προστρέχει ἐκάστοτε,
προσπυτσομένη τὰ
θεία σου λείψανα.
Πάτερ Ἰοσιε, Χριστόν
τόν Θεόν ἰκέτενε,
δωρήσασθαι ἡμῖν τό
μέγα ἔλεος.

Ἦχος γ'. Θείας πίστεως.

Το ιερό λείψανο και ο Ναός

Το ιερό λείψανο του Οσίου Αντωνίου φυλάγεται σε περίτεχνη αρχυρή λάρνακα στολισμένη με παραστάσεις από τη ζωή του. Η λάρνακα πάλι βρίσκεται εντός μαρμαρίνου κιβώριου (ναϊδριου) στο αριστερό κλίτος του Ιερού Ναού που είναι αφιερωμένος στον Άγιο και που βρίσκεται στο κέντρο της Βέροιας.

Ο Ναός του Πολιούχου, ο μεγαλύτερος από τους δεκάδες ναούς της πόλης, είναι βασιλικού ρυθμού με τρία κλίτη και πλούσια διακοσμημένος με βυζαντινές αγιογραφίες.

Ο Ναός αποτελεί καθημερινό προσκύνημα για όλους τους κατοίκους της πόλης και ένα από τα μεγαλύτερα της Μακεδονίας.

Τρελός για το Χριστό.

Ο Όσιος Αντώνιος ο νέος, ο πολιούχος της πόλης της Βέροιας, έζησε πιθανόν στα χρόνια πριν τον 12ο αιώνα μ.Χ. . Καταγόταν από τη Βέροια και ήταν γόνος επιφανούς και ευσεβούς οικογένειας της πόλης. Καθώς μεγάλωνε αύξανε μέσα του η αγάπη για τον ασκητικό βίο των μοναχών, την ζωή και τα κατορθώματα των οποίων πληροφορούνταν και θαύμαζε από την γειτονική Σκήτη της Βέροιας, στις όχθες του Αλιάκμονα ποταμού.

Έτσι νέος ακόμα, πήρε την απόφαση και εγκατέλειψε και τίτλους ευγενείας και περιουσίες και οικογένεια, για να αφιερωθεί σώματι και ψυχή στον Χριστό, ακολουθώντας την ζωή της μοναχικής πολιτείας. Με μεγάλο ζήλο επιδόθηκε στους ασκητικούς αγώνες και κατέκτησε μία μία όλες τις ευαγγελικές αρετές μιμούμενος σε όλα τους μεγάλους ασκητές της ερήμου και πιο πολύ τον ομώνυμό του Άγιο Αντώνιο τον Μέγα.

Για να αποφύγει την τιμή των ανθρώπων, φοβούμενος μήπως η υπερηφάνεια -που καρραδοκεί πάντα στη ζωή των εναρέτων- καταστρέψει κάθε του καλό έργο, ζήτησε την ευλογία του ηγουμένου να αποσυρθεί σε ερημική περιοχή εκτός μονής. Εκεί στην ησυχία του σπηλαιού που του ορίστηκε ως κατοικία και παλαιότρα ασκητική για τους υπεράνθρωπους αγώνες του, προσποιούνταν τον τρελό, έτσι ώστε και οι λίγοι που γνώριζαν το καταφύγιο του, να τον αποστραφούν τελικά κι έτσι να απομείνει μόνος με μόνο σύντροφό του τον ίδιο τον Θεό που λάτρευε όσο τίποτε άλλο. Κατά καιρούς ερχόταν, σταλμένος από τον ηγούμενο, κάποιος ιερέας για να ακούσει την εξομολόγησή του και να τον κοινωνήσει με τα Άχραντα Μυστήρια.

Στην ερημιά εκείνη δέχθηκε με υπομονή τις σφοδρές επιθέσεις του διαβόλου ο οποίος λυσομανούσε για να τον κάνει να φύγει από τον τόπο εκείνο του αγιασμού. Άλλοτε με θορύβους, άλλοτε με φαντασίες, πότε με τη μορφή θηρίων ή σαν ποτάμι που φούσκωνε και τον έπνιγε, προσπαθούσε να σπείρει φόβο και δειλία στην καρδιά του. Εκείνος όμως ο μακάριος ουρά-

νιος άνθρωπος ή μάλλον επίγειος άγγελος, υπέμεινε τις φοβερές δοκιμασίες με μόνο στήριγμα την ελπίδα του στο Θεό και παρηγοριά του την αδιάλειπτη προσευχή. Έζησε στο σπήλαιο εκείνο, τρεφόμενος με τα λίγα χόρτα που φύτρωναν τριγύρω, πενήντα χρόνια και παρέδωσε ειρηνικά την αγωνίστρια ψυχή του στα χέρια του αγνοθέτου Χριστού που έμελλε να τον δοξάσει ανάλογα με τους κόπους και τους αγώνες του.

Μετά την κοίμησή του κάποιοι κυνηγοί βρήκαν το ιερό του λείψανο άφθαρτο εντός του σπηλαίου. Αμέσως έτρεξαν στην Βέροια και ειδοποίησαν τον επίσκοπο της πόλης. Τότε εκείνος μαζί με πλήθος λαού ξεκίνησαν για να παραλάβουν τον ιερό αυτό θησαυρό και να το μεταφέρουν στην γενέτειρα πόλη. Όμως οι κάτοικοι της περιοχής των Πιερίων τους εμπόδιζαν ποθώντας να παραμείνει ο Άγιος στον τόπο τους. Προκειμένου να μην γίνεται θόρυβος ο επίσκοπος αποφάσισε να τοποθετήσει το λείψανο του Οσίου πάνω σε ένα κάρο που θα το έσερναν δύο βόδια και να αφεθούν ελεύθερα να το οδηγήσουν όπου ήταν το θέλημα του Κυρίου. Πραγματικά τα ζώα πήραν από μόνα τους το δρόμο για την πόλη και σταμάτησαν μόνο όταν έφτασαν μπροστά στο σπίτι του Αγίου. Εκεί οι συμπολίτες του έθαψαν με τιμές το αγιασμένο σώμα του Οσίου ενώ αργότερα έχτισαν ναό προς τιμήν του. Η Εκκλησία μας τιμά την μνήμη του στις 17 Ιανουαρίου και την 1 Αυγούστου.

δίδαγμα

Ο Όσιος και τα τοπωνύμια

Ο Όσιος Αντώνιος υπήρξε ο πιο δημοφιλής Άγιος στην περιοχή μας για πολλούς αιώνες. Όλοι επιθυμούσαν να έχουν κάποια σχέση μαζί του. Αυτός ο ιερός πόθος πέρασε μέσα στην τοπική παράδοση και έφτασε μέχρι τις ημέρες μας μέσα από διάφορες διηγήσεις. Για παράδειγμα, λέει η παράδοση ότι όταν τοποθετήθηκε το ιερό λείψανο του Αγίου στο κάρο για να αφήσουν τον ίδιο να αποφασίσει που ήθελε να ταφεί, τα βόδια δεν κατευθύνθηκαν αμέσως στη Βέροια αλλά ξεκίνησαν μια πορεία προς τα χωριά του κάμπου. Σε κάποιο από αυτά το κάρο έκανε έναν κύκλο, από τότε το χωριό πήρε το όνομα: “Κουλούρα”. Στην είσοδο ενός άλλου χωριού το ρούχο του Οσίου πιάστηκε σε ένα αγκαθωτό θάμνο και σκίστηκε, οι χωρικοί όμως ξέχασαν να του το ράψουν και από τότε το χωριό τους πήρε το όνομα: “Ξεχασμένη”. Δεν τους μιμήθηκαν όμως οι κάτοικοι του διπλανού χωριού που του το έραψαν και το χωριό τους ονομάστηκε έκτοτε “Ραψωμανίκι”.

A. Σωστό ή Λάθος;

1. Ο Όσιος Αντώνιος καταγόταν από τη Βέροια.

Σωστό ή Λάθος

2. Ο Όσιος Αντώνιος έγινε μοναχός σε μεγάλη ηλικία.

Σωστό ή Λάθος

3. Ο Όσιος Αντώνιος μόνασε αρχικά στην μονή της Αγίας Κυριακής.

Σωστό ή Λάθος

4. Ο Όσιος Αντώνιος ασκήτευσε στη συνέχεια σε σπήλαιο.

Σωστό ή Λάθος

5. Ο Όσιος Αντώνιος προσποιούνταν τον τρελό για να προκαλεί τον θανασμό.

Σωστό ή Λάθος

6. Ο Όσιος Αντώνιος τάφηκε στην Νάουσα.

Σωστό ή Λάθος

B. Συμπληρώστε το παρακάτω κείμενο:

..... ακόμα, την
 και
 και και
 και ,
 για να και
 στον ,
 την ζωή της
 Με ζήλο
 στους
 και μία
 τις
 σε
 τους της
 και τον
 του Άγιο
 τον

μάθημα 19ο

Απολυτίκιο
Ὁσίου Θεοφάνους
τοῦ ἐν Ναούσῃ

Βλαστός Ἰωαννίνων
ἀνεδείχθης
περίδοξος, καί
θεῖος πολιούχος
τῆς Ναούσης
Θεόφανες· ὡς
ἄγγελος γάρ ζήσας
ἐπί γῆς, θαυμάτων
ἐκομίσω δωρεάν,
καί παρέχεις τάς
ιάσεις τοῖς εὐλαβῶς,
προστρέχουσι τῇ
σκέπη σου. Δόξα
τῷ σέ δοξάσαντι
Χριστῷ, δόξα τῷ σέ
στεφανώσαντι, δόξα
τῷ ἐνεργοῦντι διά
σοῦ, πᾶσιν ἰάματα.

Ἦχος α'. Της ερημίου
πολίτης.

Τα Ιωάννινα

Τα Ιωάννινα γνωστά και ως Γιάννενα είναι η πρωτεύουσα και μεγαλύτερη πόλη του νομού Ιωαννίνων και της Ηπείρου με 70.203 κατοίκους (στοιχεία απογραφής 2001). Τα Ιωάννινα βρίσκονται στο βορειοδυτικό κομμάτι της ηπειρωτικής Ελλάδας. Είναι μία από τις μεγαλύτερες πόλεις της Ελλάδας με πλούσια πολιτιστική παράδοση και ιστορία που ξεκινά από την Παλαιολιθική εποχή (πριν 38.000 χρόνια). Μεταξύ των πολυποίκιλων γεωγραφικών χαρακτηριστικών της περιοχής, ξεχωριστή θέση κατέχει η λίμνη Παμβώτιδα, που εκτείνεται δίπλα από την πόλη. Αξιοαναφοράς είναι επίσης και το νησάκι της λίμνης, στο οποίο βρίσκεται μικρός οικισμός και διάφορα μνημεία και αξιοθέατα.

Ο πολιούχος Άγιος της Νάουσας.

Ο Όσιος Θεοφάνης γεννήθηκε στα **Ιωάννινα** της Ηπείρου, στις αρχές του 16ου αιώνα. Η θεοσεβής οικογένειά του υπήρξε γι' αυτόν η κατ' οίκον Εκκλησία που τον μύησε στο μυστήριο της πίστεως στο Θεό και στον ευσεβή τρόπο ζωής. Μια τέτοια οικογένεια δεν θα μπορούσε φυσικά να τον εμποδίσει από την πραγματοποίηση του ονείρου της ζωής του, να αφιερωθεί πλήρως στο Θεό, ακολουθώντας την οδό της μοναχικής πολιτείας.

Έτσι νέος ακόμη εγκατέλειψε τον κόσμο και με την ευχή των οικείων του οδήγησε τα βήματά του στο Άγιο Όρος και συγκεκριμένα στην Ιερή Μονή Δοχειαρίου όπου φυλάσσεται ως πολύτιμο θησαυρό την ιερή εικόνα της Παναγίας της Γοργούπηκου. Εκεί, στην αγκαλιά της Παναγίας στην πρόνοια της οποίας εναπόθεσε κάθε του ελπίδα, έζησε βίο υποδειγματικό, αγωνιζόμενος τον καλό αγώνα της κατάκτησης των αρετών και ιδιαιτέρως αυτής της αγάπης προς τους συνανθρώπους του. Η πνευματική του αυτή προκοπή δεν πέρασε φυσικά απαρατήρητη από τους άλλους μοναχούς, οι οποίοι τον εξέλεξαν ηγούμενο για να τους καθοδηγεί στην κοινή τους πορεία προς τη Βασιλεία του Θεού. Αναλαμβάνοντας την πνευματική ευθύνη των αδελφών αύξησε ακόμη περισσότερο τον προσωπικό του αγώνα, προτιμώντας να δίνει στους γύρω του το γνήσιο παράδειγμα της ευαγγελικής πολιτείας παρά να επιτιμά και να επιπλήττει.

Τα χρόνια εκείνα της Τουρκοκρατίας ήταν δύσκολα και εξ' αιτίας ενός οικογενειακού γεγονότος που τον εξέθεσε στους Τούρκους δυνάστες, αναγκάστηκε -για να μην ξεσπάσει η οργή τους επάνω στους άλλους μοναχούς της Μονής- να εγκαταλείψει το Περιβόλι της Παναγίας. Περιπλανώμενος από τόπο σε τόπο βρήκε καταφύγιο στην Ιερή Μονή του Τιμίου Προδρόμου στη Σκήτη της Βέροιας, όπου επιδόθηκε με ζήλο στην οργάνωση της Μονής στην οποία μάλιστα έχτισε και Ναό αφιερωμένο στη Θεοτόκο. Η αγία ζωή του και ο χαριτωμένος από το Άγιο Πνεύμα λόγος του ήλκυε σαν μαγνήτης

κοντά του πλήθη ευσεβών μοναχών και λαϊκών.

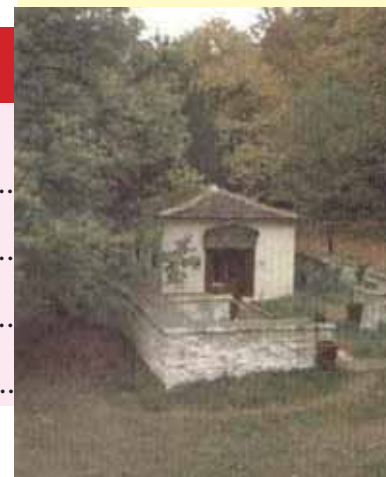
Λίγα χρόνια αργότερα, ποθώντας περισσότερη ησυχία, παρέδωσε την ηγουμενία και αποσύρθηκε στην ορεινή περιοχή της Νάουσας όπου ίδρυσε νέα Μονή αφιερωμένη στους **Ταξιάρχες** (αγγέλους). Έτσι στήθηκε κι εκεί ένα ακόμα πνευματικό καταφύγιο όπου οι χριστιανοί μπορούσαν να βρουν παρηγοριά και στήριγμα στις δοκιμασίες της δουλείας. Δεν ήταν λίγοι μάλιστα αυτοί που -εμπνευσμένοι από την ισάγγελη ζωή του Οσίου- έμειναν κοντά του ως μοναχοί.

Αργότερα ο Όσιος επέστρεψε πάλι στη Μονή του Τιμίου Προδρόμου στη Βέροια όπου πέρασε και το υπόλοιπο της ζωής του φθάνοντας σε προχωρημένη ηλικία. Πληροφορημένος από το Θεό για το τέλος του, συγκέντρωσε τους μοναχούς για να τους απευθύνει τις τελευταίες του νουθεσίες. Τους συμβούλευσε πατρικά να συνεχίσουν με ζήλο τους ασκητικούς τους αγώνες και να έχουν πάντα στο μυαλό και την καρδιά τους τα αγαθά της αιώνιας ζωής που έχει ετοιμάσει ο Θεός για όλους τους εκλεκτούς του στη Βασιλεία Του. Τέλος αφού τους ευλόγησε δίνοντας σε όλους την πατρική του ευχή, παρέδωσε την ψυχή του στον Θεό αναπέμποντάς Του ολόθερμες ευχαριστίες για όλα. Η Εκκλησία μας τον τιμά στις 19 Αυγούστου με λαμπρή πανήγυρη στην πόλη της Νάουσας της οποίας είναι πολιούχος.

Η μονή των Ταξιαρχών

Η Ιερά Μονή των Ταξιαρχών Ναούσης κτίσθηκε, σύμφωνα με μαρτυρίες στα τέλη του 16ου αι., από τον Όσιο Θεοφάνη. Επρόκειτο για μία μεγάλη Μονή, όπως τα ερείπια μαρτυρούν. Η παράδοση μάλιστα λέει ότι μία αρκούδα έφαγε τα μουλάρια που μετέφεραν τις πέτρες για το κτίσιμο του μοναστηρίου. Τότε ο Όσιος πικραμένος σαμάρωσε την αρκούδα, για να μεταφέρει αυτή την πέτρα. Αφού τελίωσε το κτίσιμο την έλυσε και ευχήθηκε να μην εμφανισθεί ξανά αρκούδα στην περιοχή. Έτσι εξηγείται η απουσία αρκούδων, μολοντί ο χώρος έβριθε παλιότερα από αυτές. Σήμερα βρίσκεται ανάμεσα στα ερείπια ένα εξωκλήσιο που χτίσθηκε στις αρχές τον αιώνα μας.

δίδαγμα

μάθημα 20ο

Ἀπολυτίκιο
Ὁσίου Διονυσίου τοῦ
ἐν Ὀλύμπῳ

Ἦ οὐ Ὀλύμπου
οἰκήτωρ Πιερίας
ἀγλαΐσμα, καί τῆς
ἐπωνύμου Μονῆς σου
ιερόν περιτείχισμα,
ἐδείχθης Διονύσιε
σοφέ, βιώσας ὥσπερ
ἄγγελος ἐν γῆ, καί
παρέχεις τήν σὴν
χάριν τοῖς εὐλαβῶς,
προστρέχουσι τῇ
σκέπη σου. Δόξα
τῷ δεδωκότι σοι
ισχύν, δόξα τῷ σέ
στεφανώσαντι, δόξα
τῷ ἐνεργοῦντι διὰ
σου, πᾶσιν ἰάματα.

Ἦχος α'. Τῆς ἐρήμου
πολίτης.

Το σπήλαιο του Οσίου

Ο Όσιος αγαπούσε την μόνη και την ησυχία. Όπου κι αν η Χάρη του Θεού τον οδήγησε για να κατοικήσει φρόντιζε να εντοπίζει την ύπαρξη κάποιου σπηλαίου μέσα στο οποίο έστηνε το στάδιο των ασκητικών του αγώνων. Εκεί νύχτα και ημέρα στέκονταν ατέλειωτες ώρες σε στάση προσευχής και με άφθονα δάκρυα που έρεαν ικέτευε το Θεό για τη σωτηρία τη δική του και του κόσμου ολόκληρου.

Στην Ιερά Μονή του Τιμίου Προδρόμου στη Σκήτη Βέροιας υπάρχει μέχρι τις μέρες μας το σπήλαιο που χρησιμοποίησε ο Άγιος για κατοικία και ασκητήριο δίπλα στον βυζαντινό εκκλησάκι της Μεταμορφώσεως του Σωτήρος. Το εσωτερικό του είχε διαμορφωθεί από παλιά σε παρεκκλήσιο όπως μαρτυρούν σωζόμενες τοιχογραφίες.

Παράδειγμα ταπείνωσης.

Ο Όσιος Διονύσιος γεννήθηκε στα τέλη του 15ου αιώνα μ.Χ. στο χωριό Σλάτενα (σημερινή Δρακότρυπα) κοντά στα Τρίκαλα της Θεσσαλίας. Ήταν ακόμη έφηβος όταν έχασε και τους δύο γονείς του και αναγκάστηκε να εργαστεί ως δάσκαλος στα χωριά της περιοχής. Μέσα του έκαιγε σαν ακοιμητο καντήλι ο πόθος για την μοναχική ζωή. Μετά από πολύ προσευχή πήρε την απόφαση να εγκαταβιώσει στην Ιερά Μονή Μεταμορφώσεως του Σωτήρος Μετεώρων. Δεν παρέμεινε όμως εκεί πολύ και αναχώρησε για το Άγιο Όρος. Έφτασε στις Καρυές όπου υποτάχθηκε στον περίφημο γέροντα Γαβριήλ από τον οποίο έλαβε το αγγελικό σχήμα και το όνομα Διονύσιος.

Γρήγορα έγινε αντιληπτό στους έμπειρους Αγιορείτες μοναχούς πως ο νεαρός Διονύσιος έμελλε να προκόψει πολύ στην μοναχική πολιτεία. Ο ζήλος του για την άσκηση, η αγάπη του για την προσευχή, η υπακοή και ταπείνωσή του κίνησε το θαυμασμό όλων και την προτροπή τους να λάβει το χάρισμα της ιεροσύνης. Αφού έζησε κάποια χρόνια κοντά στον Άγιο εκείνο γέροντα από τον οποίο διδάχθηκε με ακρίβεια τα της μοναχικής ζωής και πολιτείας, ζήτησε την ευλογία του για να αποσυρθεί σε ερημικό τόπο απαλλαγμένο από κάθε ανθρώπινη παρηγορία στην περιοχή της Καρακάλλου.

Απερίσπαστος από τα ανθρώπινα επιδόθηκε με όλη τη δύναμή του στο να αγιάσει με τη Χάρη του Θεού τον έσω άνθρωπο και να τον καταστήσει σκεύος καθαρό του Παναγίου Πνεύματος. Διέκοψε τον αγώνα του για ένα προσκύνημα στους Αγίους Τόπους όπου είχε σφοδρή επιθυμία να επισκεφθεί. Επέστρεψε στον αγαπημένο του Άθωνα όπου μετά από μια σύντομη διακονία στη Μονή Φιλοθέου ως ηγουμένου αναχώρησε από το Άγιο Όρος και εγκαταστάθηκε με λίγους μαθητές του στη Σκήτη Βεροίας την οποία οργάνωσε κατά το αγιορειτικό τυπικό.

Ο ίδιος αν και μοχθούσε πολύ για τα πράγματα της Μονής, για την προκοπή των αδελφών και τις ανάγκες των προσκυνητών, δεν παρέλειπε

να ζει αναχωρητικά σε ένα παρακείμενο **σπήλαιο**, να τρέφεται λιτά και να φοράει πάντα το ίδιο ρούχο. Η αρετή του τράβαγε σαν μαγνήτης τους ευλαβείς χριστιανούς που προσέτρεχαν σε αυτόν στα δύσκολα εκείνα χρόνια της τουρκοκρατίας για να εξομολογηθούν, να τον συμβουλευθούν και να ζητήσουν τις ευχές του. Όταν μάλιστα χήρευσε ο επισκοπικός θρόνος της Βέροιας ο λαός ζήτησε από τον Άγιο να δεχθεί να γίνει εκείνος επίσκοπός τους. Ο Όσιος αρνήθηκε ταπεινά την προσφορά θεωρώντας τον εαυτό του ελάχιστο για ένα τέτοιο αξίωμα. Η επιμονή του κόσμου τον ανάγκασε να κρυφτεί και στη συνέχεια να αναχωρήσει στον **Όλυμπο** όπου ίδρυσε κι εκεί Μονή προς τιμήν της Αγίας Τριάδος.

Όταν σε προχωρημένη πλέον ηλικία πλησίασε η κοίμησή του, ασθένησε και ζήτησε από την Παναγία να του δώσει λίγο χρόνο ακόμα προκειμένου να απευθύνει τις τελευταίες του συμβουλές στους μαθητές του. Τους συγκέντρωσε όλους και τους σύστησε να φυλάγουν πιστά την μοναχική βιοτή, να επιμένουν στην φιλαδελφία, την ακτημοσύνη, την υπακοή, την ταπεινοφροσύνη και την προσευχή ώστε να αξιωθούν της Βασιλείας των Ουρανών. Αυτά λέγοντάς τους και στρέφοντας τα χέρια του προς τον Θεό προσευχόμενος για όλους παρέδωσε ειρηνικά το πνεύμα του στις 23 Ιανουαρίου του 1541. Αυτή την ημέρα τον τιμά και η Εκκλησία μας.

δίδαγμα

Η Ιερά Μονή του Οσίου στον Όλυμπο

Η Ιερά Μονή του Αγίου Διονυσίου είναι η σημαντικότερη ίσως Μονή στο νομό Πιερίας. Βρίσκεται στον Όλυμπο, σε υψόμετρο 900μ. .

Η Παλιά Μονή ιδρύθηκε το 16ο αιώνα από τον Άγιο Διονύσιο εν Ολύμπω και στα χρόνια της Τουρκοκρατίας σημείωσε οικονομική και πνευματική ακμή. Μετά το 1821 καταλήφθηκε από τον τουρκικό στρατό, πυρπολήθηκε και λεηλατήθηκε. Το 1943 ανατινάχθηκε από τους Ναζί επειδή στα κτήριά της κρύβονταν Έλληνες αντάρτες. Έκτοτε μεταφέρθηκε στο Μετόχι της, κοντά στο Λιτόχωρο. Μέχρι το 1928 το Μοναστήρι ήταν Σταυροπηγιακό, Πατριarchικό υπό την δικαιοδοσία του Οικουμενικού θρόνου.

Παναγυρίζει στις 23 Ιανουαρίου, ημέρα μνήμης του Αγίου Διονυσίου, καθώς και στις 14 Σεπτεμβρίου στην εορτή του Τιμίου Σταυρού.

A. Βάλε τις λέξεις στη σωστή σειρά συμπληρώνοντας τέσσερις λέξεις που λείπουν:

Ο Ο Η Η ΤΟ ΤΟ ΤΟΥ ΤΟΥ ΤΟΥ ΤΗΝ ΤΗΝ ΤΗΝ
 ΤΟΥΣ ΤΗΣ ΣΤΟΥΣ ΣΤΗΝ ΠΩΣ ΝΑ ΝΑ ΓΙΑ ΓΙΑ
 ΚΑΙ ΚΑΙ ΟΛΩΝ ΠΟΛΥ ΛΑΒΕΙ ΕΜΕΛΛΕ ΠΡΟΚΟΨΕΙ
 ΕΓΙΝΕ ΚΙΝΗΣΕ ΓΡΗΓΟΡΑ ΑΓΑΠΗ ΘΑΥΜΑΣΜΟ
 ΑΣΚΗΣΗ ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΕΜΠΕΙΡΟΥΣ ΤΑΠΕΙΝΩΣΗ
 ΠΟΛΙΤΕΙΑ ΧΑΡΙΣΜΑ ΙΕΡΟΣΥΝΗΣ ΑΝΤΙΛΗΠΤΟ
 ΖΗΛΟΣ ΜΟΝΑΧΙΚΗ ΜΟΝΑΧΟΥΣ ΠΡΟΣΕΥΧΗ
 ΠΡΟΤΡΟΠΗ ΝΕΑΡΟΣ ΑΓΙΟΡΕΙΤΕΣ ΥΠΙΑΚΟΗ , , , .

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

B. Κάντε την αντιστοίχιση.

Ο Όσιος Διονύσιος....

γεννήθηκε στο χωριό

Βέρροιας

εγκαταβίωσε
αρχικά στα

Καρυές του
Αγίου Όρους

έγινε μοναχός στις

Σλάτενα

αποσύρθηκε στην
περιοχή της

Όλυμπο

προτάθηκε για
επίσκοπος της

Καρακάλλου

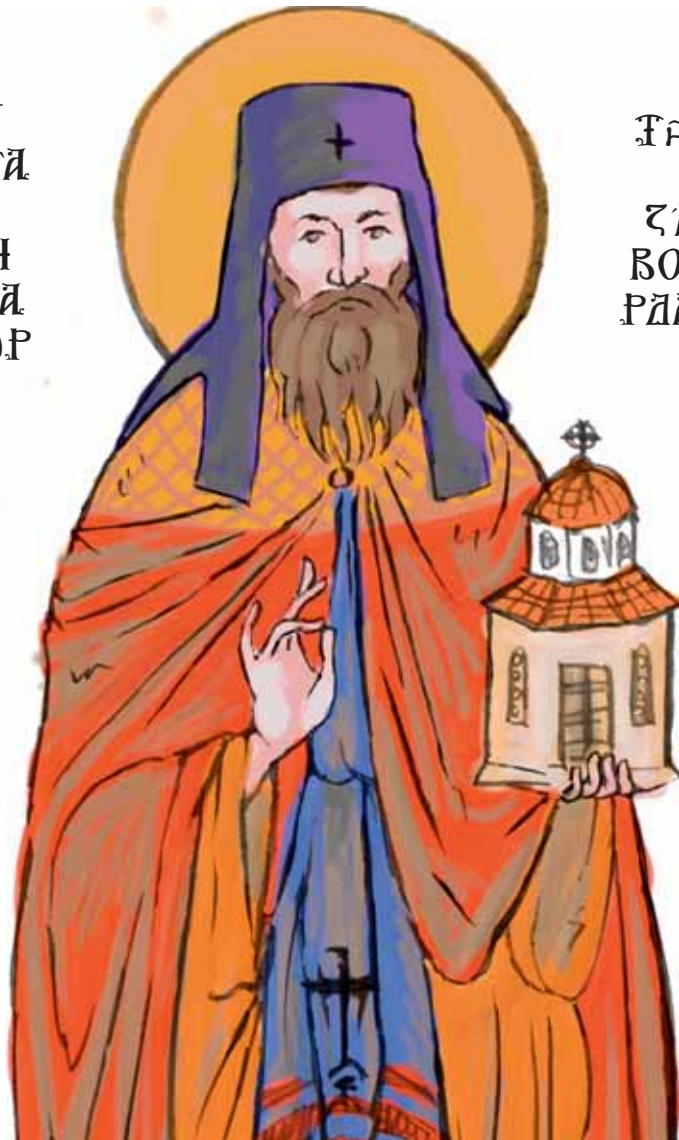
ίδρυσε Μονή στον

Μετέωρα

μάθημα 21ο

Γ
Ο Ξ

ΝΗ
Κ Ξ
ΝΩΡ

Γ ΗΣ

Ζ Ξ
ΒΟΥ
Ρ Ξ ΗΣ

Απολυτίκιο
Ὁσίου Νικάνωρος

Νίκης εἶληφας,
ἄφθαρτον στέφος,
πάτερ ὄσιε, παρά τοῦ
Κτίστον, τῶν σῶν
ἀγόνων ἀντάξιον
ἐπαθλον· τὴν γάρ
πατρίδα λιπῶν
τὴν ἐπίγειον, τῆς
οὐρανοῦ οἰκῆτων
γεγένησαι· ὅθεν
πάντες σε πιστεῖ καὶ
πόθῳ γεραίρομεν·
χαίροις Νικάνωρ,
Ὁσίων ὁμόσκηε.

Ἦχος γ'. Θείας πίστεως.

Η μονή του Οσίου

Σε επιβλητική θέση πάνω από τον Αλιάκμονα, απέναντι από το χωριό Ελάτη του Νομού Κοζάνης, βρίσκεται το μοναστήρι της Ζάβορδας.

Η μονή ιδρύθηκε από τον Όσιο Νικάνορα δίπλα σε Βυζαντινό ναυδριό του Αγίου Γεωργίου. Το καθολικό της Μονής διακοσμήθηκε με τοιχογραφίες που αποδίδονται στον ζωγράφο Φράγκο Κατελάνο. Σύμφωνα με την παράδοση το όνομα Ζάβορδα οφείλεται στον Τούρκο πασά της περιοχής που είχε το παιδί του άρρωστο. Όταν ο Όσιος Νικάνορας το βοήθησε να γίνει καλά, ο Τούρκος είπε στον Όσιο Νικάνορα «Ζα Βαρδά», που σημαίνει παρ' τα όλα.

Πρωταθλητής του πνεύματος.

Ο Όσιος Νικάνορας γεννήθηκε στη Θεσσαλονίκη στα τέλη του 15ου αιώνα μ.Χ.. Οι γονείς του Ιωάννης και Μαρία ήταν ευγενικής καταγωγής, πλούσιοι στα υλικά αγαθά μα ακόμα πλουσιότεροι στα πνευματικά. Ήταν άνθρωποι ευσεβείς και αγαπητοί από όλους, κυρίως όμως από τους φτωχούς και τους ανήμπορους που τους είχαν συμπαραστάτες και βοηθούς στις δυσκολίες τις ζωής τους. Τη χαρά της πνευματικής τους προκοπής την σκίαζε το γεγονός ότι δεν είχαν αποκτήσει τέκνα. Παρόλα αυτά είχαν πάντα την ελπίδα τους στο Θεό από Τον οποίο ζητούσαν να τους χαρίσει ένα παιδί.

Και πραγματικά ο Θεός άκουσε τις θερμές προσευχές τους και τους χάρισε τον μικρό Νικόλαο. Από τότε το μέλημα των γονιών του δεν ήταν άλλο από το πως να αναθρέψουν το παιδί τους σύμφωνα με το θέλημα του Θεού και τα διδάγματα του Ευαγγελίου. Αλλά και ο Νικόλαος αποδείχθηκε ένα καλό και φρόνιμο παιδί που ξεχώριζε από τα άλλα μια που φρόντιζε να κρατά τον εαυτό του μακριά από κακές παρές και αταξίες.

Όταν έφτασε σε ηλικία είκοσι ετών ο καλός πατέρας κοιμήθη και η μητέρα του φοβούμενη μήπως δεν προλάβει κι αυτή να δει το παιδί της αποκατεστημένο προσπαθούσε να τον πείσει να λάβει σύζυγο. Εκείνος όμως ο μακάριος νέος δεν ποθούσε τίποτε άλλο στη ζωή του παρά να αφιερωθεί πλήρως στο Θεό και γίνει μοναχός. Έτσι όταν και η μητέρα του κοιμήθη, αυτός μοίρασε όλη την περιουσία που κληρονόμησε από τους γονείς του στους φτωχούς και απαλλαγμένος πλέον από τα υλικά πράγματα αφιερώθηκε με πολύ ζήλο στα πνευματικά.

Έγινε μοναχός παίρνοντας το όνομα Νικάνωρ, ενώ λίγο αργότερα με την επιμονή του Αρχιερέα της Θεσσαλονίκης δέχθηκε να γίνει ιερέας. Η εισοδός του στην ιεροσύνη άνοιξε νέα στάδια πνευματικών αγώνων στη ζωή του. Νύχτα και ημέρα δεν έλειπε από το ναό του Θεού όπου με υψωμένα χέρια μπροστά στο θυσιαστήριο ικέτευε το Θεό για τη σωτηρία του κόσμου. Μέσα

του όμως δεν έπαυε να ποθεί την ησυχία και τον ασκητικό τρόπο ζωής.

Μια μέρα καθώς προσευχόταν στο ναό, άκουσε ουράνια φωνή που του ζητούσε να φύγει από την πόλη και να πάει να μονάσει στην περιοχή των σημερινών Γρεβενών σε ένα βουνό που ονομαζόταν “του Καλλιστράτου”. Με πολύ χαρά υπάκουσε στην Θεία εντολή και ξεκίνησε την πορεία του προς τον τόπο της ασκήσεώς του. Καθ’ οδόν πέρασε από χωριά και πόλεις κηρύττοντας το λόγο του Θεού και εμπυχώνοντας τους χριστιανούς να υπομένουν το ζυγό της σκλαβιάς, παραμένοντας σταθεροί στην πίστη του Χριστού.

Φτάνοντας στην περιοχή που του υποδείχθηκε επιδόθηκε με υπέρμετρο ζήλο σε υπεράνθρωπη άσκηση, υπομένοντας μεγάλους πειρασμούς και θλίψεις. Αργότερα καθ’ υπόδειξη του Θεού ανήγειρε στη περιοχή **μοναστήρι** αφιερωμένο στην Μεταμόρφωση του Σωτήρος που αναδείχθηκε σε πραγματικό πνευματικό φάρο που προσέλκυε πλήθος χριστιανών που άλλοι γίνονταν μοναχοί και άλλοι στηρίζονταν από τους λόγους μα πολύ περισσότερο από το παράδειγμα του Αγίου. Ζώντας έτσι ο Όσιος Νικάνορας με πολύ αγώνα και άσκηση, με ταπείνωση και ακτημοσύνη και έχοντας στολιστεί με πολλά χαρίσματα από το Θεό, αναχώρησε από τον κόσμο αυτό για την Ουράνια Βασιλεία στις 7 Αυγούστου του 1594 μ.Χ.. Την ημέρα αυτή τον τιμά και η Εκκλησία.

δίδαγμα

Η σχέση του Οσίου με την περιοχή μας

Λίγο πριν την κοίμησή του ο Όσιος Νικάνορας κάλεσε κοντά του τους μαθητές του μοναχούς και τους έδωσε τις τελευταίες του νουθεσίες. Ανάμεσα στα όσα αναφέρει στη “διαθήκη” του λέγει: “... εις το Μοναστήριον του Τιμίου Προδρόμου, τον εν τη σκήτη της Βεροίας, εις το κτήριον του εμού αδελφού και συνασκητού Διονυσίου...”. Από την παραπάνω φράση μπορούμε να συμπεράνουμε ότι ο Όσιος Νικάνορας κατά την πορεία του από την Θεσσαλονίκη στο όρος “του Καλλιστράτου” πέρασε όπως ήταν φυσικό και από την περιοχή μας. Σαν ευλαβής και φιλάγιος θα πέρασε σίγουρα και θα παρέμεινε για κάποιο χρονικό διάστημα από την περίφημη Σκήτη της Βεροίας, την Μονή του Τιμίου Προδρόμου όπου ηγουμένευε τότε ο Όσιος Διονύσιος (ο εν Ολύμπω) με τον οποίο συνδέθηκε πνευματικά.

A. Ποιό είναι το σωστό;

1. Ο Όσιος Νικάνορας καταγόταν από ...

- α. την Θεσσαλονίκη.
- β. τη Βέροια.
- γ. τα Γρεβενά.

2. Ο Όσιος Νικάνορας ονομαζόταν ως λαϊκός ...

- α. Βασίλειος.
- β. Γεώργιος.
- γ. Νικόλαος.

3. Ο Όσιος Νικάνορας χειροτονήθηκε ...

- α. Ιερέας.
- β. Επίσκοπος.
- γ. Πατριάρχης.

4. Ο Όσιος Νικάνορας ασκήτευσε στο βουνό ...

- α. Βέρμιο.
- β. Όλυμπος.
- γ. του Καλλιστράτου.

5. Ο Όσιος Νικάνορας έχτισε μονή αφιερωμένη ...

- α. στην Ανάληψη του Σωτήρος.
- β. στη Μεταμόρφωση του Σωτήρος.
- γ. στην Υπαπαντή του Σωτήρος.

B. Βρείτε τις παρακάτω λέξεις στον πίνακα που ακολουθεί:

ΚΑΛΛΙΣΤΡΑΤΟΥ, ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ, ΙΕΡΕΑΣ,
ΜΟΝΑΧΟΣ, ΘΥΣΙΑΣΤΗΡΙΟ, ΓΡΕΒΕΝΑ, ΘΛΙΨΕΙΣ,
ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΗ, ΑΣΚΗΣΗ, ΖΗΛΟΣ.

K	A	Λ	Λ	I	Σ	T	P	A	T
O	M	K	Θ	Λ	I	Ψ	E	I	Σ
Γ	E	A	P	Z	K	B	Ψ	H	Θ
P	T	Λ	I	H	N	Ξ	Σ	Θ	E
E	A	Λ	E	Λ	T	H	Θ	Υ	Σ
B	M	I	P	E	K	P	E	Σ	Σ
E	O	Σ	E	Σ	T	Ω	Σ	I	A
N	P	T	A	Π	O	Υ	Σ	A	Λ
A	Φ	P	I	E	P	E	A	Σ	O
Σ	Ω	A	Θ	Λ	I	Ψ	Λ	T	K
K	Σ	T	I	Φ	Z	Υ	O	H	I
H	H	O	Δ	Γ	H	Ξ	N	P	N
Σ	Ψ	Υ	Γ	E	Λ	E	I	I	H
M	O	N	A	X	O	Σ	K	O	Λ
Ω	Z	H	Λ	Ω	Σ	X	H	Z	B

μάθημα 22ο

Γ
Ο Ἄ

ἸΘΑ
ΝἌ
CΙ
ΟC

Ο

ΜΕ
ΓΕΩ
ΡΓ
ΗC

Ἀπολυτίκιο
Ἰοσίου Ἀθανασίου
τοῦ ἐν Μετεώροις

Γῆς ζωῆς ἐν τῇ
πέτρα στηρίξας Ἰοσιε,
τῆς ψυχῆς σου τάς
βάσεις ἀπό νεότητος,
Ἀθανάσιε σοφέ
στερρῶ φρονήματι,
ἐπί πέτραν ὑψηλήν,
τοῦ Μετεώρου τὴν
ζωὴν, διέδραμες
θεοφόρε· καί νῦν
ζωῆς ἀθανάτου,
κατατρυφῶν ἡμῶν
μνημόνευε.

Ἦχος πλ.α'. Τόν
συνάναρχον Λόγον.

Τα Μετέωρα

Τα Μετέωρα είναι ένα σύμπλεγμα από τεράστιους σκοτεινόχρωμους βράχους που υψώνονται έξω από την Καλαμπάκα, κοντά στα πρώτα υψώματα της Πίνδου και των Χασίων.

Τα μοναστήρια των Μετεώρων, που είναι χτισμένα στις κορυφές κάποιων από τους βράχους είναι σήμερα το δεύτερο πλέον σημαντικό μοναστικό συγκρότημα στην Ελλάδα, ύστερα από το Άγιο Όρος.

Το όνομα «Μετέωρα» αποδίδεται στον κτήτορα της μονής Μεγάλου Μετεώρου τον Άγιο Αθανάσιο τον Μετεωρίτη, ο οποίος ονόμασε «Μετέωρο» τον Πλατύ Λίθο στον οποίο ανέβηκε πρώτη φορά το 1344.

Ένα λαμπερό αστέρι.

Ο Όσιος Αθανάσιος γεννήθηκε το 1308 μ.Χ. στις Νέες Πάτρεις (σημερινή Υπάτη) και έλαβε κατά το Άγιο Βάπτισμα το όνομα Ανδρόνικος. Έχασε πολύ νωρίς τους γονείς του και την ανατροφή του ανέλαβε ο θεός του. Λίγα χρόνια αργότερα την περιοχή κατέλαβαν τα μισθοφορικά στρατεύματα των Καταλανών που προκάλεσαν μεγάλες καταστροφές και λεηλασίες. Τότε ο Ανδρόνικος με το θείο του αναγκάστηκαν να φύγουν στην Θεσσαλονίκη.

Έχοντας χάσει όλη τους την περιουσία ζούσαν πολύ φτωχικά μα αυτό που στεναχωρούσε πιο πολύ τον Ανδρόνικο ήταν ότι δεν μπορούσε να σπουδάσει κοντά στους περίφημους δασκάλους και σοφούς της πόλης. Διψώντας όμως για μάθηση πήγαινε έξω από τις πόρτες και παράθυρά τους για να ακούει τις παραδόσεις τους στους άλλους μαθητές. Βλέποντας κι εκείνοι το ζήλο του το δέχονταν στα μαθήματά τους χωρίς αμοιβή. Έτσι διδάχθηκε από αυτούς την κατά άνθρωπον φιλοσοφία και γνώση.

Η ψυχή του όμως δεν γέμιζε μόνο με αυτά, ποθούσε κάτι το ανώτερο, κάτι που θα μιλούσε μέσα του με τη γλώσσα της καρδιάς. Κι αυτό το κάτι το βρήκε τελικά στο Άγιο Όρος σαν απλός προσκυνητής. Εκεί είχε την ευκαιρία να γνωρίσει περίφημους πατέρες και να διδαχθεί από αυτούς την κατά Θεόν αυτή τη φορά φιλοσοφία. Αναχώρησε πολύ ωφελημένος και επέστρεψε πάλι, λίγο καιρό αργότερα, αφού έκανε ένα σύντομο πέρασμα από την Κωνσταντινούπολη όπου κι εκεί συνδέθηκε με σπουδαίους ανθρώπους της πίστεως και του πνεύματος όπως τον Άγιο Γρηγόριο το Σιναΐτη.

Στο Άγιο Όρος λοιπόν υποτάχθηκε σε δύο ονομαστούς γέροντες τον Μωυσή και τον Γρηγόριο οι οποίοι ζούσαν στη Μηλιά, ψηλά στον Άθωνα, με μεγάλη άσκηση. Αφού πέρασε το στάδιο της δοκιμασίας έλαβε το μοναχικό σχήμα μαζί με το όνομα Αθανάσιος και έζησε αυστηρότατα κοντά τους με πλήρη και αγόγγυστη υπακοή.

Οι επιδρομές όμως των **Σαρακηνών** ανάγκασαν την μικρή τους συ-

νοδεία να χωριστεί και ο Άγιος μαζί με τον γέροντά του Γρηγόριο μετέβησαν στη Σκήτη της Βέροιας όπου είχε καταφύγει προ λίγου καιρού και ο Άγιος Γρηγόριος ο Παλαμάς. Εκεί συνέχισαν να ζουν με την ίδια αυστηρότητα και ακρίβεια προκόπτοντας καθημερινά στην αρετή.

Αυτή η αρετή τράβηξε επάνω τους και την προσοχή των ευλαβών χριστιανών που άρχισαν να συρρέουν κοντά τους σιγά σιγά προκειμένου να ωφεληθούν από τους λόγους και το παράδειγμά τους. Το πλήθος του κόσμου άρχισε να ενοχλεί τους δύο εραστές της ησυχίας, έτσι με τη συμβουλή του επισκόπου Σερβίων αναχώρησαν για τα **Μετέωρα** της Θεσσαλίας.

Εκεί ο Άγιος Αθανάσιος έζησε με ακόμη μεγαλύτερη άσκηση και αξιώθηκε από το Θεό του προορατικού και προφητικού χαρίσματος. Προσέλκυσε κοντά του πλήθος μοναχών οι οποίοι έσπευδαν να μαθητεύσουν κοντά του την ακρίβεια της μοναχικής ζωής. Ίδρυσε τα πρώτα μοναστήρια στα απόκρημνα εκείνα βράχια των Μετεώρων και εργάστηκε άοκνα για την οργάνωση της εκεί μοναστικής αδελφότητας πάνω στη στερεή πέτρα της ορθόδοξης μοναχικής παραδόσεως. Σε ηλικία εβδομήντα οκτώ ετών προγνώρισε το τέλος του και μετά από ασθένεια σαράντα ημερών ανεχώρησε από τον παρόντα κόσμο για το χορό των Αγίων. Η Εκκλησία μας τιμά τη μνήμη του στις 20 Απριλίου.

δίδαγμα

Οι Σαρακινοί

Οι Σαρακινοί ήταν Άραβες που κατοικούσαν στην Ισπανία και οι οποίοι επαναστάτησαν κατά του χαλίφη τους περί τον 9ο μ.Χ. αιώνα. Εκδιώχθηκαν από την Ισπανία και βρήκαν καταφύγιο στις ακτές της Μεσογείου, στη Βόρειο Αφρική και κυρίως στην Αίγυπτο. Ήταν μουσουλμάνοι και στις επιδρομές τους έκαναν «Ιερό Πόλεμο», σύμφωνα με τις επιταγές του Κορανίου, αναγκάζοντας το Βυζάντιο να αντιτάξει τη χριστιανική ιδέα και να δώσει στις στρατιωτικές επιχειρήσεις το χαρακτήρα «Σταυροφορίας». Οι αραβικές επιδρομές είχαν έντονο πειρατικό και λαφυραγωγικό χαρακτήρα. Όταν κατέκτησαν την Κρήτη, προχώρησαν σε εποικισμούς με μουσουλμανικούς πληθυσμούς καθώς και σε εξισλαμισμό των Ελλήνων. Η Κρήτη και η Σικελία αποτέλεσαν τα κέντρα των Αράβων κουρσάρων. Αρχισαν μεγάλες, συχνές και οργανωμένες επιχειρήσεις εναντίον των ελληνικών νησιών και των παραλιακών πόλεων, λεηλατώντας και ερημώνοντάς τα.

Α. Βρείτε τις αναγραμματισμένες λέξεις:

ΕΑΣΠΡΤ:

ΑΑΑΟΙΣΣΝΘ:

ΑΑΑΙΟΤΛΚΝ:

ΟΟΙΑΡΝΝΣΚΔ:

ΟΟΠΑΦΦΛΣ:

ΗΗΥΟΣΣΠΚΝΡΤ:

ΟΟΩΗΥΙΑΤΤΝΝΝΠΚΛΣ:

ΟΟΗΙΓΡΡΣ:

ΩΕΕΑΡΜΤ:

ΑΑΙΕΣΣΘΛ:

Α. Επιλέξτε τις σωστές λέξεις από τις παρενθέσεις:

Ο Όσιος Αθανάσιος γεννήθηκε (στα Νέα Μουδανιά, στις Νέες Πάτρεις, στη Νέα Χαλκιδόνα). Στο Άγιο Βάπτισμα έλαβε το όνομα (Αθανάσιος, Γρηγόριος, Ανδρόνικος). Μικρός ακόμα έχασε τους (συγγενείς, φίλους, γονείς) του και την ανατροφή του ανέλαβε ο (θείος, νουνός, ξάδελφος) του. Λίγο αργότερα αναγκάστηκαν να φύγουν για τη (Πάτρα, Θεσσαλονίκη, Βέροια) εξ' αιτίας της επιδρομής των (Τούρκων, Σαρακηνών, Καταλανών). Εκεί έχοντας χάσει όλη τους την (ομορφιά, περιουσία, αρχοντιά) ζούσαν πολύ (φτωχικά, πλούσια, αδιάφορα). Πιο πολύ τον (χαροποιούσε, στεναχωρούσε, κηνυγούσε) που δεν είχε τα απαιτούμενα για να (γλεντήσει, σπουδάσει, ξοδέψει). Έτσι αναγκαζόταν να (κλέβει, ζητιανεύει, παρακολουθεί) τους περίφημους δασκάλους στέκοντας στην (αυλή, πόρτα, πλατεία) τους.

(Ποθώντας, Γνωρίζοντας, Διδάσκοντας) την κατά Θεόν σοφία (μετακόμισε, εγκατέλειψε, επισκέφθηκε) το Άγιο Όρος όπου συνδέθηκε με περίφημους (καλλιτέχνες, ηθοποιούς, πατέρες) από τους οποίους (πήρε, ωφελήθηκε, άφησε) πολύ. Μετά (εξορίστηκε, εργάστηκε, ταξίδεψε) στην (Αθήνα, Αλεξανδρούπολη, Κωνσταντινούπολη) για να συμπληρώσει την παιδεία του.

μάθημα 23ο

Γ
Οι Ά

Π
Λ
Μ
Δ

Απολυτίκιο
Ἁγίας οἰκογενείας
Ἁγίου Γρηγορίου τοῦ
Παλαμᾶ

Καλλονὴ ἢ καλλίπαις
καὶ εὐθύφρον
Κωνσταντίε, μέγα
ἀθλητὰ καὶ θεόπτα,
Τεράρχα Γρηγόριε,
Ἐπίχαρις ἢ νύμφη
τοῦ Χριστοῦ, Ὁσία
Θεοδότῃ καὶ σοφέ,
Θεοδόσιε καὶ
Μακάριε ἱερέ, ὑμῶν
τὰ ἄθλα ἄδομεν. Δόξα
τῷ στεφανώσαντι
ὑμᾶς, δόξα ὑμῖν τῷ
ἐλλάμψαντι, ἄκτιστον
καὶ αἶδιον Ἀυτοῦ φῶς
τῆς θεώσεως.

Ἦχος α'. Τῆς ἐρήμου
πολίτης.

Η Μονή Μεγίστης λαύρας

Βρίσκεται στο νοτιοανατολικό άκρο της χερσονήσου του Αθω (Άγιο Όρος). Ιδρύθηκε από τον μοναχό Αθανάσιο τον Αθωνίτη στα χρόνια των αυτοκρατόρων Ρωμανού Β' και Νικηφόρου Φωκά. Το μοναστήρι κατέχει την πρώτη θέση μεταξύ των μονών του Αγίου Όρους.

Έχει τη μορφή μικρής μεσαιωνικής πολιτείας, περιβάλλεται από ισχυρό τείχος με 15 πύργους. Εντός και εκτός των τειχών υπάρχουν 37 παρεκκλήσια, πολλά αυτοτελή κελιά, τρεις σκήτες και περιοχές καλυβών.

Το καθολικό (κεντρικός ναός) της μονής είναι το πρότυπο όλων των καθολικών των μονών του Αγίου Όρους. Κτίστηκε το 963 μ.Χ. από τον Άγιο Αθανάσιο.

Η βιβλιοθήκη της μονής περιέχει 2.046 χειρόγραφα, 165 κώδικες και 30.000 βιβλία. Στο σκευοφυλάκιο φυλάσσονται λείψανα αγίων, λειτουργικά σκεύη, το στέμμα και ο σάκος του Νικηφόρου Φωκά, πλήθος ιερών αμφίων κ.α.

Μία Αγία οικογένεια.

Το έτος 2009 με ενέργειες του μητροπολίτου μας κ. Παντελεήμονος ανακηρύχθηκε Αγία όλη η οικογένεια του Αγίου Γρηγορίου του Παλαμά για τον οποίο μιλήσαμε σε προηγούμενο μάθημα. Για τα υπόλοιπα μέλη της Αγίας αυτής οικογένειας των Παλαμάδων θα μιλήσουμε στη συνέχεια.

Ο πατέρας τους Κωνσταντίνος και η μητέρα τους Καλλή καταγόταν από την αγιοτόκο Μικρά Ασία αλλά ζούσαν στην Κωνσταντινούπολη όπου ο Κωνσταντίνος υπήρξε βασιλικός σύμβουλος. Περισσότερο όμως ήταν γνωστός για την αρετή του, μα κυρίως για το χάρισμα της αδιάλειπτης προσευχής που βρίσκονταν πάντοτε στα χείλη του. Ο ίδιος ο αυτοκράτορας τον ευλαβούνταν ως άγιο και πάντα άκουγε με φόβο Θεού τις συμβουλές του. Λίγο πριν την πρόωγη κοίμησή του ο Κωνσταντίνος ζήτησε και έλαβε το μοναχικό σχήμα μετονομασθείς σε Κωνσταντίο και έτσι παρέδωσε ειρηνικά την ψυχή του στο Θεό.

Η μητέρα τους Καλλή σήκωσε το βάρος της χηρείας με περισσή αξιοπρέπεια και ενώ της πρότειναν να λάβει άλλο άνδρα, εκείνη έμεινε πιστή στη μνήμη του συζύγου της και αφιέρωσε τον εαυτό της στην ανατροφή των παιδιών της. Καταγόμενη από την πατρίδα πολλών Αγίων διαφύλαττε στην καρδιά της τον θησαυρό της πίστεως και την ακρίβεια της ευσεβούς ζωής. Συνέχισε το γλυκό αγώνισμα της αδιάλειπτης προσευχής που διδάχθηκε από τον Άγιο σύζυγό της και ακολουθώντας το δικό του παράδειγμα έλαβε κι εκείνη το μοναχικό σχήμα μαζί με τις κόρες της μετονομασθείσα Καλλίστη και ζώντας ως το τέλος της ζωής της βίο οσιακό.

Τον Άγιο Γρηγόριο ακολούθησαν στο δρόμο της μοναχικής πολιτείας και οι δύο του αδελφοί ο Μακάριος και ο Θεοδόσιος. Τον ακολούθησαν και στην Σκήτη της Βέροιας όπου μοιράστηκαν μαζί του τους κόπους αλλά και τους καρπούς της ασκητικής ζωής. Ειδικά ο Θεοδόσιος σε πολύ σύντομο χρονικό διάστημα πρόκοψε τόσο στην αρετή που ο Κύριος γρήγορα (σε ηλι-

κία μόλις 30 ετών) τον κάλεσε κοντά Του. Ο Μακάριος μετά την αναχώρηση του Γρηγορίου επέστρεψε στο Άγιο Όρος όπου έζησε έως το τέλος της ζωής του με πολύ άσκηση και αξιώθηκε πολλών χαρισμάτων από το Θεό. Λέγεται μάλιστα ότι κατέστη και ηγούμενος της Ιεράς **Μονής Μεγίστης Λαύρας**.

Οι αδελφές τους Θεοδότη και Επίχαρις ακολούθησαν το παράδειγμα όλης της υπόλοιπης οικογένειας και ενδύθηκαν το μοναχικό σχήμα. Όταν ο Γρηγόριος ήλθε στη Βέροια παρέλαβε μαζί του και τις δύο αδελφές του τις οποίες τοποθέτησε σε γυναικείο μοναστήρι εντός των τειχών της πόλης, τη σημερινή **Κυριώτισσα**. Η Επίχαρις ξεχώριζε από μικρή στην αρετή. Ζώντας με καθαρότατη ζωή, με πολύ άσκηση και προσευχή αξιώθηκε από το Θεό του προορατικού χαρίσματος και διείδε την πρόωγη κοίμηση του Θεοδοσίου αλλά και τα όσα έμελλαν να συμβούν στον Γρηγόριο. Προγνώρισε ακόμα και την δική της τελευταία δέκα ημέρες πριν πετάξει η ψυχή της στον ουρανό. Η δε Θεοδότη ακολούθησε τον Γρηγόριο στη Θεσσαλονίκη όπου εγκαταστάθηκε σε μοναστήρι και αγωνίστηκε στο υπόλοιπο της ζωής της ενάρετα. Όταν εκοιμήθη το ιερό της λείψανο ευωδίαζε, δείγμα της ευαρέσκειας του Θεού για την αγία ζωή της. Η Εκκλησία μας τιμά την μνήμη όλης της Αγίας οικογένειας των Παλαμάδων την Κυριακή μετά την εορτή του Αγίου Γρηγορίου στις 14 Νοεμβρίου.

Η Κυριώτισσα

Ο Ιερός Ναός του Αγίου Σάββα ή της Κυριώτισσας (όπως είναι από παλιά γνωστή) αποτελεί ένα από τα κυριότερα δείγματα βυζαντινής εκκλησιαστικής αρχιτεκτονικής στη Βέροια. Βρίσκεται στην ομόθυμη συνοικία της πόλης. Πρόκειται για ένα από τα πλέον ενδιαφέροντα παλαιολόγια κτίσματα, ανακαινισμένο στις αρχές του 19ου αιώνα. Ξεχωρίζει για τον πλούσιο κεραμοπλαστικό διάκοσμο της κόγχης του ιερού. Τοιχογραφίες του 14ου αιώνα διατηρούνται στην κόγχη του ιερού. Στο ναό φυλάσσονται αρκετές βυζαντινές εικόνες.

Σύμφωνα με την παράδοση αλλά και τις αρχαιολογικές έρευνες αρχικά υπήρξε γυναικείο μοναστήρι εντός των τειχών της πόλης.

δίδαγμα

A. Σωστό ή Λάθος;

1. Οι Άγιοι Παλαμάδες καταγόταν από την Μικρά Ασία.

Σωστό ή Λάθος

2. Ο Άγιος Κωνσταντίνος ήταν αυτοκρατορικός σύμβουλος.

Σωστό ή Λάθος

3. Η Αγία Καλλή έγινε μοναχή με το όνομα Θεοδότη

Σωστό ή Λάθος

4. Οι δύο αδελφοί του Αγίου Γρηγορίου ονομαζόταν Μακάριος και Θεόδωρος.

Σωστό ή Λάθος

5. Η Αγία Επίχαρις αξιόθηκε του προορατικού χαρίσματος.

Σωστό ή Λάθος

6. Η Αγία Θεοδότη εκοιμήθη στην Θεσσαλονίκη.

Σωστό ή Λάθος

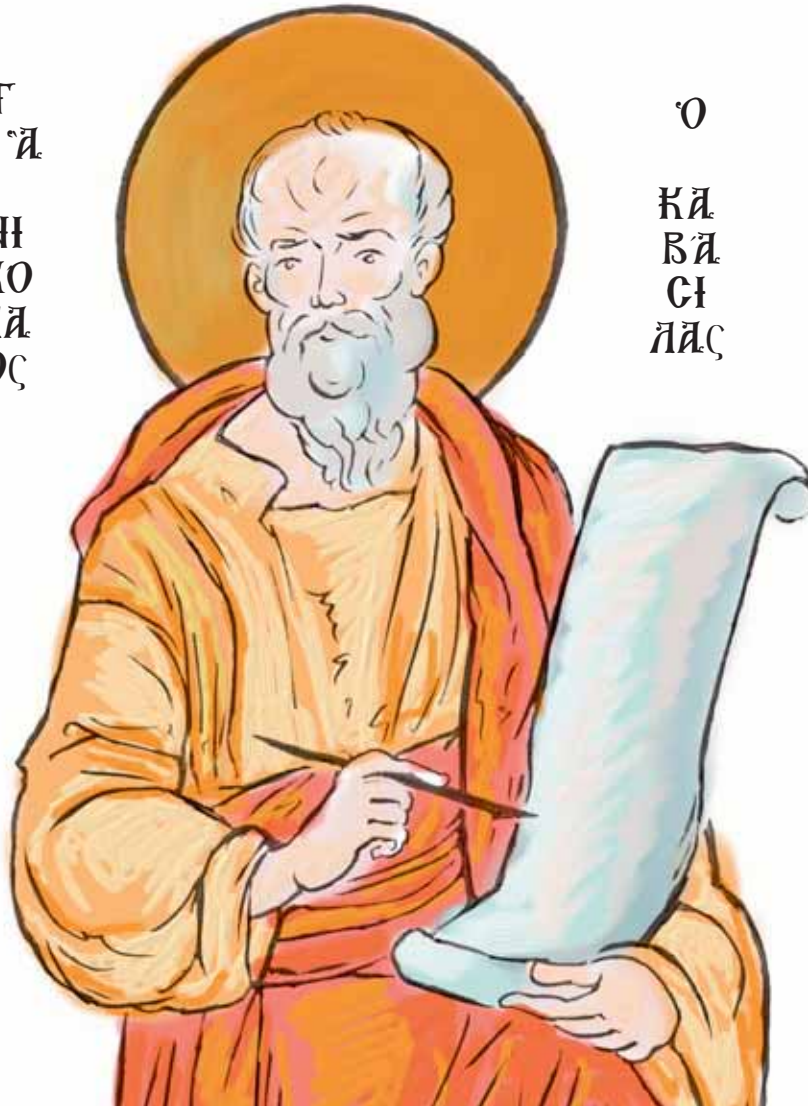
B. Συμπληρώστε το παρακάτω κείμενο:

Η
 τον στη
 όπου σε
 και στο της
 της
 το της
 , της
 του για την της .
 Η μας την
 της των
 την
 την του
 στις

μάθημα 24ο

Γ
Ο ᾿Α

ΝΗ
ΚΟ
ΛΑ
ΟΣ

Ο

ΚΑ
ΒΑ
CΙ
ΛΑΣ

Απολυτίκιο Αγίου Νικολάου του Καβάσιλα

Ὡς θεῖος διδάσκαλος,
καὶ ὑποφῆτης καὶ
σοφός, δογμάτων τῆς
πίστεως, καὶ ἀρετῶν
ιερῶν, Νικόλαε
Ὅσιε, ἔλαμψας ἐν
τῷ κόσμῳ, διὰ βίου
καὶ λόγου. Ὅθεν
Θεσσαλονίκη τῇ σῆ
δόξῃ καυχᾶται, καὶ
πόθῳ ἐορτάζει, τὴν
πάνσεπτον μνήμην
σου.

Ἦχος δ'. Ταχύ
προκατάλαβε.

Η Καβάσιλα Ημαθίας

Στην περιοχή μας υπάρχει χωριό με το όνομα του Αγίου “Καβάσιλα”. Σύμφωνα με την παράδοση αλλά και με σύγχρονες ιστορικές έρευνες, στο χωριό Καβάσιλα ο Άγιος είχε μέρος της περιουσίας του (κτήματα). Κατά τον καθηγητή της Θεολογικής Σχολής του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, Αθανάσιο Αγγελόπουλο η περιουσία δόθηκε με χρυσόβουλα στον Άγιο σαν ανταμοιβή για τις πολύτιμες υπηρεσίες του ως συμβούλου από τον αυτοκράτορα Ιωάννη Καντακουζηνό. Στα κτήματα αυτά αποσείρονταν κατά καιρούς ο Άγιος Νικόλαος για να ησυχάσει και να επικεντρωθεί στη συγγραφή των περισπούδαστων έργων του. Στη φωτογραφία βλέπουμε τον ιερό Ναό του Αγίου Δημητρίου που υπάρχει σήμερα στο χωριό καβάσιλα της περιοχής μας όπου τιμάται ιδιαίτερα και ο Άγιος Νικόλαος.

Ένας πιστός επιστήμονας.

Ο Όσιος Νικόλαος γεννήθηκε στη Θεσσαλονίκη το 1322 μ.Χ.. Ο πατέρας του ήταν ο Ιωάννης Χαμαετός, φρούραρχος της Θεσσαλονίκης και η μητέρα που ανήκε στην μεγάλη βυζαντινή οικογένεια των **Καβασιλών**, ήταν ανιψιά του Αρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης Νείλου Καβάσιλα. Τότε η Θεσσαλονίκη ήταν όπως και ο ίδιος ο Άγιος έγραφε αργότερα, η “μητρόπολις της φιλοσοφίας” με πολλές σχολές και σπουδαίους σοφούς δασκάλους. Κοντά τους ο Νικόλαος διδάχθηκε τα πρώτα γράμματα και στη συνέχεια επέδειξε μεγάλη έφεση στις σπουδές. Αργότερα και προκειμένου να λάβει μεγαλύτερη μόρφωση μετέβη στην Κωνσταντινούπολη όπου σπούδασε εκτός των άλλων ρητορική, θεολογία αλλά και φυσικές επιστήμες (και κυρίως αστρονομία). Έτσι παρά το νεαρό της ηλικίας του έγινε γρήγορα γνωστός για την σοφία και την σύνεσή του. Σ’ αυτό όμως που διακρίνονταν περισσότερο από κάθε τι ήταν η αρετή του. Διέφερε κατά πολύ από τους νέους της εποχής του. Συνετός και μετρημένος, ταπεινός και ευγενής με μεγάλη πίστη και αγάπη στο Θεό και τους συνανθρώπους του, ξεχώριζε για την ευλάβειά του και την καθαρότητα του βίου του.

Επιστρέφοντας στην Θεσσαλονίκη βρήκε την πόλη να σπαράσσεται από εμφύλιες συγκρούσεις. Δύο διεκδικητές του θρόνου, ο Ιωάννης Καντακουζηνός και ο Ιωάννης Παλαιολόγος είχαν χωρίσει το λαό σε πλούσιους και φτωχούς (τους λεγόμενους **Ζηλωτές**). Ο ίδιος αν και καταγόμενος από ευγενική οικογένεια υποστήριξε τα δίκαια των φτωχών και αδυνάτων απέναντι στις αδικίες και την εκμετάλλευση των αρχόντων και των πλουσίων. Μάλιστα συνέγραψε και μια σειρά έργων στηλιτεύοντας τις κοινωνικές αδικίες και εξετάζοντάς τες από την πνευματική τους διάσταση σαν αποτέλεσμα της απομάκρυνσης του ανθρώπου από το Θεό.

Η στάση του αυτή τον κατέστησε ιδιαίτερα αγαπητό στο λαό και όταν αργότερα αναγκάστηκε η πόλη να αποστείλει πρεσβεία στον Ιωάννη Κα-

ντακουζηνό που βρίσκονταν στην Βέροια συμπεριέλαβε και τον Νικόλαο. Κατά την συνάντηση αυτή ο Καντακουζηνός εξετίμησε πολύ την σοφία και τις ικανότητες του Αγίου και όταν αργότερα έγινε αυτοκράτορας τον κάλεσε στην Κωνσταντινούπολη όπου τον κατέστησε σύμβουλό του.

Μία από τις αποστολές του ήταν να συνοδεύσει τον Άγιο Γρηγόριο τον Παλαμά στη Θεσσαλονίκη για να αναλάβει τα καθήκόν'τα του ως Αρχιεπίσκοπος της πόλης. Λίγο αργότερα βρέθηκε μαζί με τον Άγιο Γρηγόριο στο Άγιο Όρος όπου μνήθηκε από εκείνον στην άσκηση της αδειάλυπτης προσευχής. Επιστρέφοντας στην Κωνσταντινούπολη ασχολήθηκε με εκκλησιαστικά ζητήματα στο πλευρό του Πατριάρχου Φιλόθεου και συνέγραψε σπουδαία επιστημονικά, φιλοσοφικά αλλά κυρίως θεολογικά έργα μεγάλης πνευματικής αξίας. Μάλιστα η απαράμειλη ποιότητα των θεολογικών του έργων -ειδικά αυτών που ερμήνευαν την Θεία Λειτουργία- έδωσε σε πολλούς την αφορμή να υποθέσουν ότι ο Άγιος υπήρξε κληρικός πράγμα το οποίο δεν είναι μπορεί να επιβεβαιωθεί από καμιά ιστορική πηγή.

Το πιο βέβαιο είναι ότι έζησε σαν λαϊκός μέχρι το τέλος της ζωής του διαμένοντας περιστασιακά σε δύο μονές, αυτές των Μαγγάνων και των Ξανθοπούλων. Τελικά εκοιμήθη ειρηνικά περί το 1392 μ.Χ.. Η Εκκλησία μας τον τιμά στις 20 Ιουνίου.

δίδαγμα

Οι Ζηλωτές

Το 1342 μ.Χ., στη Θεσσαλονίκη, μια ομάδα πολιτών, οι Ζηλωτές, έχοντας την υποστήριξη των χαμηλότερων κοινωνικών στρωμάτων, έδωξαν βίαια το διοικητή της Θεσσαλονίκης Θεόδωρο Συναδηνό και ένα μεγάλο αριθμό μελών της τοπικής αριστοκρατίας.

Ο λαός της Θεσσαλονίκης πήρε δυναμικά στα χέρια του τη διοίκηση στο όνομα του νόμιμου αυτοκράτορα Ιωάννη Ε' Παλαιολόγου και ήρθε έτσι σε αντίθεση με τον Ιωάννη Καντακουζηνό που διεκδικούσε τη διοίκηση της πόλης και εξέφραζε την πολιτική της αριστοκρατίας. Συχνά έφτασαν σε ακραίες ενέργειες. Φαίνεται ότι προχώρησαν ακόμη και σε δημεύσεις τις περιουσίας των αριστοκρατών στο όνομα του κοινού καλού.

Οι Ζηλωτές εγκαθίδρυσαν στη Θεσσαλονίκη ένα ιδίωμαρφο και πρωτοφανές για τα δεδομένα της εποχής καθεστώς που προέβλεπε λαϊκή συμμετοχή στη διακυβέρνηση της πόλης και διήρκεσε επτά χρόνια (ως το 1349).

A. Βρες και υπογράμμισε τα λάθη στο παρακάτω κείμενο και ξαναγράψτε το σωστά στις κενές γραμμές.

Ο Νικόλαος ο Καβάσιλας γεννήθηκε και μεγάλωσε στη Βέροια. Ο πατέρας του λεγόταν Ιωάννης Καβάσιλας ενώ η μητέρα του κρατούσε από την άσιμη οικογένεια των Χαμαετών. Από μικρός επέδειξε μεγάλη έφεση στα αθλήματα. Διδάσκεται φιλοσοφία, θεολογία και αγγλικά μα πιο πολύ έγινε γνωστός για την ομορφιά του. Στις εμφύλιες διαμάχες πήρε το μέρος των πλουσίων επικρίνοντας τους φτωχούς για τις αδικίες τους εις βάρος των πρώτων.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

B. Συμπληρώστε την ακροστιχίδα του Αγίου Νικολάου Καβάσιλα.

1. _____ N _____
2. _____ I _____
3. _____ K _____
4. _____ O _____
5. _____ Λ _____
6. _____ A _____
7. _____ Ο _____
8. _____ Σ _____

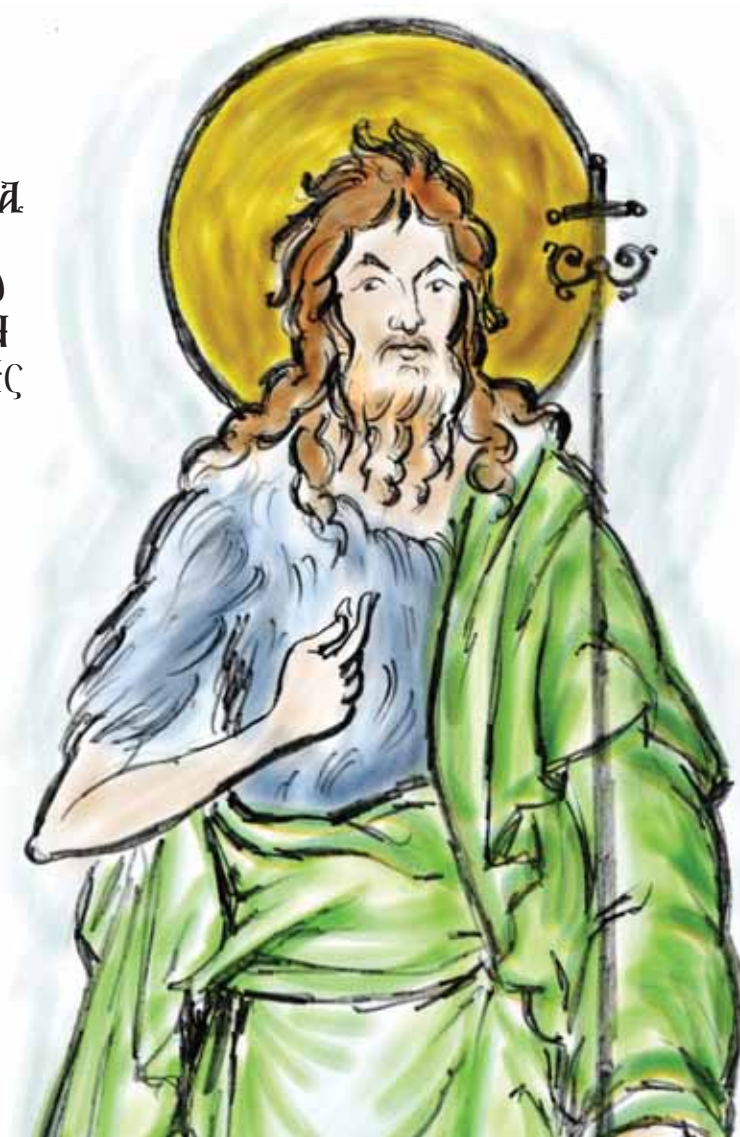
Ο Άγιος Νικόλαος ...

1. καταγόταν από τη
2. είχε πατέρα του τον ... Χαμαετό.
3. είχε θείο τον Αρχιεπίσκοπο Νείλο
4. έτυχε μεγάλης
5. μεταξύ άλλων σπούδασε
6. ξεχώριζε όμως για την
7. έγινε βασιλικός
8. ... πολλά θεολογικά και επιστημονικά έργα.

μάθημα 25ο

Γ
Ο Ἄ

ΙΩ
ἸΩ
ΝΗΣ

Ο

ΠΡΟ
ΔΡΟ
ΜΟΣ

Απολυτίκιο
Αγίου Ἰωάννου τοῦ
Προδρόμου

Μνήμη δικαίου μετ'
ἐγκωμίων· σοί δέ
ἀρκέσει ἡ μαρτυρία
τοῦ Κυρίου Πρόδρομε·
ἀνεδείχθης γάρ
ὄντως καί Προφητῶν
σεβασμιώτερος,
ὅτι καί ἐν ρείθροις
βαπτίσαι κατηξιώθης
τόν κηρυττόμενον.
Ὅθεν τῆς ἀληθείας
ὑπεραθλήσας, χαίρων
εὐηγγελίσω καί
τοῖς ἐν Ἄδη, Θεόν
φανερωθέντα ἐν
σαρκί, τόν αἶροντα
τήν ἀμαρτίαν
τοῦ κόσμου, καί
παρέχοντα ἡμῖν τό
μέγα ἔλεος.

Ἦχος β'.

Η μονή του Αγίου στη Σκήπη Βεροίας

Η Μονή Προδρόμου χτίστηκε το 1326 στη θέση που βρισκόταν ένα παλιότερο, εξαφανισμένο σήμερα μοναστήρι του 9ου αιώνα, η Μονή Λαζάρου. Με τα χρόνια η μονή εξελίχθηκε σε ένα από τα σημαντικότερα μοναστικά κέντρα της Μακεδονίας. Στη μονή πέρασαν και μόνασαν κατά καιρούς μερικές από τις σπουδαιότερες προσωπικότητες του ορθόδοξου μοναχισμού. Μεταξύ αυτών ο άγιος Γρηγόριος ο παλαμάς, ο Άγιος Θεωνάς Αρχιεπίσκοπος Θεσσαλονίκης, ο Όσιος Διονύσιος ο εν Ολύμπω, ο Όσιος Θεοφάνης της Νάουσας, ο Άγιος Κοσμάς ο Αιτωλός και πολλοί άλλοι.

Το σημερινό κτηριακό συγκρότημα κτίστηκε μετά την καταστροφή της μονής από τους Τούρκους το 1822, και έχει φρουριακή μορφή. Λειτουργεί ως ανδρική μονή.

Ο πρώτος μετά τον Ένα.

Στην Ιερά Μητρόπολή μας ιδιαίτερα τιμάται ο κορυφαίος των Αγίων της πίστεώς μας Άγιος Ιωάννης ο Πρόδρομος και Βαπτιστής. Δύο μοναστήρια είναι αφιερωμένα στη μνήμη του: η Ιερά Μονή Τιμίου Προδρόμου Σκήτης Βεροίας και η Ιερά Μονή Τιμίου Προδρόμου Ναούσης, απόδειξη της μεγάλης ευλάβειας που έχουν στο πρόσωπό του οι πιστοί.

Γονείς του Αγίου υπήρξαν ο ιερέας Ζαχαρίας και η Ελισσάβητ. Παρά την προχωρημένη ηλικία τους δεν είχαν παιδιά και αυτό προξενούσε μεγάλη θλίψη στις ψυχές τους, κυρίως γιατί την εποχή εκείνη οι άτεκνοι θεωρούνταν από τον κόσμο ως καταραμένοι από το Θεό εξ' αιτίας των αμαρτιών τους. Οι ίδιοι βέβαια κάθε άλλο παρά τέτοιοι υπήρξαν. Νύχτα και ημέρα ανέπεμπαν στο Θεό δεήσεις και ικεσίες, ήταν φιλόξενοι και ελεήμονες.

Κάποτε που ο Ζαχαρίας βρέθηκε στο Ναό του Σολομώντα για να υπηρετήσει το θυσιαστήριο, είδε μπροστά του τον Αρχάγγελο Γαβριήλ ο οποίος του μετέφερε την είδηση ότι επρόκειτο σύντομα να αποκτήσει παιδί και το όνομά του θα ήταν Ιωάννης. Πραγματικά σε λίγους μήνες το άτεκνο ζευγάρι απέκτησε παιδί όπως είχε υποσχεθεί ο Άγγελος του Θεού. Λίγο καιρό μετά τη γέννησή του, ο Ηρώδης ψάχνοντας απεγνωσμένα να βρει το νεογέννητο Χριστό, διέταξε να θανατωθούν όλα τα μικρά παιδιά της περιοχής. Ο Ιωάννης γλίτωσε ως εκ θαύματος καταφεύγοντας στην έρημο του Ιορδάνου.

Στον φοβερό εκείνο τόπο μεγάλωσε και ανδρώθηκε ο Άγιος Ιωάννης. Το μοναδικό του ρούχο ήταν φτιαγμένο από τρίχες καμήλας που το έδενε με μια ζώνη στη μέση. Τροφή του είχε τις άκρες των λίγων χορταρικών που φύτρωναν εδώ κι εκεί καθώς και άγριο μέλι. Στο πρόσωπό του επαληθεύτηκαν τα λόγια των αρχαίων προφητών οι οποίοι μιλούσαν για κάποιον "άγγελο" ο οποίος θα αποστέλλονταν πριν από τον Μεσσία για να ετοιμάσει τον δρόμο του. Έτσι κάποια στιγμή ο Ιωάννης κατά προσταγή Θεού εγκατέλειψε τη βαθιά έρημο και ήρθε στην περιοχή του Ιορδάνου ποταμού όπου άρχισε να

κηρύττει την έλευση του Χριστού ζητώντας από τους ανθρώπους να προετοιμάσουν κατάλληλα τους εαυτούς τους για την συνάντησή τους με τον Μεσσία. Τους προέτρεπε να μετανοήσουν για τα αμαρτήματά τους και να αρχίσουν μια νέα ζωή στηριγμένη επάνω στο θέλημα του Θεού, στην αγάπη και τη δικαιοσύνη. Πλήθη κατέκλυζαν κάθε ημέρα τις όχθες του ποταμού για να ακούσουν το λόγο του και να βαπτιστούν από τα άγια χέρια του. Ανάμεσα σ' αυτούς μια μέρα εμφανίστηκε και ο Χριστός που ζήτησε και τελικά βαπτίστηκε.

Ο Ιωάννης συνέχισε το κήρυγμά του ελέγχοντας συγχρόνως και τον βασιλιά Ηρώδη για τις φαύλες πράξεις του. Μετά από λίγο συνελήφθηκε από αυτόν προκειμένου να μην ξεσηκώνει το λαό εναντίον του όπως πίστευε. Λίγο αργότερα η παράνομη σύντροφος του και η κόρη της με δόλιο τρόπο έπεισαν τον Ηρώδη να αποκεφαλίσει τον Ιωάννη στη φυλακή. Έτσι παρέδωσε ο μεγαλύτερος από όλους τους ανθρώπους (όπως είπε γι' αυτόν ο ίδιος ο Χριστός) το πνεύμα του στα χέρια του Θεού Τον οποίο λάτρευε και υπηρέτησε με όλη τη δύναμη της υπάρξεώς του. Η Εκκλησία μας τιμά τον Άγιο Ιωάννη σε διάφορες ημέρες του χρόνου.: στη γέννησή του (24 Ιουνίου), την αποτομή της κεφαλής του (29 Αυγούστου), την σύναξή του (7 Ιανουαρίου) και στις ευρέσεις της κεφαλής του (25 Μαΐου).

δίδαγμα

Η μονή του Αγίου στη Νάουσα

Η μονή του Τιμίου Προδρόμου Νάουσας βρίσκεται ανάμεσα στη Νάουσα και το Γιαννακοχώρι σε μια γραφική και καταπράσινη τοποθεσία.

Όπως πιστεύεται, το μοναστήρι του Προδρόμου της Νάουσας κτίστηκε τον έβδομο αιώνα και είναι το παλαιότερο τη περιοχής.

Το μοναστήρι καταστράφηκε πολλές φορές μέσα στην πάροδο των αιώνων. Πολλές από τις καταστροφές οφείλονται στο σημαντικό ρόλο που έπαιξε κατά καιρούς στους εθνικούς αγώνες των Ελλήνων της περιοχής. Πυρπολήθηκε το 1822 από τους Τούρκους κατά την επανάσταση της Νάουσας, το 1906 από τους Βουλγάρους κατά το μακεδονικό Αγώνα και τελικά 1944 κατά διάρκεια της κατοχής.

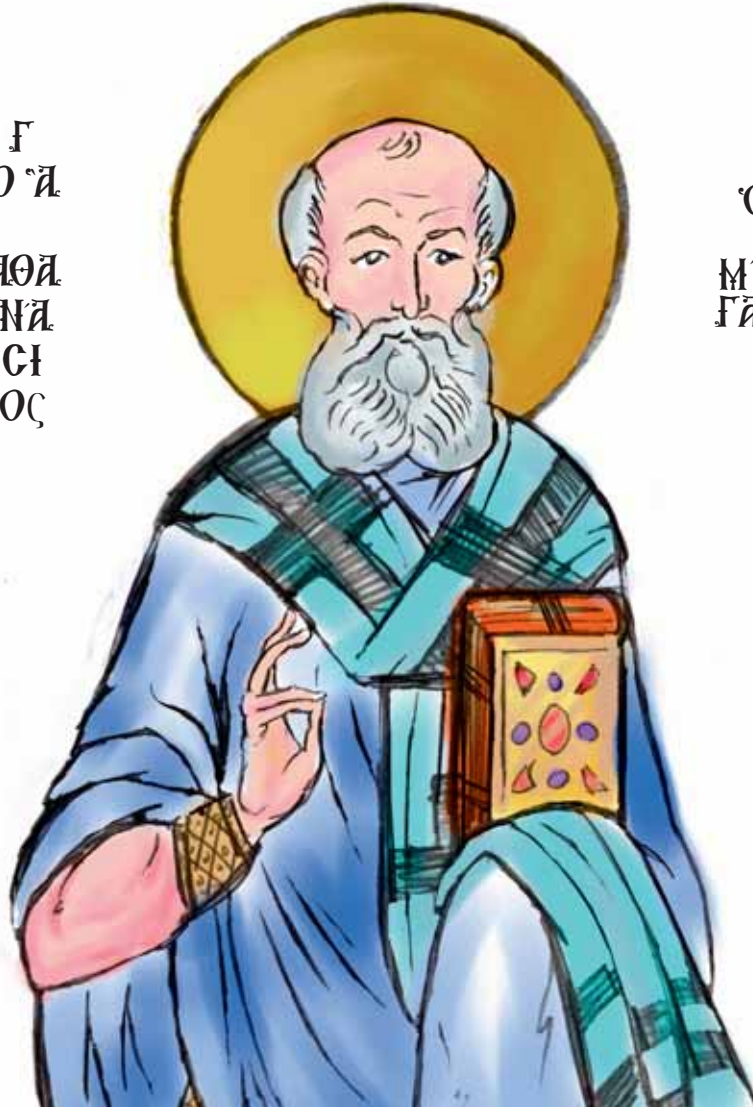
Σήμερα λειτουργεί ως γυναικεία μονή. Τα τελευταία χρόνια έχει ανακαινιστεί πλήρως και αποτελεί πλέον πραγματικό κόσμημα για την περιοχή.

μάθημα 26ο

Γ
Ο Ἄ

ἌΘΑ
ΝΑ
ΧΙ
ΟΣ

Ο
ΜΕ
ΓΑΣ

Ἀπολυτίκιο
Ἁγίου Ἀθανασίου
τοῦ Μεγάλου

Γτῦλος γέγονας,
Ὁρθοδοξίας,
θείοις δόγμασιν,
ὑποστηρίζων,
τὴν Ἐκκλησίαν,
Τεράρχα Ἀθανάσιε·
τῷ γάρ Πατρί τόν
Υἱόν ὁμοούσιον,
ἀνακηρύξας
κατήσχυνας Ἄρειον.
Πάτερ Ὅσιε, Χριστόν
τόν Θεόν ἰκέτενε,
δωρήσασθαι ἡμῖν τό
μέγα ἔλεος.

Ἦχος γ'. Θείας πίστεως.

Η μονή του Αγίου
στη Σφίνιτσα

Σε μια καταπράσινη πλαγιά των Πιεριών κοντά στο χωριό Αγκαθιά, βρίσκεται το μοναστήρι του Αγίου Αθανασίου Σφηνίτσης. Η παράδοση με την ιστορία συμπλέκονται χωρίς να εμφανίζουν μια εξακριβωμένη αρχή του μοναστηριού. Ωστόσο σύμφωνα με την περισσότερες πιθανότητες ιδρύθηκε στα μέσα του 18ου αιώνα.

Πλούσια η ιστορία της μονής που έδωσε τον δικό της αγώνα κατά την τουρκοκρατία με αποτέλεσμα να πυρποληθεί από τους Τούρκους το 1822. Αλλά και στη μικρασιατική καταστροφή η μονή λειτούργησε σαν ορφανοτροφείο προσφέροντας καταφύγιο σε τριακόσια περίπου ορφανά προσφυγόπουλα.

Σήμερα η μονή έχει ανακαινιστεί ριζικά και λειτουργεί κανονικά σαν γυναικεία μονή.

Ο στύλος της Ορθοδοξίας.

Ένας από τους πιο αγαπητούς Αγίους της Ορθόδοξης πίστεώς μας είναι και ο Άγιος Αθανάσιος ο Μέγας Αρχιεπίσκοπος Αλεξανδρείας. Στην περιοχή μας η ευλάβεια των χριστιανών στο πρόσωπό του, του έχει αφιερώσει πέρα από το περίφημο **μοναστήρι της Σφίνιτσας** κα πλήθος Ιερών Ναών και παρεκκλησιών.

Ο Άγιος Αθανάσιος γεννήθηκε το έτος 295 μ.Χ. στην Αλεξάνδρεια της Αιγύπτου από ευσεβείς χριστιανούς γονείς. Το γεγονός ότι γεννήθηκε στο στην πόλη του Αλεξάνδρου, στο “φάρο” του πολιτισμού της εποχής εκείνης του έδωσε τη δυνατότητα να τύχει επιμελημένης παιδείας φιλοσοφικής και θεολογικής. Ο ίδιος από τη μικρή του ηλικία επέδειξε μεγάλη πίστη και αγάπη στο Θεό, ευλάβεια και ζήλο για κάθε αγαθό έργο ευάρεστο στο Θεό. Μάλιστα μεγαλώνοντας και έχοντας πάρει ήδη την απόφαση να αφιερώσει στο Θεό όλη του την ύπαρξη συνδέθηκε με μεγάλους ασκητές της Αιγυπτιακής ερήμου και ιδιαίτερα τον Μέγα Αντώνιο με τον οποίο συνασκήτευσε.

Οι ανάγκες όμως της Εκκλησίας ανάγκασαν τον νεαρό Αθανάσιο να εγκαταλείψει την ησυχία της ερήμου για να αγωνιστεί από τη θέση του κληρικού στο δύσκολο αγώνα κατά των αιρέσεων που ταλαιπωρούσαν τους πιστούς. Έτσι το 318 μ.Χ. χειροτονήθηκε διάκονος στο πλευρό του γέροντα Αρχιεπισκόπου Αλεξανδρείας Αλέξανδρο. Μαζί του μάλιστα το 325 μ.Χ. συμμετείχε στην πρώτη Οικουμενική Σύνοδο, στη Νίκαια κατά της αιρέσεως του **Αρείου**. Εκεί χάρη στη μόρφωση και τη Χάρη του Θεού που πλούσια λόγω της αγιότητας του βίου του απολάμβανε, κατόρθωσε να φιμώσει το ασεβές στόμα του Αρείου που υποστήριζε με σθένος και ρητορική δεινότητα τις πλάνες του. Στήριξε όσο κανείς άλλος την Ορθόδοξη διδασκαλία της Εκκλησίας και αναδείχθηκε ένας από τους μεγαλύτερους Πατέρες της.

Η φήμη του Αγίου Αθανασίου εδραιώθηκε τόσο πολύ ώστε όταν ο Αρχιεπίσκοπος Αλέξανδρος εκοιμήθη, όλος ο λαός της Αλεξανδρείας εξέλεξε

Ο Αρειος

Ο Αρειος ήταν πρεσβύτερος στην εκκλησία της Αλεξάνδρειας, με καταγωγή από την περιοχή της Λιβύης. Δεν γνωρίζουμε πότε ακριβώς γεννήθηκε. Υπολογίζεται πάντως μεταξύ του 250 με 260 μ.Χ.. Ήταν κάτοχος αξιόλογης μόρφωσης με ιδιαίτερη συμπάθεια προς την Αριστοτελική φιλοσοφία. Οι θεολογικές του θέσεις αποκλήθηκαν «Αρειανισμός» και καταπολεμήθηκαν ως αίρεση από την Εκκλησία. Ο ίδιος ισχυριζόταν μεταξύ άλλων ότι ο Υιός του Θεού ήταν κτίσμα και όχι Θεός. Η διδασκαλία του καταδικάστηκε από την Α' Οικουμενική Σύνοδο. Πέθανε ξαφνικά στην Κωνσταντινούπολη το 336 μ.Χ., αφήνοντας όμως πίσω του μία από τις μεγαλύτερες και σφοδρότερες εκκλησιαστικές διενέξεις -που έλαβε δυστυχώς και πολιτικές προεκτάσεις- και κράτησε τρεις αιώνες.

αυτόν για διάδοχο του το έτος 328 μ.Χ.. Υπακούοντας ο Άγιος στη φωνή της Εκκλησίας ανέλαβε με θαυμαστό ζήλο τα βαριά καθήκοντα του Επισκόπου φροντίζοντας κατά τα 46 χρόνια της διακονίας του να αποτελεί παράδειγμα πίστεως, αγάπης και ευσέβειας για τους χριστιανούς, φύλακα ακοίμητο της ποιμνής του Χριστού και ασυμβίβαστα διδάσκαλο της αληθείας.

Αυτή του η πορεία τον έφερε δυστυχώς πολλές φορές σε αντίθεση με την κρατική εξουσία με αποτέλεσμα να υποστεί πολλές διώξεις και ταλαιπωρίες. Συκοφαντήθηκε, δικάστηκε, φυλακίστηκε, καθαιρέθηκε, εξορίστηκε πέντε φορές για 16 συνολικά χρόνια, υπέφερε ανεκδιήγητες ταλαιπωρίες και στερήσεις. Έζησε εγκαταλελειμμένος ακόμα και από τους πιο στενούς του φίλους και συνεργάτες αλλά ποτέ από το Θεό χάριν του οποίου υπέμεινε τα πάντα. Δεν κάμφθηκε ποτέ ακόμα και όταν ήρθε αντιμέτωπος με την απειλή του θανάτου και αγωνίστηκε με όλη τη δύναμη της υπάρξεώς του για να διατηρηθεί ανόθευτη η αλήθεια του Ευαγγελίου.

Έτσι αγωνιζόμενος για την ορθή πίστη, έφτασε ως το ειρηνικό τέλος της ζωής του στις 2 Μαΐου του 373 μ.Χ., σε ηλικία 75 ετών, στην Αλεξάνδρεια όπου τελικά επέστρεψε από την τελευταία εξορία του επί αυτοκράτορα Ουάλη. Η Εκκλησία μας τον τιμά στις 2 Μαΐου και στις 18 Ιανουαρίου μαζί με τον άλλο μεγάλο Αρχιεπίσκοπο Αλεξανδρείας τον Άγιο Κύριλλο.

δίδαγμα

A. Ποιό είναι το σωστό;

1. Ο Άγιος Αθανάσιος καταγόταν από ...

- α. την Αλεξάνδρεια της Ημαθίας.
- β. την Αλεξάνδρεια της Αιγύπτου.
- γ. την Αλεξάνδρεια της Ινδίας.

2. Ο Άγιος Αθανάσιος γεννήθηκε τον ...

- α. 2ο αιώνα μ.Χ..
- β. 3ο αιώνα μ.Χ.
- γ. 4ο αιώνα μ.Χ.

3. Ο Άγιος Αθανάσιος ασκήτευσε κοντά στον ...

- α. Άγιο Αλέξανδρο.
- β. Άγιο Αμώνιο.
- γ. Άγιο Αντώνιο.

4. Ο Άγιος Αθανάσιος συμμετείχε στην ...

- α. 1η Οικουμενική Σύνοδο.
- β. 2η Οικουμενική Σύνοδο.
- γ. 3η Οικουμενική Σύνοδο.

5. Ο Άγιος Αθανάσιος εκλέχθηκε Αρχιεπίσκοπος ...

- α. Θεσσαλονίκης.
- β. Αθηνών.
- γ. Αλεξανδρείας.

B. Βρείτε τις παρακάτω λέξεις στον πίνακα που ακολουθεί:

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ, ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑ, ΑΝΤΩΝΙΟΣ,
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ, ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ, ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΗ,
ΣΥΝΟΔΟΣ, ΑΡΕΙΟΣ, ΕΞΟΡΙΑ, ΠΑΤΕΡΑΣ.

E	Ξ	Z	A	P	E	I	O	Σ	Σ
P	K	Π	Λ	M	Ξ	Θ	T	A	Υ
T	O	A	E	N	O	A	P	P	N
Υ	I	T	Ξ	B	P	Λ	E	X	O
Θ	K	E	A	Ω	I	E	Σ	I	Δ
I	O	P	N	Ψ	A	Ξ	Δ	E	A
O	Υ	A	Δ	X	H	A	Φ	Π	Σ
Π	M	Σ	P	Z	Ξ	N	Γ	I	Υ
A	E	X	E	A	K	Δ	H	Σ	N
Σ	N	Ψ	I	Σ	Λ	P	Ξ	K	O
Δ	I	Ω	A	Δ	Π	O	K	O	Δ
Φ	K	B	M	Φ	O	Σ	Λ	Π	O
Γ	H	A	N	T	Ω	N	I	O	Σ
A	Θ	A	N	A	Σ	I	O	Σ	Φ
H	Λ	N	E	Γ	I	Υ	Ψ	Ω	A

μάθημα 27ο

Απολυτίκιο Αγίας Ειρήνης

Ειρήνης τόν ἄρχοντα,
ἰχνηλατοῦσα σεμνή,
εἰρήνης ἐπώνυμος,
δι' ἐπιπνοίας Θεοῦ,
ἐδείχθης πανεύφημη·
σύ γάρ τοῦ πολεμίου,
τάς ἐνέδρας φυγοῦσα,
ἤθλησας ὑπέρ φύσιν,
ὡς παρθένος φρονίμη·
διό Μεγαλομάρτυς
Εἰρήνη, εἰρήνην ἡμῖν
αἴτησαι.

Ἦχος δ'. Ταχύ
προκατάλαβε.

Η Ειρηνούπολη

Το δημοτικό διαμέρισμα Ειρηνούπολης του Δήμου Νάουσας υπήρξε μέχρι το 2010 δήμος του νομού Ημαθίας. Βρίσκεται στο βόρειο τμήμα του νομού.

Η Ειρηνούπολη υπήρξε ένας από τους πρώτους δήμους στην Ελλάδα που δημιουργήθηκε από την εθελοντική συνένωση των παλιών κοινοτήτων Πολυπλατάνου, Αγγελοχωρίου και Ζερβοχωρίου (Άνω Ζερβοχώρι, Αρχάγγελος, Παλιό Ζερβοχώρι).

Ο συνολικός της πληθυσμός είναι 4006 κάτοικοι. Η Ειρηνούπολη καταλαμβάνει το ανατολικό άκρο της επαρχίας Νάουσας.

Οι δενδροκαλλιέργειες και τα θερμοκήπια οπωροκηπευτικών, είναι οι κύριες δραστηριότητες της περιοχής. Κάθε χρόνο στην Ειρηνούπολη γίνονται πολιτιστικές εκδηλώσεις, όπως τα «Κούλουμα» και τα «Ειρηνούπολεια».

Μία θαυμαστή κοπέλα.

Η Αγία Ειρήνη τιμάται ιδιαίτερα στο δημοτικό διαμέρισμα **Ειρηνούπολεως**, του Δήμου Νάουσας, της Ημαθίας, του οποίου έχει καθιερωθεί να είναι προστάτης και πολιούχος.

Η Αγίας έζησε προς το τέλος του 3ου με αρχές του 4ου αιώνα μ.Χ.. Γεννήθηκε στην πόλη Μαγεδών της Μικράς Ασίας όπου ο **ειδωλολάτρης** πατέρας της Λικίνιος ήταν ηγεμόνας. Από την υπερβολική του αγάπη στο μονάκριβο κοριτσάκι του, την Πηνελόπη (όπως ονομαζόταν η Αγία αρχικά) και προκειμένου να μη γνωρίσει τις θλίψεις και τα βάσανα του κόσμου, έχτισε ένα ψηλό πολυτελέστατο πύργο όπου έκλεισε μέσα την κόρη του μαζί με υπηρέτριες και μερικά άλλα παιδιά για να της κρατούν συντροφιά. Ανέθεσε δε την μόρφωσή της σε ένα γέροντα σοφό τον Απελλιανό.

Κάποιο βράδυ η Αγία είδε στον ύπνο της ένα περίεργο όνειρο. Είδε να μπαίνει μέσα στον πύργο από ένα παράθυρο ένα περιστέρι και να αφήνει στο τραπέζι της ένα κλαδί ελιάς, μετά ακολούθησε ένας αετός ο οποίος άφησε εκεί ένα στεφάνι από λουλούδια και τέλος ήρθε ένα κοράκι που άφησε επάνω ένα φίδι. Γεμάτη απορία η Πηνελόπη ανέφερε το όνειρο στον Απελλιανό κι εκείνος φωτισμένος από το Θεό της ερμήνευσε το όνειρο ως προάγγελμα στεφάνων δόξας αλλά και μαρτυριών.

Λίγο καιρό αργότερα η Πηνελόπη γνώρισε τον Χριστό από μία υπηρέτριά της που ήταν πολύ ευσεβής Χριστιανή και που έχαιρε μεγάλης εμπιστοσύνης και σεβασμού από την ίδια. Ενθουσιασμένη από το λόγο της αγάπης του Χριστού δέχθηκε την επίσκεψη αγγέλου και ο οποίος την μακάρισε για τους αγώνες και τη δόξα που έμελλε να αποκτήσει χάριν της πίστης στον ένα αληθινό Θεό. Βαπτίστηκε από έναν ιερέα τον Τιμόθεο και έλαβε το όνομα Ειρήνη. Κινούμενη από ιερό ζήλο γκρέμισε τα είδωλα που φυλάγονταν στο πατρικό της σπίτι. Έξαλλος ο πατέρας της, στο άκουσμα ότι έγινε Χριστιανή και απαρνήθηκε την πίστη των ψεύτικων θεών, τη δίκασε και την

Η Ειδωλολατρία

Ειδωλολατρία είναι η πίστη στα είδωλα και η θεοποίησή τους. Η λέξη είδωλο προκύπτει από τη λέξη “είδος”, δηλαδή αυτό που φαίνεται, κάτι που μπορεί να γίνει αισθητό με τις αισθήσεις μας.

Όσον αφορά τη θρησκευτική της έννοια, η λέξη αναφέρεται σε ένα αντικείμενο λατρείας, που απεικονίζει κάποια θεότητα. Κατά τη μακρόχρονη πορεία του ανθρώπου, η λατρεία των ειδώλων πήρε τη μορφή της αστρολατρίας, της ανθρωπολατρίας, της λατρείας ιερών ζώων, ανθρώπων, αυτοκρατόρων, αγαθών ή κακών πνευμάτων, στα οποία αποδίδονταν υπερφυσικές ιδιότητες.

καταδίκασε ο ίδιος διατάσσοντας να ποδοπατηθεί από αγριεμένα άλογα. Ένα όμως από αυτά επιτέθηκε και σκότωσε τον ίδιο τον οποίο όμως η Αγία με την προσευχή της ανέστησε όχι μόνο σωματικά αλλά και πνευματικά μια που έγινε, εξ' αιτίας του θαύματος αυτού, Χριστιανός μαζί με πλήθος άλλων ανθρώπων.

Στη συνέχεια η Αγία Ειρήνη υπέφερε τα πάνδεινα από Πέρσες βασιλείς και ηγεμόνες. Φυλακίστηκε, βασανίστηκε, την έριξαν στη φωτιά, σε λάκκο με φαρμακερά φίδια, της κάρφωσαν καρφιά στα πόδια και την ανάγκασαν να περπατάει πάνω σ' αυτά φορτωμένη με τσουβάλια άμμο, την έδεσαν σε τροχό με λεπίδες αλλά από όλα αυτά διαφυλάχθηκε αβλαβής με τη Χάρη του Θεού. Βλέποντας την να υπομένει τόσα και να σώζεται από όλα πολλοί ήταν αυτοί που πίστεψαν στον Χριστό. Αυτό εξόργισε ακόμη περισσότερο τους τυράννους που τελικά διέταξαν να αποκεφαλιστεί. Όμως ο Θεός που είναι ο Κύριος της Ζωής, την ανέστησε πάλι για να συνεχίσει το ιεραποστολικό της έργο στην Έφεσο αυτή τη φορά όπου κατέφυγε με το δάσκαλό της Απελλιανό. Εκεί επιτελώντας πολλά θαύματα και κηρύττοντας με θέρμη το λόγο του Θεού, οδήγησε πλήθη ανθρώπων στον Χριστό. Έτσι αγωνιζόμενη έφτασε ως την ημέρα της κοιμήσεώς της, στις 5 Μαΐου του 315 μ.Χ., ημέρα κατά την οποία τιμάται και από την Αγία μας Εκκλησία.

δίδαγμα

Α. Βρείτε τις αναγραμματισμένες λέξεις:

ΟΟΙΕΣΘΜΤ:

ΕΕΟΦΣΣ:

ΑΑΑΡΡΦΚΜ:

ΑΑΟΙΕΛΛΝΠ:

ΕΕΠΡΡΣΠΤ:

ΗΗΟΕΠΠΑΝ:

ΙΠΙΟΛΣΚ:

ΕΩΑΜΔΝΓ:

ΑΑΙΗΘΜ:

ΙΗΗΟΟΕΝΠΡΑ:

Α. Επιλέξτε τις σωστές λέξεις από τις παρενθέσεις:

Η Αγία (Πηνελόπη, Λικινία, Ειρήνη) καταγόταν από την πόλη (Μαγεδών, Αρμαγεδών, Μαγδελών) από (βουδιστές, Χριστιανούς, ειδωλολάτρες) γονείς. Ο πατέρας της (Λικίνιος, Λιμίνιος, Λιβίνιος) ήταν ηγεμόνας της πόλης. Από την πολύ του (κακία, τρέλα, αγάπη) για την κόρη του έχτισε (στάβλο, πύργο, κάστρο) μέσα στο οποίο την έκλεισε για να μη γνωρίσει τα (όμορφα, άσχημα, βάσανα) του κόσμου. Τη (διατροφή, μόρφωση, σκληραγώγηση) της την ανέθεσε σε έναν γέρο (σοφό, μουσικό, μάγισσα) τον (Οκταβιανό, Πηνελόπιο, Απελλιανό). Η Αγία γνώρισε τον (Χριστό, Βούδα, Μωάμεθ) από μια υπηρέτριά της και (χειροτονήθηκε, βαπτίστηκε, παντρεύτηκε) Χριστιανή από τον ιερέα (Τιμόλαο, Τιμόανθο, Τιμόθεο). Όταν ο πατέρας της (γέρασε, πέθανε, έμαθε) ότι η κόρη του (απαρνήθηκε, τρελάθηκε, κουρεύτηκε) την πίστη στους θεούς και έγινε (μουσουλμάνα, βουδίστρια, Χριστιανή) οργίστηκε πάρα πολύ και την (έδειρε, καταδίκασε, επαίνεσε) να την (τραγουδήσουν, ρίξουν, ποδοπατήσουν) αγριεμένα (κατσίκια, άλογα, βουβάλια). Ένα από αυτά όμως (σκόνταψε, ημέρεψε, επιτέθηκε) στον ίδιο και τον (κηνύγησε, έσπρωξε, σκότωσε). Τότε η Αγία με την (προσευχή, ιατρική, μαγεία) τον ανέστησε.

μάθημα 28ο

Απολυτίκιο Αγίας Κυριακῆς

Ὡς βρῦσις
πολύκρονος,
παρθενομάρτυς
Χριστοῦ,
κατήρδενσας
πάνσοφε, τὴν
Ἐκκλησίας αὐτοῦ,
καὶ ἤθλησας ἄριστα·
ἔσωσας τοὺς ἐν σκότει
τῆς εἰδωλομανίας,
αἴγλη τῶν σῶν
θαυμάτων, Κυριακὴ
ἀθληφόρε· διό ἐν
παρρησία Χριστῶ,
πρέσβευε σωθῆναι
ἡμᾶς.

Ἦχος δ'. Ταχύ
προκατάλαβε.

Το μικρό μοναστήρι της Αγίας

Σε μικρή απόσταση από το χωριό Λουτρό, δίπλα στις όχθες του Αλιάκμονα, βρίσκεται το μοναστήρι της Αγίας Κυριακής, κτισμένο σε μια συστάδα πανύψηλων δέντρων, ό,τι απόμεινε από το πυκνό δάσος που κάλυπτε την περιοχή μέχρι τις αρχές του αιώνα μας.

Η παράδοση διηγείται ότι σ' αυτό το μέρος βρέθηκε μέσα σε μια κουφάλα δέντρου μια ξύλινη εικόνα της Αγίας, που σώζεται μέχρι σήμερα.

Στο σημείο της ανεύρεσης χτίστηκε ένα προσκυνητάρι στη χάρη της. Με τον καιρό το παρεκκλήσι αυτό έγινε τόπος συγκεντρώσεως πιστών απ' όλα τα γύρω χωριά εξ' αιτίας των πολλών θαυμάτων της Αγίας.

Γυναικεία Μονή έγινε το 1962 κι έτσι διατηρείται μέχρι σήμερα. Έχει χτισθεί νέος περικαλλής Ναός στη θέση του παλιού παρεκκλησίου καθώς και άλλα σύγχρονα κτίσματα και εγκαταστάσεις.

Μία ξεχωριστή νέα.

Η Αγία Κυριακή είναι μία από τις πιο αγαπημένες Αγίες της Εκκλησίας μας. Στην περιοχή μας υπάρχει **μοναστήρι** αφιερωμένο σε αυτήν και είναι ένα από τα μεγαλύτερα προσκυνήματα της Μακεδονίας.

Η Αγία Κυριακή γεννήθηκε στα μέρη της Μικράς Ασίας περί τα τέλη του 3ου αιώνα μ.Χ.. Οι γονείς της Δωρόθεος και Ευσεβεία ήταν ευλαβείς Χριστιανοί που δαπανούσαν όλο το χρόνο της ζωής και την περιουσία τους σε έργα φιλανθρωπίας και αγάπης. Το γεγονός ότι δεν είχαν αρχικά παιδιά δεν τους απέλπιζε αλλά τους έφερνε με την προσευχή ακόμα πιο κοντά στο Θεό. Κι Εκείνος αφού δοκίμασε για αρκετό καιρό την πίστη και εμπιστοσύνη τους, τελικά τους χάρισε ένα κοριτσάκι που ονόμασαν Κυριακή.

Το Θείο αυτό δώρο φρόντισαν με τη σειρά τους να το αναθρέψουν σύμφωνα με το θέλημά Του. Της δίδαξαν την υπακοή, τη σεμνότητα, την αφοσίωση στον Θεό, την αγνότητα του σώματος και της ψυχής, την αγάπη προς όλους και ιδιαίτερα στους φτωχούς και ταλαιπωρημένους. Κι εκείνη δεν τους απογοήτευσε. Από μικρή φρόντισε να ζει με καθαρότητα, σωφροσύνη και σιωπή. Στόλιζε τον εαυτό της όχι με υλικά στολίδια και πολυτελή ενδύματα αλλά με τα άφθαρτα στολίδια των αρετών. Έτσι όταν έφτασε σε ηλικία γάμου εκείνη δήλωσε στους γονείς της ότι ποθούσε να κάνει Νυμφίο της τον Χριστό και όχι κανένα άλλο από τους ανθρώπους.

Μαθαίνοντας αυτά ένας ειδωολάτρης που ήθελε να κάνει την Κυριακή νύφη του, πικραμένος από την άρνηση της Αγίας, έσπευσε να την καταγγείλει ως Χριστιανή στις αρχές. Σε λίγο η Αγία και οι γονείς της οδηγήθηκαν σιδηροδέσμοι στον βασιλέα ο οποίος όταν διαπίστωσε το αμετακίνητο της πίστεως τους, τους μεν γονείς έστειλε στην Μελιτινή όπου και αποκεφαλίστηκαν, την δε Αγία στην **Νικομήδεια** στον καίσαρα Μαξιμιανό.

Φτάνοντας η Αγία εκεί αντιμετώπισε αρχικά τις κολακείες του καίσαρα για την ομορφιά και τα νιάτα της, ενώ λίγο αργότερα τις απειλές και τα

βασανιστήρια προκειμένου να την αναγκάσει να αρνηθεί τον Χριστό. Βλέποντας όμως πως η Αγία παραμένει σταθερή στην πίστη την έστειλε στην Βιθυνία στον σκληρό έπαρχο Ιλαρίωνα για να την βασανίσει. Κι εκεί ο έπαρχος ξεκίνησε με κολακείες και γλυκόλογα, γρήγορα όμως έδειξε το αληθινό του πρόσωπο και διέταξε να την κρεμάσουν από τα μαλλιά και να και να καίνε το σώμα της με πυρσούς. Τη νύχτα στο κελί της φυλακής όπου την ρίζανε την επισκέφθηκε ο ίδιος ο Χριστός που γιάτρεψε τις πληγές της και την ενίσχυσε με τα Θεία λόγια Του. Την επόμενη η Αγία οδηγήθηκε σε ειδωλολατρικό ναό για να θυσιάσει όπως ελπίζανε στους θεούς. Με την προσευχή της τα είδωλα κατακρημνίσθηκαν προκαλώντας έκπληξη και θαυμασμό στους παρευρισκόμενους. Αργότερα άλλος έπαρχος, ο Απολλώνιος, προσπάθησε μάταια να την μεταστρέψει κι όταν δεν το κατάφερε την έριξε σε καμίνι που έκαιγε τρομερή φωτιά κι όταν διαπίστωσε πως διαφυλάχθηκε αβλαβής οδήγησε εναντίον της πεινασμένα λιοντάρια τα οποία όμως παραδόξως ημέρεψαν μόλις την πλησίασαν. Τελικά απογοητευμένος από τις άκαρπες προσπάθειες έδωσε διαταγή να αποκεφαλιστεί. Λίγο πριν την εκτέλεση η Αγία ζήτησε λίγο χρόνο για να προσευχηθεί. Γονατιστή ευχαρίστησε το Θεό για όλα και παρέδωσε ειρηνικά το πνεύμα της. Η Εκκλησία μας τιμά την μνήμη της στις 7 Ιουλίου.

δίδαγμα

Η Νικομήδεια

Η Νικομήδεια, το σημερινό Ιζμίτ (τουρκικά Izmit), είναι πόλη της Βιθυνίας. Είναι πρωτεύουσα της επαρχίας Κοτζαελί και έχει πληθυσμό 195.699 κατοίκους. Βρίσκεται στο βάθος του ομόνυμου κόλπου, σε απόσταση λιγότερη των 100 χιλιομέτρων από την Κωνσταντινούπολη. Είναι ιδιαίτερος γνωστή ως η ιστορική πρωτεύουσα της Βιθυνίας, έδρα του Ρωμαίου αυτοκράτορα Διοκλητιανού και ιστορική έδρα ενός των σημαντικότερων Μητροπολιτών του Οικουμενικού Πατριαρχείου.

Η Νικομήδεια ιδρύθηκε γύρω στο 264 π.Χ. από τον Νικομήδη Α΄ της Βιθυνίας, στη θέση της αρχαίας πόλης Ολβίας, η οποία ήταν αποικία των Μεγαρέων από τον 8ο π.Χ. αιώνα. Ήταν χτισμένη στο δρόμο που ένωνε την Ευρώπη με την Ανατολή, πράγμα που την κατέστησε σπουδαίο εμπορικό κέντρο.

Η σημερινή πόλη, είναι βιομηχανικό και εμπορικό κέντρο. Εκεί βρίσκονται διυλιστήρια, και πλήθος βιομηχανιών, ιδίως χαρτοβιομηχανιών.

A. Σωστό ή Λάθος;

1. Η Αγία Κυριακή καταγόταν από τα μέρη του Πόντου.

Σωστό ή Λάθος

2. Η Αγία Κυριακή γεννήθηκε στα τέλη του 4ου αιώνα μ.Χ. .

Σωστό ή Λάθος

3. Η Αγία Κυριακή είχε γονείς τον Δωρόθεο και την Ευσεβεία

Σωστό ή Λάθος

4. Η Αγία Κυριακή είχε πόθο να νυμφευθεί κάποιο πλούσιο σύζυγο.

Σωστό ή Λάθος

5. Η Αγία Κυριακή υπέμεινε πολλά μαρτύρια.

Σωστό ή Λάθος

6. Η Αγία Κυριακή τελικά αποκεφαλίστηκε.

Σωστό ή Λάθος

B. Συμπληρώστε το παρακάτω κείμενο:

..... που να
 την
 του, από την
 της , να την
 ως
 στις Σε η
 και οι της
 στον ο
 όταν το
 της τους,
 τους μεν στην
 και
 , την δε στην
 στον

μάθημα 29ο

Απολυτίκιο
Αγίου Ἀρσενίου τοῦ
Καππαδόκου

Γὼν Ὁσίων τὸν βίον
ἐκμιμησάμενος, ἐν
ἐσχάτοις τοῖς χρόνοις
Πάτερ Ἀρσένιε,
ἐπληρώθης δωρεῶν
τοῦ θείου Πνεύματος,
καὶ θαυμάτων
γεγονώς, θεοφόρε
αὐτουργός, παρέχεις
ἐνὶ ἐκάστω, τὰς ἐκ
Θεοῦ χορηγίας, ταῖς
ἱκεσίαις σου πρὸς
Κύριον.

Ἦχος πλ. α'. Τὸν
συνάναρχον Λόγον.

Ο ναός του Αγίου στο Πλατύ

Συμπεριλάβαμε τον Άγιο Αρσένιο στους Αγίους του τόπου μας μια που τιμάται ιδιαίτερα στον Δήμο Πλατέος Ημαθίας που υπάγεται εκκλησιαστικά στην Ιερά Μητρόπολή μας. Οι περισσότεροι κάτοικοι του χωριού αυτού είναι απόγονοι προσφύγων από τα Φάρασα της Καππαδοκίας και ευλαβούνται πολύ τον Άγιο τον οποίο ανακύρηξαν και πολιούχο του Δήμου τους.

Μάλιστα τα τελευταία χρόνια χτίστηκε εκεί περικαλλής Ιερός Ναός αφιερωμένος στον Όσιο Αρσένιο όπου κάθε χρόνο πανηγυρίζεται με λαμπρότητα η μνήμη του.

Ο Άγιος της προσφυγιάς.

Ο Άγιος Αρσένιος ο Καππαδόκης γεννήθηκε το 1840 μ.Χ. στο χωριό Βαρασσός της Καππαδοκίας, της πατρίδας μεγάλων Αγίων Πατέρων της Εκκλησίας μας. Μεγαλωμένος σε αυτό τον αγιασμένο τόπο απέκτησε από μικρή ηλικία μεγάλη ευλάβεια.

Αφού διδάχθηκε τα πρώτα γράμματα στάλθηκε για επιπλέον σπουδές στην Σμύρνη μια που ήταν ιδιαίτερα φιλομαθής. Μόλις ολοκλήρωσε τις σπουδές του πραγματοποίησε τον πόθο που έκρυβε στην καρδιά του από μικρός, να αφιερώσει την ζωή του στο Θεό. Στην μονή του Τιμίου Προδρόμου έγινε μοναχός, δείχνοντας μεγάλο ζήλο στον αγώνα για την κατάκτηση των αρετών. Βάζοντας ισχυρά θεμέλια στον αγώνα αυτό την ταπείνωση, την υπακοή, δεν άργησε να ξεχωρίσει ανάμεσα στους υπόλοιπους μοναχούς και έτσι να αξιωθεί να λάβει και το μέγα χάρισμα της ιεροσύνης.

Οι εποχές όμως ήταν δύσκολες και οι ανάγκες των Ελλήνων της σκλαβωμένης Μικράς Ασίας τόσο μεγάλες που ώθησαν τον τότε Μητροπολίτη να ζητήσει από τον πατέρα Αρσένιο να εγκαταλείψει την ησυχία της ιεράς μονής του για να προσφέρει την διακονία του σαν ιερέας και δάσκαλος στην πατρίδα του. Υπακούοντας στην εντολή της Εκκλησίας θυσίασε την προσωπική του θέληση χάρη της ανάγκης των αδελφών χριστιανών.

Ο αγώνας που είχε μπροστά του δεν ήταν εύκολος. Οι αιώνες σκλαβιάς και οι συνεχείς κίνδυνοι στα απομονωμένα εκείνα μέρη, στα βάθη της Καππαδοκίας, είχαν “αγριέψει” τον κόσμο, μικρούς και μεγάλους. Έργο του λοιπόν ήταν να γαληνέψει τις ψυχές των ανθρώπων και να μορφώσει ξανά μέσα τους τον Χριστό. Με τους μεγάλους στην εκκλησιά και τους μικρούς στο σπίτι του, που είχε μετατρέψει σε σχολείο, αγωνιζόταν με υπομονή και επιμονή να ανάψει στις καρδιές όλων την φλόγα της πίστεως και της αγάπης στο Θεό και τους πλησίον. Κηρύττοντας και λειτουργώντας συνεχώς μετέφερε την Χάρη των Θείων Μυστηρίων στους συμπατριώτες του που μέρα

με την ημέρα μεταμόρφωσε σε ποίμνιο λογικών προβάτων του Χριστού.

Δεν παρέλειπε όμως και τον προσωπικό του αγώνα. Προσευχόμενος αδιάλειπτα, νηστεύοντας ισόβια, αργυπνώντας καθημερινά, μελετώντας αδιάκοπα και ασκώντας κάθε είδους αρετή αξιώθηκε από τον Θεό μεγάλων χαρισμάτων και κυρίως αυτού της θαυματουργίας και της προφητείας. Όλοι Έλληνες και Τούρκοι, έβρισκαν την θεραπεία τους προστρέχοντας στον “Χατζη-Εφεντή” όπως τον αποκαλούσαν. Τον τιμούσαν σαν Άγιο και τον σέβονταν ακόμα και οι αλλόθρησκοι. Αυτός πάλι για να αποφεύγει την τιμή του κόσμου προσποιούταν τον νευρικό και τον θυμώδη, μα χωρίς επιτυχία. Όσο κι αν προσπαθούσε η αγάπη του Θεού που φώλιαζε μέσα στην ψυχή του ξεχείλιζε και πότιζε σαν πηγή αστείρευτη τους πάντες γύρω του.

Προφήτευσε την Μικρασιατική καταστροφή και την ανταλλαγή των πληθυσμών και φρόντισε να προετοιμάσει το ποίμνιό του. Στις 14 Αυγούστου 1924 ξεκίνησε σαν άλλος Μωυσής οδηγώντας το λαό του από την γη της αιχμαλωσίας στην ελευθερία της νέας πατρίδας, της Ελλάδας. Εκεί, σαράντα ημέρες μετά την άφιξή τους, όπως το είχε προφητεύσει στις 10 Νοεμβρίου 1924 και σε ηλικία 83 ετών, παρέδωσε ειρηνικά την ψυχή του στα χέρια του Κυρίου. Στη Μητρόπολη μας ο Άγιος τιμάται ιδιαίτερα από τους απογόνους των Φαρασωτών προσφύγων που κατοικούν στο χωριό Πλατύ.

δίδαγμα

Ο γέροντας Παΐσιος

Η ζωή του Αγίου Αρσενίου έγινε γνωστή εξ' αιτίας του φημισμένου στις μέρες μας Γέροντα Παΐσιου που καταγόταν κι αυτός από το χωριό Βαρασσός της Καππαδοκίας.

Ο Γέροντας Παΐσιος γεννήθηκε το 1924 και βαπτίστηκε από τον Άγιο Αρσένιο, ο οποίος επέμεινε και του έδωσε το δικό του όνομα «για να αφήσει καλόγερο στο πόδι του», όπως χαρακτηριστικά είχε πει.

Πραγματικά ο μικρός Αρσένιος ακολούθησε τα βήματα του Αγίου και μετά από χρόνια έγινε μοναχός στο Άγιο Όρος και διακρίθηκε για την άσκηση και την αρετή του.

Εκοιμήθη το 1994 στο Ιερό Ησυχαστήριο του Αγίου Ιωάννου του Θεολόγου στη Σουρωτή Θεσσαλονίκης όπου βρίσκεται και ο τάφος του.

μάθημα 30ο

Γ
Ο Ἄ
ΛΟΥ
ΚἌ
ς

Ο
ΙΑ
ΕΡΟ
ς

Απολυτίκιο
Ἁγίου Λουκᾶ
Ἀρχιεπισκόπου
Συμφερουπόλεως

Ἰατρῶν τό ἀγλαΐσμα
καί τό καύχημα
Ἱεραρχῶν τε καί
κλέος τῆς Ἐκκλησίας
Χριστοῦ, τόν
Ποιμένα τόν καλόν
Συμφερουπόλεως,
θεῖον Λουκᾶν, τόν
ιατρόν, ἐν ᾧ δαΐς
πνευματικαῖς
ύμνήσωμεν
γηθοσύνας, ὅτι
πηγάζει πλουσίως
τῶν ἰαμάτων τά
χαρίσματα.

Ἦχος πλ. α'. Τόν
συνάναρχον Λόγον.

Ένας Άγιος γιατρός.

Ο Άγιος Λουκάς (το λαϊκό του όνομα ήταν Βαλεντίν Γιασενέτσκι) γεννήθηκε το 1877 στην πόλη Κέρτς της Κριμαίας, το αρχαίο Ποντικάπαιο, που ήταν αποικία των Μιλησίων. Έπειτα η οικογένειά του μετακόμισε στο Κίεβο όπου ο μικρός Βαλεντίν ήρθε σε επαφή με την ορθόδοξη πνευματικότητα. Ιδιαίτερα τον ωφέλησε η επαφή του με το μοναστήρι της Λαύρας του Κιέβου και τα πλήθη των ευλαβών Ρώσων Χριστιανών προσκυνητών που επισκέπτονταν την περίφημη αυτή μονή.

Από τη μια λοιπόν η χάρη του αγιασμένου τόπου και από την άλλη το καλό παράδειγμα των φιλόανθρωπων γονέων του τον οδήγησαν στην απόφαση να ακολουθήσει το επάγγελμα του ιατρού προκειμένου με τις υπηρεσίες του να απαλύνει τον πόνο των ανθρώπων. Στις σπουδές του διέπρεψε και αναδείχθηκε σε έναν από τους κορυφαίους επιστήμονες της ιατρικής. Του προτάθηκε να ακολουθήσει ακαδημαϊκή σταδιοδρομία, όμως εκείνος προτιμούσε να εργαστεί ως απλός αγροτικός γιατρός, θέτοντας τον εαυτό του στην διακονία των φτωχών χωρικών. Εργάστηκε σε διάφορα επαρχιακά νοσοκομεία με αξιοθαύμαστη αντοχή και επιτυχία. Δέχονταν χιλιάδες ασθενών και οι εγχειρήσεις του ήταν όλες επιτυχημένες. Έχοντας σαν προστάτες του τους Αγίους Αναργύρους ιατρούς Κοσμά και Δαμιανό, πριν από κάθε επέμβαση προσεύχονταν θερμά μπροστά σε μία εικόνα της Παναγίας. Έπειτα έκανε το σημείο του Σταυρού πάνω στον ασθενή και με τη δύναμη και τη χάρη του Θεού προχωρούσε στην εγχείρηση.

Νυμφεύθηκε την Άννα Βασιλίγιεβνα Πάνσκαγια, την “αγία νοσοκόμα” όπως την αποκαλούσαν όλοι για τη σεμνότητα και το ήθος της και απέκτησε μαζί της τέσσερα παιδιά. Ζούσε ευτυχισμένα έχοντας μέσα στην καρδιά του δύο μεγάλες αγάπες: την αγάπη στον Θεό και την αγάπη σε όλους τους ανθρώπους. Ποτέ του δεν έκανε διακρίσεις στους γύρω του και ποτέ δεν λάμβανε χρήματα για τις υπηρεσίες του. Όταν το 1917 ξέσπασε στη Ρωσία η

Ο ναός του Αγίου στη Δοβρά

Στις 26 Ιουνίου του 2005 θεμελιώθηκε στην Ιερά Μονή Παναγίας Δοβρά, κοντά στη Βέροια, Ιερός Ναός αφιερωμένος στον Άγιο Λουκά. Λίγα χρόνια πριν άφθασε στο μοναστήρι αυτό τεμάχιο του ιερού λειψάνου του Αγίου και με τη Χάρη του Θεού άρχισαν να επιτελούνται πολλά θαύματα σε ασθενείς της γύρω περιοχής. Κάθε Τρίτη μάλιστα καθιερώθηκε να τελείται παράκληση στον Άγιο Λουκά στην οποία συμμετέχει πλήθος ευλαβών προσκυνητών.

Η φήμη που έχει αποκτήσει ο Άγιος στην περιοχή μας, μας οδήγησε στο να τον συμπεριλάβουμε στους Αγίους της Ιεράς Μητροπόλεώς μας κοντά τους άλλους πολιούχους και προστάτες του τόπου.

Η Συμφερούπολη

Η Συμφερούπολη είναι η πρωτεύουσα της Αυτόνομης δημοκρατίας της Κριμαίας στη νότια Ουκρανία. Είναι σημαντικό πολιτικό, οικονομικό και μεταφορικό κέντρο της χερσονήσου. Από το 2006 ο πληθυσμός της πόλης κυμαίνεται στα 340.600 άτομα.

Η αρχαιολογική μαρτυρία στη Συμφερούπολη υποδεικνύει την ύπαρξη μιας αρχαίας σκυθικής πόλης γενικά γνωστή ως Σκυθική Νεάπολις. Η συγκεκριμένη περιοχή στην οποία κτίστηκε η πόλη υπήρξε πατρίδα των Κριμαίων Τατάρων και της πόλης Ακμεσκίτ. Μετά την προσάρτηση του Κριμαϊκού Χανάτου στη Ρωσική αυτοκρατορία το 1784, από την Αικατερίνη Β΄ της Ρωσίας, το όνομα της πόλης άλλαξε σε Συμφερούπολη. Το όνομα προήλθε από την ελληνική λέξη Συμφερόπολις δηλαδή πόλη της χρησιμότητας.

Οκτωβριανή Επανάσταση το αθεϊστικό καθεστώς που προέκυψε κίνησε διώξεις εναντίον της Εκκλησίας και των ευσεβών Χριστιανών. Ανάμεσα στους συλληφθέντες ήταν και ο Βαλεντίν, γεγονός που κλονίζει σοβαρά την υγεία της συζύγου του η οποία τελικά πεθαίνει από φυματίωση.

Με προτροπή του Αρχιεπισκόπου Τασκένδης ο Βαλεντίν χειροτονήθηκε διάκονος και ιερέας ενώ λίγο αργότερα (το 1923) τον διαδέχθηκε στην θέση του Επισκόπου λαμβάνοντας το μοναχικό όνομα Λουκάς. Από τη θέση αυτή προσπάθησε με όλες του τις δυνάμεις να ενισχύσει την πίστη των δοκιμαζόμενων Χριστιανών και να τους προστατέψει από τις αιρετικές διδασκαλίες. Η δράση του ενόχλησε όμως το καθεστώς που γρήγορα κινήθηκε εναντίον του. Κατηγορήθηκε για προδοσία και φυλακίστηκε. Βασανίστηκε και ταπεινώθηκε. Εξορίστηκε για πολλά χρόνια φτάνοντας σχεδόν ως τον Βόρειο Πόλο. Γεύτηκε το πικρό ποτήρι της προδοσίας. Μετατέθηκε πολλές φορές από τόπο σε τόπο και του επιβλήθηκαν χίλιες δυο στέρησεις και δοκιμασίες προκειμένου να τον αναγκάσουν να παραιτηθεί από την ιεροσύνη και να βγάλει από πάνω του το αγιασμένο ράσο του κληρικού. Εκείνος όμως έμεινε ακλόνητος και σταθερός στην πίστη του μέχρι το τέλος της επίγειας ζωής του που τον βρήκε στη Συμφερούπολη της Κριμαίας στις 29 Μαΐου (11 Ιουνίου με το νέο ημερολόγιο) του 1961.

δίδαγμα

B' Ενότητα

ΧΡΩΜΑΤΙΣΕ ΤΙΣ ΕΙΚΟΝΕΣ

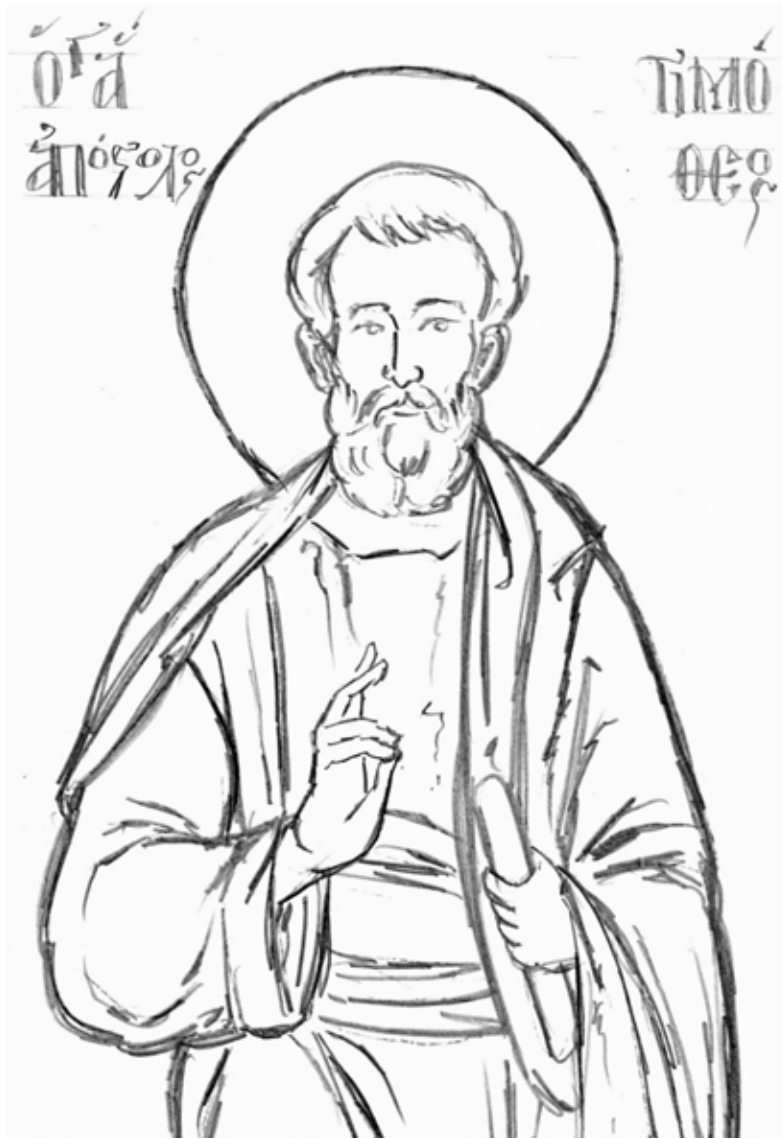
Г
О ѿ
ѿПО
СО
ЛОС

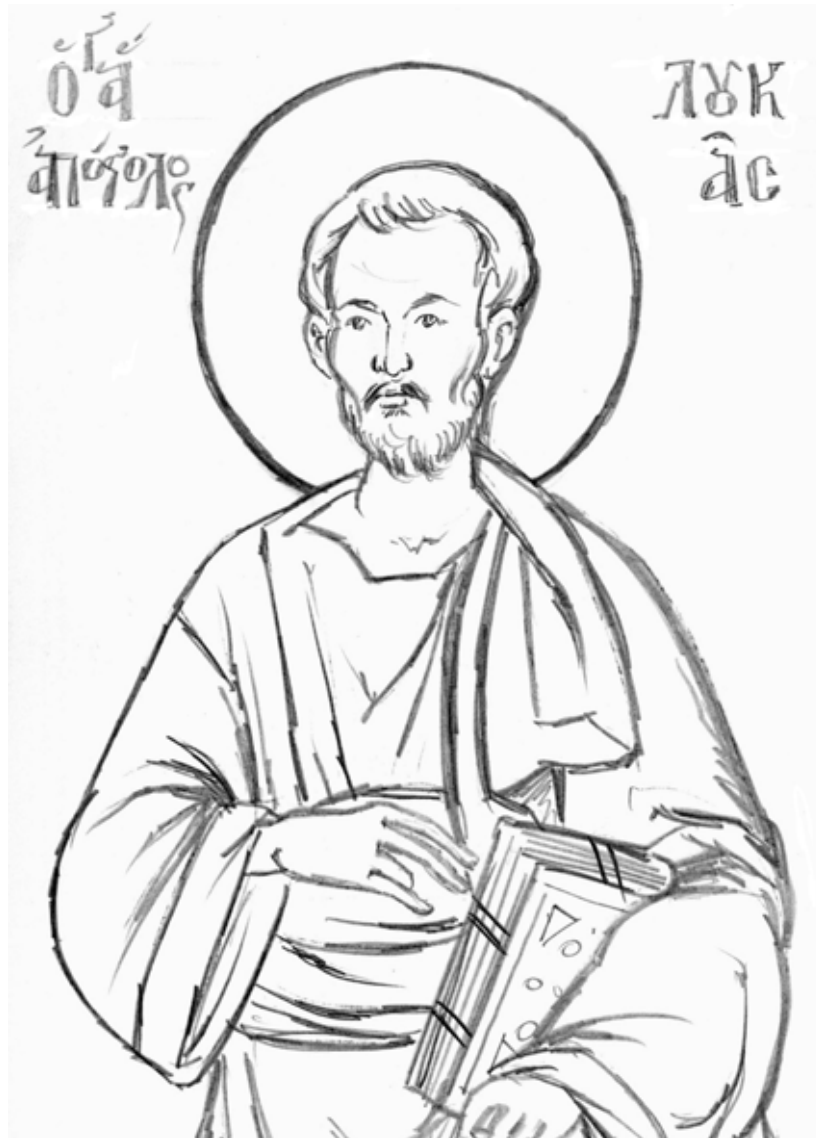

ПАУ
ЛОС

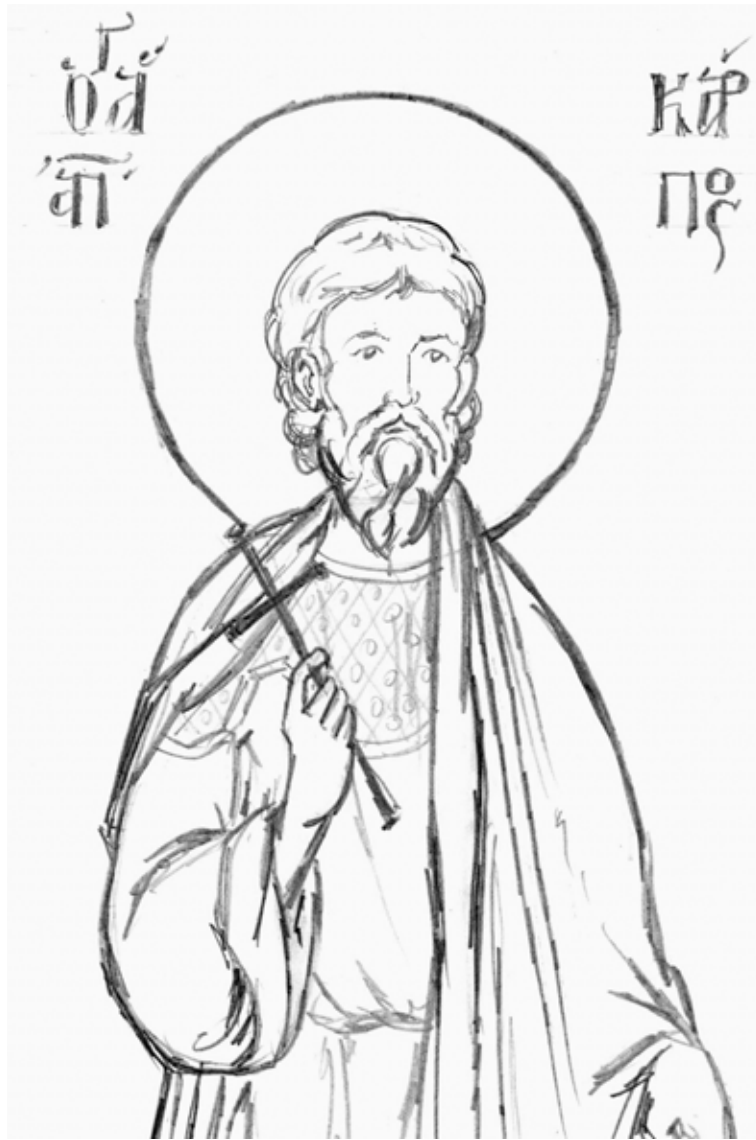

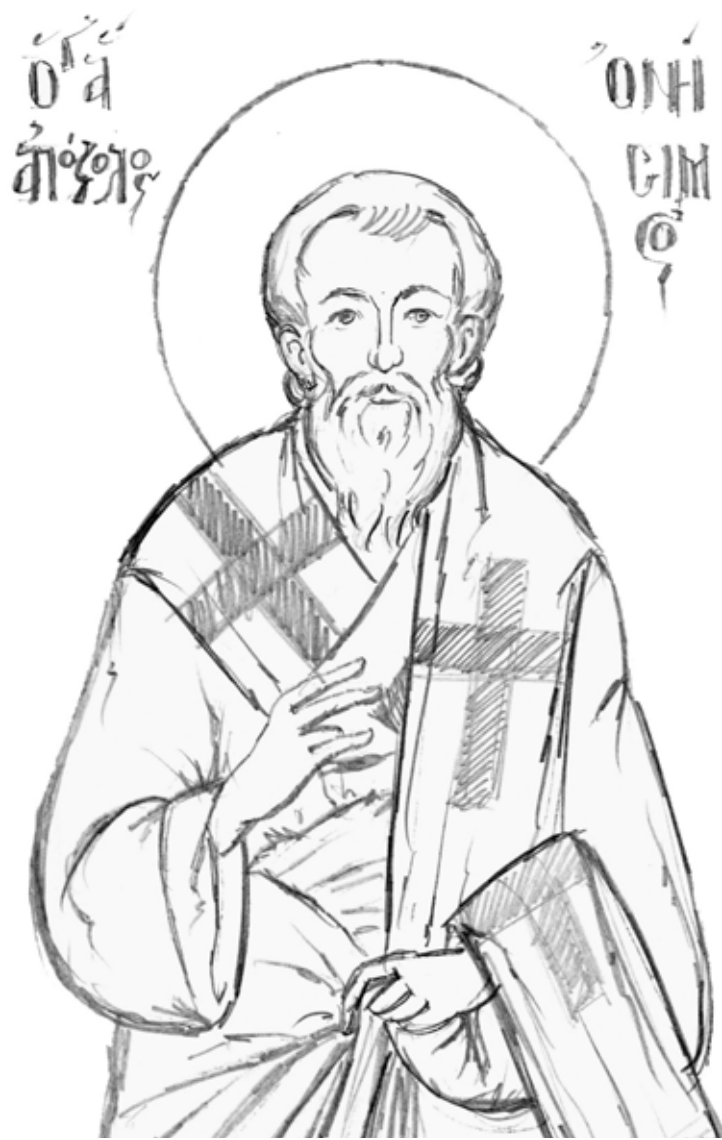

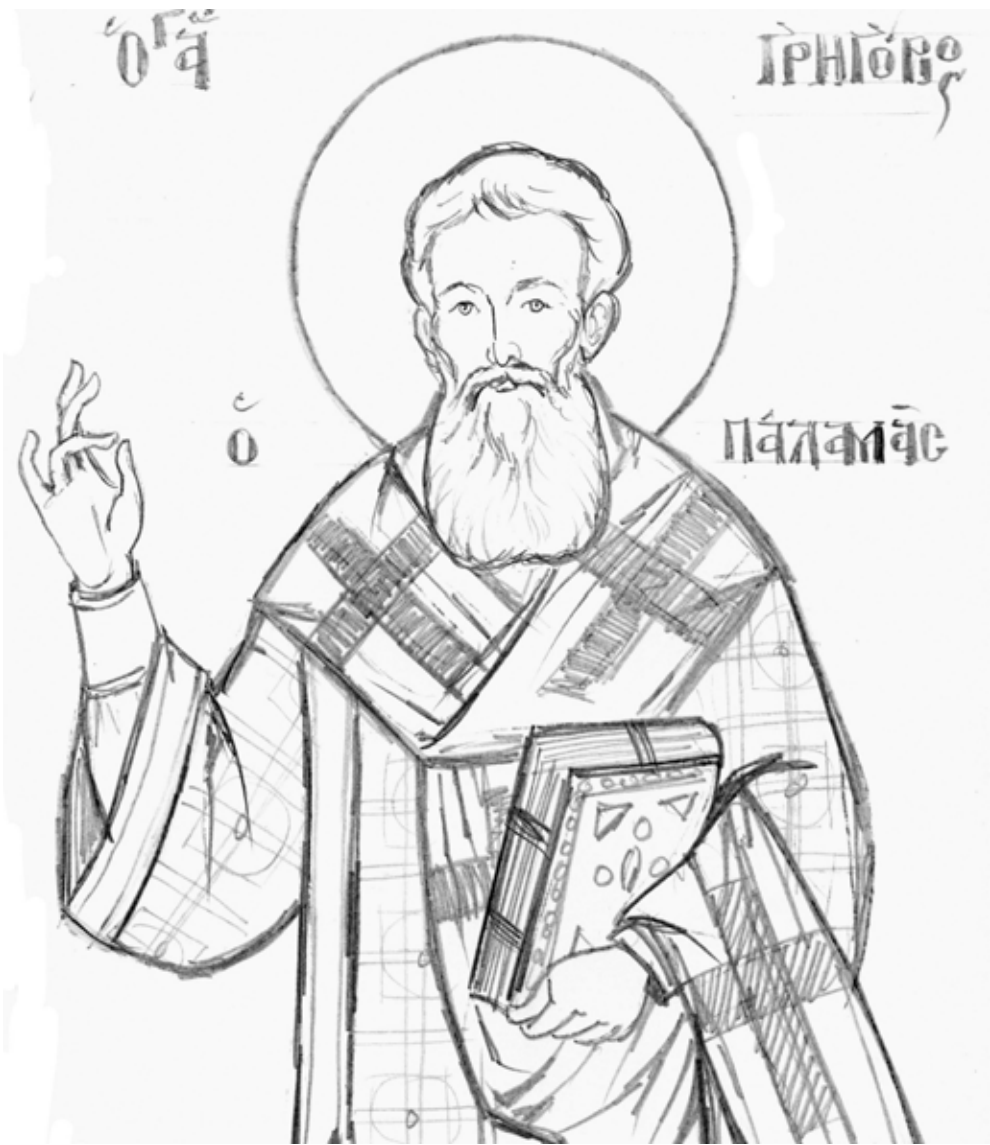

Св
Лук

ЛУК
ѦС

Ⲓ
ⲟ ⲁ

ⲁⲢ
ⲒⲈ
ⲒⲒ
ⲟⲒ

ⲟ

ⲒⲈⲢ
ⲢⲟⲒ
ⲁⲒ

εἶς
ὁ αἰ

ἁθανά
σις

ὁ κολα

κίωης

Г
ОИ
НЕО
МА
РТЫ
РЕС

ІАС
НА
ОУ
СНС

Г
О ѿ
НІ
КА
НОР

ІАС
ЗА
БОУ
РААС

Г
О ѿ
ѿѿѿ
Нѿ
СІ
ОС

О
МЕ
ΓΕΩ
ΡΓ
ΓΗΣ

Г
Ои ѿ

ПА
ЛА
МА
ДС

Г
О ѿ

Н
КО
ЛА
ОС

О

КА
ВА
СИ
ЛАС

Ϝ
ο α

ιω
αν
νης

ο

προ
δρο
μος

Ғ
О Ѡ
ѠѠѠ
НѠ
СІ
ОС

О
МЄ
ҒѠС

Ὁ ΓΑ

ΑΡΧΕ
ΜΙΣ

Ὁ ΚΑΝ

ΠΑΔΟΚΗΣ

Г
О ѿ
ЛОУ
КА
С

О
ѿ
ПРО
С

Γ' Ενότητα

προσευχές για κάθε μέρα

ΠΡΟΣΕΥΧΗ ΠΡΩΙΝΗ

Εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ
τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Ἀμήν.

Δόξα Σοι, ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξα Σοι.

Βασιλεῦ Οὐράνιε, Παράκλητε, τὸ
Πνεῦμα τῆς Ἀληθείας, ὁ πανταχοῦ παρῶν
καὶ τὰ πάντα πληρῶν, ὁ θησαυρὸς τῶν
ἀγαθῶν καὶ ζωῆς χορηγός, ἔλθε καὶ
σκήνωσον ἐν ἡμῖν, καὶ καθάρισον ἡμᾶς
ἀπὸ πάσης κηλίδος, καὶ σῶσον, Ἀγαθέ, τὰς
ψυχὰς ἡμῶν.

(τὸ Τρισάγιο)

Ἅγιος ὁ Θεός, Ἅγιος Ἰσχυρός, Ἅγιος
Ἀθάνατος, ἐλέησον ἡμᾶς. *(τρεις φορές)*

Δόξα Πατρὶ καὶ Υἱῷ καὶ Ἁγίῳ Πνεύματι,
καὶ νῦν, καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν
αἰώνων. Ἀμήν.

Παναγία Τριάς, ἐλέησον ἡμᾶς. Κύριε
ἰλάσθητι ταῖς ἁμαρτίαις ἡμῶν, Δέσποτα,
συγχώρησον τὰς ἀνομίας ἡμῖν, Ἅγιε
ἐπίσκεψαι καὶ ἴασαι τὰς ἀσθενείας ἡμῶν,

ΠΡΟΣΕΥΧΗ ΠΡΩΙΝΗ

Στο ὄνομα του Πατέρα, του Υιού και
του Αγίου Πνεύματος. Αμήν.

Δόξα σ' Εσένα, Θεέ μας, Δόξα σ' Εσένα.

Βασιλιά Ουράνιε, Παρηγορητή, το
Πνεῦμα της Αλήθειας, που είσαι παντού
καὶ γεμίζεις τα πάντα, που είσαι ο θησαυρός
ὅλων των ἀγαθῶν καὶ χορηγός της ζωῆς,
ἐλα καὶ κατοίκησε μέσα μας, καὶ καθάρισέ
μας ἀπὸ κάθε κηλίδα, καὶ σώσε Ἀγαθέ τις
ψυχές μας.

(το Τρισάγιο)

Ἅγιε Θεέ, Ἅγιε Ἰσχυρέ, Ἅγιε Ἀθάνατε,
ἐλέησέ μας. *(τρεις φορές)*

Δόξα στον Πατέρα, στον Υιό και στο Ἅγιο
Πνεῦμα, τώρα και πάντοτε και στους
αἰῶνες των αἰώνων. Αμήν.

Παναγία Τριάδα, ἐλέησέ μας. Κύριε
λυπήσου μας για τις ἁμαρτίες μας,
Δέσποτα συγχώρησε τις ἀνομίες μας, Ἅγιε
επισκέψου καὶ θεράπευσαι τις ἀσθενείες

ἕνεκεν τοῦ ὀνόματός Σου.

Κύριε ἐλέησον, Κύριε ἐλέησον,
Κύριε ἐλέησον.

Δόξα Πατρὶ καὶ Υἱῷ καὶ Ἁγίῳ Πνεύματι,
καὶ νῦν, καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν
αἰῶνων. Ἀμήν.

Πάτερ ἡμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς,
ἀγιασθήτω τὸ ὄνομά Σου, ἐλθέτω ἡ
Βασιλεία Σου, γεννηθήτω τὸ θέλημά Σου
ὡς ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ τῆς γῆς. Τὸν ἄρτον
ἡμῶν τὸν ἐπιούσιον δὸς ἡμῖν σήμερον, καὶ
ἄφες ἡμῖν τὰ ὀφειλήματα ἡμῶν, ὡς καὶ
ἡμεῖς ἀφίεμεν τοῖς ὀφειλέταις ἡμῶν. Καὶ
μὴ εἰσενέγκῃς ἡμᾶς εἰς πειρασμόν, ἀλλὰ
ρῦσαι ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ πονηροῦ.

Ὅτι σου ἐστὶν ἡ βασιλεία καὶ ἡ δύναμις
καὶ ἡ δόξα, τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ
τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς
τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶνων. Ἀμήν.

(Μετὰ τὰ ἐπόμενα τριαδικά)

Ἐξεγερθέντες τοῦ ὕπνου προσπίπτομέν
Σοι, Ἀγαθέ, καὶ τῶν Ἀγγέλων τὸν ὕμνον
βοῶμεν Σοι, Δυνατέ. Ἅγιος, Ἅγιος, Ἅγιος εἰ
ὁ Θεός, διὰ τῆς Θεοτόκου ἐλέησον ἡμᾶς.

μας, χάριν τοῦ ὀνόματός Σου.

Κύριε ἐλέησε, Κύριε ἐλέησε, Κύριε ἐλέησε.

Δόξα στον Πατέρα, στον Υἱό και στο Ἁγιο
Πνεύμα, τώρα και πάντοτε και στους
αιῶνες των αιῶνων. Ἀμήν.

Πατέρα μας, που εἶσαι στους ουρανοῦς,
ας εἶναι ἀγιασμένο το ὄνομά Σου, ας ἐλθεῖ
ἡ Βασιλεία Σου, ας γίνεῖ το θέλημά Σου
ὅπως στον οὐρανό ἐτσι και στη γῆ. Το ψωμί
που ἔχουμε ἀνάγκη δώσε μας σήμερα, και
συγχώρεσέ μας, ὅπως κι εμεῖς συγχωρούμε
τους ἄλλους. Και μην επιτρέψεις να
πέσουμε σε πειρασμό, ἀλλὰ γλύτωσέ μας
ἀπὸ το πονηρό.

Γιατί δική Σου εἶναι ἡ βασιλεία και ἡ
δύναμη και ἡ δόξα, του Πατέρα και του
Υἱοῦ και του Ἁγίου Πνεύματος, τώρα και
πάντοτε και στους αἰῶνες των αἰῶνων.
Ἀμήν.

(Μετὰ τα ἐπόμενα τριαδικά)

Ευπνώντας, μπροστά Σου γονατίζουμε
Ἀγαθέ, και των Ἀγγέλων τον ὕμνο Σου
φωναζουμε, Δυνατέ. Ἅγιος, Ἅγιος, Ἅγιος
εἶσαι Θεέ, δια της Θεοτόκου ἐλέησέ μας.

Δόξα Πατρὶ καὶ Υἱῷ καὶ Ἁγίῳ Πνεύματι.

Τῆς κλίνης καὶ τοῦ ὕπνου ἐξεγείρας με, Κύριε, τὸν νοῦν μου φώτισον, καὶ τὴν καρδίαν καὶ τὰ χεῖλη μου ἀνοιξον, εἰς τὸ ὑμνεῖν Σε, Ἁγία Τριάς. Ἅγιος, Ἅγιος, Ἅγιος εἶ ὁ Θεός, διὰ τῆς Θεοτόκου ἐλέησον ἡμᾶς.

Καὶ νῦν, καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Ἀθρόον ὁ Κριτὴς ἐπελεύσεται, καὶ ἐκάστου αἰ πράξεις γυμνωθήσονται. Ἄλλὰ φόβῳ κράξομεν ἐν τῷ μέσῳ τῆς νυκτός. Ἅγιος, Ἅγιος, Ἅγιος εἶ ὁ Θεός, διὰ τῆς Θεοτόκου ἐλέησον ἡμᾶς.

Κύριε ἐλέησον. *(δώδεκα φορές)*

(Εὐχαριστήρια εὐχή)

Ἐκ τοῦ ὕπνου ἐξανιστάμενος, εὐχαριστῶ Σοι, Ἁγία Τριάς, ὅτι διὰ τὴν πολλὴν Σου ἀγαθότητα καὶ μακροθυμίαν, οὐκ ὠργίσθης ἐμοὶ τῷ ραθύμῳ καὶ ἀμαρτωλῷ, οὐδὲ συναπώλεσάς με ταῖς ἀνομίαις μου, ἀλλ' ἐφιλανθρωπέυσω συνήθως καὶ πρὸς ἀπόγνωσιν κείμενον ἤγειράς με, εἰς τὸ ὀρθρῖσαι καὶ δοξολογῆσαι τὸ κράτος Σου. Καὶ νῦν, φώτισόν μου τὰ ὄμματα τῆς διανοίας, ἀνοιξόν μου τὸ στόμα, τοῦ μελετᾶν τὰ λόγια Σου, καὶ συνιέναι τὰς

Δόξα στον Πατέρα, στον Υἱό και στο Ἅγιο Πνεῦμα.

Σηκώνοντάς με ἀπό το κρεβάτι και τον ὕπνο Κύριε, τον νοῦ μου φώτισε, και την καρδιά και τα χεῖλη μου ἀνοιξε, για να Σε υμνήσω Ἁγία Τριάδα. Ἅγιος, Ἅγιος, Ἅγιος εἶσαι Θεέ, δια της Θεοτόκου ἐλέησέ μας.

Και τώρα και πάντοτε και στους αἰῶνες των αἰώνων. Ἀμήν.

Ξαφνικά ο Κριτὴς θα ἐρθεῖ και του καθενός οι πράξεις θα φανερωθοῦν. Με φόβο Σου φωνάζουμε τη νύκτα. Ἅγιος, Ἅγιος, Ἅγιος εἶσαι Θεέ, δια της Θεοτόκου ἐλέησέ μας.

Κύριε ἐλέησε. *(δώδεκα φορές)*

(Εὐχαριστήρια εὐχή)

Καθὼς σηκώθηκα ἀπὸ τον ὕπνο, Σε ευχαριστῶ Ἁγία Τριάδα, που ἀπὸ την πολὺ Σου ἀγαθότητα και μακροθυμία δεν ὀργίσθηκες μ' ἐμένα τον ράθυμο και ἀμαρτωλό, οὔτε με κατέστρεψες ἐξ' αἰτίας των ἀνομιῶν μου, ἀλλὰ ὅπως συνήθως ἐδειξες φιλανθρωπία και με ξύπνησες για να προσευχηθῶ και να Σε δοξολογήσω. Και τώρα, φώτισέ μου τα μάτια του μυαλού, ἀνοιξέ μου το στόμα, για να μελετήσω

ἐντολάς Σου, καὶ ποιεῖν τὸ θέλημά Σου,
καὶ ψάλλειν Σοι ἐν ἑξομολογήσει καρδίας,
καὶ ἀνυμνεῖν τὸ πανάγιον ὄνομά Σου,
τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου
Πνεύματος, νῦν, καὶ ἀεί, καὶ εἰς τοὺς
αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Δί' εὐχῶν τῶν Ἁγίων Πατέρων ἡμῶν,
Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, ἐλέησον
καὶ σῶσον ἡμᾶς. Ἀμήν.

τα λόγια Σου, να κατανοήσω τις εντολές
Σου, να κάνω πάντα το θέλημά Σου, να
Σου ψάλλω από τα βάθη της καρδιάς μου
και να υμνήσω το πανάγιο ὄνομά Σου,
του Πατέρα και του Υιού και του Αγίου
Πνεύματος, τώρα και πάντα και στους
αιῶνες των αιώνων Ἀμήν.

Με τις ευχές των Αγίων Πατέρων μας,
Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ Θεέ μας, ἐλέησε και
σώσε μας. Ἀμήν.

ΕΥΧΗ ΠΡΙΝ ΤΟ ΓΕΥΜΑ

Πάτερ ἡμῶν, ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς, ἀγιασθήτω τὸ ὄνομά Σου, ἐλθέτω ἡ βασιλεία Σου, γεννηθήτω τὸ θέλημά Σου ὡς ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ τῆς γῆς. Τὸν ἄρτον ἡμῶν τὸν ἐπιούσιον δὸς ἡμῖν σήμερον, καὶ ἄφες ἡμῖν τὰ ὀφειλήματα ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμεῖς ἀφίεμεν τοῖς ὀφειλέταις ἡμῶν, καὶ μὴ εἰσενέγκης ἡμᾶς εἰς πειρασμὸν ἀλλὰ ρῦσαι ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ πονηροῦ.

Δόξα Πατρὶ καὶ Υἱῷ καὶ Ἁγίῳ Πνεύματι
καὶ νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν
αἰώνων. Ἀμήν.

Κύριε ἐλέησον, Κύριε ἐλέησον, Κύριε
ἐλέησον.

Χριστὲ ὁ Θεός, εὐλόγησον τὴν βρωσιν
καὶ τὴν πόσιν τῶν δούλων σου, ὅτι ἅγιος
εἶ πάντοτε, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας
τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

ΕΥΧΗ ΠΡΙΝ ΤΟ ΜΕΣΗΜΕΡΙΑΝΟ ΦΑΓΗΤΟ

Πατέρα μας, που εἶσαι στους ουρανοὺς,
ας εἶναι ἀγιασμένο τὸ ὄνομά Σου, ας ἐλθεῖ
ἡ Βασιλεία Σου, ας γίνεῖ τὸ θέλημά Σου
ὅπως στον οὐρανὸ ἔτσι καὶ στη γῆ. Το ψωμί
που ἔχουμε ἀνάγκη δώσε μας σήμερα, καὶ
συγχώρεσέ μας, ὅπως κι εμεῖς συγχωροῦμε
τους ἄλλους. Καὶ μὴν ἐπιτρέψεις νὰ
πέσουμε σε πειρασμό, ἀλλὰ γλύτωσέ μας
ἀπὸ τὸ πονηρό.

Δόξα στον Πατέρα, στον Υἱὸ καὶ στο Ἅγιο
Πνεύμα, τώρα καὶ πάντοτε καὶ στους
αἰῶνες τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Κύριε ἐλέησε, Κύριε ἐλέησε,
Κύριε ἐλέησε.

Χριστὲ Θεέ μας, εὐλόγησε τὸ φαγητό
καὶ τὸ ποτό των δούλων σου· γιατί εἶσαι
Ἅγιος, τώρα καὶ πάντοτε καὶ στους αἰῶνες
των αἰώνων. Ἀμήν.

ΕΥΧΗ ΜΕΤΑ ΤΟ ΓΕΥΜΑ

Εὐχαριστοῦμεν σοι, Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὅτι καὶ τῇ παροῦσῃ ἡμέρᾳ ἐνέπλησας ἡμᾶς τῶν ἐπιγείων σου ἀγαθῶν. Μὴ στερήσεις ἡμᾶς καὶ τῆς ἐπουρανίου σου βασιλείας, ἀλλ' ὡς ἐν μέσῳ τῶν Μαθητῶν σου παρεγένου, Σωτήρ, τὴν εἰρήνην διδοὺς αὐτοῖς, ἐλθὲ καὶ μεθ' ἡμῶν καὶ σῶσον ἡμᾶς.

Δόξα Πατρὶ καὶ Υἱῷ καὶ Ἁγίῳ Πνεύματι
καὶ νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν
αἰῶνων. Ἀμήν.

Κύριε ἐλέησον, Κύριε ἐλέησον, Κύριε
ἐλέησον.

Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, εὐλόγησον τὰ περισσεύματα τῶν κλασμάτων τῆς τραπέζης ταύτης καὶ πλήθυνον αὐτὰ ἐν τῷ οἴκῳ τούτῳ καὶ εἰς τὸν κόσμον Σου ἅπαντα, ὅτι ἅγιος εἶ πάντοτε, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶνων. Ἀμήν.

Δί' εὐχῶν τῶν Ἁγίων Πατέρων ἡμῶν,
Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, ἐλέησον
καὶ σῶσον ἡμᾶς. Ἀμήν.

ΕΥΧΗ ΜΕΤΑ ΤΟ ΜΕΣΗΜΕΡΙΑΝΟ

Σε ευχαριστούμε, Χριστέ Θεέ μας, που κι αυτή την ημέρα μας χόρτασες από τα επίγεια αγαθά Σου. Μην μας στερήσεις και της επουράνιας Βασιλείας Σου. Αλλά όπως ήλθες και στάθηκες ανάμεσα στους μαθητές Σου, Σωτήρα μας, χαρίζοντάς τους την ειρήνη, έτσι έλα και μαζί μας και σώσε μας.

Δόξα στον Πατέρα, στον Υιό και στο Ἁγιο
Πνεύμα, τώρα και πάντοτε και στους
αιῶνες των αἰῶνων. Ἀμήν.

Κύριε ἐλέησε, Κύριε ἐλέησε,
Κύριε ἐλέησε.

Χριστέ Θεέ μας, ευλόγησε τα περισσεύματα των φαγητῶν αὐτοῦ του τραπέζιού και πλύθηνέ τα στο σπίτι μας και σε ὅλο Σου τον κόσμο· γιατί εἶσαι Ἅγιος, τώρα και πάντοτε και στους αἰῶνες των αἰῶνων. Ἀμήν.

Με τις ευχές των Ἁγίων Πατέρων μας,
Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ Θεέ μας, ἐλέησε και
σώσε μας. Ἀμήν.

ΕΥΧΗ ΠΡΙΝ ΤΟ ΔΕΙΠΝΟ

Φάγονται πένητες και έμπλησθήσονται
και αινέσουσι Κύριον οί έκζητοῦντες
αὐτόν, ζήσονται αἱ καρδίαι αὐτῶν εἰς
αἶωνα αἰῶνος. Ἀμήν.

Δόξα Πατρὶ καὶ Υἱῷ καὶ Ἁγίῳ Πνεύματι
καὶ νῦν καὶ αἰεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν
αἰῶνων. Ἀμήν.

Κύριε ἐλέησον, Κύριε ἐλέησον,
Κύριε ἐλέησον.

Χριστὲ ὁ Θεός, εὐλόγησον τὴν βρωσιν
καὶ τὴν πόσιν τῶν δούλων σου, ὅτι ἅγιος
εἶ πάντοτε, νῦν καὶ αἰεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας
τῶν αἰῶνων. Ἀμήν.

ΕΥΧΗ ΠΡΙΝ ΤΟ ΔΕΙΠΝΟ

Θα φάνε οἱ φτωχοὶ καὶ θα χορτάσουν καὶ
θα υμνήσουν τὸν Κύριο ὅσοι τὸν αγαποῦν,
θα ζήσουν οἱ καρδιές τους αἰῶνια. Ἀμήν.

Δόξα στον Πατέρα, στον Υἱό καὶ στο Ἅγιο
Πνεῦμα, τώρα καὶ πάντοτε καὶ στους
αἰῶνες τῶν αἰῶνων. Ἀμήν.

Κύριε ἐλέησε, Κύριε ἐλέησε,
Κύριε ἐλέησε.

Χριστέ Θεέ μας, εὐλόγησε τὸ φαγητό
καὶ τὸ ποτό τῶν δούλων σου· γιατί εἶσαι
Ἅγιος, τώρα καὶ πάντοτε καὶ στους αἰῶνες
τῶν αἰῶνων. Ἀμήν.

ΕΥΧΗ ΜΕΤΑ ΤΟ ΔΕΙΠΝΟ

Εὐφρανας ἡμᾶς, Κύριε, ἐν τοῖς ποιήμασί σου καὶ ἐν τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν σου ἠγαλλιασάμεθα. Ἐσημειώθη ἐφ' ἡμᾶς τὸ φῶς τοῦ προσώπου σου, Κύριε. Ἐδωκας εὐφροσύνην εἰς τὰς καρδίας ἡμῶν. Ἀπὸ καρποῦ τῶν ἀγαθῶν σου ἐνεπλήσθημεν, ὅτι σύ, Κύριε, κατὰ μόνας ἐπ' ἐλπίδι κατώκησας ἡμᾶς. Ἀμήν.

Δόξα Πατρὶ καὶ Υἱῷ καὶ Ἁγίῳ Πνεύματι καὶ νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Κύριε ἐλέησον, Κύριε ἐλέησον,
Κύριε ἐλέησον.

Εὐλογητὸς ὁ Θεός, ὁ ἐλεῶν καὶ τρέφων ἡμᾶς ἐκ τῶν αὐτοῦ πλουσίων δωρεῶν τῆ αὐτοῦ χάριτι καὶ φιλανθρωπία πάντοτε, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Δί' εὐχῶν τῶν Ἁγίων Πατέρων ἡμῶν,
Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, ἐλέησον
καὶ σῶσον ἡμᾶς. Ἀμήν.

ΕΥΧΗ ΜΕΤΑ ΤΟ ΔΕΙΠΝΟ

Μας γέμισες χαρὰ Κύριε με τὰ δημιουργήματά Σου καὶ ἀπὸ τὰ ἔργα τῶν χειρῶν Σου νιώσαμε αγαλλίαση. Φάνηκε σε μας τὸ φῶς τοῦ προσώπου Σου. Ἐδωσες χαρὰ στις καρδιές μας. Ἀπὸ τοὺς καρπούς τῶν ἀγαθῶν Σου χορτάσαμε· γιατί εσύ Κύριε κατοίκησες μέσα στον καθένα μας με ἐλπίδα. Ἀμήν.

Δόξα στον Πατέρα, στον Υἱό και στο Ἅγιο Πνεῦμα, τώρα και πάντοτε και στους αἰῶνες τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Κύριε ἐλέησε, Κύριε ἐλέησε,
Κύριε ἐλέησε.

Ἄς εἶναι εὐλογημένος ὁ Θεός, που μας ἐλεεὶ και μας τρέφει ἀπὸ τὰ πλούσια ἀγαθὰ Του, ἐξ' αἰτίας τῆς χάριτος και τῆς φιλανθρωπίας Του, τώρα και πάντοτε και στους αἰῶνες τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Με τις ευχές των Ἁγίων Πατέρων μας,
Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ Θεέ μας, ἐλέησε και
σῶσε μας. Ἀμήν.

ΠΡΟΣΕΥΧΗ ΠΡΟ ΤΟΥ ΥΠΝΟΥ

Εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ
τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Ἀμήν.

Δόξα σοι ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξα σοι.

Βασιλεῦ οὐράνιε, Παράκλητε, τὸ πνεῦμα
τῆς ἀληθείας, ὁ πανταχοῦ παρὼν καὶ τὰ
πάντα πληρῶν, ὁ θησαυρὸς τῶν ἀγαθῶν
καὶ ζωῆς χορηγός, ἔλθε καὶ σκηνώσον
ἐν ἡμῖν καὶ καθάρισον ἡμᾶς ἀπὸ πάσης
κηλίδος καὶ σῶσον Ἀγαθὲ τὰς ψυχὰς
ἡμῶν.

(τὸ Τρισάγιο)

Ἅγιος ὁ Θεός, Ἅγιος Ἰσχυρός, Ἅγιος
Ἀθάνατος ἐλέησον ἡμᾶς. *(τρὲς φορές)*

Δόξα Πατρὶ καὶ Υἱῷ καὶ Ἁγίῳ Πνεύματι
καὶ νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν
αἰῶνων. Ἀμήν.

Παναγία τριάς, ἐλέησον ἡμᾶς. Κύριε
ἰλάσθητι ταῖς ἁμαρτίαις ἡμῶν. Δέσποτα,
συγχώρησον τὰς ἀνομίας ἡμῖν. Ἄγιε,
ἐπίσκεψαι καὶ ἴασαι τὰς ἀσθενείας ἡμῶν,

ΠΡΟΣΕΥΧΗ ΠΡΙΝ ΤΟΝ ΥΠΝΟ

Στο ὄνομα του Πατέρα, του Υιού και
του Αγίου Πνεύματος. Ἀμήν.

Δόξα σ' Εσένα, Θεέ μας, Δόξα σ' Εσένα.

Βασιλιά Ουράνιε, Παρηγορητή, το
Πνεῦμα της Αλήθειας, που εἶσαι παντού
καὶ γεμίζεις τὰ πάντα, που εἶσαι οθουσαυρός
ὅλων των ἀγαθῶν καὶ χορηγός της ζωῆς,
ἐλα καὶ κατοίκησε μέσα μας, καὶ καθάρισέ
μας ἀπὸ κάθε κηλίδα, καὶ σῶσε Ἀγαθὲ τις
ψυχές μας.

(το Τρισάγιο)

Ἄγιε Θεέ, Ἄγιε Ἰσχυρέ, Ἄγιε Ἀθάνατε,
ἐλέησέ μας. *(τρὲς φορές)*

Δόξα στον Πατέρα, στον Υιό και στο Ἅγιο
Πνεῦμα, τώρα και πάντοτε και στους
αἰῶνες των αἰῶνων. Ἀμήν.

Πανάγια Τριάδα, ἐλέησέ μας. Κύριε
λυπήσου μας για τις ἁμαρτίες μας,
Δέσποτα συγχώρησε τις ἀνομίες μας, Ἄγιε
επισκέψου καὶ θεράπευσαι τις ἀσθενείες

ἐνεκεν τοῦ ὀνόματός σου.

Κύριε ἐλέησον, Κύριε ἐλέησον,
Κύριε ἐλέησον.

Δόξα Πατρὶ καὶ Υἱῷ καὶ Ἁγίῳ Πνεύματι
καὶ νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν
αἰῶνων. Ἀμήν.

Πάτερ ἡμῶν, ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς,
ἀγιασθήτω τὸ ὄνομά Σου, ἐλθέτω ἡ
βασιλεία Σου, γεννηθήτω τὸ θέλημά Σου
ὡς ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ τῆς γῆς. Τὸν ἄρτον
ἡμῶν τὸν ἐπιούσιον δὸς ἡμῖν σήμερον, καὶ
ἄφες ἡμῖν τὰ ὀφειλήματα ἡμῶν, ὡς καὶ
ἡμεῖς ἀφίεμεν τοῖς ὀφειλέταις ἡμῶν, καὶ
μὴ εἰσενέγκῃς ἡμᾶς εἰς πειρασμὸν ἀλλὰ
ρῦσαι ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ πονηροῦ.

Ὅτι σοῦ ἐστὶν ἡ βασιλεία καὶ ἡ δύναμις
καὶ ἡ δόξα, τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ
τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς
τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶνων. Ἀμήν.

(μετὰ, τὰ ἐπόμενα τροπάρια)

Τὴν ἡμέραν διελθών, εὐχαριστῶ σοι,
Κύριε, τὴν ἐσπέραν αἰτουῦμαι σὺν τῇ νυκτὶ
ἀναμάρτητον παράσχου μοι, Σωτήρ, καὶ
σῶσον με.

μας, χάριν τοῦ ὀνόματός Σου.

Κύριε ἐλέησε, Κύριε ἐλέησε, Κύριε ἐλέησε.

Δόξα στον Πατέρα, στον Υἱό και στο Ἅγιο
Πνεῦμα, τώρα και πάντοτε και στους
αἰῶνες των αἰῶνων. Ἀμήν.

Πατέρα μας, που εἶσαι στους ουρανοὺς,
ας εἶναι αγιασμένο το ὄνομά Σου, ας ἐλθεῖ
ἡ Βασιλεία Σου, ας γίνεῖ το θέλημά Σου
ὅπως στον ουρανὸ ἐτσι και στη γῆ. Το ψωμί
που ἔχουμε ἀνάγκη δώσε μας σήμερα, και
συγχώρεσέ μας, ὅπως κι εμεῖς συγχωρούμε
τους ἄλλους. Και μην επιτρέψεις να
πέσουμε σε πειρασμό, ἀλλὰ γλύτωσέ μας
ἀπὸ το πονηρό.

Γιατί δική Σου εἶναι ἡ βασιλεία και ἡ
δύναμη και ἡ δόξα, του Πατέρα και του
Υιού και του Ἁγίου Πνεύματος, τώρα και
πάντοτε και στους αἰῶνες των αἰῶνων.
Ἀμήν.

(μετὰ, τα ἐπόμενα τροπάρια)

Περνώντας την ἡμέρα σ' ευχαριστῶ
Κύριε, και να μου δώσεις Σου ζητῶ
ἀναμάρτητη τη νύχτα, Σωτήρα μου και
σῶσε με.

Δόξα Πατρὶ καὶ Υἱῷ καὶ Ἁγίῳ Πνεύματι.

Τὴν ἡμέραν παρελθῶν, δοξολογῶ σε Δέσποτα, τὴν ἑσπέραν αἰτουῦμαι σὺν τῇ νυκτὶ ἀσκανδάλιστον παράσχου μοι Σωτῆρ, καὶ σώσον με.

Καὶ νῦν καὶ αἰεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Τὴν ἡμέραν διαβάς, ὑμνολογῶ σε, Ἄγιε τὴν ἑσπέραν αἰτουῦμαι σὺν τῇ νυκτὶ ἀνεπίβουλον παράσχου μοί, Σωτῆρ, καὶ σώσον με.

Κύριε ἐλέησον. *(δώδεκα φορές)*
(Εὐχὴ γιὰ τὰ παιδιά)

Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ὁ προσδεξάμενος τὰ παιδιά ἐλθόντα πρὸς σέ, πρόσδεξαι καὶ ἐκ τῶν χειλέων ἐμοῦ τοῦ παιδός σου τὴν ἑσπερινὴν ταύτην δέησιν. Σκέπασον μὲ ἐν τῇ σκέπη τῶν πτερυγῶν σου, ἵνα ἐν εἰρήνῃ κοιμηθῆσομαι καὶ ὑπνώσω καὶ διεγερθῶ με ἐν καιρῷ εὐθέτω πρὸς σὴν δοξολογίαν, ὡς ὁ μόνος ἀγαθὸς καὶ φιλόνητος.

(Εὐχὴ γιὰ τοὺς μεγαλυτέρους)

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, εἰ τι ἥμαρτον ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ, λόγῳ, ἔργῳ καὶ διανοίᾳ,

Δόξα στον Πατέρα, στον Υἱό και στο Ἅγιο Πνεύμα.

Αφήνοντας πίσω την ημέρα, Σε δοξολογῶ Δέσποτα, και να μου δώσεις Σου ζητώ ασκανδάλιση τη νύχτα, Σωτήρα μου και σώσε με.

Και τώρα και πάντοτε και στους αιώνας των αιώνων. Ἀμήν.

Διαβαίνοντας την ημέρα, Σε υμνολογῶ Ἄγιε, και να μου δώσεις Σου ζητώ ακίνδυνη τη νύχτα, Σωτήρα μου και σώσε με.

Κύριε ἐλέησε. *(δώδεκα φορές)*
(Εὐχὴ γιὰ τὰ παιδιά)

Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, Εσύ που δέχθηκες τα παιδιά να ἐρθουν κοντά Σου, δέξου και ἀπὸ τα δικά μου χεῖλη, του παιδιού Σου, την βραδινὴ αὐτὴ δέηση. Σκέπασέ με κάτω ἀπὸ την προστασία Σου, ὥστε με εἰρήνη να κοιμηθῶ και σῆκώσέ με πάλι σύντομα για να σε δοξολογήσω, σαν ὁ μόνος ἀγαθὸς και φιλόνητος που εἶσαι.

(Εὐχὴ γιὰ τοὺς μεγαλυτέρους)

Κύριε Θεέ μου, ὅτι αμαρτία ἔκανα αὐτὴν τὴν ἡμέρα, με λόγια, με ἔργα ἢ με σκέψεις,

πάντα μοι ὡς ἀγαθὸς καὶ φιλόνητος συγχώρησον. Ὑπνον εἰρηλικὸν καὶ ἀτάραχον δώρησαι μοι καὶ ρῦσαι με ἀπὸ πάσης ἐπιβουλῆς καὶ ἐπιβουλῆς τοῦ πονηροῦ. Διανύστησον δὲ με ἐν καιρῷ εὐθέτω πρὸς σὴν δοξολογίαν, ὅτι εὐλογητὸς εἶ σὺν τῷ μονογενεῖ σου Υἱῷ καὶ τῷ παναγίῳ σου Πνεύματι, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶνων. Ἀμήν.

(τὸ Σύμβολο τῆς Πίστεως)

Πιστεύω εἰς ἓνα Θεόν, Πατέρα παντοκράτορα, ποιητὴν οὐρανοῦ καὶ γῆς, ὁρατῶν τε πάντων καὶ ἀορατῶν. Καὶ εἰς ἓνα Κύριον Ἰησοῦν Χριστόν, τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ τὸν μονογενῆ, τὸν ἐκ τοῦ Πατρὸς γεννηθέντα πρὸ πάντων τῶν αἰῶνων. Φῶς ἐκ φωτός, Θεὸν ἀληθινὸν ἐκ Θεοῦ ἀληθινοῦ, γεννηθέντα, οὐ ποιηθέντα, ὁμοούσιον τῷ Πατρὶ, δι' οὗ τὰ πάντα ἐγένετο. Τὸν δι' ἡμᾶς τοὺς ἀνθρώπους καὶ διὰ τὴν ἡμετέραν σωτηρίαν κατελθόντα ἐκ τῶν οὐρανῶν καὶ σαρκωθέντα ἐκ Πνεύματος Ἁγίου καὶ Μαρίας τῆς Παρθένου καὶ ἐνανθρωπήσαντα. Σταυρωθέντα τε ὑπὲρ ἡμῶν ἐπὶ Ποντίου Πιλάτου καὶ παθόντα καὶ ταφέντα. Καὶ ἀναστάντα τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ κατὰ τὰς Γραφᾶς. Καὶ ἀνελθόντα

ὅλα να μου τα συγχωρέσεις σαν ἀγαθὸς καὶ φιλόνητος που εἶσαι. Δώσε μου ὑπνο εἰρηλικὸ καὶ ἀτάραχο καὶ γλύτωσέ με ἀπὸ κάθε ἐπιβουλῆ καὶ ἐπιβουλῆ τοῦ πονηροῦ. Σήκωσέ με πάλι σύντομα για να σε δοξολογήσω, γιατί εὐλογημένος εἶσαι μαζί με το μονάκριβο Υἱό καὶ το πανάγιο Πνεῦμα Σου, τώρα καὶ πάντοτε καὶ στους αἰῶνες των αἰῶνων. Ἀμήν.

(τὸ Σύμβολο τῆς Πίστεως)

Πιστεύω σε ἓνα Θεό, Πατέρα παντοκράτορα, δημιουργό του ουρανοῦ καὶ τῆς γῆς, ὅλων των ὁρατῶν καὶ των ἀορατῶν. Καὶ σε ἓνα Κύριο Ἰησοῦ Χριστό, τὸν Υἱὸ τοῦ Θεοῦ τὸν μοναδικό, που ἀπὸ τὸν Πατέρα γεννήθηκε προαιώνια. Φῶς ἀπὸ τὸ Φῶς, Θεὸς ἀληθινὸς ἀπὸ Θεοῦ ἀληθινοῦ, που γεννήθηκε καὶ δεν φτιάχτηκε, που εἶναι ἀπὸ τὴν ἴδια οὐσία με τὸν Πατέρα καὶ ἀπὸ τὸν ὁποῖο ἐγέναν τα πάντα. Αὐτὸν που για μας τοὺς ἀνθρώπους καὶ για τὴ δική μας σωτηρία κατέβηκε ἀπὸ τοὺς οὐρανοὺς καὶ ἔλαβε σάρκα ἀπὸ τὸ Ἅγιο Πνεῦμα καὶ τὴ Μαρία τὴν Παρθένο καὶ ἐγένε ἀνθρώπος· που σταυρώθηκε για μας στα χρόνια του Πόντιου Πιλάτου καὶ ἐπάθε καὶ τάφηκε. που ἀναστήθηκε τὴν τρίτη ἡμέρα σύμφωνα

εις τούς οὐρανούς και καθεζόμενον ἐκ δεξιῶν τοῦ Πατρὸς. Καὶ πάλιν ἐρχόμενον μετὰ δόξης κρῖναι ζῶντας και νεκρούς, οὐ τῆς βασιλείας οὐκ ἔσται τέλος. Καὶ εἰς τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον, τὸ Κύριον, τὸ ζωοποιόν, τὸ ἐκ τοῦ Πατρὸς ἐκπορευόμενον, τὸ σὺν Πατρὶ και Υἱῷ συμπροσκυνούμενον και συνδοξαζόμενον, τὸ λαλῆσαν διὰ τῶν προφητῶν. Εἰς μίαν, ἀγίαν, καθολικὴν και Ἀποστολικὴν Ἐκκλησίαν. Ὁμολογῶ ἓν βάπτισμα εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν. Προσδοκῶ ἀνάστασιν νεκρῶν. Καὶ ζωὴν τοῦ μέλλοντος αἰῶνος. Ἀμήν.

(ἔπειτα)

Θεοτόκε Παρθένε, χαῖρε Κεχαριτωμένη Μαρία, ὁ Κύριος μετὰ σοῦ. Εὐλογημένη σὺ ἐν γυναιξὶ και εὐλογημένος ὁ καρπὸς τῆς κοιλίας σου, ὅτι σωτήρα ἔτεκες τῶν ψυχῶν ἡμῶν.

Βαπτιστὰ τοῦ Χριστοῦ, πάντων ἡμῶν μνήσθητι, ἵνα ρυσθῶμεν τῶν ἀνομιῶν ἡμῶν σοὶ γὰρ ἐδόθη χάρις πρεσβεύειν ὑπὲρ ἡμῶν.

Δόξα Πατρὶ και Υἱῷ και Ἁγίῳ Πνεύματι.

με τις Γραφές· που ανέβηκε στους ουρανούς και ἔκατσε στα δεξιὰ του Θεοῦ Πατέρα· που πάλι θα ἐρθει με δόξα για να κρίνει ζωντανούς και νεκρούς και που η βασιλεία Του δεν θα ἔχει τέλος. Και στο Πνεῦμα το Ἅγιο, το Κύριο, αυτό που δίνει ζωή, που εκπορεύεται ἀπὸ τον Πατέρα και που μαζί με τον Πατέρα και τον Υἱό προσκυνῆται και δοξάζεται, αυτό που μίλησε μέσα ἀπὸ τους προφήτες. Σε μία, αγία οικουμενική και Ἀποστολική Ἐκκλησία. Ὁμολογῶ ἓν βάπτισμα για την ἄφεση των ἁμαρτιῶν. Περιμένω την ἀνάσταση των νεκρῶν και την αἰώνια ζωή. Ἀμήν.

(ἔπειτα)

Θεοτόκε Παρθένε, Κεχαριτωμένη Μαρία, να χαίρεσαι, ο Κύριος εἶναι μαζί σου. Εὐλογημένη εἶσαι ἀνάμεσα στις γυναῖκες και εὐλογημένος εἶναι ο καρπὸς της κοιλίας σου, γιατί γέννησες τον Σωτήρα των ψυχῶν μας.

Βαπτιστὰ του Χριστοῦ, ὅλους μας θυμήσου, για να γλυτώσουμε ἀπὸ τις ἀνομίες μας· σ' ἐσένα δόθηκε η χάρη να πρεσβεύεις για μας.

Δόξα στον Πατέρα, στον Υἱό και στο Ἅγιο

Ἰκετεύσατε ὑπὲρ ἡμῶν, ἅγιοι Ἀπόστολοι, καὶ ἅγιοι πάντες, ἵνα ρυσθῶμεν κινδύνων καὶ θλίψεων ὑμᾶς γὰρ θερμοὺς προστάτας πρὸς τὸν Σωτήρα κεκτήμεθα.

Καὶ νῦν, καὶ αἰεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Ὑπὸ τὴν σὴν εὐσπλαχνίαν καταφεύγομεν, Θεοτόκε τὰς ἡμῶν ἰκεσίας μὴ παρίδῃς ἐν περιστάσει, ἀλλ' ἐκ κινδύνων λύτρωσαι ἡμᾶς, μόνῃ ἀγνή, μόνῃ εὐλογημένη.

Δί' εὐχῶν τῶν Ἁγίων Πατέρων ἡμῶν, Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, ἐλέησον καὶ σῶσον ἡμᾶς. Ἀμήν.

(Ξαπλώνοντας νὰ ποῦμε)

Ἐν τῇ σκέπῃ τῶν πτερυγῶν σου σκεπασθήσομαι καὶ ὑπνώσω ὅτι σύ, Κύριε, κατὰ μόνας ἐπ' ἐλπίδι κατώκισάς με.

(πλησιάζοντας νὰ κοιμηθοῦμε)

Εἰς χεῖρας σου, Κύριε, παρατίθημι τὴν ψυχὴν καὶ τὸ σῶμα μου. Αὐτὸς με εὐλόγησον, αὐτὸς με ἐλέησον καὶ ζωὴν τὴν αἰώνιον χάρισάι μοι. Ἀμήν.

Πνεῦμα.

Ἰκετέψτε γιὰ μας ἅγιοι Ἀπόστολοι καὶ ὅλοι οἱ ἅγιοι, γιὰ νὰ γλυτώσουμε ἀπὸ τοὺς κινδύνους καὶ τὶς θλίψεις· εσὰς ἔχουμε θερμοὺς προστάτες πρὸς τὸν Σωτήρα.

Καὶ τώρα καὶ πάντοτε καὶ στους αἰῶνες τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Κάτω ἀπὸ τὴν εὐσπλαχνία σου καταφεύγομε Θεοτόκε· τὶς ἰκεσίες μας στὶς δύσκολες στιγμὲς μὴ παραβλέψεις, ἀλλὰ ἀπὸ τοὺς κινδύνους λύτρωσέ μας, μόνῃ ἀγνή, μόνῃ εὐλογημένη.

Με τὶς εὐχὲς τῶν Ἁγίων Πατέρων μας, Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ Θεέ μας, ἐλέησε καὶ σῶσε μας. Ἀμήν.

(Ξαπλώνοντας νὰ ποῦμε)

Κάτω ἀπὸ τὴν προστασία Σου σκεπάζομαι καὶ κοιμάμαι γιὰτί εσὺ Κύριε κατοίκησες μέσα στον καθένα μου με ἐλπίδα.

(πλησιάζοντας νὰ κοιμηθοῦμε)

Στα χέρια Σου Κύριε παραδίδω τὴν ψυχὴ καὶ τὸ σῶμα μου. Εὐλόγησέ με, ἐλέησέ με καὶ χάρισάι μου τὴν αἰώνια ζωή. Ἀμήν.

ΠΡΟΣΕΥΧΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΑΡΞΗ ΤΩΝ ΚΑΤΗΧΗΤΙΚΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

Εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ
τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Ἀμήν.

Δόξα σοι ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξα σοι.

Βασιλεῦ οὐράνιε, Παράκλητε, τὸ πνεῦμα
τῆς ἀληθείας, ὁ πανταχοῦ παρὼν καὶ τὰ
πάντα πληρῶν, ὁ θησαυρὸς τῶν ἀγαθῶν
καὶ ζωῆς χορηγός, ἐλθέ καὶ σκηνώσον
ἐν ἡμῖν καὶ καθάρισον ἡμᾶς ἀπὸ πάσης
κηλίδος καὶ σῶσον Ἀγαθὲ τὰς ψυχὰς
ἡμῶν.

(ἔπειτα τὴν εὐχή)

Υἱὲ καὶ Λόγε τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος, ὁ
κηρῦσσων ἐν ταῖς συναγωγαῖς ἐν τοῖς
Σάββασι καὶ λέγων τὰ περὶ τῆς βασιλείας
τοῦ Θεοῦ, ὁ διδάσκων τὰ πλήθη ἐν τῇ
ἐρήμῳ καὶ παρὰ τὸν αἰγιαλὸν καὶ ἐν
τῷ ὄρει καὶ τῇ στοᾷ τοῦ Σολομῶντος,
ὥστε ἐξίστασθαι πάντας καὶ λέγειν, ὅτι
οὐδέποτε οὕτως ἐλάλησεν ἄνθρωπος, ὡς
Σὺ, ὁ Θεάνθρωπος Κύριος. Ὁ τὸ Πανάγιόν
Σου Πνεῦμα καταπέμφας τοῖς θείοις
καὶ ἱεροῖς Ἀποστόλοις καὶ τὸν ἄνωθεν
φωτισμὸν παρέχων καὶ διδοὺς ἡμῖν λόγον
καὶ σοφίαν ἐν ἀνοίξει τοῦ στόματος ἡμῶν

ΠΡΟΣΕΥΧΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΑΡΞΗ ΤΩΝ ΚΑΤΗΧΗΤΙΚΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

Στο ὄνομα του Πατέρα, του Υἱοῦ καὶ
του Ἁγίου Πνεύματος. Ἀμήν.

Δόξα σ' Εσένα, Θεέ μας, Δόξα σ' Εσένα.

Βασιλιά Ουράνιε, Παρηγορητή, το
Πνεῦμα της Αλήθειας, που εἶσαι παντοῦ
καὶ γεμίζεις τα πάντα, που εἶσαι οθουσαυρός
ὅλων των ἀγαθῶν καὶ χορηγός της ζωῆς,
ἐλα καὶ κατοίκησε μέσα μας, καὶ καθάρισέ
μας ἀπὸ κάθε κηλίδα, καὶ σώσε Ἀγαθὲ τίς
ψυχές μας.

(ἔπειτα τὴν εὐχή)

Υἱὲ καὶ Λόγε του ζωντανοῦ Θεοῦ, Εσύ
που κήρυττες στις συναγωγές τα Σάββατα
καὶ ἐλέγες ὅσα ἀφοροῦν τη Βασιλεία του
Θεοῦ καὶ δίδασκες τα πλήθη στην ἐρημο,
στο γιάλο, στο βουνό καὶ στη στοᾷ του
Σολομῶντα, ὥστε να εκπλήσσονται ὅλοι
καὶ να λένε ὅτι ποτέ ἄλλοτε δε μίλησε
ἄνθρωπος ὅπως εσύ ὁ Θεάνθρωπος
Κύριος. Εσύ που ἐστείλες το Πανάγιό
Σου Πνεῦμα στους θείους καὶ ἱερούς
αποστόλους καὶ παρέχεις τον φωτισμό που
έρχεται ἀπὸ τον ουρανό καὶ δίδεις λόγο καὶ
σοφία ὅταν ἀνοίγουμε το στόμα μας καὶ

καὶ ἀγιάζων τοὺς εἰς Σὲ πιστεύοντας. Ὁ θέλων ἡμᾶς οὐ μόνον ἀκροατᾶς, ἀλλὰ καὶ ποιητᾶς τοῦ Νόμου καὶ παραγγελίας τοῖς Μαθηταῖς Σου βόσκειν τὰ ἀρνία Σου καὶ ἐκτρέφειν τὴν νεολαίαν Σου ἐν παιδείᾳ καὶ νοθεσίᾳ Κυρίου.

Ἐλθὲ καὶ σκηνώσον ἐν ἡμῖν ἐν τῇ ὥρᾳ ταύτῃ, ἐν ἣ καταρχόμεθα τοῦ κύκλου τῶν Κατηχητικῶν μαθημάτων καὶ κατάπεμψον ἡμῖν τὸν θεῖον Σου φωτισμόν. Δὸς ἡμῖν πνεῦμα σοφίας, πνεῦμα συνέσεως, εἰς τὸ εἰδέναι τὸ θέλημά Σου καὶ ὀρθοτομεῖν τὸν λόγον τῆς Ἀληθείας Σου. Διάνοιξον τοὺς ὀφθαλμοὺς τῶν παιδῶν καὶ νέων, τοῦ συνιέναι τὰς Γραφὰς καὶ δίδαξον αὐτοὺς μελετᾶν ἐν φόβῳ τὸν νόμον Σου καὶ πορεύεσθαι τὰ διαβήματά Σου.

Σὺ γὰρ εἶ, ὁ φωτισμὸς τῶν ψυχῶν καὶ τῶν σωμάτων ἡμῶν καὶ Σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν, εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν.

Δί' εὐχῶν τῶν Ἁγίων Πατέρων ἡμῶν,
Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, ἐλέησον
καὶ σῶσον ἡμᾶς. Ἀμήν.

αγιάζεις αὐτοὺς που πιστεύουν σε Σένα. Εσύ που δε θέλεις μόνο ακροατές ἀλλὰ καὶ ἀνθρώπους που θα ἐκτελοῦν το Νόμο Σου καὶ που παρήγγειλες στους μαθητές Σου να βόσκουν τα πρόβατά σου καὶ να ἐκτρέφουν τὴ νεολαία Σου με παιδεία καὶ νοθεσία Κυρίου.

Ἐλα καὶ μείνε μαζί μας αὐτὴ τὴν ὥρα που ἀρχίζουμε τὸν κύκλο τῶν κατηχητικῶν μαθημάτων καὶ στείλε σε μας τὸν θεῖο σου φωτισμό. Δώσε μας πνεῦμα σοφίας, πνεῦμα συνέσεως ὥστε να γνωρίζουμε τὸ θέλημά Σου καὶ να λέμε σωστά τὸ λόγο τῆς ἀληθείας Σου. Ἄνοιξε τα μάτια παιδιῶν καὶ νέων να κατανοοῦν τις Γραφές καὶ δίδαξέ τους να μελετοῦν με σεβασμὸ τὸ Νόμο Σου καὶ να πορεύονται στα ἴχνη Σου.

Εσύ εἶσαι ὁ φωτισμὸς τῶν ψυχῶν καὶ τῶν σωμάτων μας καὶ σε Σένα προσφέρουμε τὴ δόξα σ' ὅλους τοὺς αἰῶνες. Ἀμήν.

Με τις εὐχές τῶν Ἁγίων Πατέρων μας,
Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ Θεέ μας, ἐλέησε καὶ
σῶσε μας. Ἀμήν.

ΠΡΟΣΕΥΧΗ ΓΙΑ ΤΟ ΚΑΤΗΧΗΤΙΚΟ

Εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Ἀμήν.

Δόξα σοι ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξα σοι.

Βασιλεῦ οὐράνιε, Παράκλητε, τὸ πνεῦμα τῆς ἀληθείας, ὁ πανταχοῦ παρὼν καὶ τὰ πάντα πληρῶν, ὁ θησαυρὸς τῶν ἀγαθῶν καὶ ζωῆς χορηγός, ἔλθε καὶ σκηνώσον ἐν ἡμῖν καὶ καθάρισον ἡμᾶς ἀπὸ πάσης κηλίδος καὶ σῶσον Ἀγαθὲ τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

(καὶ τὴν ἐπόμενη εὐχή)

Χριστέ, τὸ φῶς τὸ ἀληθινόν, τὸ φωτίζον καὶ αγιάζον πάντα ἄνθρωπον ἐρχόμενον εἰς τὸν κόσμον, σημειωθήτω ἐφ' ἡμᾶς τὸ φῶς τοῦ προσώπου σου, ἵνα ἐν αὐτῷ ὀψόμεθα φῶς τὸ ἀπρόσιτον καὶ κατεύθυνον τὰ διαβήματα ἡμῶν, πρὸς ἐργασίαν τῶν ἐντολῶν σου, πρεσβείαις τῆς παναχράντου σου Μητρὸς καὶ πάντων σου τῶν Ἁγίων. Ἀμήν.

(στό τέλος τοῦ μαθήματος)

Δί' εὐχῶν τῶν Ἁγίων Πατέρων ἡμῶν, Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, ἐλέησον καὶ σῶσον ἡμᾶς. Ἀμήν.

ΠΡΟΣΕΥΧΗ ΓΙΑ ΤΟ ΚΑΤΗΧΗΤΙΚΟ

Στο ὄνομα του Πατέρα, του Υιού και του Αγίου Πνεύματος. Ἀμήν.

Δόξα σ' Εσένα, Θεέ μας, Δόξα σ' Εσένα.

Βασιλιά Ουράνιε, Παρηγορητή, το Πνεῦμα της Αλήθειας, που εἶσαι παντοῦ καὶ γεμίζεις τὰ πάντα, που εἶσαι οὐθαυρὸς ὅλων των ἀγαθῶν καὶ χορηγὸς της ζωῆς, ἔλα καὶ κατοίκησε μέσα μας, καὶ καθάρισέ μας ἀπὸ κάθε κηλίδα, καὶ σῶσε Ἀγαθὲ τις ψυχές μας.

(καὶ τὴν ἐπόμενη εὐχή)

Χριστέ, Εσύ που εἶσαι τὸ ἀληθινὸ φῶς που φωτίζει καὶ αγιάζει κάθε ἄνθρωπο που ἐρχεται στον κόσμο, ἀς φανεί καὶ σε μας τὸ φῶς τοῦ προσώπου Σου, ὥστε νὰ ἀξιωθούμε νὰ δούμε τὸ ἀπρόσιτο φῶς· καὶ κατεύθυνε τὰ βήματα της ζωῆς μας ἔτσι ὥστε νὰ ἐφαρμόζουμε τις ἐντολές Σου, με τις πρεσβείες της πανάχραντης Μητέρας Σου καὶ ὅλων των ἁγίων Σου. Ἀμήν.

(στό τέλος τοῦ μαθήματος)

Με τις εὐχές των Ἁγίων Πατέρων μας, Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ Θεέ μας, ἐλέησε καὶ σῶσε μας. Ἀμήν.

Δ' Ενότητα

λίγη ώρα για τραγούδι

ΔΥΟ ΧΙΛΙΑΔΕΣ ΧΡΟΝΙΑ ΜΕ ΤΟ ΧΡΙΣΤΟ

Το βλέμμα της ψυχής μου αφήνω
την πνοή του λόγου Σου δεν σβήνω
ζητάω κι εγώ σωτηρία
να μην ξεγελιέμαι από την αμαρτία.

Γι' αυτό μέσα στη φωτιά του κόσμου,
μέσ' τη δύσκολη συχνά ζωή,
άγρυπνος κρατώ στην καρδιά μου
τη δική Σου τη μορφή.

*Δυο χιλιάδες χρόνια με τον Χριστό,
Δυο χιλιάδες χρόνια και σ' ακολουθώ,
βοήθα ν' ανεβαίνω της ζωής το βουνό
δώσ' μου θάρρος ποτέ μη φοβηθώ.*

Αν κάποια στιγμή σαν άνθρωπος λυγίσω
με όπλο μου την προσευχή θα σηκωθώ
να ξαναρχίσω.

Μ' ελπίδα και πίστη θα συνεχίσω
το παράδειγμα στον πλησίον μου να δείξω
πως τίποτα δεν αξίζει χωρίς Εσένα,
δίκαιε, φιλόανθρωπε Πατέρα.

Δυο χιλιάδες χρόνια με τον Χριστό,...

-τα πλάγια γράμματα είναι η Επωδός (ρεφρέν).

ΧΑΡΑ ΣΤΑ ΜΑΤΙΑ

Χαρά στα μάτια που δακρύζουν
για κάποιον άλλον που πονά,
**γιατί τα μάτια αυτά θα δούνε,
του Παραδείσου τα αγαθά.**

Χαρά στα χέρια αυτά που ντύνουν
μικρά παιδιά και ορφανά,
**γιατί τα χέρια αυτά θα γίνουν
φτερά για να πετούν ψηλά.**

Χαρά στο στόμα όπου λέει
λόγια παρήγορα γλυκά,
**γιατί το στόμα αυτό θα ψάλει
με τους αγγέλους Ωσαννά.**

Χαρά στο σπίτι όπου ανοίγει
την πόρτα στον περαστικό,
**γιατί η πόρτα αυτή ανοίγει
στην Παναγιά και στον Χριστό.**

-τα έντονα γράμματα σημαίνουν
επανάληψη.

ΑΓΙΟΣ Ο ΘΕΟΣ

Αν μπορούσες να βρεθείς στο γαλάζιο του βυθού,
θα άκουγες εκεί τη φωνούλα του ψαριού
κι αν μπορούσες ν' ανεβείς στην ψηλότερη κορφή,
θά 'κουγες εκεί την ουράνια προσευχή.

*Άγιος ο Θεός, Άγιος Ισχυρός,
Άγιος Αθάνατος, ελέησον ημάς.*

Αν μπορούσες να βρεις το περιβόλι της καρδιάς,
θά 'κουγες εκεί τον ύμνο της χαράς
κι αν μπορούσες ν' αγαπάς δύο φίλους περιττούς,
θ' άκουγες με μιάς εκείνους τους ψαλμούς.

*Άγιος ο Θεός, Άγιος Ισχυρός,
Άγιος Αθάνατος, ελέησον ημάς.*

ΕΜΠΡΟΣ ΑΔΕΛΦΙΑ

Εμπρός αδέρφια όλοι μαζί,
να κάνουμε τη γη να φέρει μια στροφή
και 'κείνο το ψηλό βουνό
να κυλήσουμε μέσα στο γιαλό.

*Μη λες δεν είσαι δυνατός,
στα χέρια σ' έχει ο Χριστός.
Όσα είναι δύσκολα κι αδύνατα για σε
δυνατά γι' Αυτόν είν' αδερφέ.*

Εμπρός παιδιά με μια καρδιά,
πιάστε τη γη από κάθε μια γωνιά
και όλα μαζί στον ουρανό
να την υψώσουμε να βρει το Θεό.

Μη λες δεν είσαι δυνατός...

Τον αγριεμένο ποταμό
να τον διασχίσουμε δίχως δισταγμό
με το κεφάλι ψηλά
και με το βλέμμα σταθερά μπροστά..

Μη λες δεν είσαι δυνατός...

ΔΟΞΑ ΣΟΙ ΤΩ ΔΕΙΞΑΝΤΙ ΤΟ ΦΩΣ

Βγήκα να συνάξω στην κιθάρα μου
τα δοξολογήματα απ' την πλάση
την αυγή, το δειλί, το καταμεσήμερο
στο γιαλό, στα δάση.

Απ' τη γη ως τ' άστρα ένας ψαλμός
“Δόξα σοι τω δείξαντι το φως”.

Πήρα τα φτερά μου και ταξίδεψα
στον ανθρώπων τα πλατιά λημέρια
βρήκα στο παλάτι και στο ξεροκάλυβο
υψωμένα χέρια.

Στην καρδιά τ' ανθρώπου ένας ψαλμός
“Δόξα σοι τω δείξαντι το φως”.

Ακου της καμπάνας γλυκολάλημα
στο γλυκό τον όρθρο και το δειλί
όπου αψηλό καμπαναριό ή ταπεινό γλωσσίδι.
Τον αγέρα μέθυσε ένας ψαλμός
“Δόξα σοι τω δείξαντι το φως”.

Στης καρδιάς μου το φτωχό το φλάουτο
τώρα εγώ και πώς να σε υμνήσω;
πώς το μέγα πού 'χω δοξολόγημα
σε ψαλμό ν' αρχίσω;
Γίνομαι λατρείας Σου ναός
“Δόξα σοι τω δείξαντι το φως”.

Ο ΣΠΙΝΟΣ

Σε φουντουμένου δένδρου κλωνάρι
κάθεται σπίνος και κελαηδεί,
**τόσην ακούει τέρψη και χάρη
τον πλησιάζει ένα παιδί.**

-Σπίνε μ' αρέσει το ψάλσιμο σου
τα λέγεις όλα όλα καλά .

**Πλην ποίος είναι διδάσκαλός σου
που σου μαθαίνει τα μουσικά.**

-Μάθε παιδί μου, διδάσκαλος μου
που μου μαθαίνει τη μουσική,
**είναι ο Πλάστης όλου του κόσμου
η εύνοια του η πατρική.**

ΦΙΛΕ ΜΟΥ

Φίλε μου κι αν είσαι μοναχός
μακριά απ' τους άλλους μα κοντά στον
Λυτρωτή
τους καίει ο ήλιος μα δεν βλέπουνε το φως
γιατί είπαν μόνοι τους δεν έχουνε ψυχή.

*Μαζί θα μάθουμε πως η σωστή σειρά
πριν την Ανάσταση έχει τον Γολγοθά
πως ο Χριστός η ελπίδα, το φως
μέσ' την καταιγίδα είναι μια κιβωτός.*

Φίλε μου αν είσαι ο πιο φτωχός
κι αν θα δουλέψεις για της μέρας το ψωμί
σε κάθε εμπόδιο κάνεις μια προσευχή
φίλε μου είσαι ο πιο πλούσιος της γης.

Μαζί θα μάθουμε πως η σωστή σειρά ...

Φίλε μου πολύ θα κουραστείς
μα κι αν παλέψεις κι αν ματώσεις θα χαρείς
κοίταξε πάνω στην κορφή είναι ένα φως
στο μονοπάτι σου μπροστά είν' ο Χριστός.

Μαζί θα μάθουμε πως η σωστή σειρά ...

ΜΕΣΑ Σ' ΕΝΑ ΠΛΟΙΟ

Μέσα σ' ένα πλοίο ήταν ο Χριστός
και δώδεκα ψαράδες φοβισμένοι,
το κύμα ήταν μεγάλο το καράβι μικρό
καμιά ελπίδα δεν τους μένει.

Τον είδαν να σηκώνεται στο κύμα να μιλά
κι η θάλασσα ευθύς να γαληνεύει,
ήτανε ψαράδες κι είχαν δει πολλά
μα τούτο δεν το είδανε ξανά.

*Ποιος πες μας ποιος είσαι ποιος;
Εσύ που τους ανέμους διατάζεις
Εσύ που την βροχή σταματάς
και την φουρτούνα κοπάζεις.*

Και σήμερα φουρτούνα και σήμερα βροχή,
ο πόλεμος, ψευτιά και αδικία,
ο τρόμος του θανάτου απλώνεται στη γη,
μ' ατάραχοι μένουν οι πιστοί.

Υψώνουμε τα χέρια μας ψηλά στον ουρανό,
Εσύ είσαι η μόνη ελπίδα που μας μένει
γύρω μας απλώνεται γαλήνη θεϊκή
κι οι άνθρωποι ρωτούν εκστατικοί.

Ποιος πες μας ποιος είσαι ποιος;...

ΜΑΚΡΟΘΥΜΙΑ

Σαν το καράβι είναι η ψυχή,
ψάχνει να βρει κάποιο λιμάνι,
όταν κάτι την ταλαιπωρεί
ψάχνει ασφάλεια μέσ' το σκοτάδι.
Να να να ... Ω ω ω

*Βρες τη χαρά στην Εκκλησία,
ζήτα να δεις κι εσύ σωτηρία οδό,
με πίστη, ζωή, μακροθυμία,
που οδηγούνε μόνο στο Χριστό.*

Μόνο ο άνθρωπος αν θέλει πολύ
και το πιστέψει αληθινά,
θ' ακολουθήσει το Χριστό πιστά
για να ζήσει παντοτινά.
Να να να ... Ω ω ω

Βρες τη χαρά στην Εκκλησία,...

Μακρόθυμοι να είμαστε για πάντα στη ζωή
γιατί ο Χριστός για μας ήρθε πάνω στη γη,
μα έλα τώρα, έλα φώναξε κι εσύ σ' όλο τον κόσμο,
σ' όλο τον κόσμο ν' ακουστεί:
ΖΗΤΩ Η ΖΩΗ!!!

ΟΜΟΡΦΗ ΜΙΚΡΗ ΒΑΡΚΟΥΛΑ

Όμορφη μικρή βαρκούλα
για πού έβαλες πανί,
**έχει θάλασσα κι αγέρα,
δεν φοβάσαι μοναχή.**

*Μη με βλέπετε μικρούλα
κι αραγμένη στο γιαλό,
τ' όνομά μου είναι Πίστις,
και τα κύματ' αψηφώ.*

Όμορφη μικρή βαρκούλα
δες το πλοίο στ' ανοιχτά,
**κινδυνεύει να βουλιάξει,
κι εσύ είσαι τόση δα.**

Μη με βλέπετε μικρούλα...

Όμορφη μικρή βαρκούλα
πάρ' και μένανε μαζί,
**στο ταξίδι που πηγαίνεις,
στού Χριστού μας τη ζωή.**

Μη με βλέπετε μικρούλα...

ΣΥ ΠΟΥ ΚΟΣΜΟΥΣ ΚΥΒΕΡΝΑΣ

Συ που κόσμους κυβερνάς
και ζωή παντού σκορπάς,
άκου τούτη τη στιγμή
των παιδιών σου τη φωνή.

Φώτιζέ μας την ψυχή
στο καλό στην αρετή,
δίνε μας από ψηλά
θάρρος δύναμη χαρά.

Για να ζούμε εδώ στη γη
με γαλήνη, με τιμή
και να υμνούμε αιώνια Σε
πάνσοφε Δημιουργέ.

Ο ΘΕΟΣ ΕΙΝΑΙ ΕΚΕΙ

Προσέχετε ματάκια τι κοιτάτε,
ο Θεός είναι εκεί, κι όλα τα παρατηρεί,
προσέχετε ματάκια τι κοιτάτε.

Προσέχετε αυτάκια τι ακούτε,
Ο Θεός είναι εκεί, κι όλα τα παρατηρεί,
προσέχετε αυτάκια τι ακούτε.

Προσέχετε χειλάκια τι θα πείτε,
Ο Θεός είναι εκεί, κι όλα τα παρατηρεί,
προσέχετε χειλάκια τι θα πείτε.

Προσέχετε χεράκια τι κρατάτε,
ο Θεός είναι εκεί, κι όλα τα παρατηρεί,
προσέχετε χεράκια τι κρατάτε.

Προσέχετε ποδαράκια που θα πάτε,
ο Θεός είναι εκεί, κι όλα τα παρατηρεί,
προσέχετε ποδαράκια που θα πάτε.

Πρόσεχε μικρή καρδούλα τι πιστεύεις,
ο Θεός είναι εκεί, κι όλα τα παρατηρεί,
πρόσεχε μικρή καρδούλα τι πιστεύεις.

ΕΙΡΗΝΗ 2000

Από τα πρώτα βήματά μας μέσ' τον κόσμο
παντού ακούμε την ειρήνη που θα 'ρθει.
Λόγια μεγάλα που φαντάζουμε μονάχα
μα λείπει απ' όλα ετούτα η ζωή.

Την ψυχική ειρήνη προσδοκούμε
και τη γαλήνη που δεν βρίσκουμε στη γη.
Για να στεριώσει το γιοφύρι της ειρήνης
τα χέρια απλώνουμε ψηλά στο Λυτρωτή.

Δυο χιλιάδες χρόνια κι αν περάσουν
μάταια την ειρήνη αναζητούν,
οι ισχυροί κι οι τρανοί αυτού του κόσμου
με τη βία προσπαθούν να επιβληθούν.

*Όμως η ειρήνη είν' εντός μου
και βασιλιάς του κόσμου
ήσουν και θα 'σαι Συ.
Το Σταυρό σαν αντικρύζω
αιώνια αγάπη φωλιάζει στην ψυχή.*

ΔΥΟ ΛΟΓΑΚΙΑ ΑΠΛΑ

Δυο λογάκια απλά, θα σου πω μυστικά.
Σε πιστεύω Χριστέ. Σου το είπα ποτέ;

Σε πιστεύω βαθιά, μου το λέει η καρδιά,
κι έχω απόψε χαρά, να το πω δυνατά.

Σε πιστεύω Χριστέ,
μη μ' αφήσεις ποτέ,
ασφάλισέ με γερά,
μέσ' τη δική σου αγκαλιά.

Αξιώσέ με να 'ρθώ 'κει ψηλά στον Ουρανό,
να σε θωρώ από κοντά. Ω, Παραδείσου Χαρά!

Πόνος, θλίψη, δάκρυα δε θα υπάρχουνε πια,
ανάλαφρη η ψυχή, αιώνια Εσέ θα δοξολογεί.

Ω, ποια τέτοια άλλη χαρά να σε βλέπω αιώνια.
Αξιώσέ με να 'ρθώ 'κει ψηλά στον Ουρανό.

Σε πιστεύω Χριστέ,...

Σε πιστεύω Χριστέ,...

ΣΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ ΜΑΣ ΤΟ ΛΙΜΑΝΙ

Στου Χριστού μας το λιμάνι,
θ' αρμενίζω με χαρά
ύστερα από κάθε πάλη
μεσ' τα κύματα βαθεία.

Λατρευτέ μας Χριστέ
και του πλοίου μας οδηγέ,
που μεθάς την καρδιά
του πιστού που Σε αγαπά.

Εμπρός, λοιπόν,
παιδιά, παλέψτε με χαρά,
μη φοβάστε τίποτα
ούτε και τα κύματα
που σπαράζουν σε θεριά
στον πλοίου τα πλευρά.

Με τη βάρκα θ' αρμενίζω,
στο λιμάνι σου Χριστέ,
για να έβρω τη γαλήνη
και Εσένα λατρευτέ.

Στα γαλάζια νερά
μέσα στην ήσυχη νυχτιά,
θα υμνούμε Εσέ
πάνσοφέ μας Δημιουργέ.

Εμπρός, λοιπόν, παιδιά...

ΕΥΩΔΙΑ ΧΡΙΣΤΟΥ

Στης αγάπης τον ήλιο η ζωή μας ανθίζει
τ' ακριβά θείας Χάρης μύρα γύρω σκορπίζει.

Ανοιχτές οι καρδιές μου στη δροσιά του ουρανού
κι έγινε η ζωή μου ευωδία Χριστού.

Της λατρείας θυμίαμα η κάθε στιγμή
κι ο μεγάλος Πατέρας όλους μας ευλογεί.

Ανοιχτές...

Στης αγάπης τον ήλιο η ζωή μας κυλάει
τη δροσιά την ουράνια σ' όλους γύρω σκορπάει.

Ανοιχτές...

ΣΤΗΣ ΧΑΡΑΣ ΤΟ ΜΟΝΟΠΑΤΙ

Στης χαράς το μονοπάτι
στ' ουρανού το σκαλοπάτι
βρήκα το Χριστό.
Μού 'μαθε να αγαπάω,
μού 'μαθε να τραγουδάω,
μού 'μαθε να ζω.

*Δεν αλλάζω, δε θα κάνω πίσω
δεν μπορώ χωρίς Αυτόν να ζήσω.
Την καρδιά μου διάπλατα θ' ανοίξω
το Χριστό να συναντήσω.*

Έσκυψε στο πρόβλημά μου
σκούπισε τα δάκρυά μου
ο Ιησούς Χριστός.
Οδήγησε τα βήματά μου,
Του χρωστάω τη χαρά μου,
μ' έφερε στο φως.

Δεν αλλάζω...

ΔΕΝ ΛΑΛΕΙΣ ΓΛΥΚΟ ΜΟΥ ΑΪΔΟΝΙ

Δεν λαλείς, λαλείς γλυκό μ' αηδόني,
το πρωί με την δροσιά, λάλα αηδόني μου γλυκά.

...

Να ξυπνή, ξυπνήσεις τον υγιό μου,
πού 'ναι στο ψηλό βουνό, 'κεί στον γέρο Όλυμπο.

...

Να του πεις, του πεις γλυκό μ' αηδόني
να θυμάται την ευχή, την ευχή της μάνας του.

...

Αν δεν διώ, δεν διώξει τους εχθρούς μας
απ' την ένδοξή μας γη, τη Μακεδονία μας.

...

Δεν τον έ, τον έχω πια παιδί μου
μάνα του δεν είμαι πια, λάλα αϊδόني μου γλυκά.

-επαναλαμβάνετε η κάθε στροφή

ΚΑΤΗΧΗΤΙΚΟ ΦΩΛΙΑ

Νιώθω πρώτη μου φορά
τόση απέραντη χαρά,
κι η καρδιά μου ευτυχισμένη
δεν χορταίνει να το λέει.

*Κατηχητικό φωλιά,
για του Θεού τη φαμελιά,
Θεέ μου νά 'μαστε μαζί
στον Ουρανό όπως και στη γη.*

Πρώτα χρόνια στον Χριστό
χαρά γεμάτα και παλμό,
το αιώνιο αγγίζω
και την νιότη μου ασφαλίζω

Κατηχητικό φωλιά ...,

Κι αν τα λόγια δεν το εκφράζουν,
οι καρδιές μας το φωνάζουν,
είναι ωραία η ζωή
όταν είμαστε μαζί.

Κατηχητικό φωλιά ...,

ΔΩΔΕΚΑ ΕΥΖΩΝΑΚΙΑ

Δώδεκα ευζωνάκια τ' αποφασίσανε,
στον πόλεμο να πάνε, Παναγιά μου,
να πολεμήσουνε.

Στο δρόμο που πηγαίνουν, στη Μαύρη θάλασσα,
μαύρη φουρτούνα πιάνει, Παναγιά μου,
σκίζονται τα πανιά.

Δεν κλαίω το καράβι, δεν κλαίω τα πανιά,
κλαίω τον καπετάνιο, Παναγιά μου,
τα δώδεκα παιδιά.

Βοήθα, Παναγιά μου, να τα γλιτώσουμε,
κι όσα καντήλια έχεις, Παναγιά μου,
θα στ' ασημώσουμε.

Βοήθα, Παναγιά μου, και συ πατρο-Κοσμά,
να πάρουμε την Πόλη, Παναγιά μου,
και την Αγιά Σοφιά.

ΣΤΑ ΚΑΚΟΤΡΑΧΑΛΑ ΤΑ ΒΟΥΝΑ

Στα κακοτράχαλα τα βουνά
με το σουραύλι και το ζουρνά
πάνω στην πέτρα την αγιασμένη,
χορεύουν τώρα τρεις αντρειωμένοι,
ο Νικηφόρος κι ο Διγενής
κι ο γιος της Άννας της Κομνηνής.

Δική τους είναι μια φλούδα γης
μα εσύ Χριστέ μου τους ευλογείς
για να γλιτώσουν αυτή τη φλούδα,
απ' το τσακάλι και την αρκούδα.
Δες πως χορεύει ο Νικηταράς
κι αηδόνι γίνεται ο ταμπουράς.

Από την Ήπειρο στο Μοριά,
κι απ' το σκοτάδι στη λευτεριά,
το πανηγύρι κρατάει χρόνια,
στα μαρμαρένια του χάρου αλώνια.
Κριτής κι αφέντης είν' ο Θεός,
και δραγουμάνος του ο λαός.

ΣΤΟΥ ΒΟΣΠΟΡΟΥ ΤΑ ΑΓΙΟΝΕΡΙΑ

Στου Βοσπόρου τ' αγιονέρια,
κάτω απ' την Αγιά Σοφιά,
μια γερόντισσα στενάζει μπρός στην Παναγιά.
Σώπα, μάνα, πες μας για τη συμφορά.

Κάψανε τη Σμύρνη, πήραν τ' Αϊβαλί
Κλαίει όλη η Μικρασία την καταστροφή,
σώπα, μάνα, κάνε πάλι υπομονή.

Αχ, αχ ανατολή, γη της Ιωνίας, γη Ελληνική
Θα 'ρθουν πάλι στους αιώνες
τ' Αλεξάνδρου οι Μακεδόνες
Σώπα, μάνα, κάνε πάλι υπομονή.

Στου Βοσπόρου τ' αγιονέρια
κάτω απ' την Αγιά Σοφιά,
ήρθε ένα Σμυρνιό καράβι μαύρα τα πανιά.
Σώπα, τζάνεμ', πες μας για τη συμφορά.

Κάψανε τη Σμύρνη, πήραν τ' Αϊβαλί.
Κλαίει όλη η Μικρασία την καταστροφή,
σώπα, τζάνεμ', κάνε πάλι υπομονή.

Αχ, αχ ανατολή, γη της Ιωνίας...

ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ

**Μακεδονία ξακουστή
του Αλεξάνδρου η χώρα**
που έδωξες τους βάρβαρους,
κι ελεύθερη είσαι τώρα.

**Ήσουν και θα 'σαι Ελληνική,
Ελλήνων το καμάρι**
κι εμείς θα σ' αντικρίζουμε
περήφανα και πάλι.

**Οι Μακεδόνες δεν μπορούν
να ζούνε σκλαβωμένοι**
όλα και αν τα χάσουνε,
η λευτεριά τους μένει.

**Το διαμαντένιο στέμμα σου
για βάλε στο κεφάλι**
για να φανεί η δόξα σου,
Μακεδονία πάλι.

Η ΜΙΚΡΗ ΚΑΜΠΑΝΑ

Μια φορά κι ένα καιρό ήταν μια μικρή καμπάνα,
είχε ήχο λιγυρό, καθαρό σαν νερομάνα.

*Ντιν ντιν ντι ρι ντιν νταν,
ντιν ντιν νταν, ντιν ντιν νταν,
ντιν ντι ρι ντιν νταν νταν.*

Ήρθε αγέρι δροσερό, κάποια νύχτα θολωμένη
και στο φέγγος το θαμπό η καμπάνα είναι θλιμμένη.

Ντιν.....

Αχ, αγέρι απαλό πάρε τη φτωχή φωνή μου
κι άιντε στην Αγια-Σοφία 'κεί που μένει η ψυχή μου.

Ντιν.....

Είν' ένα φτωχό πουλί στα κλωνάρια φωλιασμένο
δίχως τούτη τη φωνή θα πεθάνει πονεμένο.

Ντιν.....

Να 'ρθει πάλι ο καιρός, η καμπάνα να χτυπήσει,
και Αρχάγγελος ξανά την Αγια-Σοφία ν' ανοίξει.

Ντιν

Η ΠΑΤΡΙΚΗ ΓΗ

Έχω ένα πόθο, πόθο στην ψυχή μου,
πότε θα γυρίσω στην γη την πατρική μου,
μέσ' τα πλατάνια και στα ελάτια
στα κρυστάλλινα νερά,
ν' ακούς αηδόνι να ξεφαντώνει
μέσ' τη ρεματιά.

Ν' ανέβω πάνω, πάνω στο ξωκλήσι
και στην Παναγιά μου να προσευχηθώ,
λίγο λιβάνι κι' ένα τρισάγιο στον εσπερινό,
για τους γονιούς μου που έχουν φύγει
απ' τον κόσμο αυτό

Να περπατήσω, στα παλιά λημέρια,
και μέσ' τα καρτέρια για να κυνηγώ,
μέσ' τα πλατάνια και στα ελάτια
στα κρυστάλλινα νερά,
ν' ακούς αηδόνι να ξεφαντώνει
μέσ' τη ρεματιά.

Επίλογος

Αγαπητό μας παιδί,

με τη Χάρη του Θεού Πατέρα μας, ολοκληρώθηκαν και φέτος τα μαθήματα των κατηχητικών μας συνάξεων. Ελπίζουμε το βιβλίο που κρατάς στα χέρια σου, να σε βοήθησε ώστε να γνωρίσεις πιο καλά τους Αγίους του τόπου μας. Εμείς από τη μεριά μας, κάναμε ότι μπορούσαμε περισσότερο, ώστε το φετινό βιβλίο να είναι πιο ευχάριστο, πιο εύχρηστο και πιο ολοκληρωμένο από όλα τα προηγούμενα. Σε συμβουλεύουμε να το κρατήσεις ευλαβικά στη βιβλιοθήκη σου, μια που περιέχει στις σελίδες του τους βίους σπουδαίων ανθρώπων της ορθόδοξης πίστεώς μας, των Αγίων μας, των γνήσιων φίλων του Κυρίου μας Ιησού Χριστού, τις πρεσβείες των οποίων έχουμε ανάγκη όλοι μας. Να ανατρέχεις στις σελίδες του, να διαβάζεις τα κατορθώματα και τους αγώνες τους, ώστε να εμπνέεσαι κι εσύ από το λαμπρό παράδειγμα τους και γιατί όχι... να τους μιμηθείς κι εσύ στη ζωή σου... να αγιάσεις κι εσύ.

Να ευχαριστείς λοιπόν τον Θεό μας, που σου χάρισε την ευκαιρία να γνωρίσεις φέτος όλους αυτούς τους θαυμάσιους -για τη ζωή και τα έργα τους- ανθρώπους και να ευχαριστείς κι αυτούς που σε αξίωσαν να γίνεις φίλος τους. Να ευχαριστήσεις επίσης τον κατηχητή ή την κατηχήτριά σου, που κοπίασε όλο το χρόνο για να σου διδάξει το λόγο του Θεού. Να ευχαριστήσεις και τον ιερέα της ενορίας σου, που φρόντισε να προμηθευτείς αυτό το βιβλίο και να ωφεληθείς από την μελέτη του.

Εμείς με τη σειρά μας, ευχαριστούμε όλους όσους μας συμπαραστάθηκαν στην συγγραφή και ολοκλήρωση αυτού του βιβλίου: τον αγιογράφο και διδάσκαλο κύριο Νικόλαο Χατζηιωάννου για την ωραία εικονογράφηση, τη φιλόλογο κυρία Πόπη Καραμανλίδου για τη διόρθωση των κειμένων, τους κυρίους Νικόλαο Καραμανλίδη και Νικόλαο Μεταξόπουλο με τους συνεργάτες τους για την επιμελημένη έκδοση, τον πατέρα Αντώνιο Σισμανίδη και τον κύριο Γεώργιο Δερμετζόγλου, τους υπεύθυνους του βιβλιοπωλείου της Ιεράς μας Μητροπόλεως, για τη διάθεση του βιβλίου. Πάνω απ' όλους όμως θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε τον Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη μας κ. Παντελεήμονα, που με την ευλογία του στηρίζει και καθοδηγεί πάντοτε όλες τις προσπάθειές μας.

Ευχαριστούμε επίσης τους καλούς γονείς σου, που σε εμπιστεύθηκαν γι' ακόμα μια φορά στην αγκαλιά της Εκκλησίας, προκειμένου να σου προσφέρει κι αυτή -σαν πνευματική σου μητέρα- την αμβροσία της πίστεως. Ευχαριστούμε τέλος κι εσένα καλό μας παιδί, που τίμησες και φέτος με τη συμμετοχή σου την προσπάθεια της Ιεράς Μητροπόλεώς μας για την σωστή και απόλυτα απαραίτητη κατήχησή σου.

Καλό καλοκαίρι...

Και μην ξεχνάς...

το φθινόπωρο πάλι μαζί!

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Πρόλογος του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου κ. Παντελεήμονος	7
---	---

A. Ενότητα

Μαθήματα κατηχητικών συνάξεων	9
Μάθημα 1ο: <i>Ο Άγιος Απόστολος Παύλος.</i>	11
Μάθημα 2ο: <i>Ο Άγιος Απόστολος Σωσίπατρος.</i>	15
Μάθημα 3ο: <i>Ο Άγιος Σίλας.</i>	19
Μάθημα 4ο: <i>Ο Άγιος Τιμόθεος.</i>	23
Μάθημα 5ο: <i>Ο Άγιος Απόστολος Λουκάς.</i>	27
Μάθημα 6ο: <i>Ο Άγιος Απόστολος Κάρπος.</i>	31
Μάθημα 7ο: <i>Ο Άγιος Ονήσιμος.</i>	35
Μάθημα 8ο: <i>Ο Άγιος Γρηγόριος ο Παλαμάς.</i>	39
Μάθημα 9ο: <i>Ο Άγιος Θεωνάς.</i>	43
Μάθημα 10ο: <i>Ο Άγιος Ιερομάρτυρας Αρσένιος.</i>	47
Μάθημα 11ο: <i>Η Αγία Οσιομάρτυρας Ιερουσαλήμ και τα τρία της παιδιά.</i>	51
Μάθημα 12ο: <i>Ο Άγιος Οσιομάρτυρας Νικόδημος.</i>	55
Μάθημα 13ο: <i>Ο Άγιος Ιερομάρτυρας Καλλίνικος.</i>	59
Μάθημα 14ο: <i>Ο Άγιος Οσιομάρτυρας Τιμόθεος.</i>	63
Μάθημα 15ο: <i>Ο Άγιος Οσιομάρτυρας Κοσμάς ο Αιτωλός.</i>	67
Μάθημα 16ο: <i>Ο Άγιος Νεομάρτυρας Αθανάσιος.</i>	71
Μάθημα 17ο: <i>Ο Άγιος Νεομάρτυρας Ιωάννης.</i>	75
Μάθημα 18ο: <i>Οι Άγιοι Νεομάρτυρες της Νάουσας.</i>	79
Μάθημα 19ο: <i>Ο Όσιος Αντώνιος ο νέος.</i>	83

Μάθημα 20ο: <i>Ο Όσιος Θεοφάνης.</i>	87
Μάθημα 21ο: <i>Ο Όσιος Διονύσιος του Ολύμπου.</i>	91
Μάθημα 22ο: <i>Ο Όσιος Νικάνορας.</i>	95
Μάθημα 23ο: <i>Ο Όσιος Αθανάσιος ο Μετεωρίτης.</i>	99
Μάθημα 24ο: <i>Ο Άγιος Νικόλαος ο Καβάσιλας.</i>	103
Μάθημα 25ο: <i>Οι Άγιοι Παλαμάδες.</i>	107
Μάθημα 26ο: <i>Ο Άγιος Ιωάννης ο Πρόδρομος.</i>	111
Μάθημα 27ο: <i>Ο Άγιος Αθανάσιος ο Μέγας.</i>	115
Μάθημα 28ο: <i>Η Αγία Ειρήνη.</i>	119
Μάθημα 29ο: <i>Η Αγία Κυριακή.</i>	123
Μάθημα 30ο: <i>Ο Άγιος Αρσένιος ο Καππαδόκης.</i>	127

B. Ενότητα

Χρωμάτισε τις εικόνες	131
-----------------------------	-----

Γ. Ενότητα

Προσευχές για κάθε ημέρα	163
--------------------------------	-----

Δ. Ενότητα

Λίγη ώρα για τραγούδι	181
-----------------------------	-----

Επίλογος	196
----------------	-----

